

Publikacja Hakikat Kitabevi Nr 1

Kitâb 'üs-salât

KSIĄŻKA O NAMAZIE

Przygotował

Hüseyin Hilmi Işık

Wydanie Trzecie

WYDAWNICTWO HAKIKAT KITABEVI

Adres: Darüşşefeka Cad. No: 53 P.K.: 35 **34083**

Tel: 0212 523 45 56 - 532 58 43 Fax: 0212 523 36 93

<http://www.hakikatkitabevi.com.tr>

e-mail: bilgi@hakikatkitabevi.com.tr

Fatih – STAMBUŁ/TURCJA

SIERPIEŃ 2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
NAMAZ JEST WIELKIM NAKAZEM	12

ROZDZIAŁ PIERWSZY

NASZA WIARA I NAMAZ	16
Wszyscy powinni najpierw uwierzyć	16
Wiara powinna być prawidłowa	17
Wierzenie sunnickie	19
ZASADY WIARY	21
1. Wiara w Allaha Najwyższego	21
2. Wiara w Aniołów	23
3. Wiara w Księgi	24
4. Wiara w Proroków	25
Nasz Prorok Muhammed (alejhisselam)	26
Towarzysze Proroka	29
Imamowie czterech mezheb i pozostali uczeni	30
5. Wiara w Życie Pozagrobowe	31
6. Wiara w Przeznaczenie	32

ROZDZIAŁ DRUGI

NASZ IBADET I NAMAZ	34
Czym jest ibadet?	34
Kogo nazywa się mukellefem?	35
ZAKAZY I NAKAZY DOTYCZĄCE MUKELLEFA	35
1. Fard	35
2. Wadżib	36
3. Sunna	36
4. Mustehab	37
5. Mubah	37
6. Haram	37
7. Mekruh	38
8. Mufsid	38
Wrogowie islamu	39
ZASADY ISLAMU	39
1. Wypowiedzenie Słów Szehady	39
2. Wykonywanie namazu	40
3. Dawanie zekat	40
4. Post w miesiącu Ramadan	40
5. Odbycie hadżdż	40

ROZDZIAŁ TRZECI

WYKONYWANIE NAMAZU	42
Dla kogo namaz jest obowiązkiem?	43
Stany tych, którzy wykonują namaz	44
Opowiadanie: Namaz, który uratował z więzienia	44
Opowiadanie: Dom w płomieniach	45
Opowiadanie: Woda w garnku	45
Opowiadanie: Strzała w nodze	46
Opowiadanie: Lekarstwo na znieczulenie	46
Opowiadanie: Poświęcenie dla namazu	47

ROZDZIAŁ CZWARTY

RODZAJE NAMAZÓW	48
PIĘĆ CODZIENNYCH NAMAZÓW	48
FARD NAMAZU	50
WARUNKI NAMAZU	51
1. OCZYSZCZENIE Z NIECZYSTOŚCI HADES	52
ABDEST	52
Obowiązkowe czynności w abdeście	52
Jak się pobiera abdest?	53
Zalecane czynności podczas wykonywania abdestu	56
Właściwe zachowania się podczas wykonywania abdestu	57
Zakazane czyny podczas pobierania abdestu	58
Używanie myswaka	59
Okoliczności, na które powinno się uważać, pobierając abdest	60
Okoliczności unieważniające abdest	61
Okoliczności, które nie unieważniają abdestu	62
Ułatwienia w abdeście: mest i mesh na ranie	64
GUSL (Całkowity Abdest)	65
Obowiązkowe czynności w gusl	66
Zalecane czynności (sunny) w gusl	67
Jak się pobiera gusl?	67
Wyjaśnienie: O zaplombowanych i zalakowanych zębach	67
Menstruacja i krwawienie poporodowe u kobiet	69
TEJEMMUM	70
Obowiązkowe czynności w tejemmum	71
Sunny w tejemmum	71
Okoliczności, na które należy uważać, robiąc tejemmum	72
Jak się robi tejemmum?	73
Okoliczności unieważniające tejemmum	74
Korzyści z abdestu, gusl i tejemmum	74
2. OCZYSZCZENIE Z NIECZYSTOŚCI NEDŽASET	75
3. SETR-I AWRET (Miejsca awret i zakrywanie się kobiet)	78

4. ISTIKBAL-I KYBLE (Zwrócenie się w stronę kyble)	81
5. PORY NAMAZÓW	81
Wyjaśnienie: Namaz i post na biegunach	83
EZAN I IKAMET	84
W jakich sytuacjach recytuje się Ezan i Ikamet?	84
Wyjaśnienie: Czy Ezan wypowiada się przez głośnik?	85
SŁOWA EZANU	86
Dua, gdy usłyszysz się Ezan	86
Znaczenie słów Ezanu	87
6. INTENCJA	87
7. TAHRIME TEKBIR	88
RUKN W NAMAZIE	88
1. Kyjam	88
2. Kyraet	89
3. Ruku'	89
4. Sedźde	89
5. Ka'de-i Ahire	90
Jak się wykonuje namaz?	90
Namaz mężczyzny wykonywany samotnie	90
Namaz kobiety wykonywany samotnie	93
Wadźib w namazie	93
Sedźde sehwa (w przypadku zapomnienia lub pomyłki)	94
Sedźde tilawat	95
Sedźde szukur	96
Sunny w namazie	96
Mustehab w namazie	97
Mekruh w namazie	98
Mekruh poza namazem	100
Czyny unieważniające namaz	101
Kiedy mubah jest przerwanie każdego namazu?	102
Kiedy fard jest przerwanie każdego namazu?	102
NAMAZ ZE WSPÓLNOTĄ	103
Warunki zostania imamem	103
Namaz mesbuka	107
ZALETY TEKBIR IFTITAH	109
Opowiadanie: Mesdzid wybudowany w pałacu	110
NAMAZ PIĄTKOWY	110
Fard namazu piątkowego	112
1. Warunki eda	112
2. Warunki wudźub	113
Jak wykonuje się namaz piątkowy?	113
Sunny i edeb dnia Piątku	114
NAMAZY ŚWIĄTECZNE	115
Jak wykonuje się namaz świąteczny?	115
Teszrik Tekbir	116
PRZYGOTOWANIE DO ŚMIERCI	116

Czym jest śmierć?	117
Śmierć jest rzeczywistością	117
NAMAZ POGRZEBOWY	118
Warunki namazu pogrzebowego	118
Fard w namazie pogrzebowym	118
Sunny w namazie pogrzebowym	119
Jak się wykonuje namaz pogrzebowy?	119
NAMAZ TERAWIH	120
Jak się wykonuje namaz terawih?	120

ROZDZIAŁ PIĄTY

NAMAZ PODCZAS PODRÓŻY	121
NAMAZ PODCZAS CHOROBY	123
NAMAZY ZALEGŁE	127
Wyjaśnienie: O robieniu w miejscu namazów sunna namazy kaza	129
Jak robi się namazy kaza?	130

ROZDZIAŁ SZÓSTY

NIEROBIĄCY NAMAZU	131
KORZYŚCI ROBIĄCYCH NAMAZ	133
PRAWDZIWY NAMAZ	140
WYŻSZOŚCI W NAMAZIE	142
TAJEMNICA NAMAZU	148
Dua po namazie	152
Wyjaśnienie: Warunki przyjęcia dua	152
DUA TEDŹDID-I IMAN	153
UKRYTE KORZYŚCI W NAMAZIE	153

ROZDZIAŁ SIÓDMY

ISKAT NAMAZU	156
Iskat i dewr dla zmarłego	156
Jak robi się iskat i dewr?	158

ROZDZIAŁ ÓSMY

TRZYDZIEŚCI DWA I PIĘCDZIESIĄT CZTERY FARD	164
Trzydzieści dwa fard	164
Pięćdziesiąt cztery fard	166
Kufur (Błuźnierstwo)	169
Duże grzechy	186
Złe cechy charakteru	192

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

Czy sury i dua zapisuje się literami łacińskimi?	195
Znaczenie dua recytowanych podczas namazu	197
DUA ISTIGFAR	198
DUA TEVHID	198

SKŁAD I DRUK:

Ihlas Gazetecilik A.Ş.

Merkez Mah. 29 Ekim Cad. Ihlas Plaza No: 11A/41
34-197 Yenibosna – STAMBUŁ Tel: 0.212.454 30 00

Bismillahir Rahmanir Rahim

Dla człowieka istnieją trzy różne rodzaje życia: życie na ziemi, życie w grobie i życie wieczne. Na ziemi ciało istnieje razem z duszą. Dusza daje człowiekowi życie i żywotność. W momencie odłączenia jej od ciała następuje śmierć. Nawet jeśli ciało rozłoży się w grobie i stanie się ziemią albo zostanie spalone i stanie się popiołem, czy też zostanie pożarte przez drapieżne zwierzęta, to dusza nie przestaje istnieć. Rozpoczyna się życie w grobie. W życiu grobowym istnieje czucie, nie ma jednak ruchu. W Dniu Sądu Ostatecznego zostanie stworzone ciało, a dusza wraz z nim będzie żyła wiecznie w Raju lub w Piekło.

Jeśli człowiek chce zyskać szczęście w życiu na ziemi i w życiu po śmierci, musi zostać muzułmaninem. Bycie szczęśliwym na tym świecie oznacza życie na nim w wygodzie, bez kłopotów. Bycie szczęśliwym w życiu po śmierci oznacza natomiast pójście do Raju. Z tego względu, że Allahowi Najwyższemu bardzo żal Swoich poddanych, drogę do szczęścia wskazał im przez Proroków, gdyż człowiek nie jest w stanie odnaleźć jej za pomocą własnego rozumu. Żaden z Proroków nie przekazywał jakichkolwiek osobistych poglądów z wyjątkiem tego, o czym poinformował ich Allah Najwyższy. Drogę do szczęścia, o której informowali Prorocy, nazywa się **religią (din)**. Religię, którą głosił Muhammed (*alejhisselam*), nazywa się **islamem**. Od czasów Adema (*alejhisselam*) pojawiło się tysiące proroków, a ostatnim z nich jest Muhammed (*alejhisselam*). Religie, które głosili inni Prorocy, zostały z biegiem czasu zmienione. Obecnie nie ma innego sposobu na uzyskanie szczęścia jak tylko poznanie islamu. Islam składa się z wiedzy o wierze (**iman**), w którą należy uwierzyć sercem oraz wiedzy o nakazach i zakazach islamu (**ahkam-i islamijje**), której podporządkowuje się ciałem. Wiarę oraz wiedzę o nakazach i zakazach islamu poznaje się z książek **uczonych sunnickich**. Nie poznaje się ich z książek ignorantów, czy innowatorów. Przed tysięcznym rokiem Hidżri w krajach islamskich żyło wielu **uczonych sunnickich**, dziś nie ma już ich wcale. Wiele ich książek w języku arabskim i perskim oraz ich tłumaczenia znajdują się w bibliotekach w każdym miejscu na świecie. Wszystkie książki **Wydawnictwa Hakikat Kitabevi** pochodzą z tych źródeł. Aby uzyskać szczęście, polecamy czytać książki wydane przez wspomniane wyżej wydawnictwo.

Uwaga: Misjonarze starają się rozpowszechniać chrześcijaństwo, żydzi Talmud, a Wydawnictwo Hakikat Kitabevi ze Stambułu islam, zaś masoni starają się zniszczyć wszystkie religie. Mądry, wykształcony i sprawiedliwy człowiek zrozumie, co jest prawidłowe, pomoże w rozpowszechnianiu tego, co dla wszystkich ludzi będzie przyczyną zyskania szczęścia w życiu na ziemi i po śmierci. Nie ma od tego wartościowszej i pożyteczniejszej służby dla ludzi. Chrześcijanie i żydzi sami mówią o posiadanych obecnie przez siebie świętych księgach, zwanych Torą i Ewangeliami, że

zostały napisane przez ludzi. Zaś Święty Koran jest taki sam, jaki został zesłany przez Allaha Najwyższego, nie dokonano w nim żadnych zmian. Wszyscy duchowni chrześcijańscy i żydowscy powinni uważnie przeczytać książki wydane przez Wydawnictwo Hakikat Kitabevi i starać się je sprawiedliwie zrozumieć.

Bismillahir Rahmanir Rahim

WSTĘP

Rozpaczam pisanie książki o namazie¹ od wypowiedzenia słów *E'uzu*² i *Besmele*³. Chwała i wdzięczność należą się Allahowi Najwyższemu. Niech modlitwa i pozdrowienie będą z Jego wybranymi i ukochanymi poddanymi oraz z Muhammedem (*alejhisselam*), najwyższym spośród nich. Niech najlepsze *dua* (odmawiane modlitwy) będą z każdym członkiem czystej Rodziny Proroka oraz ze sprawiedliwymi i oddanymi Mu Towarzyszami (*rydwanullahi teala alejhim edźmain*)!

Na tym świecie to, co jest dobre i korzystne, współistnieje z tym, co jest złe i szkodliwe. Aby uzyskać szczęście, wygodę i spokój ducha, należy czynić wyłącznie to, co jest dobre i korzystne. Allah Najwyższy z tego względu, że jest litościwy, stworzył siłę, która rozróżnia dobro od zła. Siłę tę nazywa się **rozumem (akl)**. Czysty i sprawny umysł wykonuje to zadanie wyśmienicie, nigdy się nie myli. Jednak grzechy i podążanie za **własnymi pragnieniami, swoim ego (nefs)** czynią rozum oraz serce chorymi, powodując, że przestają one rozróżniać dobro od zła. Allah Najwyższy litując się nad ludźmi, odróżniając dobro od zła, poinformował i nakazał za pośrednictwem Proroków o tym, co jest właściwe. Powiadomił również o tym, co jest zakazane i zabronił tego czynić. Te nakazy i zakazy nazywa się **religią (din)**. Dziś jedyną niezmienną religią istniejącą na świecie, o której powiadomił Muhammed (*alejhisselam*), jest **islam**. Aby zyskać spokój ducha, należy stosować się do islamu, tj. należy zostać muzułmaninem. Aby zostać muzułmaninem, nie trzeba spełniać żadnych formalności, udawać się do imama lub muftiego. Najpierw należy uwierzyć sercem, następnie powinno się poznać nakazy i zakazy islamu i do nich się stosować.

Aby zyskać wiarę, należy wypowiedzieć Słowa Szehady⁴, znając ich znaczenie. Aby prawidłowo uwierzyć w znaczenie tego wyrażenia, należy wierzyć tak, jak

¹ Namaz – nazywany też *salat*, *salah*. Obowiązkowa codzienna pięciokrotna modlitwa muzułmanów, drugi z pięciu filarów islamu.

² *E'uzu* – *E'uzu billahi minesz szejtanir radżim* (Chronię się u Allaha Najwyższego, lgnę do Niego i czekam na Jego pomoc przed szatanem, który jest daleko od miłosierdzia Allaha i poszedł na marne, zaznając Jego gniewu na ziemi i w życiu wiecznym).

³ *Besmele* – *Bismillahir rahmanir rahim* (W imię Allaha Najwyższego, który jest miłosierny).

⁴ *Słowa Szehady* – wyznanie wiary; wypowiedzenie słów: *Eszhedu en la ilahe illallah we eszhedu enne Muhammeden abduhu we Resuluhu* (Wiem i wierzę, że poza Allahem Najwyższym nie ma na ziemi i w niebie nikogo, żadnej innej egzystencji, którą powinno się czcić i która byłaby godna ubóstwiania oraz wiem i wierzę, że Muhammed (*sallallahu alejhi we sellem*) jest sługą Allaha Najwyższego i Jego Prorokiem).

poinformowali uczeni sunniccy w swoich książkach. Ci, którzy stosują się do dzieł religijnych napisanych przez tych uczonych islamskich, zostaną obdarzeni *sewab*⁵ stu szehidów⁶. Każdy uczony, który należy do jednej z czterech prawidłowych szkół prawa islamskiego (*mezheb*), nazywany jest **uczonym sunnickim**. Zasady wiary zostały dokładnie opisane w książce pt. „**Wiara i islam**”. Polecamy przeczytanie tej książki.

W dzisiejszych czasach muzułmanów z całego świata dzieli się na trzy grupy. Pierwsza grupa to prawdziwi muzułmanie, którzy znajdują się na drodze Towarzyszy Proroka. Jest to grupa uratowana od Piekła, nazywa się ich **ehli sunnet, sunnitami** oraz **fyrka-i nadżijje**. Druga grupa to ludzie wrogo nastawieni do Towarzyszy Proroka. Nazywa się ich **szyitami** i **fyrka-i dalle**, tj. grupą heretycką. Trzecia grupa to wrogowie sunnitów i szyitów. Nazywa się ich **wehhabitami (wahhabici)** i **nedźdi (nadźdyci)**, ponieważ po raz pierwszy pojawili się w mieście Nedźd (Nadźd) w Arabii. Nazywa się ich też **fyrka-i mel'une**, ponieważ nazywają muzułmanów politeistami (*muszrik*). Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) przeklął tych, którzy nazywają muzułmanów politeistami. Muzułmanów na te trzy grupy podzielili Żydzi z Brytyjczykami.

Niezależnie od tego, do której grupy się należy, jeśli podąża się za swoim *nefs*⁷ i posiada się zło w swoim sercu, to pójdzie się do Piekła. Każdy wierzący, aby oczyścić swój *nefs* z bluźnierstwa i grzechów, które są w jego naturze, przez cały czas powinien wielokrotnie powtarzać: „**La ilahe illallah**”, a w celu oczyszczenia serca, tj. by uchronić je przed grzechem i niewiarą pochodzącą od *nefs*, szatana, złych przyjaciół i szkodliwych, błędnych książek należy powtarzać: „**Estagfirullah**”. *Dua* tego, kto żyje zgodnie z islamem, na pewno zostanie przyjęta. Nie zostanie przyjęta *dua* tych, którzy nie wykonują namazu, patrzą na odsłonięte kobiety i tych, którzy pokazują swoje części ciała, które muzułmanom zakazane jest pokazywać (miejsca *awret*), którzy jedzą i piją to, co jest zakazane i nie stosują się do islamu.

Po zyskaniu wiary najważniejszym nakazem jest namaz. Obowiązkiem każdego muzułmanina jest wykonywanie go pięć razy dziennie. Nieprzestrzeganie pięciokrotnego namazu jest wielkim grzechem, a według hanbelickiej szkoły prawa islamskiego jest powodem utraty wiary. Aby móc prawidłowo wykonywać namaz, należy najpierw poznać wiedzę, która jest z nim związana. Uważamy, że przydatne będzie, jeżeli w skrócie i prawidłowo przekażemy w naszej książce informacje

⁵ *sewab* – nagroda za dobry uczynek i akt czci, jaką otrzyma się od Allaha Najwyższego w życiu po śmierci.

⁶ *szehid* – muzułmanin, który zginął w obronie islamu.

⁷ *nefs* – własne „ja”, własne pragnienia; życie; dusza; sumienie odpowiedzialne za czyny.

dotyczące namazu obowiązującego w naszej religii. Wiedzę o namazie, którą przygotowaliśmy, korzystając z wielu ksiązek islamskich uczonych, powinien koniecznie poznać każdy muzułmanin i przekazać ją swoim dzieciom.

Aby można było prawidłowo wykonać namaz, powinno nauczyć się też na pamięć sur i suplikacji, które recytuje się podczas namazu. Należy nauczyć się ich przynajmniej tylu, ile potrzebne jest, żeby móc wykonać namaz, od nauczyciela albo od kogoś, kto potrafi poprawnie recytować i zna dobrze zasady wymowy.

Aby móc prawidłowo recytować Święty Koran, należy zgłosić się na kurs czytania Koranu. Powinno się koniecznie nauczyć prawidłowo czytać i recytować Święty Koran i nauczyć tego dzieci.

Niemożliwe jest zapisanie Świętego Koranu za pomocą łacińskich liter, stąd powinno się czytać go w oryginalnej formie. Czyta się go natomiast bardzo łatwo. Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) w jednym ze świętych hadisów oznajmił: **„Ci, którzy uczą dzieci Świętego Koranu albo wysyłają je do nauczyciela Koranu, za każdą nauczoną się przez nie literę zostaną obdarzeni nagrodą, jaką zyskuje się za dziesięciokrotne odwiedzenie Świętej Kaaby. W Dniu Sądu na ich głowach umieszczona będzie wspaniała korona. Wszyscy ludzie ujrzą ją i będą podziwiali”**.

Niech Allah Najwyższy obdarzy nas prawidłową wiarą i nas wszystkich uczyni tymi, którzy poznają i wykonują namaz prawidłowo oraz spełniają dobre uczynki!

Rok 2001, Hidżri Szemsi 1380, Hidżri Kameran 1422

NAMAZ JEST WIELKIM NAKAZEM

Od czasów Adema (*alejhisselam*) w każdej religii nakazana była jedna pora namazu. Namazy wszystkich religii zostały zgromadzone i nakazane wyznawcom Muhammeda (*alejhisselam*). Wykonywanie namazu nie jest częścią zasad wiary, jednak do zasad wiary należy wiara w to, że jest on obowiązkiem.

Namaz jest filarem religii. Kto wykonuje go regularnie, prawidłowo i w całości, ten zbudował swoją religię na solidnych filarach. Kto nie wykonuje namazu, ten zniszczył swoją religię i jej fundamenty. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Głową naszej religii jest namaz**”. Tak jak nie ma ludzi bez głowy, tak też i nie ma religii bez namazu.

Namaz jest po uzyskaniu wiary pierwszym nakazem religii islam. Allah Najwyższy przez nakaz wykonywania namazu nakazuje Swym poddanym czczenie tylko Jego. W Świętym Koranie w ponad stu wersetach głoszone jest: „**Wykonujcie namaz!**”. Święty hadis głosi: „**Allah Najwyższy nakazał wykonywać namaz codziennie pięć razy. Allah Najwyższy obiecał, że umieści w Raju tego, kto wykonując namaz, obdarza go wartością i przestrzega jego warunków**”.

Namaz to najcenniejszy z nakazanych do wykonywania aktów czci. W świętym hadisie głoszone jest: „**Ten, kto nie wykonuje namazu, nie ma udziału w islamie!**” oraz: „**Namaz jest tym, co odróżnia wierzącego od niewierzącego**”, tzn. wierzący w przeciwieństwie do niewierzącego wykonuje namaz. Hipokryci (*munaifyk*) natomiast czasem go wykonują, a czasem nie. Hipokryci będą poddani w Piekło bardzo bolesnym torturom. Prorok Muhammed (*sallallahu alejhi we sellem*) głosił: „**Ci, którzy nie wykonują namazu, w Dniu Sądu ujrzą Allaha Najwyższego w gniewie**”.

Wykonywanie **namazu** znaczy: myśląc o wyższości Allaha Najwyższego, zrozumieć swoją niższość wobec Niego. Ten, kto potrafi to pojąć, czynić będzie tylko dobro i w ogóle nie będzie w stanie uczynić zła. Serce tego, kto codziennie pięć razy złoży intencję znalezienia się w obecności Allaha Najwyższego, wypełni *ihlas*⁸. Wszystkie ruchy nakazane w namazie są korzystne zarówno dla serca jak i ciała.

Wykonywanie namazu w meczecie razem z innymi łączy wzajemnie ze sobą serca muzułmanów, doprowadza do miłości między nimi i dzięki temu rozumieją oni istniejące między nimi więzi braterskie. Starsi litują się nad młodszymi, a młodszy odczuwają szacunek wobec starszych. Bogaci pomagają biednym, a silniejsi słabszym. Zdrowi nie zobaczywszy chorych w meczecie, odwiedzają ich w domach. Wszyscy

⁸ *ihlas* – czystość duchowa i staranie się zyskać aprobatę Allaha Najwyższego w każdym czynie.

oni pragną otrzymać radosną nowinę, o której głosi święty hadis: „Allah Najwyższy pomaga temu, kto biegnie na pomoc swemu bratu w religii”.

Namaz chroni ludzi przed złymi i zakazanymi czynami, jest pokutą za grzechy. Święty hadis głosi: „**Namaz wykonywany codziennie pięć razy jest jak rzeka płynąca przed drzwiami domu jednego z was. Tak jak nie pozostanie brud na tym, kto pięć razy dziennie wejdzie do niej i się umyje, tak i też temu, kto pięć razy dziennie wykonuje namaz, zostaną odpuszczone małe grzechy**”.

Namaz po uwierzeniu w Allaha Najwyższego i Jego Proroka jest najwyższym spośród wszystkich prawidłowych czynności (*amel*) i aktów czci (*ibadet*). Z tego względu podczas wykonywania namazu należy przywiązywać wagę do czynów zwanych: *fard*, *wadżib*, *sunna* i *mustehab* [szczegółowe informacje na ten temat w II. Rozdz. *Zakazy i nakazy dotyczące mukellefa*]. Nasz Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) głosił w jednym ze świętych hadisów: „**Moja wspólnota i Moi Towarzysze! Namaz wykonywany dokładnie, spełniając wszystkie warunki (tj. z *tadil-i erkan*) jest najbardziej upodobanym czynem przez Allaha Najwyższego, jest sunną Proroków, ulubionym zajęciem aniołów, światłem ziemi i niebios oraz poznaniem Allaha, siłą ciała, błogosławieństwem w dziennych dawkach żywności od Allaha, okazją do przyjęcia modlitw przez Allaha Najwyższego. Jest wstawiennictwem u anioła śmierci, światłem w grobie, odpowiedzią dla aniołów grobowych: Munkera i Nekira, cieniem w Dniu Sądu. Jest osłoną przed ogniem piekielnym, jest przenośnikiem podobnym do błyskawicy na Moście Syrat, jest kluczem do Raju, jest koroną w Raju. Allah Najwyższy nie obdarzył wierzących niczym ważniejszym od namazu. Jeśli istniałby jakiś inny akt czci ważniejszy od namazu, to na samym już początku obdarzono by nim wierzących. Niektórzy z aniołów znajdują się stale w pozycji *kyjam*, niektórzy w *ruku*, niektórzy w *sedźde*, a niektórzy z kolei w *teszeħhud*. Wszystkie te pozycje zostały zebrane w namazie i podarowane wierzącym, ponieważ namaz jest głową wiary, filarem religii, słowem islamu i wniebowstąpieniem (*miradż*) dla wierzących, światłem nieba i ratunkiem od Piekła**”.

Pewnego dnia Hazrat Ali (*radyjallahu anh we kerremallahuwedżheh*) nie zdążył wykonać popołudniowego namazu. Z tego powodu bardzo płakał i ubolewał. Gdy Prorok Muhammed Mustafa (*sallallahu alejhi we sellem*) usłyszał o tym, to wraz ze Swoimi Towarzyszami udał się do Hazrat Aliego. Prorok Muhammed (*sallallahu alejhi we sellem*) zobaczywszy go w takim stanie, sam zaczął płakać. Następnie pomodlił się i słońce wzniosło się ponownie. Wysłannik Allaha powiedział: „**Ali! Podnieś głowę, słońce jest nadal widoczne**”. Hazrat Ali bardzo się na to ucieszył i wykonał swój namaz.

Pewnej nocy Hazrat Ebu Bekr Syddyk (*radjallahu anh*) tak długo się modlił, że zasnął pod koniec nocy. Opuścił namaz *witr*⁹. Poszedł za Prorokiem (*alejhisselam*) na namaz poranny, stanął u wejścia do meczetu i w obecności Wysłannika Allaha zaczął rozpaczać. Płacząc, błagał: „Wysłanniku Allaha! Pomóż mi, minął czas na namaz *witr*”. Szlachetny Prorok zaczął płakać razem z nim. W tym czasie przybył Dżebrail (*alejhisselam*) i powiedział: „**Wysłanniku Allaha! Powiadom Syddyka, że Allah Najwyższy mu wybaczył**”.

Hazrat Bajazid Bistami (*kuddise sirruh*), jeden z wielkich Ewlija¹⁰, zasnął i nie obudził się na namaz poranny. Tak płakał i się żalił, aż usłyszał głos: „Bajazidzie! Wybaczyłem twój błąd, a w zamian za twój płacz obdarzyłem cię siedemdziesięcioma tysiącami *sewab*”. Kilka miesięcy później, ponownie zmorzył go sen. Zjawił się szatan i chwytając go za nogę, obudził. Powiedział: „Wstawaj, kończy się czas na twój namaz”. Hazrat Bajazid Bistami powiedział: „Ej ty, przekłety, jak możesz tak postępować? Tobie zależy, aby każdy opuszczał swój namaz, dlaczego mnie obudziłeś?”. Szatan odpowiedział: „W dniu, w którym opuściłeś namaz poranny, płacząc, zyskałeś siedemdziesiąt tysięcy *sewab*. Dziś, myśląc o tym, obudziłem cię, abys zyskał tylko jeden *sewab* za wykonany namaz, a nie siedemdziesiąt tysięcy!”.

Hazrat Dżunejd Bagdadi, jeden z wielkich Weli, powiedział: „Jedna godzina na ziemi jest lepsza od tysiąca lat podczas Sądu Ostatecznego, ponieważ w ciągu tej jednej godziny spełnić można prawidłowy, podobający się Allahowi czyn. Natomiast w ciągu tamtego tysiąca lat nie będzie się w stanie uczynić już niczego”. Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) głosił: „**Kto świadomie połączy ze sobą jeden namaz z drugim, ten będzie się palił osiemdziesiąt *hukbe* w Piekło**”. Jedna *hukbe* to osiemdziesiąt lat w *ahiret* (w życiu po śmierci). Jeden dzień w *ahiret* równy jest tysiącu lat na ziemi.

Bracie muzułmaninie! W takim razie, nie marnujmy naszego czasu na bezużyteczne czyny, znajmy wartość czasu. Wykorzystujmy go na czynienie tego, co jest najlepsze. Szlachetny Prorok powiedział: „**Największym z nieszczęść jest spędzanie czasu na robieniu bezużytecznych rzeczy**”. Wykonuj swój namaz na czas, abyś nie żałował w Dniu Sądu, tylko zyskał wielką nagrodę! Święty hadis głosi: „**Kto nie wykona jednego namazu i pozostawi go na później, jeśli umrze, nie odrobiwszy go, to w grobie zostanie otwarte dla niego siedemdziesiąt okien do Piekła i będzie cierpiał aż do Dnia Sądu Ostatecznego**”. Ten, kto nie wykonuje namazu świadomie o czasie, czyli kiedy mija czas namazu, nie martwi się z powodu

⁹ namaz *witr* – trzyrekatowy namaz *wadżib* po namazie nocnym.

¹⁰ Ewlija – błogosławieni ludzie, którzy zyskali aprobatę Allaha Najwyższego. Liczba mnoga słowa: Weli.

jego niewykonania, to traci swą wiarę lub umierając, odejdzie bez wiary. Wobec tego, co z tymi, którzy w ogóle o nim nie pamiętają, nie uznają go za obowiązek? Uczni czterech szkół prawa islamskiego jednogłośnie orzekli, że ci, którzy nie przywiązują wagi do namazu, a także ci, którzy nie uznają go za obowiązek, odejdą od islamu (zostaną **murted**). Hazrat Abdulgani Nablusi w swojej książce pt. „**Hadikatün nediyye**”, w rozdziale: *Nieszczęścia wywołane przez język*, informuje, że ci, którzy świadomie nie wykonują namazu, nie myślą o jego odrobieniu i nie boją się kary, jaka ich spotka, zostaną **murted**.

Hazrat Imam Rabbani w 1 tomie książki pt. „**Mektubat**” w 275 Liście napisał:

Te dary zyskaliście dzięki poznaniu wiedzy dotyczącej islamu i szerzeniu prawa o nakazach i zakazach (*fikh*). Tam rozprzestrzeniły się ignorancja i herezje (*bidat*). Allah Najwyższy obdarzył was miłością Swoich ukochanych. Uczynił was pośrednikami w szerzeniu islamu. W takim razie starajcie się, jak tylko możecie, głosić wiedzę o religii i rozpowszechniajcie prawidła *fikh*. Obydwa są początkiem każdego szczęścia, sposobem zyskania wysokiego stopnia i uratowania siebie. Starajcie się jak najlepiej! Wystąpcie jako nauczyciele religii! Tam znajdującym się, wskażcie Prawidłową Drogę, głosząc nakazy i zakazy Allaha Najwyższego! W Surze Muzemmil 19 głoszone jest w tym znaczeniu: „**Z pewnością jest to rada dla tego, kto pragnie zyskać aprobatę swojego Pana**”.

ROZDZIAŁ PIERWSZY

NASZA WIARA I NAMAZ

Wszyscy powinni najpierw uwierzyć

Allah Najwyższy chce, żeby ludzie na ziemi żyli wygodnie i spokojnie, a w życiu wiecznym zyskali nieskończone szczęście. Z tego względu nakazał czynienie tego, co jest pożyteczne w otrzymaniu wygody i spokoju, a tego, co jest powodem nieszczęścia, zabronił. Pierwszym nakazem Allaha Najwyższego jest uwierzyć – bowiem wiara jest nam wszystkim potrzebna.

W słowniku „*iman*” oznacza: ‘Uwierzyć temu, kogo się zna, że jest wiarygodnego słowa’. W islamie *iman* znaczy: posiadać prawidłową wiedzę i wierząc w to, potwierdzić, że Muhammed (*alejhisselam*) jest Prorokiem Allaha Najwyższego i został przez Niego wybrany, że jest prorokiem powiadającym o poprzednich religiach (*Nebi*); a także wierzyć w to, o czym Allah Najwyższy powiadomił zwięźle, nie wnikając w szczegóły i w to, o czym powiadomił obszernie, znać szczegółowo oraz starać się wypowiedzieć **Słowa Szhady**. Silną wiarę można porównać do ucieczki, kiedy ucieka się od razu, gdy jest się przekonany, że palący się ogień i wąż zabijają swoją trucizną. Tak też powinno się całym sercem wierzyć, znając wielkość Allaha Najwyższego i Jego atrybutów, dążyć do zdobycia Jego aprobaty i atrybutu łaski, uciekać od Jego kary i gniewu, a wiarę umieścić w sercu tak mocno, jak trwały jest napis na marmurze.

Iman to uważanie za dobre wszystko, co powiedział Muhammed (*alejhisselam*), potwierdzenie tego sercem, czyli uwierzenie. W ten sposób wierzących nazywa się **mumin** i **muzułmanami**. Każdy muzulmanin powinien być posłuszny Muhammedowi (*alejhisselam*), podążać wskazaną przez Niego drogą. Jego drogą jest droga wskazana przez Święty Koran – nazywa się ją **islamem**. Żeby być Mu podporządkowanym, powinno się najpierw uwierzyć, a potem poznać wiedzę o nakazach i zakazach w islamie (**ahkam-i islamijje**), tzn. powinno się poznać bardzo dobrze islam. Następnie spełniać nakazy konieczne do spełnienia (**fard**), unikać tego, co jest zakazane (**haram**), potem wykonywać **sunnę** i starać się nie robić tego, co należy do czynów niepodobających się Allahowi i Jego Prorokowi (**mekruh**). Po tym wszystkim powinno się być Mu podporządkowanym podczas robienia tego, co nie jest zaliczane do czynów zakazanych lub nakazanych (**mubah**). Fundamentem naszej religii jest wiara. Allahowi Najwyższemu nie spodoba się oraz nie przyjmie aktów czci (**ibadet**) i dobrych uczynków tych, którzy nie posiadają wiary. Ten, kto chce być muzulmaninem, powinien najpierw uwierzyć, potem nauczyć się wykonywania

rytualnego oczyszczenia, czyli *gusl* i abdestu, a także namazu i w miarę potrzeby pozostałych obowiązków i posiąść wiedzę o tym, co jest zakazane.

Wiara powinna być prawidłowa

Organy zmysłu i wiedza rozumiana przez rozum są pomocne w zdobyciu wiary. Nauki ścisłe są jednym z powodów zyskania wiary i zrozumienia, poznania, że równowaga, ład na świecie nie zachodzą przypadkowo i istnieje ich stwórca. Wiara znaczy: poznać wiedzę zesłaną przez Allaha Najwyższego ostatniemu Prorokowi Muhammedowi (*alejhisselam*) i w nią uwierzyć. Stwierdzenie, że uwierzy się w tę potrzebną wiedzę, jeśli będzie zgodna z rozsądkiem, oznacza, że nie wierzy się Prorokom. Wiedza religijna nie jest odkryciem tych, którzy posiadają rozum. Sprawy przekazane przez naszego Proroka Muhammeda (*alejhisselam*) powinno się poznać z książek **uczonych sunnickich** i według nich wierzyć. Prawidłowa i możliwa do przyjęcia wiara jest związana z pewnymi warunkami:

1- Wiara powinna być ciągła i trwała. Nie powinno się myśleć nawet na chwilę o odejściu od niej. Kto powie, że za trzy lata odejdzie od islamu, ten odszedł od niego już teraz.

2- Wiara wierzącego powinna znajdować się między lękiem przed Allahem Najwyższym a nadzieją na Jego miłosierdzie. Należy bać się kary Allaha Najwyższego, jednak ani przez chwilę nie tracić nadziei na Jego miłosierdzie. Powinno chronić się od popełnienia każdego grzechu, obawiać się, że z tego powodu straci się wiarę, ale jednocześnie absolutnie nie powinno się tracić nadziei, że Allah Najwyższy nam wybaczy, nawet jeśli popełnimy wszystkie możliwe grzechy. Ze względu na grzechy powinno się okazywać skruchę, ponieważ ten, kto okazał szczerą skruchę, będzie jak ten, kto nie popełnił grzechu w ogóle.

3- Powinno się uwierzyć przed nadejściem śmierci. Gdy się umiera, pokazane zostają wszystkie stany życia wiecznego. Wtedy to wszyscy niewierzący będą chcieli uwierzyć. Jednak ich wiara nie będzie przyjęta i prawdziwa, ponieważ powinno się uwierzyć, nim się to wszystko zobaczy. Jednak w tym momencie zostanie przyjęta skrucha muzułmanów.

4- Powinno się uwierzyć nim słońce zacznie wschodzić na zachodzie. Jedną z wielkich oznak Końca Świata jest to, że słońce zacznie wschodzić na zachodzie. Wszyscy ludzie, gdy to zobaczą, uwierzą, jednak te nawrócenia nie zostaną przyjęte, a drzwi skruchy zostaną dla nich zamknięte.

5- Powinno się wierzyć, że poza Allahem Najwyższym nikt nie zna przyszłości i tego, co jest nieznane. Mogą znać to tylko ci, których On powiadomił. Aniołowie,

dżinny, szatany, a nawet Prorocy nie znają przyszłości. Jednak On może powiadomić o wiedzy dotyczącej przyszłości i spraw tajemnych Proroków i prawidłowo Mu wierzących.

6- Nie powinno się zaprzeczyć bez powodu i umyślnie żadnemu prawu dotyczącemu religii, wiary i aktów czci. Niepoważne traktowanie jednego z nakazów i zakazów islamu, żartowanie sobie ze Świętego Koranu, aniołów i jednego z Proroków, a także zaprzeczanie słownie temu, co zostało przez nich powiadomione, gdy nie było się zmuszanym, bez jakiegokolwiek potrzeby, jest niewiarą. Nie zostanie niewierzącym ten, kto z powodu takiej konieczności jak groźenie śmiercią, zaprzeczył istnieniu Allaha Najwyższego, aniołów, czy też, że całkowity abdest oraz namaz są obowiązkiem.

7- Nie powinno się podejrzliwie patrzeć i wątpić w wiedzę niezbędną, która została jasno powiadomiona przez religię islam. Wątpienie w to, że namaz jest obowiązkiem koniecznym do spełnienia; picie wina i innych napojów alkoholowych, uprawianie hazardu i lichwy, przyjmowanie i dawanie łapówek jest zakazane lub stwierdzenie o znanym zakazie, że jest dozwolony, a o tym, co jest dozwolone, że jest zakazane, jest powodem wystąpienia z wiary.

8- Wiara powinna być w formie powiadomionej przez religię islam. Wiara nie będzie wierzenie według tego, co zostało powiadomione na podstawie zrozumienia przez umysł, teorii filozofów i zwolenników nauk ścisłych. Powinno się wierzyć w takiej formie, w jakiej powiadomił Muhammed (*alejhisselam*).

9- Wierzący powinien kochać tylko dla Allaha i tylko dla Niego okazywać wrogość. Powinien miłować muzułmanów, którzy są przyjaciółmi Allaha Najwyższego i nie kochać tych, którzy czynem i pismem okazują wrogość islamowi. Miejscem tej wrogości jest serce.

[Do nie-muzułmanów powinno się zwracać z uśmiechem na twarzy i miłym słowem. Piękną etyką powinno się im umilić naszą religię].

10- Powinno się wierzyć tak, jak wierzy prawdziwy muzułmanin, który nie odsuwa się od Prawidłowej Drogi wskazanej przez naszego Proroka i Jego Towarzyszy. Aby wierzyć prawidłowo, powinno się wierzyć zgodnie z ***itikad ehli sūnnet wel dżemaat*** (wierzeniem sunnickim). [Podporządkowani właściwym książkom religijnym, które zostały napisane przez uczonych sunnickich, zyskują *sewab* stu szehidów. **Uczonym sunnickim** nazywa się któregośkolwiek z uczonych należących do jednej z czterech prawidłowych szkół prawa islamskiego (*mezheb*). Przywódcą uczonych sunnickich jest Hazrat Imam Ebu Hanife. Ci uczeni zapisali to, co poznali od Towarzyszy Proroka, zaś Towarzysze Proroka powiedzieli o tym, co usłyszeli od Wyśłannika Allaha].

Wierzenie sunnickie

Pierwszym warunkiem bycia muzułmaninem jest uwierzyć. Zaś prawidłowa wiara jest związana z prawidłowym wierzeniem sunnickim (sunna). Pierwszym obowiązkiem każdego zdrowego umysłowo mężczyzny i każdej zdrowej umysłowo kobiety, którzy osiągnęli wiek dojrzałości, jest wierzyć tak, jak wierzył i powiadomił o tym Prorok Muhammed (*sallallahu alejhi we sellem*). Szlachetny Prorok powiadomił tylko o jednym sposobie wierzenia i wszyscy Jego Towarzysze wierzyli tak, jak On przekazał. W sposobie wierzenia nie było między nimi żadnej różnicy. Po śmierci Szlachetnego Proroka ludzie poznali islam od Towarzyszy Proroka przez słuchanie ich i zadawanie im pytań. Wszyscy oni powiadomili o tej samej wierze. Tę wiedzę powinno się poznać z ksiązek uczonych sunnickich i według tego wierzyć. Ratunek przed karą Piekła w Dniu Sądu Ostatecznego związany jest właśnie z prawidłowym wierzeniem. Tylko ci, którzy podążają tą drogą, uratują się przed Piekłem. Nazywa się ich **sunnitami** lub **ehli sunnet**.

W jednym ze świętych hadisów jest głoszone: „**Moja wspólnota podzieli się na siedemdziesiąt trzy grupy. Z pośród nich tylko jedna grupa uratuje się od Piekła, pozostałe pójdą na stratę, do Piekła**”. Każda z tych siedemdziesięciu trzech grup twierdzi, że stosuje się do nakazów islamu i że to właśnie ona zostanie uratowana od Piekła. W Surze Mumin 54 i w Surze Rum 32 powiadomione jest w tym znaczeniu: „**Każda grupa raduje się, sądząc, że znajduje się na właściwej drodze**”. Jednak Prorok Muhammed (*sallallahu alejhi we sellem*) poinformował o oznakach, jakie będą charakteryzowały tę zbawioną grupę, powiedział bowiem: „**Ci, którzy znajdują się na Mojej i Mojego Eshabu drodze**”. Ten, kto nie czuje szacunku do któregośkolwiek z Eshabu kiram (Towarzyszy Proroka), nie będzie należeć do sunnitów. Ten, kto nie posiada wierzenia sunnickiego (sunna, *ehli sunnet*), należy do niewierzących albo do *ehli bidat*¹¹.

Cechy przynależności do wierzenia sunnickiego

Allah Najwyższy jest zadowolony z muzułmanów, którzy wierzą zgodnie z sunną. Wierzenie to oparte jest na pewnych warunkach, które uczeni sunniccy przedstawili następująco:

1- Należy wierzyć w sześć zasad wiary, tj. w istnienie Allaha Najwyższego i w Jego jedyność, w aniołów, w święte księgi, w proroków, w życie po śmierci i że

¹¹ *ehli bidat* – wprowadzający innowacje do religii, odchodzący od sposobu wierzenia Szlachetnego Proroka Muhammeda (*alejhisselam*) i Jego Towarzyszy.

wszystko, co dobre i złe, korzystne i niekorzystne, stworzone jest przez Allaha Najwyższego. (Zasady te zostały przekazane w **Amentu**).

2- Należy wierzyć, że ostatnia Księga objawiona przez Allaha Najwyższego – Święty Koran jest Jego słowem.

3- Wierzący nie powinien mieć żadnych wątpliwości wobec swojej wiary.

4- Należy wierzyć w Szlachetnego Proroka Muhammeda (*sallallahu alejhi we sellem*) i kochać wszystkich Towarzyszy Proroka. Nie wolno obrażać żadnego z Czterech Kalifów, bliskiej Rodziny Proroka i Jego Błogosławionych Żon.

5- Nie należy uważać, że akty czci są częścią wiary. Nie należy nazywać niewierzącymi tych, którzy wierzą w nakazy i zakazy Allaha Najwyższego, lecz nie wykonują ich z powodu lenistwa. Ci, którzy nie przywiązują znaczenia do tego, co zakazane, żartują sobie z islamu, tracą swoją wiarę.

6- Nie powinno się nazywać niewierzącymi tych, którzy są błędnego wierzenia, jednak mówią o sobie, że należą do *ehli kyble* (muzułmanów) i wierzą w Allaha Najwyższego i Proroka Muhammeda (*alejhisselam*).

7- Należy wykonywać namaz za każdym imamem, o którym wiadomo, że nie grzeszy jawnie. Dotyczy to również dowódców i zarządców.

8- Muzułmanie nie powinni buntować się przeciw swoim przywódcom i zarządcom. Bunt jest źródłem intryg i otwiera drogę najróżniejszym katastrofom. Powinno się za nich modlić, żeby dokonywali pożytecznych czynów i grzecznie radzić im, żeby zrezygnowali z grzesznego postępowania.

9- W abdeście podczas mycia nóg jest dozwolone, aby mężczyźni i kobiety – nawet, jeśli nie posiadają żadnego usprawiedliwienia i nie znajdują się w trudnej sytuacji – dokonali *mesh*, tj. zwilżoną ręką przetrarli po specjalnych skórzanych skarpetkach zwanych *mest*. Nie wykonuje się tego na gołych nogach i zwykłych skarpetkach.

10- Należy wierzyć, że Szlachetny Prorok Muhammed (*sallallahu alejhi we sellem*) odbył Miradż ciałem i duszą. Kto twierdzi, że Miradż odbył we śnie, wystąpił z grupy *ehli sunnet wel džemaat*.

W Raju wierzący zobaczą Allaha Najwyższego. W Dniu Sądu Ostatecznego Prorocy i prawidłowi, dobrzy muzulmanie będą orędownikami. W grobie będą zadawane pytania, a torturom będą poddawane zarówno dusza jak i ciało. Ewlija obdarzani są *keramet*, czyli nadzwyczajnym stanem znajdującym się poza prawami Allaha Najwyższego, tj. poza prawami fizyki, chemii i biologii. Jest ich tak dużo, że nie można im zaprzeczyć. Dusza nie umrze. Dusze muzulmanów i niewierzących

słyszają o czynach i słowach żyjących. Ofiarowanie dla dusz zmarłych *sewab* (nagród) za czytanie lub recytowanie Świętego Koranu, za jałmużnę, a nawet za wszystkie dobre czyny i *ibadet* przynosi im korzyści, jest powodem złagodzenia ich męki lub usunięcia jej. Wierzenie w to wszystko jest oznaką posiadania wierzenia sunnickiego.

ZASADY WIARY

Zasad wiary jest sześć. Zostały one wyjaśnione w **Amentu**. Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiadomił, że wiarą jest wierzenie w sześć oczywistych spraw. Z tego względu każdy muzułmanin powinien nauczyć na pamięć swoje dzieci **Amentu** i bardzo dobrze zapoznać je z jego znaczeniem.

ÂMENTÜ: Âmentü billâhi ve Melâiketihî ve Kütübihî ve Rüsûlihî vel-jevml-âhyri ve bil kaderi, hajrihi ve szerrihi min Allahi teâlâ vel-ba'sü ba'del-mevti hakkun, Eszhedü en lâ ilâhe illallah ve eszhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü.¹²

1. Wiara w Allaha Najwyższego

Amentu billahi znaczy: 'Uwierzyłem i wierzę w istnienie i w jedność Allaha Najwyższego'. Potwierdziłem to moim sercem i językiem. Allah Najwyższy istnieje i jest jeden. „Jeden” w słowniku ma dwa znaczenia. Pierwsze ze względu na liczby, jest połową liczby dwa, jest przed wszystkimi liczbami. Drugie oznacza, że ze względu na nieposiadanie wspólnika i podobieństwa jest jedyny. I tak właśnie Allah Najwyższy nie jest ze względu na liczbę jeden, lecz ze względu na to, że nie ma On wspólnika i Sobie podobnego, tzn., że w Jego osobie i atrybutach nie ma absolutnie jakiegokolwiek partnera. Tak jak wszystkie stworzenia w swojej osobie i atrybutach nie są do siebie podobne, tak i ich Stworzyciel w Swojej osobie i atrybutach nie jest podobny do żadnego ze Swoich stworzeń.

Allah Najwyższy jest jedynym, który z niczego stworzył organy wszystkich stworzeń, każdą komórkę. Nikt nie zna rzeczywistej postaci Allaha Najwyższego. Wszystko to, co przyjdzie na myśl, wyobrazi się sobie, jest dalekie i nie ma z Nim nic

¹² Nie jest możliwe zapisanie *dua* i świętych wersetów literami łacińskimi. Nie jest również możliwe właściwe zapisanie wymowy z j. tureckiego i przeczytanie tego w j. polskim. Występujące tam litery: „â, î, û” czasami czyta się jako zmiękczone, czasami jako wydłużone. Litery: „ü, ö” czyta się jak po niemiecku. Litera „h” to czasami polskie „ch” lub „h”. Literę „v” czyta się jak „f”, „u” lub „w”. Niektóre z pozostałych liter czyta się jeszcze inaczej. Z tego względu, żeby móc prawidłowo przeczytać, wyrecytować *dua* lub sury ze Świętego Koranu, powinno się koniecznie skorzystać z pomocy tych, którzy potrafią prawidłowo czytać. *Dua* i sury powinno się czytać w oryginale. Oryginalny zapis niektórych z nich znajduje się na końcu tej książki.

wspólnego. Nie jest dozwolone wyobrażanie sobie Jego postaci. Dozwolone jest tylko nauczenie się na pamięć Jego atrybutów i imion, które zostały przekazane w Świętym Koranie, to właśnie nimi powinno się potwierdzać i wyznawać Jego boskość. Wszystkie Jego atrybuty są przedwieczne i wieczne. Tak jak Jego osoba nie znajduje się w jednym miejscu, tak i nie określi się Go sześcioma kierunkami, czyli nie znajduje się z przodu, z tyłu, z prawej i lewej strony, powyżej, poniżej. Z tego względu można tylko powiedzieć: „**Jest wszędzie obecny i widzący**”.

Allah Najwyższy posiada czternaście *syfati* (atrybutów). Sześć z nich to ***syfati zatijje*** i osiem ***syfati subutijje***. Do obowiązków każdego muzułmanina należy ich poznanie i nauczenie się ich na pamięć.

Syfati zatijje:

1- ***Wudżud***: Allah Najwyższy był i jest, Jego istnienie jest nieskończone i jest zawsze potrzebne.

2- ***Kydem***: Allah Najwyższy jest Przedwieczny, Jego egzystencja nie ma początku.

3- ***Beka***: Allah Najwyższy jest Wiekuisty, nie ma końca istnienia Jego egzystencji; w Jego atrybutach i czynach nie ma On Sobie podobnych, współników.

4- ***Wahdanijet***: Allah Najwyższy w Swojej egzystencji, atrybutach i czynach jest jedynym, nie ma współnika, Mu podobnego.

5- ***Muhalafetun lil-hawadis***: Allah Najwyższy nie jest podobny do żadnego stworzenia i jego atrybutów.

6- ***Kyjam bi-nefsihi***: Allah Najwyższy jest Samoistny, nikogo i niczego nie potrzebuje, jest pozbawiony jakiejkolwiek potrzeby. Gdy nie było materii i miejsca, Allah Najwyższy był. On nie potrzebuje miejsca, jest daleki od jakiejkolwiek potrzeby. Jakim był, nim stworzył ten świat z niczego, takim będzie w nieskończoność, zawsze.

Syfati subutijje:

1- ***Hajat***: Allah Najwyższy jest Żywy. Jego życie nie jest podobne do życia stworzeń. To życie jest specyficzne i stosowne dla Niego, nieskończenie wczesne i wieczne.

2- ***Ilim***: Allah Najwyższy jest Wszechwiedzący. Jego wiedza nie jest podobna do wiedzy stworzeń. W ciemną noc widzi i wie o mrówce, która chodzi po czarnym kamieniu. Zna myśli, intencje pojawiające się w sercu człowieka. W Jego wiedzy nie zajdą żadne zmiany, jest ona przedwieczna i wieczna.

3- **Sem'**: Allah Najwyższy jest Wszechsłyszący. Słyszy bez jakichkolwiek przyrządów i środków. Nie jest to podobne do słyszenia u ludzi. Ten atrybut jak i pozostałe atrybuty jest przedwieczny i wieczny.

4- **Basar**: Allah Najwyższy jest Wszechwidzący. Widzi bez przyrządów i – bez względu na warunki – wszystko, co jest ukryte i widoczne. Nie jest to widzenie oczyma.

5- **Iradet**: Allah Najwyższy posiada Absolutną Wolę. Tylko Jego życzenie się spełnia, stwarza to, co zechce. Wszystko dzieje się tylko ze względu na Jego wolę i nic nie jest w stanie stanąć jej na przeszkodzie.

6- **Kudret**: Allah Najwyższy jest Wszechmocny. Nic nie jest dla Niego trudne.

7- **Kelam**: Allah Najwyższy jest mówiący. Nie potrzebuje żadnych przyrządów, głosu, liter, żeby się wypowiedzieć.

8- **Tekwin**: Allah Najwyższy jest Stworzycielem. Poza Nim nie ma innego. Nikogo poza Allahem Najwyższym nie powinno nazywać się stworzycielem, wszystko zostało przez Niego stworzone.

Zrozumienie istoty atrybutów Allaha Najwyższego jest niemożliwe. Nikt i nic nie jest współnikiem Allaha Najwyższego w atrybutach i nie będzie im podobne.

2. Wiara w Aniołów

Ve melaiketihi znaczy: 'Uwierzyłem w aniołów Allaha Najwyższego'. Aniołowie należą do poddanych Allaha Najwyższego. Wszyscy aniołowie są posłuszni Jego rozkazom. Nie grzeszą, nie są kobietą ani mężczyzną, nie zawierają związków małżeńskich, są żywi, nie jedzą, nie piją, nie śpią. Zostali stworzeni z materii światła, są mądrzy. Najwyższych rangą jest czterech:

1- **Dżebrail** (*alejhisselam*): jego obowiązkiem jest przyniesienie objawienia Prorokom, poinformowanie o nakazach i zakazach.

2- **Israfil** (*alejhisselam*): gdy nadejdzie Koniec Świata, to zadmie w trąbę zwaną Sur. Za pierwszym razem, poza Allahem Najwyższym, wszyscy żywi umrą. Za drugim razem wszyscy ożyją.

3- **Mikail** (*alejhisselam*): jego obowiązkiem jest – przez spadek i wzrost cen, niedostatek i urodzaj – doprowadzenie do porządku ekonomicznego, wprowadzenie zadowolenia i błogostanu, wprawienie w ruch każdą materię.

4- **Azrail** (*alejhisselam*): jego obowiązkiem jest odbieranie ludziom duszy (podczas śmierci).

Po tych czterech aniołach, do czterech górujących grup aniołów należą: **Hamele-i Arsz**, których jest czterech. **Mukarrebin** znajdują się w obecności Allaha Najwyższego. **Kerubijan** nazywa się największych aniołów z torturujących w Piekło; **Ruhanijan** są to aniołowie miłosierdzia. Największym z aniołów rajskich jest **Rydwan**. Aniołowie z Piekła nazywani są Zebani, a największego z nich nazywa się **Malik**. Ze stworzeń najwięcej jest aniołów, w niebiosach nie ma miejsca, gdzie by się nie modlili.

3. Wiara w Księgi

Ve kutubihi znaczy: ‘Uwierzyłem w księgi zesłane przez Allaha Najwyższego’. Allah Najwyższy niektórym Prorokom objawił je przez czytanie anioła zwanego Dzebrailem lub w formie zapisu, jeszcze innym bez anioła, pozwalając im usłyszeć. Te wszystkie księgi są słowem Allaha Najwyższego. Są przedwieczne i wiekuiste, nie są stworzeniem, wszystkie są prawdą. Z niebiańskich ksiąg zostaliśmy powiadomieni o stu czterech, w tym zostało zesłanych **Dziesięć Suhuf**¹³ Ademowi (*alejhisselam*), **Pięćdziesiąt Suhuf** Szitowi (*alejhisselam*), **Trzydzieści Suhuf** Idrisowi (*alejhisselam*), **Dziesięć Suhuf** Ibrahimowi (*alejhisselam*), **Tewrat** (Tora) Musie (*alejhisselam*), **Zebur** (Psalmy) Dawudowi (*alejhisselam*), **Indžil** (Ewangelia) Isie (*alejhisselam*), **Kuran-i kerim** (Święty Koran) Muhammedowi (*alejhisselam*).

Allah Najwyższy zesłał księgi przez wielu Proroków, od pierwszego człowieka i pierwszego Proroka Adema (*alejhisselam*) do ostatniego Proroka Muhammeda (*alejhisselam*), żeby ludzie mogli żyć na ziemi w pokoju, a w życiu po śmierci zyskali nieskończone szczęście. W tych księgach wyjaśnił wiarę i zasady aktów czci, powiadomił o wiedzy na każdy temat, której potrzebują ludzie.

Wśród nich Święty Koran jest ostatnią boską księgą. Wraz z jego zesłaniem prawa pozostałych boskich ksiąg zostały anulowane. Dzebrail (*alejhisselam*) przekazywał wersety Świętego Koranu Muhammedowi (*alejhisselam*) przez 23 lata. W Świętym Koranie jest 114 sur (rozdziałów) i 6236 ajetów (wersetów). Ta liczba w niektórych książkach może być podana inaczej, ponieważ jeden długi werset może być policzony jako kilka krótkich. Od czasu zesłania Święty Koran pozostaje niezmienny i żadna zmiana nie zostanie w nim dokonana. Święty Koran jest słowem Allaha Najwyższego. Nie jest możliwe, żeby człowiek doprowadził do powstania

¹³ Suhuf – mała książka, broszura, strona.

takiej księgi, nie jest też możliwe wypowiedzenie nawet jednego wersetu podobnego do wersetu koranicznego.

Po śmierci naszego Proroka Muhammeda (*sallallahu alejhi we sellem*) Kalif Ebu Bekr Syddyk (*radjallahu anh*) zebrał wszystkie wersety ze Świętego Koranu. Tak powstała księga zwana **Mushaf**. Wszyscy Towarzysze Proroka orzekli jednogłośnie, że ten Mushaf jest słowem Allaha Najwyższego. Trzeci Kalif, Hazrat Osman (*radjallahu anh*), doprowadził do spisania jeszcze sześciu Mushaf i przekazał je do niektórych prowincji.

Święty Koran powinno się czytać z oryginalnego zapisu. Świętym Koranem nie nazwie się spisane innym alfabetem. Gdy bierze się do ręki Mushaf, powinno się znajdować w stanie rytualnej czystości (posiadać ważny abdest), siedzieć naprzeciwko kierunku *kyble* i uważnie czytać. Powinno się czytać powoli i z oddaniem. Patrząc na Mushaf, powinno się czytać tak, żeby każdemu wersetowi okazać należyty mu szacunek. Powinno się czytać, uważając na zasady *tedźwid*¹⁴. Czytając, powinno się myśleć o tym, że jest to słowo Allaha. Powinno się być posłusznym nakazom i zakazom Świętego Koranu.

4. Wiara w Proroków

Ve Rusulihi znaczy: ‘Uwierzyłem w proroków Allaha Najwyższego’. Prorocy zostali wybrani przez Allaha Najwyższego, żeby doprowadzić ludzi do upodobanej przez Niego Prawidłowej Drogi. Wszyscy prorocy głosili tę samą wiarę. Powinno się wierzyć, że Prorocy (*alejhimusselam*) posiadają poniższe siedem atrybutów:

1- Ismet: Prorocy są bezgrzeszni. Są pozbawieni małych i dużych grzechów, nie popełniają ich w ogóle.

2- Emanet: Prorocy są pod każdym względem godnymi zaufania ludźmi. Nie są wiarołomni wobec tego, co im powierzono.

3- Sydk: Wszyscy Prorocy (*alejhimussalewatu wetteslimat*) są prawdomówni. W każdym Swoim słowie, czynie i zachowaniu są prawi i wierni. Nigdy nie kłamali.

4- Fetanet: Prorocy są bardzo mądrzy i wyrozumiali. Żaden z proroków nie posiadał ułomności, nie był niewidomy, głuchoniemy ani nie był kobietą.

5- Teblig: Prorocy wszystkie nakazy i zakazy Allaha Najwyższego, o których swoje wspólnoty powiadomili i o nich nauczili, poznali dzięki objawieniu zesłanemu

¹⁴ *tedźwid* – nauka prawidłowego czytania Świętego Koranu.

przez Allaha Najwyższego. Żaden z powiadomionych nakazów i zakazów nie był ich osobistym poglądem. Powiadomili o tym wszystkim, co zostało im nakazane.

6- Adalet: Prorocy nie dopuszczają się absolutnie żadnej niesprawiedliwości i ucisku. Nie odsuwają się od sprawiedliwości ze względu na kogokolwiek.

7- Emnul-azl: Prorocy na ziemi i w życiu po śmierci są zawsze prorokami.

Proroków przynoszących nowe prawo, nową religię nazywa się **Resul**. Natomiast proroków nieprzynoszących nowej religii, zapraszających ludzi do poprzedniej nazywa się **Nebi**. Wierzyć w proroków, oznacza wierzyć w to, że pomiędzy nimi nie ma żadnej różnicy, wszyscy zostali wybrani przez Allaha Najwyższego, są wierni i prawidłowego słowa. Ten, kto nie wierzy w jednego z nich, jest jak ten, kto żadnemu z nich nie uwierzył.

Daru Proroctwa nie zyska się przez pracowitość, głodowanie, znoszenie trudności czy modlitwę. Otrzyma się je dzięki łasce i wyborze Allaha Najwyższego. Liczba proroków nie jest wiadoma, mówi się, że jest ich więcej niż 124 tysiące. Trzystu trzynastu albo trzystu piętnastu z nich jest Resulami. Wśród Resulów, sześciu przewyższa pozostałych. Nazywa się ich **Prorokami Ulul'azm**. Do nich należą: **Adem, Nuh, Ibrahim, Musa, Isa i Muhammed Mustafa (alejhimusselam)**. Słynne są imiona trzydziestu trzech proroków: **Adem, İdris, Szit, Nuh, Hud, Salih, Ibrahim, Lut, Ismail, Ishak, Ya'kub, Yusuf, Ejjub, Szuajb, Musa, Harun, Hydyr, Jusza bin Nun, Iljas, Eljesa, Zulkifl, Szem'un, Iszmoil, Junus bin Meta, Dawud, Sulejman, Lokman, Zekerijja, Jahja, Uzejir, Isa bin Merjem, Zulkarnejn i Muhammed (alejhi ve alejhimussalatu wesselam)**.

W Świętym Koranie zostało powiadomione tylko o dwudziestu ośmiu imionach proroków. Na temat imion: **Zulkarnejn, Lokman, Uzejr i Hydyr** istnieje różnica zdań. Hazrat Muhammed Ma'sum powiadomił w 2 tomie „Mektubat” w 36 Liście, że informacje o tym, iż Hazrat Hydyr jest prorokiem, są pewne. W 182 Liście napisał, że widzenie Hydyra (*alejhisselam*) w ludzkiej postaci i dokonanie przez Niego niektórych czynów, nie dowodzi temu, że On żyje. Allah Najwyższy pozwolił na to, żeby Jego dusza a także dusze wielu Proroków i Weli były widziane w ludzkiej postaci. Widzenie ich nie świadczy o tym, że oni żyją.

Nasz Prorok MUHAMMED (alejhisselam)

Jest On Resulem, tj. Wysłannikiem Allaha Najwyższego, Jego Ulubieńcem, najwyższym i ostatnim z Proroków. Jego ojciec nazywał się Abdullah. Muhammed (*alejhisselam*) urodził się w Mekce, w nocy blisko poranka, według kalendarza gregoriańskiego: w poniedziałek 20 kwietnia w roku 571, a według kalendarza hidżri:

12 dnia miesiąca Rebiul-ewwel. Jego ojciec zmarł, nim On przyszedł na świat, Jego matka zmarła, gdy miał sześć lat, a Jego dziadek, gdy miał osiem lat. Potem był wychowywany przez Swojego wujka Ebu Taliba. W wieku 25 lat poślubił Hadidżetul-kubrę. Miał z nią cztery córki i dwóch synów. Pierwszy Jego syn miał na imię Kasym, z tego powodu Muhammeda (*alejhisselam*) nazywano także **Ebul-Kasym**. W wieku 40 lat powiadomiono Go, że jest Prorokiem dla wszystkich ludzi i dżinnów. Trzy lata później zaczął wszystkich nawoływać do wiary. Gdy miał 52 lata, pewnej nocy został zaprowadzony z Mekki do Jerozolimy, a stamtąd do nieba, tę podróż nazywa się **Miradż**. Podczas Miradżu widział Raj, Piekło i Allaha Najwyższego. Tej nocy codziennych pięć modlitw namaz stało się obowiązkiem. Według historyków w roku 622 z nakazem Allaha Najwyższego udał się z Mekki do Medyny, tę podróż nazywa się **Hidżrą**. Gdy przybył do wsi Kuba, w pobliżu miasta Medyny, to był to poniedziałek, 8 dzień miesiąca Rebiul-ewwel, który przypada na 20 września. Ten dzień stanął na początku kalendarza muzułmanów, **Hidżri Szemsi**. Zaś kalendarz muzułmanów **Hidżri Kameri** rozpoczyna się od owego roku w miesiącu Muharrem. Dwunastokrotny obieg księżyca po niebie wokoło ziemi jest jednym rokiem Kameri. W 11 roku Hidżri [632], w miesiącu Rebiul-ewwel, 12 dnia w południe zmarł, a w nocy z wtorku na środę został pochowany w pokoju, w którym zmarł. Umierając, według kalendarza Kameri miał 63 lata, a według kalendarza Szemsi 61.

Muhammed (*alejhisselam*) miał biały kolor skóry. Był najpiękniejszy ze wszystkich ludzi, lecz nie wszyscy mogli ujrzeć Jego piękno. Ten, kto jeden raz zobaczył Jego piękno, a nawet widzący je we śnie, spędza życie w radości i błogostanie. On jest i będzie zawsze pod każdym względem najlepszy spośród byłych i przyszłych ludzi. Jego rozum, poglądy, piękny charakter, siła wszystkich organów przewyższają każdego człowieka.

W dzieciństwie udał się dwa razy z karawaną handlową w stronę Damaszku, która wróciła z miejsca zwanego Busra (Bosra), nigdy więcej nigdzie indziej nie odbył podróży. Nie potrafił pisać ani czytać, tzn. nie pobrał żadnej nauki, jednak mimo to wszystko wiedział. Allah Najwyższy powiadamiał Go o tym, o czym Muhammed (*alejhisselam*) sobie pomyślał lub zapragnął wiedzieć. Anioł Dżebrail (*alejhisellam*) mówił Mu o tym, o czym chciał On mieć pojęcie i wiedzę. Jego Błogosławione Serce rozsiewało Nur (światłość) jak słońce. Promieniująca od Niego wiedza i światło umiejętności rozchodziły się jak fale radiowe na ziemię, do nieba, wszędzie. Teraz rozchodzą się z Jego grobu, a siła rozprzestrzeniania się z każdą chwilą wzrasta. Tak jak do otrzymania fali elektromagnetycznych potrzebne jest radio, tak i żeby zyskać Jego Nur, potrzebne jest serce, które oczyszcza się, idąc Jego drogą, wierzy Mu i kocha Go. Człowiek posiadający takie serce odbierze to światło i rozprowadzi je także wokół siebie, rozpowszechni. Takich wielkich ludzi nazywa się **Weli**. U tego, kto zna takiego Weli, wierzy mu i kocha go, zachowuje się przy nim z szacunkiem, a gdy

znajduje się z dala od niego, myśli o nim z szacunkiem i miłością, serce zaczyna się oczyszczać, pobierać *fejz*¹⁵ i dojrzewać. Allah Najwyższy podobnie jak stworzył z energii słonecznej powód do rozwoju naszego ciała, naszej materii, tak też Serce Muhammeda (*alejhisselam*), promieniujący stamtąd Nur uczynił przyczyną dojrzewania naszej duszy, serca i pogłębienia humanitarności. Wszystkie środki odżywcze, które odżywiają człowieka, doprowadzają do jego budowy i siły, jak otrzymuje się w wyniku asymilacji energii słonecznej, tak i słowa pisma, słowa Ewlija zawsze wynikają ze światła promieniującego z Błogosławionego Serca Wysłannika Allaha.

Allah Najwyższy poprzez anioła Dżebraila (*alejhisselam*) zesłał Muhammedowi (*alejhisselam*) **Święty Koran**. Nakazał ludziom to, co jest dla nich potrzebne i korzystne w życiu na ziemi i wiecznym, a tego, co jest szkodliwe, zakazał. Zbiór tych wszystkich nakazów i zakazów nazywa się **religią islam** albo **islamem** i **ahkam-i ilahijje** (prawem boskim). Każde słowo Muhammeda (*alejhisselam*) jest prawdą, jest wartościowe i pożyteczne. Wierzącego, który opiera swoją wiarę i postępuje zgodnie z tymi słowami i przykazaniami nazywa się **mumin** i **muzułmaninem**. Natomiast ten, kto nie wierzy nawet w jedno ze słów Muhammeda (*alejhisselam*) lub mu się ono nie podoba, jest nazywany **kafir, niewierzącym**. Allah Najwyższy kocha tych, którzy wierzą. Nie zostawi ich w nieskończoność w Piekło. Albo nie wtrąci w ogóle do Piekła, albo wtrąci za grzech i potem z Piekła wyprowadzi. Jednakże niewierzący nie wejdzie do Raju, pójdzie prosto do Piekła i nigdy stamtąd nie wyjdzie. Wiara w Niego, miłowanie Wysłannika Allaha są powodem wszelkiej pomyślności, korzyści i dobra. Zaś niewiara w to, że jest On Prorokiem, jest powodem wszystkich nieszczęść, kłopotów oraz wszelkiego zła.

Nauka, zdolności, pojmowanie dobra i zła, silna wiara, inteligencja, łagodność, szczodrość, skromność, wyrozumiałość, litość, cierpliwość, żarliwość, chronienie religii i narodu, wierność, zaufanie, charakter, majestat, odwaga, elokwencja, biegłość, mądrość, sympatyczny wygląd, pobożność, nieskazitelność, sprawiedliwość, wstydlivość, powściągliwość u Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) są mocniejsze niż u wszystkich Proroków. On wybaczał szkody, jakie zaznał od przyjaciół i wroga, żadnej z nich nie odwzajemniał. Gdy na bitwie pod Uhud niewierzący skrwawili Jego Błogosławiony Policzek, złamali ząb, to pomodlił się za nich: „**O Mój Panie! Wybacz im! Przebacz im ze względu na ich nieświadomość!**”.

Muhammed (*alejhisselam*) posiadał wiele pięknych cech charakteru. Każdy muzulmanin powinien je poznać i upiększyć nimi swoją etykę. W ten sposób zyska możliwość uratowania się z nieszczęść, trudności na ziemi i w życiu po śmierci, a

¹⁵ *fejz* – przepływ duchowej wiedzy z serca Weli, która pochodzi z Błogosławionego Serca Szlachetnego Proroka.

także zyska orędownictwo tego Sultana Dwóch Światów (*sallallahu alejhi we sellem*), ponieważ w świętym hadisie głosił On: „Ucharakteryzujcie siebie etyką Allaha Najwyższego!”.

Towarzysze Proroka

Muzułmanów, którzy zyskali honor zobaczenia Błogosławionej Twarzy Szlachetnego Proroka, usłyszeli Jego słodkie słowa, nazywa się **Towarzyszami Proroka, Eshab-y kiram, Sahabi, Sahabe**. Po Prorokach najlepszym z ludzi, którzy byli i będą, jest **Ebu Bekr Syddyk** (*radjallahu anh*). Jest on pierwszym kalifem. Po nim najwyższy jest Faruk-i a'zam, drugi kalif **Omar bin Hattab**. Potem najwyższym i trzecim kalifem jest **Hazrat Osman bin Affan** (*radjallahu anh*), który jest źródłem wiary, cnotliwości i mądrości. Po nich najlepszym wśród ludzi jest czwarty kalif, **Ali bin Ebi Talib** (*radjallahu anh*), posiadający zaskakujące atrybuty, Lew Allaha Najwyższego. Według świętych hadisów: **Hazrat Fatyma, Hazrat Hadidże, Hazrat Aisze, Hazrat Merjem, Hazrat Asije** przewyższają wszystkie kobiety na świecie. Święty hadis głosi: „Fatyma jest pierwsza wśród kobiet w Raju. Zaś Hasen i Husejin są pierwszymi wśród młodzieńców w Raju”.

Po nich, kolejnych najwyższych wśród Sahabi nazywa się **Aszere-i Mubeszszere**. Jest nimi dziesięć osób, które otrzymały radosną nowinę zyskania miejsca w Raju. Do nich należą: Hazrat Ebu Bekr Syddyk, Omar-ul-Faruk, Osman bin Affan, Ali bin Ebu Talib, Ebu Ubejde bin Dżerrah, Talha, Zubejr bin Awwam, Sa'd bin Ebi Wakkas, Said bin Zejd, Abdurrahman bin Awf (*rydwanullahi teala alejhim edźma'in*). Po nich do najwyższych wśród Sahabi należą Towarzysze Proroka, którzy brali udział w bitwie pod **Badr** (Bedr), potem walczący w bitwie pod **Uhud**, a po nich ci, którzy uczestniczyli w zawarciu umowy **Bi'at-ur-rydwan**.

Do *wadżib* dla nas należy wypowiadanie z szacunkiem i umiłowaniem imion wszystkich **Sahabi**, którzy na drodze Wysłannika Allaha poświęcali swoje życie i majątki, pomagali Mu. Nie jest nam absolutnie dozwolone wypowiadanie słów, które nie oddają ich wielkości, a wypowiadanie ich imion bez należytego szacunku jest *dalalet*, zejściem na złą drogę.

Kochający Wysłannika Allaha powinien kochać też wszystkich Jego Towarzyszy, ponieważ święty hadis głosi: „Ci, którzy ich kochają, Mnie kochają. Ci, którzy okazują im wrogość, okazują wrogość Mnie. Ci, którzy ich gnębią, Mnie gnębią. Ci, którzy Mnie gnębią, na pewno sprawią ból Allahowi Najwyższemu. Ten, kto sprawia ból Allahowi Najwyższemu, na pewno zostanie ukarany”. W jeszcze innym świętym hadisie oznajmił: „Allah Najwyższy jeśli zechce uczynić dobro komuś z Mojej wspólnoty, to umieści w jego sercu miłość do

Mojego Eshabu. On pokocha ich wszystkich tak, jak kocha swoje życie". W dniu śmierci naszego Proroka w Medynie przebywało 33 tysiące Sahabi. Wszystkich Sahabi było ponad 124 tysiące.

Imamowie czterech mezheb i pozostali uczeni

W wiedzy *itikad* (o wierze) jest tylko jedna prawidłowa droga. Jest nią **mezheb ehli sunnet wel dżemaat**. Czterech wielkich ludzi pokazało wszystkim muzułmanom na świecie Prawidłową Drogę i stało się powodem tego, że Drogę Muhammeda (*alejhisselam*) poznaliśmy niezmienną. Pierwszym z nich jest **Imam a'zam Ebu Hanife Numan bin Sabit**, który jest największym spośród uczonych islamskich, przewodnikiem muzułmanów – sunnitów. Drugim jest **Imam Malik bin Enes**, trzecim **Imam Muhammed bin Idris Szafi'i**, a czwartym **Imam Ahmed bin Hanbel** (*rahmetullahi alejhim edżmain*).

Obecnie w wielkim niebezpieczeństwie znajdują się ci, którzy nie są podporządkowani jednemu z tych czterech imamów. Tacy zeszli z Prawidłowej Drogi. W tej książce podajemy wiedzę dotyczącą **namazu według szkoły hanefickiej**. Upraszczając, przekazujemy z ksiąg wielkiego uczonego tej szkoły.

Dwóch uczniów tych czterech uczonych zyskało bardzo wysoki stopień w wiedzy o wierze. W ten sposób doszło do powstania dwóch szkół w *itikad*. Wiara powiadomiona w Świętym Koranie i w świętych hadisach jest zgodna z wiarą głoszoną przez tych dwóch uczonych. To oni rozpowszechnili na całym świecie wiedzę o wierze **Fyrka-i nadżijje**, czyli **Sunnę**. Pierwszym z nich jest **Ebu Mansur Maturidi**, a drugim **Ebul Hasen Ali Esz'ari**.

Tych dwóch imamów powiadomiło o tej samej wierze. Kilka różnic, które pomiędzy nimi istnieją, nie jest ważnych, ponieważ w słuszności są tacy sami. Uczeni islamscy są wychwalani w Świętym Koranie. W jednym ze świętych wersetów głoszone jest: „Czy możliwe jest, żeby wiedzący był na równi z niewiedzącym?”. W jeszcze innym świętym wersecie powiadomione jest: „Muzułmanie! O to, czego nie wiecie, pytajcie się tych, którzy wiedzą”.

Święte hadisy głoszą: „Allah Najwyższy i aniołowie, i wszystkie żywe stworzenia modlą się za ludzi, którzy uczą muzułmanów tego, co dobre i właściwe”. „W Dniu Końca Świata najpierw Prorocy, potem uczeni, potem szehidowie będą orędownikami”. „O ludzie, wiedźcie o tym, że naukę poznaje się, słuchając uczonego”. „Poznajcie naukę. Poznawanie nauki należy do *ibadet*. Dla

tych, którzy nauczają i się uczą, czeka *sewab*, jaki zyskuje się za *dżihad*¹⁶. „Uczyć to jak dawać jałmużnę. Poznanie nauki od uczonego jest jak wykonywanie namazu *tehedżdżud*¹⁷”. „Poznanie nauki jest większą zasługą od wszystkich *ibadet nafile*, ponieważ jest to korzystne dla tego, kto naucza i się uczy”. „Ten, kto się uczy, żeby nauczać innych, zostaje obdarzony zasługą wiernych”. „Nauka jest skarbcem. Kluczem do niego jest uczenie się, zadając pytania”. „Poznajcie naukę i uczcie innych”. „Wszystko ma swoje źródło. Źródłem pobożności są serca tych, którzy posiadają głęboką wiedzę”. „Uczenie innych jest powodem oczyszczenia się z grzechów”.

5. Wiara w Życie Pozagrobowe

Vel jewmi ahiri znaczy: ‘Uwierzyłem w dzień *ahiret*’. Początkiem tego okresu jest dzień śmierci człowieka i trwa on do końca Dnia Sądu Ostatecznego. Nazywa się go „*ahiri* (ostatni) dzień”, dlatego że nie nastąpi po nim noc albo że nastąpi po świecie (jego końcu). Nie zostało powiadomione, kiedy nadejdzie Koniec Świata. Jednak Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiadomił o wielu jego znakach. Niektóre z nich to: przyjście Hazrat Mehdiego, zejście Isy (*alejhisselam*) z nieba do Damaszku, wystąpienie Dedżdżala, doprowadzenie wszędzie do zamieszek przez kogoś, kto będzie zwany Je’dżudż i Me’dżudż, słońce będzie wschodziło na zachodzie, dojdzie do wielkich trzęsień ziemi, wiedza o religii zostanie zapomniana, wzrośnie zło i rozpusta, wszędzie będą łamane zakazy, w Jemenie pojawi się wielki ogień, niebo i góry rozpadną się na części, Słońce i Księżyc ściemnieją.

W grobie będą zadawane ludziom pytania przez dwóch aniołów, Munkera i Nekira. Powinno się nauczyć swoje dzieci tych pytań i odpowiedzi na nie: „Moim Stworzycielem jest Allah Najwyższy, moim Prorokiem jest Muhammed (*alejhisselam*), moja religia to islam, moja księga to Święty Koran, moim *kyble* jest Święta Kaaba, moją szkołą w wierzeniu jest *ehli sunnet wel džemaat*, a w czynach szkoła Imama a’zama Ebu Hanify”. W Dniu Ostatecznym wszyscy odżyją, wszystkie stworzenia zbiorą się na miejscu Mahszer. Prawidłowo wierzącym zeszyty z ich uczynkami zostaną podane z prawej strony, a tym, którzy byli na złej drodze – z tyłu lub z lewej strony. Allah Najwyższy jeśli zechce, wybaczy wszystkie grzechy poza bluźnierstwem, bałwochwalstwem, a jeśli taka będzie Jego wola, to ukarze nawet za mały grzech.

¹⁶ *dżihad* – 1. Walka prowadzona z wrogiem religii w celu zyskania aprobaty Allaha Najwyższego. Nazywany jest też małym *dżihadem*. 2. Zmaganie się z pokusami tego świata, walka ze swoimi słabościami. Nazywany jest dużym *dżihadem*.

¹⁷ *tehedżdżud* – namaz wykonywany, gdy minie dwie trzecie nocy, przed świtem.

Będzie tam waga do obliczenia uczynków, zwana **Mizan**. Na rozkaz Allaha Najwyższego **Most Syrat** zostanie postawiony nad Piekłem. Będzie tam **Zbiornik Wodny Kewser**, który będzie należał wyłącznie do Muhammeda Mustafy (*sallallahu alejhi we sellem*).

Szefa'at (orędownictwo) jest prawdą. Szlachetny Prorok będzie obdarowany orędownictwem. Muzułmanie, którzy zmarli bez okazania skruchy, będą prosili o wybaczenie małych oraz dużych grzechów i Allah Najwyższy da zezwolenie na orędownictwo Prorokom, Weli, prawidłowym muzułmanom, uczonym sunnickim, aniołom, szehidom i je przyjmie.

Dżennet (Raj) i **Dżehennem** (Piekło) już teraz istnieją. Dżennet znajduje się siedem warstw ponad niebem. Dżehennem znajduje się pod wszystkim. Istnieje osiem drzwi Dżennet. Przez każde z nich wchodzi się do Raju. Dżehennem składa się z siedmiu warstw, z każdą z nich, od pierwszej do siódmej, wzrasta natężenie kary.

6. Wiara w Przeznaczenie

Ve bil-kaderi, hajrihi ve szerrihi minallahi teala znaczy: 'Uwierzyłem, że przychodzące do ludzi dobro i zło, pożytek i szkoda, zysk i strata pochodzą z aprobaty Allaha Najwyższego'.

Przeznaczeniem, czyli **kader**, nazywa się życzenie istnienia czegoś przez Allaha Najwyższego. **Kader** nazywany jest też **kaza**.

Allah Najwyższy obdarzył ludzi **irade** (wolą), która jest powodem ich pragnień, dokonywania czynów. Gdy człowiek zdecyduje się na zrobienie czegoś z własnej i nieprzymuszonej woli, a Allah Najwyższy też będzie tego chciał, to zostanie to przez Niego stworzone. Natomiast jeśli człowiek nie będzie tego czegoś chciał i Allah Najwyższy również, to tego nie stworzy, to się nie stanie.

Ci, którzy chcą poznać jeszcze głębiej wierzenie sunnickie, o którym dotąd pokrótce powiadomiliśmy, niech przeczytają wydaną przez Wydawnictwo Hakikat Kitabevi książkę napisaną w języku perskim przez wielkiego uczonego sunnickiego, Weli Mewlanę Halida Bagdadiego, pt. „**Itikadname**” (w języku polskim pt. „**Wiara i islam**”), która została przetłumaczona na język turecki przez Feyzullaha Efendiego z Kemah i znajduje się w książce pt. „**Herkes lazım olan iman**” (Wszyscy potrzebują wiary). Ta książka jest bardzo przydatna, jest wspaniałym dziełem, które wystarczy do uzyskania błogosławieństw i szczęśliwego życia w obu światach.

Allah Najwyższy nakazał wszystkim **tewekkul** (pracując, polecić się Allahowi Najwyższemu i ufać Mu). Jednym z tych nakazów są święte wersety, które głoszą w

tym znaczeniu: „**Tewekkul jest warunkiem wiary**”. W wielu świętych wersetach głosi o tym i tak między innymi w Surze Maide w tym znaczeniu: „**Jeśli posiadacie wiarę, to przestrzegajcie tewekkul do Allaha Najwyższego!**”, w Surze Al-Imran: „**Allah Najwyższy oczywiście kocha tych, którzy praktykują tewekkul**”, w Surze Talak: „**Jeśli ktoś dokona tewekkul (w swoich czynach zaufa i poleci się) Allahowi Najwyższemu, to Allah Najwyższy mu wystarczy**”, a w Surze Zumer: „**Czyżby Allah Najwyższy nie był wystarczający dla Swojego poddanego?**”.

Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Pokazano mi część z mojej wspólnoty. Wypełnili oni góry, pustynie. Byłem zaskoczony i zadowolony, że było ich aż tak dużo. Zapytano, czy jestem zadowolony. Powiedziałem, że tak. Powiedziano mi, że tylko 70 tysięcy z nich wejdzie do Raju bez rozrachunku. Spytałem się, którzy do nich należą. Powiedziano, że do nich należą ci, którzy nie mieszały czarów, magii, wróżb do swoich czynów i nie ufali nikomu innemu poza Allahem Najwyższym**”. Hazrat Ukasze (*radhjallahu anh*) znajdował się wśród słuchających, wstał i powiedział: „O Wysłanniku Allaha! Proszę pomódl się za mnie, bym należał do nich”. Prorok oznajmił: „**O mój Allahu! Niech on będzie jednym z nich**”. Gdy jeszcze ktoś inny wstał i poprosił o tę samą *dua*, powiedział: „**Ukasze ciebie wyprzedził**”.

Poprzez *tewekkul* lgnie się do przyczyn, żeby potem nie wysilać umysłu.

ROZDZIAŁ DRUGI

NASZ IBADET I NAMAZ

Czym jest ibadet?

Ibadet to przestrzeganie nakazów i zakazów Allaha Najwyższego, który jest Stworzycielem naszym i wszystkiego, co istnieje przez cały czas; chroni nas od widocznych i niewidocznych nieszczęść oraz niekorzyści; obdarza nas bezustannie różnymi błogosławieństwami i dobrami. Jest to także naśladowanie i stosowanie się do tych, którzy zyskali miłość Allaha Najwyższego, tj. Proroków, Ewlija i uczonych islamskich.

Obowiązkiem każdego człowieka jest wyrażenie wdzięczności na tyle, na ile jest się w stanie, w zamian za niezliczone błogosławieństwa, jakimi obdarza człowieka Allah Najwyższy. Ten obowiązek został nakazany umysłowi i jest pewnego rodzaju długiem. Człowiek jednak, korzystając ze swego mylącego się rozumu i ze względu na swoją krótkowzroczność, może nie znaleźć sposobu na okazanie wdzięczności i szacunku Allahowi Najwyższemu. Czyny, którymi okazuje się wdzięczność i szacunek, jeśli nie zostały przekazane przez Allaha Najwyższego, to – w przeciwieństwie do wychwalania – mogą Go zniesławiać.

Z tego względu okazanie wdzięczności Allahowi Najwyższemu i obowiązki, jakie ma wobec Niego Mu poddany, tj. to, co powinien czynić sercem, językiem, ciałem i w co ma wierzyć, zostały przekazane przez Allaha Najwyższego i Jego Umiłowanego Proroka. Wskazane i nakazane przez Allaha Najwyższego obowiązki poddanego nazywa się **islamem**. Okazanie swojej wdzięczności Allahowi Najwyższemu zachodzi poprzez podporządkowanie się Jego Prorokowi, Muhammedowi (*alejhisselam*). Żaden inny sposób okazania wdzięczności i *ibadet* nie zostaną przyjęte, ani nie będą mile widziane przez Allaha Najwyższego, ponieważ istnieje wiele spraw, które podobają się ludziom, jednak w islamie są niemile widziane i uważane za niewłaściwe.

Ten, który podąża za Muhammedem (*alejhisselam*), jest muzułmaninem, zaś okazywanie wdzięczności Allahowi Najwyższemu, czyli bycie podporządkowanym Muhammedowi (*alejhisselam*), nazywa się **wykonywaniem ibadet**. Islam składa się z dwóch części:

- 1- Sprawy, w które powinno się wierzyć sercem; uwierzyć, czyli wiara.
- 2- *Ibadet* do wykonania sercem i ciałem.

Najważniejszą z czynności należących do *ibadet* jest namaz. Każdy dojrzały i zdrowy umysłowo muzułmanin ma obowiązek wykonywać codziennie pięciokrotny namaz.

Kogo nazywa się mukellefem?

Zdrowego umysłowo mężczyznę i zdrową umysłowo kobietę, którzy osiągnęli wiek dojrzałości, nazywa się **mukellef**. Mukellef ponosi odpowiedzialność za przestrzeganie nakazów i zakazów Allaha Najwyższego. W islamie zostało nakazane tym, którzy należą do mukellef, najpierw zyskać wiarę, a następnie wykonywać *ibadet*. Oprócz tego powinno unikać się tego, co jest *haram* i *mekruh*.

Rozum jest siłą pojmowania. Został stworzony, aby rozróżnić to, co pożyteczne, od tego, co szkodliwe. Rozum jest jak przyrząd pomiarowy, rozróżnia lepszą spośród dwóch dobrych rzeczy oraz gorszą spośród dwóch złych. Mądry człowiek to nie tylko taki, który dostrzega różnicę pomiędzy dobrem a złem. Mądry człowiek, gdy zobaczy dobro, to łączy się do niego, a gdy zobaczy zło, to unika go. Rozum jest jak oko, a islam jak światło. Jeśli nie będzie światła, to oko nie będzie w stanie zobaczyć.

Wiek dojrzałości u chłopców rozpoczyna się po skończeniu dwunastego roku życia. Istnieją oznaki świadczące o wejściu przez chłopca w wiek dojrzałości. Jeśli się ich nie dostrzeże, to gdy osiągnie wiek piętnastu lat, uznaje się go za dojrzałego w religii.

Wiek dojrzałości u dziewczynek zaczyna się po osiągnięciu dziewiątego roku życia. Jeśli nie zauważy się u dziewięcioletniej dziewczynki żadnego znaku dojrzałości, to gdy osiągnie ona piętnaście lat, uznaje się ją za dojrzałą.

ZAKAZY I NAKAZY DOTYCZĄCE MUKELLEFA

Nakazy i zakazy, o których informuje religia islam, nazywa się **Ahkam-i szeryjje** albo **Ahkam-i islamijje** lub **Ef'al-i mukellefin**. Jest ich osiem: **fard** (farz), **wadżib**, **sunna**, **mustehab**, **mubah**, **haram**, **mekruh** i **mufsid**.

1. FARD: czyny nakazane wyraźnie i stanowczo w świętych wersetach przez Allaha Najwyższego. Opuszczenie *fard* jest grzechem. Ten, kto nie wierzy lub nie przywiązuje do nich wagi, stanie się niewierzącym. Są dwa rodzaje *fard*:

Fard-i Ajn: obowiązki, który każdy mukellef muzułmanin powinien wykonać osobiście. Do nich należy: zyskanie wiary, wykonywanie abdestu i *gusl*, wykonywanie

codziennie pięciokrotnego namazu, post w miesiącu Ramadan, podarowanie zekatu, jeśli posiada się tyle majątku ile wynosi *nisab*¹⁸ i udanie się na pielgrzymkę do Mekki. [Te *fard* znane są pod nazwą: „trzydzieści dwa *fard*” i „pięćdziesiąt cztery *fard*”].

Fard-i Kifaje: obowiązek, z którego odpowiedzialności zostaje się zwolnionym, jeśli zostanie wykonany przez kilku muzułmanów lub jednego, np. odpowiedzenie na pozdrowienie, mycie zwłok, wykonywanie namazu pogrzebowego (*dženaze*), zostanie hafyzem poprzez nauczenie się na pamięć całego Świętego Koranu, prowadzenie dżihadu, dogłębne poznanie wiedzy religijnej i technicznej, potrzebnej w rzemiosłach lub handlu.

2. WADŻIB: czyny nakazane z taką stanowczością, co *fard*, jednak ich dowody w Świętym Koranie nie zostały przedstawione tak wyraźnie, jak dowody dotyczące *fard*. Do *wadżib* zaliczamy: wykonywanie namazu *witr* i świątecznego, rozdanie *sadaka fitr* (jałmużna w Ramadanie) oraz złożenie ofiary (podczas Święta Składania Ofiar), jeśli posiada się tyle majątku, ile wynosi *nisab*. Moc orzeczenia *wadżib* jest taka jak *fard*, a opuszczenie *wadżib* jest *tahrimem mekruh*. Kto nie wierzy w *wadżib*, ten nie zostaje niewierzącym, jednak zasłuży na karę w Piekło.

3. SUNNA: czyny nienakazane wprost przez Allaha Najwyższego, ale chwalone przez Szlachetnego Proroka (*alejhisselam*) lub stale przez Niego wykonywane, bądź przez Niego widziane i akceptowane. Gardzenie sunną jest *kufur*. Ci, którzy nią nie pogardzają, ale jej nie praktykują, nie będą poddani karze. Jednak ten, kto bez powodu stale opuszcza sunnę, zasłuży na naganę i nie zyska *sewab*. Do sunny należy: wypowiadanie Ezan i *Ikamet*, wykonywanie namazu ze wspólnotą, używanie *myswak*¹⁹ podczas abdestu, urządzenie poczęstunku weselnego, obrzezanie chłopców. Są dwa rodzaje sunny:

Sunna muekkede: silna sunna, czyli czyny, które Szlachetny Prorok wykonywał ciągle, bardzo rzadko opuszczał. Do nich należy: sunna namazu porannego, pierwsza i ostatnia sunna namazu południowego, sunna namazu wieczornego, jak i dwurekatowa ostatnia sunna namazu nocnego. Tych sunien absolutnie się nie opuszcza bez usprawiedliwienia. Zostanie *kafir* ten, komu się one nie podobają.

Sunna gajri muekkede: czyny, które Szlachetny Prorok wykonywał od czasu do czasu jako *ibadet*. Do nich należą: cztererekatowe sunny namazu popołudniowego i pierwsza sunna namazu nocnego. Jeśli opuści się je nawet wiele razy, to nic nie trzeba robić. Jednak, jeśli opuści się całkowicie bez usprawiedliwienia, stanie się to

¹⁸ *nisab* – granica bogactwa wg islamu.

¹⁹ *myswak* – specjalna szczoteczka do zębów z drzewa erak. Zob. Rozdział Czwarty.

powodem otrzymania nagany i pozbawienia orędownictwa Proroka Muhammeda (*alejhisselam*).

Sunnę, która została wykonana przez jedną osobę z pięciu, dziesięciu osób i pozostali muzułmanie zostali z niej zwolnieni, nazywa się też „*sunna alel-kifaje*”. Do niej należy: przekazanie pozdrowienia, robienie *itikaf* (w miesiącu Ramadan w ostatnie dziesięć dni, w dzień i w nocy, wykonywanie *ibadet* w meczecie). Sunną jest wypowiedzenie *Besmele* przed rozpoczęciem abdestu, jedzenia, picia i każdego błogosławionego czynu.

4. MUSTEHAB: nazywany jest również *mendub* i *adab*. Posiada taką moc jak *sunna gajri muekkede*. Czynny, których Szlachetny Prorok (*alejhisselam*) dokonał za życia choćby nawet tylko raz lub dwa razy, które lubił i które Mu się podobały. Do nich należy: siódmego dnia po narodzinach noworodka nadanie mu imienia i ofiarowanie *akika* (złożenie ofiary dziękczynnej za dziecko), noszenie ładnych ubrań, używanie pięknych zapachów. Ci, którzy wykonują te czynności, otrzymują mnóstwo *sewab*. Ci, którzy ich nie wykonują, nie będą ukarani i nie będą pozbawieni orędownictwa Proroka Muhammeda (*alejhisselam*).

5. MUBAH: czynny, które nie zostały nakazane, ani zakazane. Nie zostało poinformowane, że są aktem czci lub grzechem. Za wykonywanie ich z dobrą intencją dostanie się *sewab*, za wykonywanie ze złą, zostanie się ukaranym. Do *mubah* należy: spanie, spożywanie różnorodnego dozwolonego jedzenia, ubieranie się w różne dozwolone ubrania. Jeśli czynności te wykonuje się z intencją stosowania się do zasad islamu, wykonywania nakazów, to stają się one dobrymi uczynkami. Tak jest z jedzeniem i piciem, gdy robi się to z zamiarem zyskania zdrowia i siły, by móc wykonywać *ibadet*.

6. HARAM: czynny, które zostały wyraźnie zakazane przez Allaha Najwyższego w Świętym Koranie. Czynienie i korzystanie z tego, co jest *haram*, zostało stanowczo zakazane. Ten, kto nazywa to, co jest zakazane dozwolonym lub na odwrót, traci swą wiarę i zostaje niewierzącym. Należy unikać tego, co jest zakazane, ponieważ *haram* jest ciężkim grzechem. Są dwa rodzaje *haram*:

Haram li-ajnihi: morderstwo, cudzołóstwo, stosunek analny, hazard, picie każdego rodzaju napojów alkoholowych i krwi, kłamanie, kradzież, jedzenie wieprzowiny i padliny, wychodzenie kobiet na zewnątrz z odsłoniętą głową, ramionami i nogami. Jeśli popełniwszy któryś z tych grzechów, wypowie się *Besmele* lub będzie się wierzyło, że jest to dozwolone albo nie przywiąże się wagi do tego zakazu Allaha, to zostanie się niewierzącym. Jeśli się wierzy, że jest to *haram*, a popełniając, odczuwa lęk, to nie zostanie się niewierzącym, jednak będzie się

zasługiwało na męki piekielne. Jeśli będzie się obstawało przy popełnianiu tego i umrze bez wyrażenia skruchy, to przyczynić się to może do śmierci bez wiary.

Haram li-gayrihi: to, co w swoim pierwotnym stanie jest *helal* (dozwolone), lecz ze względu na czyjeś prawa staje się *haram*. Np.: wejście do czyjegoś sadu i zrywanie oraz jedzenie owoców bez pozwolenia, kradzież i korzystanie z czyichś sprzętów domowych, pieniędzy, niepilnowanie powierzonych rzeczy, zarabianie pieniędzy na łapówkach, naliczając lichwę i uprawiając hazard. Jeśli ktoś, kto wykonując te czynności, wypowie *Besmele* albo nazwie je *helal*, to nie stanie się niewierzącym, ponieważ są to prawa osoby, która otrzyma za nie rekompensatę. Na pokrycie czyjegoś prawa, którego wartość można wyszacować w srebrze o ciężarze pięciu i pół ziarenka jęczmienia (jednego *dank*), zostaną zabrane przez Allaha Najwyższego w Dniu Sądu *sewab*, jaki zyskuje się za siedemset rekatów namazu wykonanych razem ze wspólnotą, zaakceptowanych przez Allaha Najwyższego. Te *sewab* zostaną przekazane pokrzywdzonemu. Unikanie *haram* jest wartościowsze od wykonywania *ibadet*, dlatego też należy wiedzieć, co należy do *haram* i unikać tego.

7. MEKRUH: czyny niepodobające się Allahowi Najwyższemu i Prorokowi Muhammedowi (*alejhisselam*) oraz zmniejszające *sewab* za *ibadet*. Są dwa rodzaje *mekruh*:

Tahrimem mekruh: nie wykonanie tego, co jest *wadżib*. *Mekruh*, które są bliskie *haram*. Za popełnienie ich zostanie się ukaranym, jak np. za wykonywanie namazu, kiedy słońce wschodzi, sięga zenitu lub zachodzi. Świadomie je wykonujący jest grzesznikiem i buntownikiem i zasłuży na karę w Piekło. Do *wadżib* należy wykonanie ponownie namazu, jeśli opuściło się w namazie *wadżib* lub popełniło *tahrimem mekruh*. Jeśli uczyni się je przez pomyłkę, zapominając o nich, to powinno się wykonać *sedže sehwa*.

Tenzihen mekruh: czyny bliskie czynom dozwolonym albo te, których lepiej jest nie wykonywać niż wykonywać. Z nimi jest tak, jak z niewykonywaniem sunny Szlachetnego Proroka, którą On sam bardzo rzadko opuszczał albo jak z *mustehab*.

8. MUFSID: czyny unieważniające w islamie znany czyn lub rozpoczęty *ibadet*, jak unieważnienie: wiary i namazu, *nikah*²⁰ i hadżdż, zekatu i kupno-sprzedaży. I tak np.: przeklinanie Allaha Najwyższego i Jego świętych ksiąg jest bluźnierstwem i unieważnia wiarę; śmianie się podczas namazu, unieważnia namaz i abdest (więcej w „Okoliczności unieważniające abdest” pkt 6 i 21); a w czasie postu świadome jedzenie i picie, unieważnia post.

²⁰ *nikah* – akt ślubu (*dini nikah* - akt ślubu wg religii).

Ten, kto wykonuje *fard*, *wadżib* i sunnę, unika *haram* i *mekruh*, zyskuje nagrodę, *sewab*. Grzechy zapisywane są temu, kto popełnia *haram*, *mekruh* i nie czyni *fard* oraz *wadżib*. Niepopełnienie jednego *haram* jest wartościowsze od wykonywania *fard*. *Sewab* za czynienie *fard* są większe od tych, jakie zyskuje się za unikanie *mekruh*. *Sewab* za unikanie *mekruh* są większe od tych, jakie zyskuje się za czynienie sunny. Wśród *mubah* te, które podobają się Allahowi Najwyższemu, nazywa się ***hajrat*** i ***hasenat***. Ci, którzy je praktykują, obdarzani są również *sewab*, jednak są one mniejsze od *sewab* uzyskanych za wykonywanie sunny.

Wrogowie islamu

Wrogowie islamu atakują książki uczonych sunnickich, żeby zniszczyć islam. W Świętym Koranie w Surze Maide 82 powiadomione jest: „**Największym wrogiem islamu są żydzi i muszrik**”. *Muszrik* to niewierzący, bałwochwalcy, którzy czczą bożków, posągi. Z tego wynika, że większość chrześcijan jest *muszrik*. Abdullah bin Sebe, żyd z Jemenu, w celu zlikwidowania muzułmanów – sunnitów założył grupę **szytów**. Szyici nazywają siebie **alewitami**. Wrogowie islamu, Anglicy, wszystkimi siłami swojego królestwa zebrali złoto w Indiach i w Afryce, krwawymi wojnami i książkami wypełnionymi kłamstwami tych, których nazwali **wehhabitami**, napadali na muzułmanów – sunnitów. Tym, którzy chcą zyskać wieczne szczęście w życiu na ziemi i po śmierci, radzimy, żeby nie pozwolili się oszukać książkom szytów i wehhabitów i aby korzystali tylko z książek uczonych sunnickich.

ZASADY ISLAMU

Ci, którzy przyjęli islam, tzn. muzułmanie, mają pięć podstawowych obowiązków koniecznych do spełnienia:

1. Pierwszą zasadą islamu jest wypowiedzenie **Słów Szehady**. Szehadę wypowiada się w ten sposób: „***Eszhedü en lâ ilâhe illallah ve eszhedü enne Muhammeden abdühu ve resûlüh***”, czyli ten, kto jest dojrzały, o zdrowych zmysłach i potrafiący mówić, wypowie i uwierzy szczerze sercem w to, że: „**Poza Allahem Najwyższym nie ma na ziemi i w niebie nikogo, żadnej innej egzystencji, którą powinno się czcić i która byłaby godna ubóstwienia**”. On jest *wadżib-ul-wudżud* (Jego istnienie jest konieczne). Każda wyższość jest u Niego. Nazywa się **Allah**. I ponownie, że Ten, który posiada błyszczącą twarz koloru róży, biało-czerwoną i miłą, o czarnych oczach i brwiach, ma Błogosławione Czoło wysokie, ma piękny charakter; że Ten, którego cień nie padał na ziemię, który wypowiadał słodkie słowa i z tego powodu, że urodził się w Mekce, w Arabii, zwany był Arabem, potomek z rodu

Haszima, „Syn Abdullaha, Muhammed (*alejhisselam*) jest Sługą Allaha Najwyższego i Jego Posłańcem, czyli Prorokiem”. Jest synem Hazrat Amine, córki Weheba.

2. Drugą z pięciu zasad islamu jest **wykonywanie codziennie pięciokrotnego namazu, gdy przyjdzie na niego pora**, uważając na jego warunki i konieczne do spełnienia czyny. Każdy muzułmanin powinien wiedzieć o tym, że to jest jego obowiązek. Namaz powinno się robić, uważając na jego *fard*, *wadżib* i *sunnę*, a serce mieć zajęte myślami o Allahu Najwyższym. W Świętym Koranie modlitwa rytualna nazywana jest **salat**. To słowo „*salat*” oznacza modlitwę (*dua*) wypowiedzaną przez ludzi, błaganie aniołów o wybaczenie, okazanie przez Allaha Najwyższego miłosierdzia, litości. Według książek *ilmihal*²¹ **salat** w islamie znaczy: ‘wykonywać pewne ruchy i recytować pewne słowa’. Wykonywanie modlitwy *salat*, czyli namazu, rozpoczyna się od ***iftitah tekbir***, tzn. mężczyźni, podnosząc ręce na wysokość uszu i opuszczając je pod pępek, wypowiadają: „***Allahü ekber***”. W ostatnim siedzeniu, odwracając głowę w stronę prawego i lewego barku, wypowiadając *selam*, kończą namaz.

3. Trzecią z pięciu zasad islamu jest **przekazywanie zekatu od swojego majątku**. Słowo „zekat” oznacza ‘oczyszczenie’ i ‘wychwalenie’, doprowadzenie do dobrego, pięknego stanu. W islamie „zekat” znaczy: ‘ponad potrzebę’, zaś ***nisab*** oznacza określoną granicę wielkości majątku (majątku należącego do zekatu) tego, kto z niego tę ilość odłącza i bez wymówek daje tym muzułmanom, o których informuje Święty Koran. Zekat daje się siedmiu grupom ludzi. Według czterech szkół prawa islamskiego są cztery rodzaje zekatu: zekat od majątku w złocie i srebrze, zekat od majątku handlowego, zekat od czteronożnych zwierząt rzeźnych, które są przez więcej niż pół roku na pastwisku i zekat od płodów ziemi zwany ***usZR***. *UsZR* daje się od razu po zebraniu plonów. Pozostałe trzy zekaty, rok po osiągnięciu wartości *nisab*.

4. Czwartą z pięciu zasad islamu jest **post każdego dnia w miesiącu Ramadan**. Poszczenie nazywa się ***sawm***. Słowo „*sawm*” znaczy: ‘chronić coś przed czymś’. W islamie oznacza: ze względu na nakaz Allaha Najwyższego, przestrzegając warunków, pościć każdego dnia w miesiącu Ramadan i uważać na te trzy sprawy: jedzenie, picie i spółkowanie. Miesiąc Ramadan rozpoczyna się ukazaniem się nowego księżyca na niebie. Nie rozpoczyna się Ramadanu w czasie wyliczonym na podstawie kalendarza.

5. Piątą z pięciu zasadą islamu jest **odbycie raz w życiu *hadżdż* przez tego, kto ma na to siłę**. Jeśli droga jest bezpieczna i jest się zdrowym, a po zapewnieniu rodzinie środków do życia posiada się więcej pieniędzy, za które można odbyć

²¹ *ilmihal* – książka o tym, co każdy muzułmanin powinien wiedzieć o wierze, *ibadet* i etyce.

pielgrzymkę do Świętej Mekki i wrócić, to powinno się raz w życiu udać do Mekki. Tam w ubraniu *ihram*, zrobić *tawaf* w Kaabie i spędzić trochę czasu na placu zwanym Arafat.

W powyżej wymienionych zasadach islamu najważniejszą jest wypowiedzenie **Słów Szehady** i uwierzenie w ich znaczenie. Potem wykonywanie namazu, później post, następnie udanie się na hadżdż. Na końcu jest dawanie zekatu. To, że Słowa Szehady są najważniejsze, pochodzi z jednomyślnej opinii uczonych islamskich. Kolejność pozostałych czterech zasad według zdania większości uczonych sunnickich jest taka sama, jak powyżej przedstawiliśmy. Słowa Szehady są wejściem do islamu i jako pierwsze zostały nakazane, stały się obowiązkiem koniecznym do spełnienia, czyli *fard*. Namaz o pięciu porach stał się obowiązkiem w 12 roku *biset*²², jeden rok i kilka miesięcy przed Hidżrą, podczas Nocy Miradż. Post w miesiącu Ramadan został nakazany w 2 roku Hidżri, w miesiącu Szaban, a w miesiącu Ramadan tego samego roku zekat, hadżdż zaś w 9 roku Hidżri.

²²*biset* – powiadomienie jakiegoś proroka, że został prorokiem.

ROZDZIAŁ TRZECI

WYKONYWANIE NAMAZU

Najcenniejszym aktem czci w islamie, zaraz po uzyskaniu *iman*, jest namaz. Namaz jest filarem religii, najwyższym z *ibadet*, drugą zasadą islamu. Słowo „*salat*” pochodzi z języka arabskiego. W zasadzie oznacza ‘*dua*’, ‘miłosierdzie’, ‘wybaczenie’. Dlatego też ze względu na te trzy znaczenia mówi się: *salat*.

Najbardziej upodobanym czynem i najważniejszym nakazem Allaha Najwyższego po zyskaniu wiary jest codzienne, pięciokrotne wykonywanie modlitwy *salat*, czyli namazu. Namaz jest pierwszym nakazanym *fard* w naszej religii. W Dniu Sądu pierwszym z pytań po wierze, będzie pytanie dotyczące namazu. Ten, kto przejdzie rozrachunek za pięciokrotny namaz, uratuje się od wszelkich trosk i egzaminów, zyska wieczne zbawienie. Ratunek przed Piekłem i uzyskanie wstępu do Raju są związane z poprawnym jego wykonywaniem. Aby wykonać właściwie namaz, należy bezbłędnie zrobić *abdest* (*wudu*) i bez opieszałości stanąć do modlitwy. Każdy z ruchów w namazie należy starać się wykonywać jak najlepiej.

Namaz jest czynem, który łączy w sobie wszystkie akty czci i najbardziej zbliża człowieka do Allaha Najwyższego. Nasz ukochany Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Namaz jest filarem religii. Ten, kto wykonuje go, wzmocni swoją religię, a kto go nie wykonuje, z pewnością ją zniszczy**”. Ten, kto dostąpił zaszczytu wykonywania namazu prawidłowo, chroniony jest przed popełnieniem tego, co jest brzydkie i złe. W Surze Ankebut 45 głoszone jest w tym znaczeniu: „**Prawidłowo wykonywany namaz chroni człowieka od czynienia złych i zakazanych czynów**”.

Namaz, który nie oddala człowieka od złych czynów, nie jest wykonywany prawidłowo. Wygląda tylko jak namaz. Jednak nie powinno się z niego rezygnować do czasu wykonania go prawidłowo. Uczeń islamscy głoszą: „Jeśli nie można wykonać czegoś całkowicie, to nie powinno się rezygnować ze wszystkiego”. Nasz Stworzyciel, którego łaska jest nieskończona, może przyjąć wygląd tego namazu jak właściwy namaz. Temu, kto będzie wykonywał w ten sposób namaz, nie powinno się mówić, żeby w ogóle się nie modlił. Powinno się mu poradzić wykonywanie go prawidłowo i poprawić to, co spełnia w nim niewłaściwie. Należy dobrze zrozumieć tę subtelność.

Namaz należy wykonywać ze wspólnotą. Wykonywany wraz z innymi jest o wiele więcej warty niż wykonany samemu (w przypadku mężczyzn, zaś kobiety zyskują więcej nagród, gdy wykonują go same). W namazie każda z części ciała powinna okazywać pokorę, w sercu natomiast powinien znajdować się lęk przed

Allahem Najwyższym. W życiu na ziemi i po śmierci tylko namaz uratuje człowieka przed nieszczęściem i utrapieniem. Allah Najwyższy na początku Surę Mu'minun głosi w tym znaczeniu: „**Na pewno wierzący będą uratowani. Do nich należą ci, którzy wykonują swój namaz w poddaniu**”.

Ibadet wykonywany w miejscach, gdzie istnieje niebezpieczeństwo i niepokój, są o wiele cenniejsze. Kiedy atakuje wróg, najmniejszy nawet *ibadet* żołnierzy jest bardzo cenny. Z tego też względu *ibadet* wykonywany przez młodzież są więcej warte, ponieważ powstrzymuje się ona od złych pragnień swojego *nefs* i występuje przeciwko odczuwanej niechęci do wykonywania aktów czci.

W okresie młodości człowieka atakuje trzech wrogów, którzy chcą odsunąć go od wykonywania *ibadet*. Są to: szatan, *nefs* i źli przyjaciele. Źródłem wszystkich nieszczęść są źli przyjaciele. Jeśli młody człowiek nie będzie podążał za złymi pragnieniami pochodzącymi od nich, a będzie wykonywać namaz i nie zrezygnuje z aktów czci, to okaże się to dla niego bardzo korzystne. Za wykonywane nawet niewielkiej liczby *ibadet* otrzyma ogromną nagrodę, a jego akty czci będą o wiele więcej warte i zyskają więcej *sewab* niż tych, którzy są w podeszłym wieku.

Dla kogo namaz jest obowiązkiem?

Namaz jest obowiązkiem koniecznym do spełnienia dla wszystkich zdrowych umysłowo mężczyzn i kobiet, którzy osiągnęli wiek dojrzałości według islamu. Namaz staje się obowiązkiem, gdy są spełnione te trzy warunki:

1- Należy być muzułmaninem. 2- Należy być zdrowym umysłowo. 3- Należy wejść w wiek dojrzałości.

Według islamu do wykonywania namazu nie są zobowiązani chorzy umysłowo oraz dzieci, które nie osiągnęły wieku dojrzałości. Jednak rodzice powinni przekazywać swoim dzieciom wiedzę religijną i przyzwyczajać je do wykonywania aktów czci. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Wszyscy jesteście jak pasterze! Tak jak pasterz chroni swoje stado, tak i wy powinniście chronić od Piekła tych, którzy są wam podporządkowani! Nauczajcie ich islamu. Jeśli ich nie nauczycie, to poniesiecie za to odpowiedzialność**”. W jeszcze innym świętym hadisie oznajmił: „**Wszystkie dzieci przychodzą na świat gotowe, aby być muzułmanami. Później rodzice czynią z nich chrześcijan, żydów i ateistów**”.

Z tego względu pierwszym obowiązkiem każdego muzułmanina jest przekazanie swoim dzieciom wiedzy o religii, nauczanie je czytania Świętego Koranu i wykonywania namazu. Rodzice, którzy chcą, żeby ich dzieci były muzułmanami,

zyskały na ziemi i po śmierci wygodę oraz błogostan, powinni koniecznie spełnić te obowiązki. Nasi przodkowie mówili: „**Drzewo ugina się w młodości**”. Jeśli będzie starało się je zgąć, gdy się zestarzeje, złamie się i w ten sposób uczyni mu szkodę. Dziecko, które nie poznaje wiedzy na temat islamu i pięknej etyki, szybko ulega wpływowi przeróżnych oszustów i w przyszłości staje się szkodliwe dla własnych rodziców i państwa.

Stany tych, którzy wykonują namaz

Opowiadanie: Namaz, który uratował z więzienia

Abdullah bin Tahir, gubernator Chorasanu, był bardzo sprawiedliwy. Żandarmeria złapała kilku złodziei i powiadomiła o tym gubernatora. Jeden ze złodziei uciekł. Pewien kowal z Hirat udał się do Niszapur. Po pewnym czasie, gdy nocą wracał do swojego domu, został złapany. Zaprowadzono go razem ze złodziejami do gubernatora, który powiedział: „Uwięźcie ich”. W więzieniu kowal pobrał abdest i wykonał namaz. Z wyciągniętymi rękoma zaczął się modlić: „*Ja Rabbi! Uratuj mnie!*”. Tej nocy gubernator obudził się, gdy zobaczył w śnie, że przyszło czterech silnych ludzi i przewróciło jego tron. Od razu pobrał abdest i wykonał dwa rekaty namazu. Po czym zasnął. Ponownie w śnie przyszło tych czterech ludzi i ponownie obudził się, gdy zobaczył, że chcą oni roztrzaskać jego tron. Zrozumiał, że dopuścił się niesprawiedliwości. Wiersz mówi:

*Tysiące kul i karabinów nie mają takiej mocy,
Jaką posiadają łzy płynące o świecie.
Często zdarzy się, że modlący się wierzący,
Bagnety wroga zmusi do ucieczki i na miazgę je rozgniecie.*

O mój Allahu! Wielki tylko Ty jesteś! Ty jesteś tak wielki, że duzi i mali, gdy znajdują się w trudnej sytuacji, zwracają się tylko do Ciebie. Do celu dojdzie tylko ten, kto Ciebie błaga.

Od razu tej nocy zawołał dyrektora więzienia i spytał się, czy znajduje się w nim ktoś niesprawiedliwie potraktowany. Dyrektor powiedział, że nie wie, ale jest tam ktoś, kto bardzo gorliwie się modli podczas namazu. Gdy dodał też, że bardzo płacze, gubernator kazał go przyprowadzić. Gdy dowiedział się o jego sytuacji, zrozumiał i poprosił o wybaczenie, mówiąc: „Przyjmij ode mnie tysiąc sztuk srebra i jak będziesz miał jakieś życzenie, to przyjdź do mnie”. Kowal odpowiedział: „Wybaczyłem i przyjąłem prezent. Jednak w żadnej sprawie, z żadnym życzeniem do ciebie nie przyjdę”. Gubernator spytał się: „Dlaczego?”. Kowal odpowiedział: „Czy będzie właściwym opuszczenie przez sługę takiego właściciela, który dla takiego biedaka jak

ja, przewrócił kilkakrotnie tron kogoś takiego jak ty i pójdzie ze swoimi życzeniami do ciebie? Moje modlitwy zmówione po namazie wybawiły mnie z wielu kłopotów, doprowadziły mnie do spełnienia moich życzeń. Czy jest to możliwe, bym szukał schronienia u kogoś innego? Kto chciał, a nie zostało mu dane? Jeśli nie potrafisz chcieć, to nie zyskasz. Jeśli nie wystąpisz wobec Niego z szacunkiem, nie doświadczysz miłosierdzia”. Wiersz mówi:

*Ktokolwiek pod osłoną nocy położy swą głowę u progu ibadet,
Tysiąc jeden drzwi zostaną przed nim otwarte przez Łaskę Przyjaciela.*

Jedna z wielkich Ewlija, Rabia Adwijje (*rahmetullahi alejha*), gdy usłyszała, jak pewien człowiek modli się: „*Ja Rabbi*, otwórz dla mnie drzwi miłosierdzia!”, powiedziała: „Ej, ignorancie! Czyżby drzwi miłosierdzia Allaha Najwyższego były do tej pory zamknięte, że chcesz by się teraz otworzyły?”. [Drzwi wyjściowe miłosierdzia są zawsze otwarte, jednak serca, które są drzwiami wejściowymi nie są u wszystkich otwarte. Powinno się modlić, żeby się otworzyły!].

Allahu! Tylko Ty wszystkich wybawiasz z kłopotów. Nie zostawiaj nas w trudnościach na ziemi i w życiu po śmierci! Tylko Ty wszystko zsyłasz dla potrzebujących! Ześlij nam to, co jest na ziemi i w życiu po śmierci dobre, korzystne! Nie pozwól, byśmy od kogokolwiek cokolwiek potrzebowali na ziemi i w życiu przyszłym! Amin!

Opowiadanie: Dom w płomieniach

Jeden z Ewlija, Hamid Tawil, wykonywał w swoim pomieszczeniu na modlitwy namaz. W jego domu wybuchł pożar. Ludzie się zebrawszy, ugasili go. Jego żona pobięła do niego i z gniewem powiedziała: „Twój dom się pali, ludzie się zbierają. Jest tak dużo do zrobienia, a ty nie ruszasz się w ogóle z miejsca”. On na to odpowiedział: „Przysięgam na Allaha Najwyższego, że o żadnym z tych zdarzeń nie miałem pojęcia”. Przyjaciele Allaha zyskali tak wysoki stopień w miłowaniu Go i zbliżeniu się do Niego, a w modlitwie do Niego wpadali w tak błogi stan, że zapominali o samych sobie.

Opowiadanie: Woda w garnku

Abdullah bin Szehir (*radjallahu anh*), jeden z Towarzyszy Proroka, opowiedział: „Robiłem namaz przy Wysłanniku Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*). Z Błogosławionej Piersi wydobywały się takie odgłosy, jakie wydaje woda gotująca się w garnku”.

Opowiadanie: Strzała w nodze

Ukochany zięć Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*), Hazrat Ali, gdy stawał do namazu, wchodził w taki stan, że nawet gdyby świat się zawalił, on nie byłby tego świadomy.

Tak opowiadano: „Podczas jednej z wojen Hazrat Alemu (*radhjallahu anh*) strzelono strzałą w błogosławioną nogę tak, że wbiła się aż do kości. Jego Towarzysze chwycili mocno za strzałę, ale jej nie wyciągnęli. Pokazano lekarzowi. Lekarz powiedział: „Powinno się dać tobie lekarstwo, które doprowadzi cię do utraty przytomności, dopiero wtedy będzie można wyciągnąć strzałę z nogi”. Na to Hazrat Ali powiedział: „Nie ma takiej potrzeby. Bądźcie trochę cierpliwi, niech nadejdzie pora na namaz. Gdy zacznę się modlić, wyciągnijcie strzałę”. Przyszedł czas na namaz, Hazrat Ali zaczął go robić. Lekarz rozciął błogosławioną nogę Hazrat Alego i wyciągnął strzałę, ranę zaś zawinał. Gdy Hazrat Ali skończył namaz, spytał się lekarza: „Czy wyciągnąłeś strzałę?”. Lekarz odpowiedział: „Tak. Wyciągnąłem”. Hazrat Ali powiedział: „Nie odczułem tego w ogóle”.

Nie ma nic w tym zaskakującego! Kiedyś Egipcjanki, wpadłszy w zachwyt wobec urody Jusufa (*alejhisselam*), tak się zapomniały, że nie wiedziały o tym, że pocięły sobie ręce. Jeśli błogostan, miłość do Allaha Najwyższego doprowadzi do stanu, że zatracą się samemu w sobie, to dlaczego miałyby to dziwić. Muzułmanie umierając, zobaczą Wysłannika Allaha i nie odczują bólu śmierci.

Opowiadanie: Lekarstwo na znieczulenie

U jednego z Ewlija, Amira Kajsa, pojawił się na palcu u nogi trąd. Powiedziano, że powinno się go odciąć. Amir poddał się tej decyzji i powiedział, że jest to warunek posłuszeństwa. Palec został odcięty. Kilka dni później zobaczono, że choroba zaatakowała nogę i doszła aż do uda. Powiedziano, że nogę trzeba odciąć i nasza religia na to zezwala. Przyprowadzono chirurga. Chirurg powiedział, że potrzebne jest lekarstwo na znieczulenie, żeby chory nie odczuł bólu, bo inaczej nie wytrzyma. Amir powiedział, że wystarczy, by przyprowadzili kogoś, kto pięknie czyta Święty Koran. Podczas czytania, gdy zobaczą na jego twarzy zmianę, mają odciąć mu nogę i wtedy nic nie poczuje. Zrobiono tak, jak powiedział. Przyszedł ktoś i zaczął pięknym głosem recytować Święty Koran. Twarz Amira zmieniła swój kolor, wtedy chirurg odciął nogę do połowy uda, przypalił i zawinał. Czytający Święty Koran zamilkł. Amir doszedł do siebie i spytał się, czy już po wszystkim. Odpowiedziano, że tak. Odcięli mu nogę, przypalili i owinęli, a on o tym nic nie wiedział. Potem powiedział, żeby dano mu tę odciętą nogę. Dali. Podniósł ją i powiedział: „O mój Allahu! Ty jesteś dający. Ja jestem Twoim sługą. Prawo jest Twoim prawem, przeznaczenie jest Twoim przeznaczeniem. To jest taka noga, że jeśli przyjdzie rozkaz

w Dniu Sądu i spytasz się, czy kiedyś zrobiłeś krok do grzechu, to będę mógł powiedzieć, że nigdy bez Twojego rozkazu, nie zrobiłem jednego kroku, nie wydałem jednego oddechu”.

Opowiadanie: Poświęcenie dla namazu

W Bursie przed panowaniem osmańskim jeden z Bizantyjczyków zamieszkałych w mieście został po kryjomu muzułmaninem. Jeden z jego bardzo bliskich przyjaciół spytał się o powód:

„Jak to się stało, że opuściłeś religię ojca, przodków?”. Odpowiedź Bizantyjczyka była znacząca. Opowiedział swojemu przyjacielowi taką o tym historię:

„W międzyczasie zostawiono przy mnie jednego z muzułmanów wziętych do niewoli. Pewnego dnia zobaczyłem, że jeniec ten w zamkniętym pomieszczeniu pochyla się i wstaje. Poszedłem do niego i spytałem się, co robi. Gdy skończył te ruchy i potarł dłońmi po twarzy, powiedział mi, że wykonywał namaz i jeśli mu pozwolę się modlić, to za każdy namaz da mi jedną sztukę złota. Pochłonęła mnie łapczywość. Z dnia na dzień zwiększałem opłatę. Doszło do tego, że za każdą porę chciałem od niego dziesięć sztuk złota. On się na to zgodził. Zdumiało mnie jego poświęcenie dla własnego *ibadet*. Pewnego dnia powiedziałem mu, że go uwolnię. Bardzo się ucieszył i podnosząc ręce, pomodlił się za mnie: „O mój Allahu! Uhonoruj tego człowieka wiarą!”. W tym momencie powstało w moim sercu pragnienie przyjęcia islamu i tak wzrosło, że od razu powiedziałem **Słowa Szehady** i zostałem muzułmaninem.

ROZDZIAŁ CZWARTY

RODZAJE NAMAZÓW

Nakazane muzułmanom namazy dzielą się na trzy grupy:

1- Namaz obowiązkowy (*fard*): namaz wykonywany pięć razy dziennie, dwurekatowy namaz piątkowy (dla mężczyzn) i namaz pogrzebowy, który jest *fard kifaje*.

2- Namaz wymagany (*wadżib*): namaz świąteczny, namaz *witr*, namaz *adak* oraz rozpoczęte i pozostawione w połowie namazy *nafile*. Do *wadżib* należy odrobienie niewykonanego namazu *witr*.

3- Namaz dobrowolny (*nafile*): sunny w pięciu codziennych namazach, namaz *terawih* (dwudziestorekatowy namaz podczas Ramadanu) oraz namazy wykonywane z intencją zdobycia *sewab*, takie jak namazy: *tehedżżud*, *tehyjjetul-mesdzid*, *iszrak*, *duha*, *ewwabin*, *istihare*, *tesbih*, których wykonywanie nie zostało nakazane. Ci, którzy nie mają zaległych namazów *fard* i *wadżib*, otrzymają *sewab* za namazy *nafile*.

PIĘĆ CODZIENNYCH NAMAZÓW

Namaz jest nakazem Allaha Najwyższego. Allah Najwyższy w Świętym Koranie w ponad stu miejscach głosi: „**Wykonujcie namaz!**”. Każdemu dojrzałemu i zdrowemu umysłowo muzułmaninowi nakazane zostało w Świętym Koranie i świętych hadisach wykonywanie namazu pięć razy dziennie.

W Surze Rum 17-18 głoszone jest w tym znaczeniu: „**Wieczorem i rano wspominajcie Allaha. Czyny tych, którzy znajdują się w niebiosach i na ziemi oraz okazywana wdzięczność popołudniu i w południe są dla Allaha Najwyższego**”. W Surze Bakara 239: „**Chrońcie swoje namazy i południowy namaz**”. [Tzn. wykonujcie namaz regularnie!]. Komentarze Świętego Koranu informują, że słowa użyte w świętych wersetach: „wspominać” i „okazywać wdzięczność” oznaczają namaz. W Surze Hud 114 głoszone jest w tym znaczeniu: „**Po obu stronach dnia [w południe i popołudniu] i o trzech czasach bliskich nocy [wieczorem, w nocy i przed świtem] wykonujcie namaz jak należy. Zaprawdę, te dobre uczynki [sewab za namazy wykonywane pięć razy dziennie] usuwają [małe] grzechy. To jest rada dla tych, którzy myślą przezornie**”.

Prorok Muhammed (*alejhissem*) powiedział: „Allah Najwyższy nakazał Swoim poddanym wykonywać codziennie pięciokrotny namaz. Allah Najwyższy wybaczy temu, kto prawidłowo wykonuje abdest, codziennie pięć razy namaz i w nim dokładnie *ruku* oraz *sedže*”.

Pięć codziennych namazów daje sumę 40 rekatów. W tym 17 rekatów to *fard*, 3 rekaty *wadżib* i 20 rekatów *sunny*. Wygląda to następująco:

1. **Namaz poranny** (*fadžr*): 4 rekaty. Najpierw wykonuje się dwa rekaty *sunny*, a następnie dwa rekaty *fard*. Sunna ta jest bardzo ważna. Niektórzy uczeni uznali ją za *wadżib*.

2. **Namaz południowy** (*zuhr*): 10 rekatów. Najpierw wykonuje się cztery rekaty pierwszej *sunny*, później cztery rekaty *fard*, a po *fard* dwa rekaty ostatniej *sunny*.

3. **Namaz popołudniowy** (*asr*): 8 rekatów. Najpierw cztery rekaty *sunny*, a następnie cztery rekaty *fard*.

4. **Namaz wieczorny** (*maghrib*): 5 rekatów. Najpierw trzy rekaty *fard*, później dwa rekaty *sunny*.

5. **Namaz nocny** (*isza*): 13 rekatów. Najpierw cztery rekaty pierwszej *sunny*, potem cztery rekaty *fard*, następnie dwa rekaty ostatniej *sunny* i na koniec trzyrekatowy **namaz witr**.

Pierwszą sunnę namazu popołudniowego i nocnego nazywa się **ghayri muekkede**. Wykonując ją, podczas siedzenia w drugim rekacie po **Ettehyjjatu**, recytuje się w całości *dua*: **Allahumme salli** i **Allahumme barik**. Gdy się wstanie, w trzecim rekacie, nie wypowiedziawszy *besmele*, recytuje się: **Subhaneke**. Pierwsza sunna namazu południowego jest natomiast **sunną muekkede**, tzn. została nakazana stanowczo. *Sewab* za nią są cenniejsze. Tak jak w namazie *fard*, w pierwszym siedzeniu recytuje się tylko **Ettehyjjatu**, a następnie wstaje się natychmiast do trzeciego rekatu. Po wstaniu, rozpoczyna się od *Besmele* i recytuje **Surę Fatiha**.

Po wykonaniu *fard* namazu południowego i nocnego do *mustehab* należy wykonać cztero-, a po wieczornym sześciorekatowy namaz. Można wykonać cały, przekazując *selam* raz albo co dwa rekaty. W dwóch przypadkach pierwsze dwa rekaty także zaliczane są jako ostania sunna. Te namazy *mustehab* można również wykonać później, osobno, po wykonaniu ostatniej *sunny*.

Pierwszy rekat rozpoczyna się, gdy wstanie się do namazu w pierwszym rekacie, a pozostałe rekaty rozpoczynają się od ponownego powstania i trwają aż do kolejnego. Ostatni rekat trwa natomiast aż do przekazania *selam*. W parzystych rekatach siada się po drugiej *sedže*. W każdym rekacie obowiązują *fard*, *wadżib*,

sunny, mufsid i mekruh. Na następnych stronach podamy informacje na ich temat według **szkoły hanefickiej**.

FARD NAMAZU

Fard to obowiązkowy do spełnienia nakaz Allaha Najwyższego. Gdy nie wykona się jednego z *fard* któregoś z aktów czci, to nie będzie on zaliczony. Wykonując namaz, należy spełnić 12 *fard* (czynów obowiązkowych). Spośród nich 7 *fard* obowiązuje poza namazem, a 5 podczas niego. Czynny obowiązkowy poza namazem nazywa się **warunkami namazu**, a obowiązujące podczas niego – **podstawami namazu** (*rukni*). [Niektórzy uczeni uznali *tahrime tekbir* za *fard* obowiązujący w namazie. W tym wypadku suma warunków i podstaw wyniesie po sześć].

A) WARUNKI NAMAZU:

1- Oczyszczenie z nieczystości *hades* (rytualnej): jeśli jest się bez abdestu, to wykonuje się go; znajdujący się w stanie rytualnej nieczystości *dżunub*, robi *gusl*.

2- Oczyszczenie z nieczystości *nedżaset* (brudu): oczyszczenie ciała, ubrania i miejsca, w którym będzie się wykonywało namaz z tego, co zaliczane jest przez islam za nieczyste (np. krew, mocz, alkohol).

3- *Setr-i awret*: zasłonięcie miejsc *awret*. Miejsca *awret* to części ciała, które zakazano odsłaniać podczas wykonywania namazu i przez cały czas w obecności innych. Zakazane jest również patrzeć na **miejsca *awret*** innych. Miejsca *awret* u mężczyzn to ciało od pępka do końca kolan, a u kobiet całe ciało z wyjątkiem twarzy i rąk.

4- *Istikbal-i kyble*: bycie zwróconym podczas namazu w stronę *kyble*. *Kyble* muzułmanów to obszar **Kaaby** znajdującej się w Błogosławionej Mekce, tzn. przestrzeń, jaka rozciąga się w tym miejscu od ziemi do Arsz²³.

5- *Wakt*: wykonywanie namazu o jego porze, tzn. wiedzieć, że nadszedł czas namazu i pomyśleć w sercu o jego porze.

6- *Intencja*: przystępując do namazu, złożenie intencji sercem. Intencji nie składa się tylko słownie. Składa się ją w sercu, myśląc o nazwie namazu, porze, kierunku *kyble*, a w przypadku wykonywania namazu z innymi – o podążaniu za

²³ Arsz – Tron; największe ze stworzeń stworzonych przez Allaha Najwyższego.

imamem. Intencję składa się przed początkowym *tekbir*. Intencja złożona po *tekbir* będzie nieważna, a namaz nie zostanie zaakceptowany.

7- **Tahrim** *tekbiri*: wypowiedzenie słów: „*Allahü ekber*” rozpoczynając namaz, Ten początkowy *tekbir* nazywa się też *iftitah tekbir*. Inne słowa nie będą przyjęte za *tekbir*.

B) PODSTAWY NAMAZU:

Gdy stanie się do namazu, powinno się spełnić pięć czynów obowiązkowych. Każdy z nich nazywa się **rukn**. W namazie obowiązują następujące konieczne do spełnienia czynności:

1- **Kyjam**: pozycja stojąca podczas rozpoczynania i wykonywania namazu. Chory, który nie jest w stanie ustać na nogach, powinien usiąść. Jeśli nie jest w stanie siedzieć, kładzie się na plecach i wykonuje namaz, poruszając głową. Nie jest dozwolone wykonywanie namazu, siedząc na krześle.

2- **Kyraet**: znaczy ‘recytować ustami’. W namazie recytuje się surę lub werset ze Świętego Koranu.

3- **Ruku**: znaczy ‘pokłon’. Po skończeniu recytacji w pozycji stojącej, pochyla się i kładzie ręce na kolanach. W *ruku* wypowiada się przynajmniej trzy razy: „*Sübhâne rabbijel-azym*”, wyprostowując się: „*Semi'allahü limen hamideh*”, a w pozycji wyprostowanej: „*Rabbenâ lekel-hamd*”.

4- **Sedžde**: znaczy ‘pokłonić się do ziemi’ po *ruku*. *Sedžde* wykonuje się dwukrotnie, kładąc dłonie, czoło i nos na ziemi. W każdej *sedžde* wypowiada się przynajmniej trzy razy: „*Sübhane rabbijel-a'lâ*”.

5- **Kade-i ahire**: znaczy ‘ostatnie siedzenie’. Jest to pozycja siedząca w ostatnim rekacie. Siedzi się tyle, ile trwa recytacja *Ettehyjjatu*. Nazywa się to też **ostatnim siedzeniem**.

Zobaczywszy ilość warunków obowiązujących w namazie, można zrozumieć, jak znaczącym i ważnym jest on aktem czci. Oprócz tego, jeśli doda się do tego *wadżib*, *sunny*, *mustehab*, *mekruh* i *mufsid*, to zrozumie się, jak powinno się zachować w obecności swojego Stwórcy. Ludzie to bezsilne i nieszczęsne stworzenia. W każdym oddechu potrzebują swego Stworzyciela – Allaha Najwyższego. Namaz to *ibadet*, który pozwala zrozumieć człowiekowi własną bezsilność.

W tej książce wyjaśnimy po kolei powyższe informacje.

WARUNKI NAMAZU

1. OCZYSZCZENIE Z NIECZYSTOŚCI HADES

W tym rozdziale podane zostaną informacje o *abdest* (ablucji, czyli rytualnym obmywaniu u muzułmanów, nazywane też *wudu*), *gusl* i *tejemmum*.

ABDEST

Abdest jest jednym z warunków namazu. Abdest należy również wykonać, jeśli będzie się trzymało Święty Koran, robiło *tawaf* wokół Kaaby, *sedzde tilawet* i wykonywało namaz *dżenaze*. Za przebywanie przez cały czas z ważnym abdestem, kładzenie się do spania oraz jedzenie i picie w tym stanie, zyskuje się wiele *sewab*.

Ci, którzy umierają, mając ważny abdest, otrzymają *sewab* szehidów. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) głosił:

„Umierający, który jest z abdestem, nie odczuje bólu śmierci, ponieważ abdest jest cechą wierzącego, jest kluczem do namazu i czyszcicielem ciała z grzechów”.

„Kiedy muzułmanin wykona abdest, to z jego uszu, oczu, rąk i nóg odchodzą grzechy. Kiedy usiądzie, to będzie siedział, jakby mu zostało wybaczone”.

„Najlepszy z czynów to namaz. Tylko wierzący posiadają stale abdest. Wierzący za dnia powinien być w stanie abdestu, zaś w nocy powinien kłaść się spać z abdestem. Jeśli będzie tak postępował, znajdzie się pod ochroną Allaha Najwyższego. Znajdujące się w brzuchu jedzenie i napoje, które spożył, gdy był w stanie abdestu, wspominają Allaha Najwyższego. Będą zwracać się o wybaczenie mu tak długo, jak długo w nim się znajdą”.

W abdeście istnieją czynności, które zaliczane są do *fard* (koniecznych do spełnienia), *sunny*, *edeb* (właściwego, dobrego zachowania się), czynów zakazanych i unieważniających abdest. Kto wykonuje świadomie namaz bez abdestu, gdy nie istnieje *zaruret* (powód, który sprawia, że zakazany czyn staje się *mubah*), zostanie niewierzącym. Ten, kto straci abdest w czasie namazu, przekazuje natychmiast *selam* w kierunku barków i przerywa modlitwę. Przed upływem pory przerwane namazu pobiera abdest i wykonuje namaz od początku.

Obowiązkowe czynności w abdeście

Według szkoły hanefickiej w abdeście obowiązują 4 *fard* (czynności konieczne do spełnienia):

- 1- Umycie jeden raz twarzy.
- 2- Umycie jeden raz oba przedramiona wraz z rękoma i łokciami.
- 3- Dokonanie *mesh*, tzn. przetarcie (przeczesanie) mokrymi dłońmi jedną czwartą głowy.
- 4- Umycie jeden raz obu stóp wraz z kostkami.

Według szkoły szafi'ickiej intencja oraz kolejność należą do obowiązku koniecznego do spełnienia (*fard*), intencję należy złożyć, myjąc twarz. Jeśli złoży się intencję przed zetknięciem się wody z twarzą, *abdest* będzie nieważny. Mycie brody na twarzy i podbródka należy do *fard*. Według szkoły malikickiej pocieranie i mycie części ciała jednej po drugiej, nie robiąc przerwy, jest *fard*. Szyici nie myją nóg, na gołych nogach wykonują *mesh*.

Jak się pobiera *abdest*?

1- Rozpoczynając *abdest*, recytuje się *dua*: ***Bismillâhil-azîm. Velhamdü lillâhi alâ dînîl-Islâm. Ve alâ tevfik-yl-îmân. El-hamdü lillâhil-lezî dže'alelmâe tahûren ve dže'alel-islâme nûren***²⁴ i myje się trzy razy ręce do nadgarstków.

2- Trzy razy prawą ręką nabiera się wody i płucze się nią jamę ustną oraz recytuje się *dua*: ***Allahümmes-kynî min havdi nebijjike ke'sen lâ ezmeu ba'dehü ebeden***²⁵.

3- Trzy razy prawą ręką pobiera się wodę, wypłukuje się nozdrza i wydmuchuje lewą ręką. Wprowadzając wodę do nosa, recytuje się *dua*: ***Allahümme erihnî râjihatel dženneti verzüknî min ne'îmihâ. Ve lâ türihnî râjihaten-nâr***²⁶.

4- Nabiera się wodę w ręce i myje się twarz, zaczynając od czoła aż do dolnej części szczęki i skroni. Myjąc twarz, recytuje się *dua*: ***Allahümme bejjid vedžhî***

²⁴ Rozpaczynam z imieniem Allaha Najwyższego, który jest Wielki. Dzięki i chwała Allahowi za religię islam i wiarę, którymi nas obdarzył. Dzięki i chwała Allahowi, który uczynił wodę czystą a islam światłością.

²⁵ O mój Allahu! Po pobraniu tej wody pozwól mi, bym napił się wody ze stawu naszego Proroka, z którego gdy się napije, nigdy więcej nie odczuwa się pragnienia.

²⁶ O mój Allahu! Spraw, abym poczuł zapach Raju i obdarz mnie darami Raju, a nie wonią Piekła.

binûrike jevme tebjaddü vüdzûhü evlijâike ve lâ tüsevid vedzhî bi zünûbî jevme tesveddû vüdzûhü a'dâike²⁷.

5- Myje się lewą ręką (3 razy) prawe przedramię łącznie z ręką i łokciem i recytuje się dua: ***Allahümme a'tynî kitâbî bijemînî ve hâsibnî hisâben jesîren***²⁸.

6- Myje się prawą ręką (3 razy) lewe przedramię łącznie z ręką i łokciem i recytuje się dua: ***Allahümme lâ tu'tinî kitâbî bi szimâlî ve lâ min verâi zahrî ve lâ tühâsibnî hisâben szedîden***²⁹.

7- Po umyciu obu przedramion, ponownie myje się ręce i z pozostałą na nich wilgocią pociera się nimi głowę, recytując: ***Allahümme harrim sza'rî ve beszerî alen-Nâr. Ve ezyllenî tahte zyllî arszike jevme lâ zylle illâ zyllü arszike***³⁰.

8- Następnie mokrymi prawej i lewej ręki kciukami pociera się zewnętrzną część uszu, palcami wskazującymi w otworach usznych (małymi palcami dziurki w uszach). Recytuje się przy tym: ***Allahümmedż'alnî minelleżîne jestemi'ûnel-kavle fe jettebiûne ahsenehû***³¹.

9- Pociera się zewnętrzną częścią mokrej dłoni kark i recytuje się: ***Allahümme a'tyk rakabetî minen-Nâr***³².

10- Rozpoczynając od małych palców prawej stopy, małym palcem lewej ręki pociera się między nimi. Następnie trzykrotnie myje się prawą stopę łącznie z kostką. Robiąc to, recytuje się: ***Allahümme sebbit kademejje ales-sırâty jevme tezillü fhilekdâmü***³³.

²⁷ O mój Allahu! Tak jak rozjaśniłeś Swoim Nurem twarz Twoich Ewlija, uczyniłeś je białe, tak i rozjaśnij moją twarz. W dniu, kiedy Twoi wrogowie będą mieli czarne twarze, z powodu moich grzechów nie stwórz mojej twarzy na czarno.

²⁸ O mój Allahu! Daj mi moją księgę z uczynkami z mojej prawej strony i w łatwy sposób mnie rozlicz.

²⁹ O mój Allahu! Nie dawaj mi księgi z moimi uczynkami z mojej lewej strony i zza moich pleców. Nie rozliczaj mnie w trudny sposób.

³⁰ O mój Allahu! Nie wrzucaj mojego ciała i moich włosów do Piekła. W Dniu, kiedy nie będzie żadnego cienia, osłoń mnie cieniem *Arsz-i a'lâ*.

³¹ O mój Allahu! Uczyni mnie takim, kto słucha Twego słowa i w najpiękniejszy sposób je spełnia.

³² O mój Allahu! Uwolnij moją szyję od ognia.

³³ O mój Allahu! W Dniu, gdy stopy będą się ślizgać, utwierdź moje stopy na Moście Syrat.

11- Podczas trzykrotnego mycia lewej stopy, rozpoczynając tym razem od dużego palca, przeciera się małym palcem między palcami stóp, posuwając się w lewą stronę. Myje się przy tym dalszą część stopy razem z kostką i recytuje: *Allahümme lâ tatrud kademejje ales-syrâti jevme tatrudü küllü akdâmi a'dâike. Allahümme'dż-al sa'jî meszkûren ve zenbî malfûren ve amelî makkûlen ve tidżârefî len tebûre*³⁴.

Nasz Prorok (sallallahu alejhi we sellem) powiedział: „Każdemu, kto po wykonaniu abdestu, patrząc w stronę nieba, wyrecytuje *dua*: *Sübhânekallahümme ve bihamdike, Eszhedü en lâ ilâhe illâ ente vahdeke lâ şerîke leke esta'firuke ve etûbü ilejke eszhedü en lâ ilâhe illallah ve eszhedü enne Muhammeden abdûke ve Resûlûke*³⁵. Allah Najwyższy wybaczy jego grzechy, potwierdzi tę *dua* podpisem i będzie chronił ją pod Arsz. Kto recytuje tę *dua*, przyjdzie w Dniu Sądu i otrzyma za nią nagrodę”.

Jeden ze świętych hadisów głosi: „Każdego, kto po wykonaniu abdestu wyrecytuje jeden raz Surę *Inna enzelnâ*, Allah Najwyższy zapisze wśród wiernych, prawidłowo wierzących. Jeśli wyrecytuje dwa razy, to zapisze go do szehidów. Jeśli wyrecytuje trzy razy, to wskrzesi go razem z prorokami”.

I w jeszcze innym świętym hadisie powiadomił: „Ten, kto po zrobieniu abdestu wypowie dla Mnie dziesięć razy *salatu selam* (*dua* i pozdrowienie), to Allah Najwyższy odsunie od tego kogoś smutek, pocieszy go i przyjmie jego *dua*”.

Abdest tych, którzy nie znają tych *dua* i ich nie recytują, jest również ważny. Jednak w jak najkrótszym czasie powinno nauczyć się ich na pamięć i recytować podczas wykonywania abdestu. Jest to bardzo wartościowe. Kończąc abdest lub po jego skończeniu, zyska się dużo *sewab* za recytowanie tej *dua*: „*Allahümmedż'alnî minet-tevvâbîn, vedż'alnî minel-mütetahhirîn, vedż'alnî, min ibâdik-es-sâlihîn, vedż'alnî minelleżîne lâ havfün alejhim ve lâhüm jahzenûn*”.

Ten, kto nie zna *dua* obowiązujących podczas wykonywania abdestu, myjąc każdą z części ciała, powinien wypowiadać Słowa Szehady, przynajmniej w ten sposób powinien starać się zyskać wiele *sewab*.

Wyjaśnienie: *Dua* wypowiedziane podczas wykonywania abdestu w oryginale znajdują się na końcu książki.

³⁴ O mój Allahu! W Dniu, kiedy stopy Twoich wrogów będą się ślizgać na Moście Syrat, nie pozwól, by moje stopy się poślizgnęły. O mój Allahu! Niech moja praca będzie korzystna, przebac mi moje grzechy, przyjmij moje czyny, uczyn mój handel *helal*.

³⁵ O mój Allahu! Okazuję Tobie dziękczynność i chwałę. Przysięgam, że poza Tobą nie ma innego boga, Ty jesteś jeden, nie masz współników, a Muhammed *alejhissalam* jest Twoim sługą i posłańcem.

Jeśli jesteś rozsądny, wykonuj namaz, ponieważ jest on koroną szczęścia.

Bądź świadom tego, że namaz jest Miradżem wierzącego!

Zalecane czynności podczas wykonywania abdestu

W abdeście obowiązuje 18 sunien:

- 1- Wypowiedzenie *Besmele*, rozpoczynając abdest.
- 2- Trzykrotne umycie dłoni razem z nadgarstkami.
- 3- Trzykrotne wypłukanie ust, nabierając za każdym razem wody do ust. Nazywa się to ***Mazmaza***.
- 4- Trzykrotne wypłukanie nosa, nabierając za każdym razem wody. Nazywa się to ***Istinszak***.
- 5- Myjąc twarz, zwilżenie niewidocznej części skóry brwi, brody i wąsów.
- 6- Myjąc twarz, zwilżenie miejsca pomiędzy brwiami.
- 7- Przetarcie mokrą ręką zwisającej części brody.
- 8- Przeczesanie zmoczonymi palcami prawej ręki zwisającej części brody.
- 9- Przetarcie i umycie czymś zębów. [Używanie myswaka jest ważną sunną].
- 10- Przetarcie raz zwilżoną ręką każdej części głowy.
- 11- Przetarcie uszu zwilżonymi palcami.
- 12- Przetarcie karku trzema zwilżonymi i złączonymi ze sobą palcami obu rąk.
- 13- Przetarcie miejsc między palcami rąk i stóp.
- 14- Trzykrotne umycie miejsc, które myje się w abdeście.
- 15- Złożenie intencji wykonania abdestu podczas mycia twarzy.
- 16- *Tertib*, tj. mycie części ciała według kolejności.
- 17- *Delk*, tj. pocieranie mytych części ciała.
- 18- *Muwalat*, tj. mycie każdej części ciała jedna po drugiej w szybkim tempie.

Właściwe zachowania się podczas wykonywania abdestu

W abdeście obowiązuje 28 *mustehab*:

Mustehab w tym kontekście oznacza czyny, za które zyskuje się *sewab*, gdy się je wykona, jednak jeśli się je opuści, to nie popełni się grzechu. Jeśli chodzi o sunny, to wykonywanie ich jest nagradzane, lecz zrezygnowanie z nich jest *tenzihen mekruh*. *Mustehab* określa się również jako *mendub* i *edeb*. Do ładnych czynności w abdeście zalicza się:

1- Wykonanie abdestu przed nadejściem pory na namaz. [Ci, którzy posiadają usprawiedliwienie, powinni wykonać abdest po nadejściu tej pory].

2- Podmywając się w toalecie, zwrócenie się od kierunku *kyble* w prawą lub lewą stronę. *Tahrimen mekruh* jest być zwróconym przodem lub tyłem w stronę *kyble* podczas przerywania abdestu.

3- Nawet jeśli się nie zanieczyściło nieczystością *nedżaset*, podmywanie się wodą.

4- Po użyciu wody, osuszenie się kawałkiem materiału.

5- Natychmiast po oczyszczeniu, zasłonięcie swojego miejsca *awret*.

6- Wykonanie abdestu samemu, nie prosząc nikogo o pomoc.

7- Wykonując abdest, bycie zwróconym w stronę *kyble*.

8- Wypowiadanie Słów Szehady, myjąc każdą część ciała.

9- Recytowanie suplikacji obowiązujących podczas wykonywania abdestu.

10- Nabieranie wody do ust prawą ręką.

11- Nabieranie wody do nosa prawą ręką.

12- Czyszczenie nosa lewą ręką.

13- Myjąc jamę ustną, czyszczenie zębów **myswakiem**. W przypadku braku myswaka, można korzystać ze szczoteczki do zębów.

14- Myjąc jamę ustną, przepłukać ją, jeśli się nie pości. Sunną jest lekko przepłukiwać gardło, robiąc abdest oraz *gusl*. W czasie postu jest to jednak *mekruh*.

15- Płuczac nos, wdmuchanie wody aż do kości.

16- Podczas *mesh* uszy, włożenie jednego palca do otworu usznego.

- 17- Przetarcie przestrzeni między palcami stóp lewym małym palcem.
- 18- Myjąc ręce, poruszanie luźnym pierścionkiem. Jeśli pierścionek jest wąski i ciasny, koniecznie należy nim poruszać, będzie to *fard*.
- 19- Niemarnowanie wody, nawet jeśli będzie jej dużo.
- 20- Nieużywanie wody w tak małej ilości, jakby wyglądało to jak nacieranie tłuszczem [z trzykrotnie mytego miejsca powinny spaść przynajmniej dwie krople wody].
- 21- W przypadku korzystania z jakiegoś pojemnika podczas pobierania abdestu, pozostawienie go pełnym.
- 22- Po zrobieniu abdestu lub będąc w jego trakcie, wyrecytowanie *dua*: „*Allahümmedż’alnî minet-tevvâbîn [...]*”.
- 23- Po zrobieniu abdestu wykonanie namazu **Subha**, tzn. dwurekatowego namazu.
- 24- Będąc w stanie abdestu, zrobienie abdestu, tzn. po wykonaniu namazu, będąc w stanie abdestu, ponowne wykonanie abdestu dla następnego namazu.
- 25- Myjąc twarz, oczyszczenie oczu z ropy.
- 26- Myjąc twarz, umycie przedramion i stóp większą część niż ta, która została nakazana. [Myjąc przedramiona, należy nabrać wodę w dłoń i polać nią w kierunku łokcia].
- 27- Pobierając abdest, nierozpryskiwanie używanej wody na ciało, ubrania itp.
- 28- Do *mustehab* należy wykonywanie czynności, które według własnej szkoły nie są *mekruh*, a z kolei według innej należą do *fard*.

Zakazane czyny podczas pobierania abdestu

Istnieje 12 zakazanych czynów w czasie wykonywania abdestu. Czynienie ich jest *haram* lub *mekruh*. Są to:

- 1- Przerywając abdest w toalecie lub poza nią, nie powinno się być zwróconym przodem bądź tyłem w stronę *kyble*.
- 2- *Haram* jest odsłonięcie miejsc *awret* przy kimś innym.
- 3- Nie powinno oczyszczać się z *nedżaset* prawą ręką.

4- W przypadku braku wody, *mekruh* jest oczyszczenie się z *nedżaset* artykułami żywnościowymi, nawozem, kośćmi, pokarmem dla zwierząt, węglem, czymś mieniem, częściami doniczki, dachówki, trzcina, liśćmi, tkaniną i papierem.

5- Nie powinno się słuwać i wydmuchiwać nosa do zbiornika, z którego czerpie się wodę do abdestu.

6- Myjąc części ciała wskazane podczas abdestu, nie powinno się myć ich więcej lub mniej niż należy, czyli myć więcej lub mniej niż trzy razy.

7- Nie powinno się suszyć części ciała mytych podczas abdestu materiałem, którego używało się do osuszania przy czyszczeniu się w toalecie.

8- Myjąc twarz, nie powinno się jej spryskiwać wodą, powinno się polewać ją od czoła w dół.

9- Nie powinno się dmuchać w wodę.

10- Nie powinno się zaciskać zbyt ust i oczu. Jeśli mały kawałek widocznej części ust i powiek nie zostanie zmoczony, abdest nie będzie ważny.

11- Nie powinno się wydmuchiwać nosa prawą ręką.

12- Nie powinno się, wykonując *mesh*, do jednego z tych: głowy, uszu lub karku, za każdym razem osobno moczyć rąk, robić więcej niż jeden *mesh*. Za każdym razem czynność tę można powtórzyć, nie mocząc ponownie rąk.

Używanie myswaka

Używanie myswaka podczas pobierania abdestu należy do sunny *muekkede*. Święty hadis głosi: **„Namaz wykonywany po użyciu myswaka jest 70 razy lepszy od namazu wykonanego bez jego użycia”**.

W książce pt. **„Sirac-ül-vehhac”** poinformowano o 15 korzyściach używania myswaka:

1- Przyczynia się do wypowiedzenia Szechady w momencie śmierci.

2- Wzmacnia dziąsła.

3- Usuwa flegmę.

4- Reguluje powstającą żołąć.

5- Uśmierza bóle jamy ustnej.

6- Usuwa przykry zapach z ust.

7- Dzięki użyciu zyskuje się aprobatę Allaha Najwyższego.

8- Wzmacnia żyły głowy.

9- Jego użycie wywołuje u szatana smutek.

10- Obdarza oczy światłem.

11- Dzięki użyciu zyskuje się dużo *sewab*.

12- Używając go, wykonuje się czyn zgodny z sunną.

13- Jama ustna staje się czysta.

14- Ładnie się mówi.

15. Dwurekatowy namaz tego, kto wykonuje go po użyciu myswaka, jest bardziej nagradzany niż siedemdziesięciorekatowy namaz wykonany bez użycia myswaka.

Myswak to patyk z drzewa arakowego, które rośnie w Arabii. Z prostego czubka ściąga się łupinę, nie więcej niż dwa centymetry. Część tę trzyma się przez kilka godzin w wodzie, później, gdy zmięknie, otwiera się jak szczoteczka. Jeśli nie znajdzie się drzewa arakowego, można użyć gałązkę z drzewa oliwkowego. Kobiety zamiast myswaka powinny żuć gumę, składając intencję sunny używania myswaka.

Okoliczności, na które powinno się uważać, pobierając abdest

Jeśli nie występuje konieczność, przymus, należy zwrócić uwagę na 10 poniższych spraw:

1. Kto nie ma dwóch rąk, ten nie jest w stanie się oczyszczać. Wykonuje więc *tejemmum*, pocierając przedramionami o piasek, a twarzą o ścianę. Jeśli na twarzy posiada ranę, namaz wykonuje bez abdestu i nie opuszcza go.

2- Choremu pomagają wykonać abdest: małżonek, branka, dzieci lub rodzeństwo.

3- Zamiast wody do oczyszczenia się (podczas podmywania) można użyć kamieni itp.

4- Jeśli chory umysłowo lub ten, kto stracił przytomność, nie wróćą do siebie w ciągu 24 godzin, to gdy poczują się dobrze, nie muszą odrabiać swoich namazów. Kto

stracił przytomność po użyciu alkoholu, opium, lekarstw, ten musi odrobić każdy swój namaz. Ten, kto jest tak chory, że leżąc, nie jest nawet w stanie poruszać głową, jeśli ten stan trwa dłużej niż 24 godziny, nawet jeśli on będzie przytomny, to zwolniony jest z wykonywania namazu.

5- Wchodząc do toalety, do *mustehab* należy noszenie specjalnych szerokich spodni i przykrycie głowy chustą.

6- Wchodząc do toalety, nie powinno się trzymać w ręce spisanych imion Allaha Najwyższego i fragmentów ze Świętego Koranu. Powinny być one w coś zawinięte lub schowane w kieszeni.

7- Należy wchodzić do toalety lewą, a wychodzić prawą nogą.

8- W toalecie powinno odsłonić się miejsce *awret*, gdy się przykucnie. Nie powinno się mówić.

9- Nie powinno się patrzeć na miejsca *awret* i nieczystości, nie powinno się spluwać do toalety.

10- Nie powinno się załatwiać do żadnej wody, na ścianę meczetu, na cmentarzu oraz drodze.

Okoliczności unieważniające abdest

Siedem okoliczności, które unieważniają abdest:

1- To, co wychodzi z miejsc intymnych z przodu i z tyłu:

- a) W czasie załatwiania potrzeb fizjologicznych oddany mocz i kał, a także wydobywające się z tyłu gazy.
- b) Gdy zwilgotnieje miejsce wokół odbytnicy po włożeniu końca przyrządu do lewatywy lub palca. Nawet jeśli jest sucho, to jednak lepiej jest, abdest odnowić.
- c) Gdy zwilgotnieje wystający na zewnątrz kawałek waty, wkładany przez mężczyzn i kobiety w miejsca intymne, aby zapobiec wydostawaniu się na zewnątrz moczu i upławów.

2- Wydostające się nieczystości z jamy ustnej:

- a) Wymioty w ilości pełnej jamy ustnej.
- b) Gdy w spluniętej ślinie znajdzie się więcej krwi od śliny.

- c) Płynna krew pochodząca z żołądka lub płuc, a według Imama a'zama (Imam Ebu Hanefi) nawet, jeśli będzie jej mało, to abdest straci swą ważność.
- d) Wydostająca się z jamy ustnej wpuszczana do ucha ciecz.

3- Ciecze wydostające się ze skóry:

- a) Wypływająca krew, ropa lub żółtawa ciecz.
- b) Wydostająca się podczas ospy lub z jakiegokolwiek wrzodu żółtawa ciecz i krew, gdy rozprzestrzeni się na pozostałe części ciała, które należy umyć podczas *gusl*, np. krew lecąca z nosa, gdy wypłynie poza nos, a płynąca z uszu, gdy wydostanie się z otworów usznych.
- c) Krew lub żółta ciecz płynąca z wrzodu lub rany, gdy podczas wycierania wsiąknie w watę.
- d) Znajdująca się na myswaku lub wykałacze krew, gdy splami usta.
- e) Ciecz, która podczas bólu lub choroby wydostaje się z ucha, pępka lub brodawki piersiowej.
- f) Krew wyssana przez pijawkę, jeśli jej ilość jest duża.

4- Spanie: abdest traci ważność, gdy się zaśnie, leżąc na boku lub podpierając się na łokciu, czy czymkolwiek innym.

5- Utrata przytomności, choroba umysłowa, epilepsja i znalezienie się pod wpływem alkoholu w takim stopniu, że chodząc, traci się równowagę, unieważniają abdest.

6- Podczas namazu głośny śmiech unieważnia namaz oraz abdest. Nie unieważnia jednak abdestu dziecka. Uśmiech na twarzy nie unieważnia namazu, ani abdestu. Śmiech uznany jest za głośny, gdy znajdujący się obok, jest go w stanie usłyszeć. Jeśli samemu się go nie słyszy, to uznaje się to za uśmiech.

7- Wzajemne pocieranie miejsc intymnych będących nago mężczyzny i kobiety, unieważnia abdest zarówno u mężczyzny jak i kobiety.

Ten, kto wie, że dokonał abdestu, lecz później ma wątpliwości, czy go stracił, uznaje, że go posiada. Zaś ten, kto wie, że stracił abdest, a ma wątpliwości, czy go odnowił, powinien koniecznie wykonać go ponownie.

Okoliczności, które nie unieważniają abdestu

Następujące okoliczności nie unieważniają abdestu:

- 1- Robaki wydostające się z jamy ustnej, uszu, ran skórnych.
- 2- Spluwanie flegmy.
- 3- Gdy ilość z wymiotowanej krwi nie jest większa od śliny.
- 4- Gdy ilość płynącej z zębów krwi nie jest większa od śliny.
- 5- Pochodząca z głowy skrzepła krew, nawet jeśli będzie jej dużo.
- 6- Pochodząca z żołądka, płuc ilość krwi, która nie jest większa od pełnej jamy ustnej.
- 7- Wkraplana do ucha ciecz, jeśli wydostanie się z ucha lub nosa.
- 8- Wciągnięta przez nos rzecz, nawet jeśli zostanie wyciągnięta po wielu dniach.
- 9- Jeśli podczas ugryzienia czegoś pokaże się na tym krew.
- 10- Jeśli nie odczuwa się bólu, gdy płyną łzy – obojętnie z jakiego powodu, czy od płaczu, cebuli, czy obecności gazów.
- 11- Karmienie przez kobietę dziecka piersią.
- 12- Pocenie się nawet w największym stopniu.
- 13- Ukąszenie przez owady jak muchy, komary, pchły, wszy. Nawet jeśli są dużo krwi.
- 14- Mała, nierozprzestrzeniająca się ilość krwi i wymiociny w ilości nie większej niż pełna jama ustna.
- 15- Sen, jeśli się nie upadnie, w przypadku cofnięcia się rzeczy, o którą się podpira.
- 16- Spanie podczas namazu.
- 17- Jeśli zaśnie się z głową opartą o ugięte kolano.
- 18- Spanie na siedząco, gdy ma się nogi złożone w jedną stronę.
- 19- Spanie na nieosiodłanym zwierzęciu, które idzie po równej nawierzchni lub pod górę.
- 20- Uśmiechanie się podczas namazu.
- 21- Śmiech podczas namazu, który tylko osobiście się słyszy nazywa się **dahk**. *Dahk* unieważnia tylko namaz.

22- Obcinanie włosów, brody, wąsów i paznokci.

23- Abdest nie traci ważności, kiedy odpadnie strup od rany.

Ułatwienia w abdeście: mest i mesh na ranie

Słowo „mesh” oznacza ‘przecierać’. Istnieją dwa rodzaje *mesh*:

1- Mesh wykonywany na mest

Mest to nieprzemakalne obuwie, które okrywa tę część stopy, której umycie podczas abdestu jest konieczne. Nie jest dozwolone używanie *mest*, które byłyby tak duże, że palce u stóp nie sięgałyby końca, a *mesh* robiłoby się na niewypełnionym miejscu. *Mest* muszą być tak solidne i dopasowane do stopy, aby nie zsunęły się z niej po godzinnym marszu.

Dozwolone jest robienie *mesh* na skarpetach, których górna część i podeszwa pokryte są skórą, lub jeśli skórą pokryta jest tylko podeszwa. Wolno robić *mesh* również na twardych skarpetach, jednak podczas marszu nie powinny one spadać ze stóp.

Mest zapobiegają unieważnieniu abdestu stóp. Po umyciu stóp dozwolone jest ubranie *mest* i zrobienie abdestu później.

Mesh robi się na górnej części *mest*. Nie wykonuje się *mesh* na dolnej części, tj. na podeszwie.

Aby wykonać *mesh* według sunny, należy pięcioma zwilżonymi palcami prawej ręki przetrzeć całą powierzchnię prawego *mest* od palców stóp do końca skarpety *mest*. To samo wykonuje się lewą ręką na lewym *mest*. Nie dotyka się *mest* środkową częścią dłoni, śródręczem. Wymagane jest wykonanie *mesh* o szerokości i długości trzech palców.

Mimo że wolno robić *mesh* zewnętrzną stroną ręki, to robienie tego wewnętrzną stroną należy do sunny.

W miejsce *mesh* akceptuje się również zmoknięcie *mest* przez deszcz lub chodzenie po mokrej trawie.

Czas ważności *mesh* na *mest* wynosi 24 godziny dla osiadłego. Dla podróżującego jest to 3 dni i 3 noce, tj. 72 godziny. Czas ten rozpoczyna się nie od nałożenia *mest*, lecz od momentu, kiedy abdest straci swoją ważność po nałożeniu *mest*. Ten, kto nosi *mest*, jeśli wyruszy w podróż przed upłynięciem 24 godzin od

utruty abdestu, może wykonywać na nich *mesh* przez 3 dni i 3 noce. Jeśli z podróżnika stanie się osiadłym, to po 24 godzinach ściąga *mest* i wykonuje abdest, myjąc stopy.

Nie jest dozwolone robić *mesh* na *mest*, które mają dziurę o wielkości trzech palców u stopy. Jest to jednak akceptowane, jeśli dziura jest mniejsza. Jeśli na jednym *mest* w kilku miejscach znajdują się dziury, a w sumie ich wielkość wyniesie trzy palce, to nie będzie można wykonać na nich *mesh*. Jeśli na jednym i drugim *mest* widoczne są dziury o wielkości dwóch palców, albo na jednym *mest* o wielkości jednego palca, a na drugim o wielkości dwóch, to wolno będzie robić na nich *mesh*. Wielkość dziury w *mest*, na którym nie jest dozwolone robić *mesh*, nie równa się części, przez którą dostrzec można tylko trzy czubki palców, lecz takiej, przez którą widać całe trzy palce.

2- Mesh na ranie i opatrunku

Jeśli mycie rany, ropnia, pękniętej skóry albo zmywanie nałożonych na nie maści, zdejmowanie waty, gazy, plastrów, bandażu itp. miałyby zaszkodzić ranie, to wolno robić na niej *mesh*.

Kto posiada usprawiedliwienie, może pobierać abdest, kiedy zechce. Z wykonanym abdestem może wykonywać tyle namazów *fard* i *nafile*, ile zechce oraz recytować Święty Koran. Kiedy jednak nadejdzie czas na namaz, jego abdest traci ważność. Za każdym razem po nadejściu czasu na namaz powinien robić abdest i do upływu tego czasu może wykonywać każdy z *ibadet*.

Aby mieć powód do usprawiedliwienia, który unieważnia abdest, musi być on stale obecny. Innymi słowy, usprawiedliwienie posiada ten, którego abdest nie utrzyma się nawet do wykonania namazu *fard* w jakimkolwiek czasie dla tego namazu. Jeśli rana tego, kto posiada usprawiedliwienie zacznie przeciekać w dowolnym czasie podczas namazu, usprawiedliwienie nie zostaje unieważnione i nadal obowiązuje.

GUSL

(Całkowity Abdest)

Prawidłowe wykonanie namazu jest uzależnione od prawidłowego wykonania abdestu i *gusl* (*ghusl*, kąpiel rytualna, całkowity abdest). Obowiązkiem każdego mężczyzny i każdej kobiety jest wykonanie *gusl*, gdy znajdują się w stanie *dżunub* a także u kobiet, gdy skończy się menstruacja oraz krwawienie poporodowe zwane *nifas*. Stan *dżunub* zachodzi też po współżyciu i ejakulacji.

Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Ten, kto wstaje, aby wykonać *gusl*, zostanie obdarzony tyloma *sewab*, ile znajduje się na jego ciele włosów [tj. bardzo wieloma], zostanie wybaczone mu też tyle grzechów. Jego stopień w Raju zostanie podniesiony. *Sewab*, jakie otrzyma za zrobienie *gusl*, są lepsze od wszystkiego, co znajduje się na świecie. Allah Najwyższy powie do aniołów: ‘Spójrzcie na Mojego Sługę! Nie ociągając się, wstaje w nocy i wykonuje *gusl* z *dżunub*, myśląc o Moim nakazie. Bądźcie świadkami, że wybaczyłem Mu i obdarzyłem go łaską’.**”

W innym świętym hadisie powiadomiono: „**Gdy znajdziecie się w stanie nieczystości, wykonajcie szybko *gusl*, ponieważ ten, kto przebywa w stanie *dżunub*, gnębi anioły Kiramen Katibin**”. Imam Gazali (*rahmetullahi alejh*) powiedział: „Ktoś we śnie rzekł do mnie: ‘Przez pewien czas przebywałem w stanie *dżunub*. Teraz nałożono na mnie koszulę z ognia. Nadal znajduję się w ogniu’.”. W jeszcze innym ze świętych hadisów głoszone: „**Anioły miłosierdzia nie wchodzą do domu, w którym znajdują się obrazy, psy i ludzie w stanie *dżunub***”.

Każdy, kto wykonuje namaz lub go nie wykonuje, jeśli spędzi jeden czas namazu w stanie *dżunub*, to dozna bardzo bolesnej kary. Jeśli nie można umyć się wodą, należy wykonać *tejemmum*. Ci, którzy znajdują się w stanie *dżunub*, nie mogą robić następujących czynności: 1- Nie mogą wykonywać namazu. 2- Nie mogą dotykać Świętego Koranu i świętych wersetów. 3- Nie mogą robić *tawaf* wokół Kaaby. 4- Nie mogą wejść do meczetu.

Obowiązkowe czynności w *gusl*

Według szkoły hanefickiej w *gusl* istnieją 3 *fard* (konieczne do spełnienia czynności):

1- Wyplukanie jamy ustnej: Jeśli w jamie ustnej pozostanie niezmoczone miejsce, choćby było wielkości czubka igły lub nie zostanie zmoczona powierzchnia zęba, lub znajdująca się w nim dziura, to *gusl* nie zostanie zaliczony.

2- Wyplukanie nosa: *Gusl* nie będzie ważny, jeśli woda nie przedostanie się przez brud w nosie albo przez przeżuty chleb pozostały w jamie ustnej. Według szkoły hanbelickiej w *abdeście* i w *gusl* do *fard* należy wyplukanie nosa i jamy ustnej. Według szkoły szafi'ickiej w *gusl* do *fard* należy także złożenie intencji.

3- Umycie każdego miejsca na ciele. Do *fard* należy umycie: wnętrza pępka, wąsów, brwi, brody, skóry znajdującej się pod nimi oraz włosów na głowie. Jeśli na paznokciach, wargach, powiekach, czy też jakimkolwiek miejscu na ciele znajdzie się

substancja nieprzepuszczająca wody (np. na paznokciach znajdzie się lakier), to *gusl* nie zostanie zaliczony.

Zalecane czynności (sunny) w gusl

- 1- Najpierw umycie rąk.
- 2- Umycie miejsc intymnych.
- 3- Oczyszczenie całego ciała z nieczystości.
- 4- Wykonanie abdestu przed przystąpieniem do *gusl*; myjąc twarz, złożyć intencję wykonania *gusl*. Według szkoły szafi'ickiej intencja należy do *fard*.
- 5- Umycie całego ciała, pocierając je trzykrotnie.
- 6- Umycie obu stóp po umyciu całego ciała.

Jak się pobiera gusl?

1- Należy umyć obie ręce i miejsca intymne (nawet jeśli są czyste), a także miejsca na ciele, które zostały zanieczyszczone.

2- Należy wykonać abdest. Myjąc twarz, należy złożyć intencję *gusl*. Jeśli pod stopami nie zbiera się woda, należy umyć również stopy.

3- Całe ciało należy trzykrotnie polać wodą. Najpierw trzykrotnie głowę, później trzykrotnie prawy i lewy bark. Za każdym razem miejsce to musi być całkowicie mokre. Polewając za pierwszym razem, należy pocierać ciało.

Jeśli woda lana na jedną część ciała popłynie na inną, to tamto miejsce staje się czyste, ponieważ w *gusl* całe ciało liczy się jako jedna część. Jednakże podczas abdestu, jeśli woda lana na jedną część ciała zmoczy inną, to nie uznaje się jej za umytą. Po zrobieniu *gusl* wykonanie dodatkowo abdestu należy do *mekruh*. Jednak jeśli podczas *gusl* unieważniło się abdest, to należy wykonać go ponownie.

WYJAŚNIENIE: O zaplombowanych i zalakowanych zębach

Według szkoły hanefickiej, jeśli do szpar pomiędzy zębami i dziur w zębach nie dotrze woda, to *gusl* nie zostanie wykonany. Stąd też, jeśli zalakuje się, czy zaplombuje zęby, to *gusl* nie będzie należał do *sahih* (zaliczonych). Nie będzie można

pozbyć się stanu *dżunub*. Według wszystkich uczonych szkoły hanefickiej *gusl* nie będzie ważny, jeśli woda nie dotrze do miejsca pod plombami zrobionymi ze złota, srebra i innych substancji.

W przypisach Tahtawiego „**Merakıl-felah**” na 96 stronie i w ich tłumaczeniu pt. „**Ni'met-i Islam**” napisane jest: „Nie istnieją przeciwwskazania, aby hanefita, który, nie mogąc wykonać jakiegoś czynu według swojej szkoły, nie mógł stosować się do szkoły szafi'ickiej w celu wykonania go”. Książki pt. „**Bahr-ür-raik**” i „**Nehr-ül-faik**” również informują o tym samym. Jednak czyniąc to, musi przestrzegać wymagań tej szkoły prawa islamskiego. Jeśli nie skłania go do tego przymus, trudność i jeśli nie będzie przestrzegał warunków szkoły, do której się stosuje, to będzie gromadzić ułatwienia, co nazywa się *muleffik*, a to z kolei nie jest dozwolone.

Jeśli ktoś według swojej szkoły prawa islamskiego (*mezheb*) nie jest w stanie wykonać czynności, która jest obowiązkiem, to żeby móc ją wykonać, powinien stosować się do innej szkoły. Robiąc to, powinien jednak przestrzegać warunków szkoły, do której się stosuje. Ten, kto należy do szkoły hanefickiej i ma zaplombowane bądź zalakowane zęby, aby zastosował szkołę malicką (lub szafi'icką) wystarczy, że – składając intencję do abdestu, *gusl* czy namazu – będzie pamiętał, że stosuje szkołę prawa islamskiego Imama Malika (lub Szafi'iego). *Gusl* kogoś, kto przed jego rozpoczęciem powie w sercu: „**Złożyłem intencję wykonania *gusl* i stosowania się do szkoły malickiej (lub szafi'ickiej)**”, będzie *sahih*. *Gusl* hanefity, który w jamie ustnej posiada plomby, jeśliłoży taką intencję, zostanie zaliczony i uratuje się od stanu *dżunub*. Gdy będzie stosował się do szkoły malickiej (lub szafi'ickiej), jego abdest i namaz będą *sahih*. Może być również imamem dla tych, którzy nie posiadają plomb.

Ten, kto stosuje się do szkoły szafi'ickiej, musi recytować za imamem Surę Fatiha, wykonać abdest, jeśli dotknie wewnętrzną częścią dłoni swoich miejsc intymnych lub kogoś innego, lub jeśli zetknie się ze skórą kobiet innych niż osiemnaście wiecznie mu zakazanych do poślubienia, (musi) złożyć intencje do abdestu i unikać najmniejszych ilości nieczystości. Podczas trzymania Świętego Koranu musi również posiadać abdest zrobiony według szkoły szafi'ickiej. Podróżnik należący do hanefitów, stosując się do szkoły szafi'ickiej, łącząc namaz południowy z popołudniowym oraz wieczorny z nocnym i opóźniając je, musi posiadać abdest zrobiony według szkoły szafi'ickiej, aby móc wykonać te namazy razem.

Menstruacja i krwawienie poporodowe u kobiet

Istnieje dwanaście rodzajów *gusl*, spośród których pięć należy do *fard*. Wśród nich dwa dotyczą kobiet, u których skończyły się menstruacja i krwawienie poporodowe.

Ibni Abidin w dziele pt. „**Menhel-ül-vâridîn**” napisał: „Każdy muzułmanin i każda muzułmanka mają obowiązek poznać wiedzę religijną z *ilmihal*. Obowiązkiem każdej muzułmanki jest poznanie informacji dotyczących menstruacji i krwawienia poporodowego. Każdy muzułmanin powinien poznać je również, gdy będzie się żenił. Gdy się ożeni, powinien przekazać tę wiedzę swojej żonie”.

Hajz (menstruacją) nazywa się krwawienie z dróg rodnych zdrowej dziewczyny, która ukończyła ósmy rok i weszła w dziewiąty rok życia lub kobiety, której krwawienie trwa przynajmniej trzy dni i występuje piętnaście dni po ostatniej minucie menstruacji. Krwią *hajz* nazywa się wszystkie upławy menstruacyjne, których kolor jest inny niż biały i jest mętny. Rozpoczęcie miesiączkowania jest wejściem dziewczyny w okres dojrzewania. Wtedy to uznawana jest za kobietę i staje się odpowiedzialna wobec nakazów i zakazów religijnych. **Okresem menstruacji** nazywa się liczbę dni rozpoczynających się od momentu zauważenia krwi aż do zakończenia krwawienia. Okres ten trwa przynajmniej trzy a najwyżej dziesięć dni (wg szkoły hanefickiej). Każda kobieta powinna znać liczbę dni i godzinę swojej menstruacji. Obowiązkiem matki lub jeśli nie ma matki, to babci, sióstr, ciotek jest przekazanie informacji na temat menstruacji dziewczynie, która ukończyła ósmy rok życia.

Nifas oznacza krwawienie poporodowe. Nie da się ustalić najkrótszego czasu trwania tego krwawienia. Kiedy się skończy, to natychmiast należy wykonać *gusl*. Krwawienie poporodowe trwa najdłużej czterdzieści dni. Jeśli minie czterdzieści dni, a krwawienie trwa nadal, to kobieta powinna wykonać *gusl* i rozpocząć wykonywanie namazu. Krew, która pojawia się po czterdziestym dniu, jest krwią *istihaza* (powstaje z powodu choroby). Kobiety powinny znać swoje dni *nifas*.

Istihaza (krwawienie z genitaliów) to krwawienie, które trwa mniej niż trzy dni, tj. mniej niż siedemdziesiąt dwie godziny, jeśli nawet do minięcia tego czasu pozostanie pięć minut oraz krwawienie nowo miesiączkującej dziewczyny, które trwa dłużej niż dziesięć dni, oraz krwawienie kobiet miesiączkujących od dłuższego czasu, które trwa dłużej niż okres menstruacji; krwawienie, które trwa więcej niż dziesięć dni; krwawienie kobiet, które są w ciąży, które ukończyły pięćdziesiąty piąty rok życia i dziewczyn, które nie ukończyły dziewiątego roku. Krew ta jest oznaką choroby. Krwawienie, które trwa dłuższy czas, jest niebezpieczne dla zdrowia, dlatego też, gdy wystąpi, należy udać się do lekarza.

Sytuacja kobiety w okresie *istihaza* jest jak sytuacja kogoś, komu często krwawi nos. W tym okresie wolno kobiecie wykonywać namaz i pościć.

Kobiecie podczas menstruacji i krwawienia poporodowego nie wolno: wykonywać namazu, pościć, wykonywać *sedže tilawet* i *sedže szukur*, dotykać Świętego Koranu, wchodzić do meczetu i wykonywać *tawaf* wokół Kaaby, a także współżyć. Kobieta musi poinformować o rozpoczęciu menstruacji swego męża. Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Kobieta, która ukrywa przed swym mężem rozpoczęcie i koniec menstruacji, będzie przeklęta**”. Gdy menstruacja i krwawienie poporodowe się skończą, to do *fard* należy natychmiast zrobić *gusl*. Taki jest nakaz Allaha Najwyższego.

Powodem stracenia *nikah*, tj. powodem rozwodu, jest wiele słów. Tak jak (muzułmanin) boi się utraty wiary, tak samo powinien bardzo bać się utraty *nikah*.

TEJEMMUM

Tejemmum oznacza oczyszczenie się piaskiem. Gdy nie znajdzie się wody do wykonania abdestu lub *gusl*, bądź w przypadku, kiedy ma się dostęp do wody, jednak znajduje się w takiej sytuacji, że nie można z niej skorzystać, wykonuje się *tejemmum*, używając czystej ziemi, piasku, wapna albo czystej substancji z ziemi, takiej jak kamienie. Według szkoły hanefickiej *tejemmum* można wykonać przed rozpoczęciem się pory namazu, według pozostałych trzech szkół nie jest to dozwolone.

Tejemmum jest ułatwieniem w abdeście i *gusl*. W islamie robienie *tejemmum* za pomocą piasku jest jak oczyszczenie się wodą. Islam jasno informuje, że z wielu rodzajów nieczystości można się oczyścić, używając piasku.

Główne okoliczności wymagające wykonanie *tejemmum*:

1- Niemożność znalezienia wody do wykonania abdestu i *gusl*. (W mieście zawsze szukanie wody należy do *fard*).

2- Choroba, która stanowi przeszkodę w korzystaniu z wody; niebezpieczeństwo utraty życia z zimna lub rozchorowania się po użyciu wody.

3- Gdy w pobliżu wody znajduje się wróg, drapieżne lub jadowite zwierzę.

4- Podczas pobytu w więzieniu, niemożność korzystania z wody.

5- Znalezienie się w obliczu śmierci.

6- Bycie w podróży i poza wodą do picia nieposiadanie jej większej ilości.

7- Niemożność wydobywania wody ze studni.

Obowiązkowe czynności w tejemmum

Tejemmum ma trzy *fard*:

- 1- Złożenie intencji oczyszczenia siebie ze stanu *dżunub* lub stanu bez *abdestu*.
- 2- Wytarcie o czystą ziemię wewnętrznej części obu dłoni (razem z nadgarstkami) i przetarcie nimi po całej twarzy.
- 3- Uderzenie dłońmi o czystą ziemię i przetarcie najpierw prawego, następnie lewego przedramienia razem z łokciami.

Niektórzy uczeni powiedzieli, że *tejemmum* ma dwa *fard*. Drugi i trzeci *fard* uznali za jeden. Obie definicje są poprawne.

Sunny w tejemmum

- 1- Rozpoczęcie formułą *Besmele*.
- 2- Położenie wewnętrznej części obu dłoni na ziemi.
- 3- Trzymając dłonie na ziemi, przesuwanie nimi do przodu i tyłu.
- 4- Jeśli na dłoni znajduje się ziemia, uderzanie o siebie kciukami do momentu opadnięcia piasku.
- 5- Położywszy ręce na ziemi, mieć rozsunięte palce.
- 6- Dokonanie *mesh* (przetarcie rękoma) najpierw twarzy, następnie razem z łokciami prawego przedramienia, a później lewego.
- 7- Wykonanie *tejemmum* tak szybko jak robi się *abdest*.
- 8- Nie pozostawienie na twarzy i przedramionach nieprzetartego miejsca.
- 9- Przed zrobieniem *tejemmum* poszukiwanie wody w miejscu, w którym można się jej spodziewać.
- 10- Uderzając rękami o ziemię, położenie ich z siłą.
- 11- Wykonanie *mesh* w wytłumaczony powyżej sposób.
- 12- Przetarcie miejsc między palcami, a robiąc to, poruszać pierścionkiem.

Okoliczności, na które należy uważać, robiąc *tejemmum*

1- Jeśli ten, kto nie posiada *abdestu*, wykona *tejemmum*, aby pokazać je uczniom, to nie będzie mógł wykonać namazu w tym stanie.

2- Aby móc wykonać namaz z *tejemmum*, nie wystarczy tylko złożenie intencji wykonania *tejemmum*. Należy złożyć również intencję wykonania *tejemmum* dla namazu.

3- Z tego samego piasku *tejemmum* może wykonać kilka osób. Ponieważ piasek itp., które używa się do wykonania *tejemmum*, nie stają się *mustamel* (zużyte). *Mustamel* staje się tylko opadający z rąk i twarzy pył.

4- Według szkoły *szafi'ickiej* i *hanbelickiej* *tejemmum* wykonuje się tylko piaskiem. Według pozostałych szkół *tejemmum* można wykonać każdą czystą rzeczą pochodzenia z ziemi, na której nie znajdzie się nawet pył. Wyjątek stanowi jedynie to, co przez spalenie staje się popiołem i rzeczy, które pod wpływem wysokiej temperatury ulegają topnieniu. Stąd do *tejemmum* nie można użyć: drewna, trawy, żelaza, mosiądzu, muru otynkowanego farbą olejną, miedzi, złota i szkła. Można użyć piasek, nie wolno natomiast pereł i koralów. Wolno też użyć umyty wapnem i gipsem marmur, cement, niepokryte emalią fajansy i porcelanowe naczynia. Jeśli ma się dostęp tylko do błota, można nim zrobić *tejemmum*, pod warunkiem, że wchodząca w jego skład woda stanowi mniej niż połowę.

5- Z jednym *tejemmum* wolno wykonać różne namazy.

6- Kiedy podróżnikowi po zobaczeniu specyficznych oznak lub otrzymaniu informacji od zdrowego umysłowo, dorosłego muzułmanina, który jest prawy, wyda się, że znajdzie wodę w odległości nie większej niż dwa kilometry, to obowiązkiem jest dla niego, idąc dwieście metrów w każdą stronę, szukanie samemu wody lub wysłanie kogoś. Jeśli jego przypuszczenia będą wątpliwe, to nie musi szukać wody.

7- Jeśli ktoś, nie spytawszy o wodę, zrobi *tejemmum* i wykona namaz, to gdy muzułmanin, który jest prawy, poinformuje go o obecnej wodzie, ten będzie zobowiązany wykonać *abdest* i powtórzyć namaz.

8- Wolno wykonać namaz po zrobieniu *tejemmum*, kiedy woda znajduje się w odległości większej niż dwa kilometry.

9- Dozwolone jest wykonanie namazu z *tejemmum*, kiedy nie będąc w mieście lub we wsi, zapomni się o znajdującej się między rzeczami wodzie.

10- Kto wykonał namaz z *tejemmum*, sądząc, że skończyła się mu woda, jeśli po wykonaniu namazu ją zobaczy, to musi ten namaz powtórzyć.

11- *Wadżib* jest dla podróżnika, aby prosił o wodę ludzi, w pobliżu których się znajduje. Jeśli nie dadzą mu jej, to powinien wykonać namaz z *tejemmum*. Jeśli jego znajomy zechce sprzedać mu wodę po normalnej cenie, to podróżnik, który posiada więcej pieniędzy, musi ją kupić. Jeśli jej właściciel zechce sprzedać ją po zawyżonej cenie, dozwolone jest wykonanie namazu z *tejemmum*. Jeśli nie będzie miał więcej pieniędzy, żeby kupić wodę po normalnej cenie, to powinien wykonać *tejemmum*.

12- Na pustyni i przy drogach można zrobić *tejemmum*, mimo obecności pozostawianej tam wody do picia.

13- W przypadku obecności małej ilości wody ten, kto znajduje się w stanie *dżunub*, powinien umyć się nią przed kobietą w okresie menstruacji, przed tym, kto nie znajduje się w stanie abdestu i przed umyciem zmarłego. Właściciel wody myje się przed wszystkimi. Kiedy woda zostanie zebrana od różnych właścicieli, najpierw myje się nią zmarłego.

14- Kto znajduje się w stanie *dżunub*, jeśli po wykonaniu *tejemmum* straci abdest, to nie znajdzie się ponownie w stanie *dżunub*. Jeśli ma mało wody, to powinien pobrać tylko abdest.

15- Jeśli więcej niż połowa powierzchni ciała kogoś, kto znajduje się w stanie *dżunub*, pokryta jest ranami, ospą, szkarlatyną, to wykonać może on *tejemmum*. Jeśli większa część skóry będzie zdrowa, a nie mocząc chorych miejsc, będzie się w stanie umyć, to wykonuje się *gusl*. Jeśli niemożliwe będzie umycie się bez pomoczenia ran, to można również wykonać *tejemmum*.

Jak się robi tejemmum?

1- Najpierw składa się intencję oczyszczenia się z *dżunub* lub pobrania abdestu. Aby móc wykonać namaz z *tejemmum*, nie wystarczy tylko złożenie intencji *tejemmum*. Należy złożyć intencję, określając akt czci, czyli *tejemmum* dla wykonania np. namazu *dżenaze*, *sedżde tilawet*, abdestu, *gusl*.

Składając intencję dla *tejemmum*, nie ma potrzeby wypowiadania jej osobno dla abdestu i *gusl*. Składając intencję dla abdestu, jest się też oczyszczonym z *dżunub*. Z *tejemmum* zrobionym w intencji oczyszczenia z *dżunub* można wykonać namaz. Nie potrzeba wykonywać drugi raz *tejemmum* do abdestu.

2- Podwinąwszy rękawy powyżej łokci, wewnętrzną część obu dłoni wyciera się w czystą ziemię, kamienie, piasek, mur z ziemi lub mur otynkowany wapnem. Następnie łącząc przynajmniej trzy palce, obiema dłońmi wykonuje się *mesh* na

twarży, tzn. przeciera się ją dłońmi. Jeśli dłoń nie zetknie się z miejscem na twarzy wielkości czubka igły, *tejemmum* nie zostanie zaliczone.

Aby dokładnie wykonać *mesh* na twarzy, należy położyć otwarte dłonie na części włosów, mając złączone ze sobą cztery palce i połączone obie dłonie w miejscu końca dwóch środkowych palców i tak powoli opuszczać je w kierunku podbródka. Trzymając palce w pozycji poziomej, należy dokładnie wytrzeć czoło, powieki, obie części nosa, powierzchnię warg i część twarzową podbródka. W międzyczasie należy przetrzeć wewnętrzną częścią dłoni policzki.

3- Obie ręce wciera się ponownie w ziemię i uderzając o siebie, otrząsa je z piasku. Następnie wyciera się wewnętrzną częścią palców dolną część prawej ręki, od czubków palców aż do łokcia, później wewnętrzną częścią lewej ręki wyciera się od łokcia do dłoni i wewnętrzną częścią kciuka wyciera się kciuk prawej ręki. Należy zdjąć pierścioneł. Następnie, ponownie w ten sposób, prawą ręką wyciera się lewą rękę. Wewnętrzną część dłoni należy wytrzeć o ziemię. Piasek i ziemia nie muszą pozostawać na rękach.

Tejemmum dla abdestu i *gusl* wykonuje się tak samo.

Okoliczności unieważniające tejemmum

Tejemmum traci swoją ważność, kiedy minie powód korzystania z *tejemmum*, czyli gdy zostanie znaleziona woda, a także, gdy wystąpią okoliczności, które przyczyniają się do unieważnienia abdestu i *gusl*.

Korzyści z abdestu, gusl i tejemmum

Wykonywane jako *ibadet* oba rodzaje oczyszczenia zapewniają wiele korzyści dla naszego zdrowia. Oprócz dobra dla organizmu zapewniają również wiele korzyści dla zdrowia duszy. Niektóre ze stwierdzonych korzyści to:

1- W codziennym życiu nie ma miejsca, którego nasze ręce by nie dotknęły i nie mielibyśmy styczności z bakteriami. Robienie abdestu, myjąc ręce, twarz i stopy, jest najlepszym rodzajem samoobrony przed chorobami i zapaleniem skóry. Niektóre z bakterii i pasożytów dostają się do organizmu również przez skórę.

2- Płuczac nos, który pełni funkcję ochronną systemu oddechowego, zapobiega się dostawaniu do organizmu stosów kurzu i bakterii.

3- Mycie twarzy wzmacnia skórę, zmniejsza ból głowy oraz zmęczenie. Pobudza żyły oraz nerwy. Z tego powodu też ci, którzy regularnie wykonują abdest, mimo nawet podeszłego wieku nie tracą urody na swoich twarzach.

4- Okoliczności wpływające na znalezienie się w stanie *dżunub* przyczyniają się do zwiększonego wykorzystywania energii, do przyspieszenia bicia serca, krążenia krwi oraz oddechu. Ciało po nadmiernej pracy odczuwa zmęczenie, wyczerpanie, odrętwienie i na ogół wolniej reaguje podczas zajęć umysłowych. Po wykonaniu *gusl* ciało odzyskuje dawną żywotność. Regularne mycie ciała w określonych odstępach czasu ma niezwykle ważne znaczenie z punktu widzenia medycyny zapobiegawczej.

5- W naszym ciele w normalnym stanie panuje statyczna równowaga elektryczna. Zdrowie ciała jest blisko związane z tą równowagą elektryczną. Równowagę tę zakłócają: napięcia psychologiczne, warunki klimatyczne, ubrania, miejsce zamieszkania i pracy oraz okoliczności wymagające wykonania *gusl*. W przypadku zdenerwowania to napięcie elektryczne wzrasta czterokrotnie, a w przypadku okoliczności wymagających pobrania *gusl* dwunastokrotnie. Na specjalnych fotografiach zrobionych po naświetleniu zewnętrznej części skóry podczerwinią stwierdzono, że ciało po współżyciu płciowym zostało pokryte na całej powierzchni zwiększoną statyczną warstwą elektryczną. Warstwa ta stanowi przeszkodę w wymianie tlenu, jak i przyczynia się do niszczenia i marszczenia się skóry. Aby temu zapobiec, należy dokładnie umyć całe ciało, nie pomijając nawet miejsca wielkości czubka igły. W ten sposób cząsteczki wody, wpływając na obniżenie negatywnego napięcia elektrycznego, pokrywają ciało i przywracają je do normy. Dlatego też *gusl* z punktu widzenia medycyny to nieodzowny aspekt higieny.

6- Abdest i *gusl* wpływają również pozytywnie na system krążenia. Zapobiegają stwardnieniu i zwężaniu się żył. Podczas robienia abdestu zachodzi również pewne pobudzenie. Myjąc najważniejsze ośrodki systemu limfatycznego, tj. tylną część nosa i migdały, pobudza się je. Oprócz tego mycie szyi oraz jej okolic również wpływa na system limfatyczny. Dzięki abdestowi i *gusl*, które ułatwiają krążenie limfy w organizmie, komórki układu odpornościowego, zwane limfocytami, chronią ciało przed szkodliwymi elementami oraz zwiększają odporność organizmu.

7- *Tejemmum* robione w przypadku nie znalezienia wody również w dużym stopniu neutralizuje panującą w ciele elektryczność statyczną.

2. OCZYSZCZENIE Z NIECZYSTOŚCI NEDŻASET

Na ciele, na ubraniu oraz na miejscu, gdzie wykonywany będzie namaz, nie mogą znaleźć się brud, *nedżaset* (nieczystości). Chustę, nakrycie głowy, turban, *mest*,

skarpety zalicza się też do ubrania. Zwisającą z szyi część szala, ponieważ ta porusza się wraz z osobą wykonującą namaz, zalicza się także do okrycia i jeśli nie będzie czysta, to namaz nie zostanie zaakceptowany. Jeśli rozłożony dywanik do namazu będzie czysty w miejscach, gdzie się stoi i kładzie głowę, jednak w innych miejscach będzie zanieczyszczony, to namaz zostanie zaakceptowany, ponieważ dywanik – w przeciwieństwie do szala – nie przylega do ciała. Nie jest jednak dozwolone wykonywanie namazu, trzymając w kieszeni zamkniętą butelkę z moczem, gdyż butelka nie jest miejscem, z którego pochodzi mocz. [Z tego wynika, że nie jest dozwolone wykonywanie namazu, mając w kieszeni zamkniętą wodę kolońską, spirytus, butelkę z jodyną, zakrwawioną chusteczkę w zamkniętym pudełku lub zanieczyszczony materiał]. Miejsce, na którym stoją obie nogi i gdzie kładzie się głowę podczas *sedže*, powinno być czyste. Namaz wykonywany na materiale, szkłe, ceracie, które przykrywają *nedżaset*, zostanie przyjęty. Jeśli podczas *sedže* ubranie dotknie suchego *nedżaset*, to nie ma to wpływu na ważność modlitwy.

Jeśli na skórze, ubraniu i miejscu, w którym wykonywany będzie namaz, znajduje się nieczystość rodzaju *kaba nedżaset*, **ciężaru jednego dirhema** lub lżejsza, to namaz zostanie zaakceptowany. Jednak, jeśli ta nieczystość równa jest jednemu dirhemowi, będzie to *tahrimen mekruh* i oczyszczenie z nieczystości należeć będzie do *wadżib*. Jeśli ilość tej nieczystości jest większa od jednego dirhema, to oczyszczenie będzie *fard*. Jeśli jest mniejsza, to oczyszczenie będzie *sunna*. Wyczyszczenie zabrudzonego miejsca z kropli wina należy również do *fard*. Według Imamejn (Imama Ebu Jusufa i Imama Muhammeda) i pozostałych trzech szkół do *fard* należy zmycie *kaba nedżaset* nawet, jeśli obecna jest jego drobna ilość. Ilość *nedżaset* mierzy się nie w czasie zabrudzenia, lecz w czasie przystępowania do namazu.

Ciężar dirhema *nedżaset* w postaci stałej wynosi jeden miskal, tzn. cztery gramy i osiemdziesiąt miligramów (4.80g), a ilość *nedżaset* w postaci płynnej jest jak powierzchnia wody, która utrzymuje się w otwartej dłoni. Jeśli *nedżaset* w postaci stałej jest lżejszy niż jeden miskal i rozprzestrzeni się na powierzchni ubrania większej niż dłoń, to nie będzie stanowić to przeszkody w spełnieniu namazu.

Nedżaset dzieli się na dwa rodzaje:

1. *Kaba nedżaset* albo *galiz nedżaset* (poważna, duża, ciężka nieczystość): Wszystko, co wymaga dokonania abdestu, bądź *gusl*, gdy wydostanie się z człowieka; mięso, odchody, mocz zwierząt, których mięsa się nie je (z wyjątkiem nietoperza) oraz ich potomstwa; krew człowieka oraz wszystkich zwierząt; alkohol; padlina; wieprzowina; odchody drobiu, zwierząt pociągowych, owiec i kóz, są *galiz* (obrzydlive), czyli *kaba*.

2. Hafif nedżaset (lekka nieczystość): Gdy jedna czwarta którejś części ciała lub ubrania zanieczyszczona jest lekką nieczystością, to nie jest to przeszkodą w wykonaniu namazu. Uryna jadalnych czworonożnych zwierząt oraz odchody ptaków, których się nie je, jest *hafif nedżaset*. Odchody jadalnych ptaków, jak gołębie i wróble są (kanonicznie) czyste.

Anyżówka i spirytus są *kaba nedżaset* i ich picie, podobnie jak picie wina, jest zakazane. Przystępując do namazu, należy oczyścić ubranie i skórę z krwi, spirytusu i alkoholu. Przez wyschnięcie lub wyparowanie *nedżaset*, nie stają się one czyste. Jeśli trzyma się je w butelce czy innych podobnych pojemnikach schowanych w kieszeni, to należy je wyciągnąć. *Nedżaset* oczyszcza się każdego rodzaju czystą wodą, wodą używaną do abdestu i *gusl*, płynami takimi jak ocet i woda różana. Woda użyta w abdestie i *gusl* nazywana jest wodą ***musta'mel*** (używana woda; zebrana w naczyniu woda, którą użyto podczas abdestu), jest ona czysta i można nią czyścić *nedżaset*. Jednak nie oczyszcza się nią z *hades*, tj. nie robi się nią abdestu i *gusl*.

Istindża: Oczyszczanie przednich i tylnych miejsc intymnych po wydostaniu się z nich nieczystości nazywa się *istindża*. *Istindża* jest sunną *muekkede*, tzn. sunną dla mężczyzny i kobiety po skorzystaniu z toalety jest oczyszczenie swoich przednich i tylnych miejsc intymnych, używając kamieni lub wody tak, aby nie pozostało na nich nic z nieczystości. Jeśli jednak ktoś nie będzie w stanie wykonać *istindża* wodą, nie odsłaniając swych miejsc *awret* przy innych, to rezygnuje z oczyszczania się wodą, jeśli nawet zabrudzi się dużą ilością nieczystości. Nie odsłaniając miejsc *awret*, wykonuje namaz w takim stanie. Jeśli je odsłoni, to popełni grzech. Jeśli jednak znajdzie odosobnione miejsce, to musi tam zrobić *istindża* wodą i powtórzyć ten namaz, **ponieważ w przypadku, gdy wykonanie jednego nakazu przyczynia się do popelnienia *haram*, to należy go pominąć [lub odwlec], aby nie popelnić *haram*.**

Tahrimen mekruh jest robienie *istindża* kośćmi, jedzeniem, nawozem, cegłami, kawałkami garnka, szkła, węglem, karmą dla zwierząt, mieniem innych, kosztownymi rzeczami jak jedwab, rzeczami wyrzuconymi z meczetu, wodą Zemzem, liśćmi oraz papierem. Dozwolone jest robić *istindża* gazetą, która nie zawiera poważanych imion czy tekstu mającego związek z religią. Nie wolno jednak robić *istindża* papierem zawierającym islamskie litery (tj. arabskie). *Mekruh* jest załatwiać się na stojąco, nago lub będąc zwróconym przodem lub tyłem w stronę *kyble*. Nie wolno wykonywać *gusl* w miejscu, w którym zbiera się mocz. Nie jest dozwolone oddawanie moczu w miejscu, w którym wykonuje się *gusl*. Jednakże można to robić, gdy mocz nie gromadzi się i stamtąd spływa. Woda używana do *istindża* staje się *nedżis* (nieczysta) i nie należy rozpryskiwać jej na ubranie. Stąd robiąc *istindża*, należy odsłonić swoje miejsca intymne w odosobnionym miejscu. Nie wolno robić *istindża*, wkładając rękę do bielizny przed umywalką i myć swoje części ciała, stykając je z wodą w dłoni. Woda w dłoni, gdy zetknie się z kroplami moczu, stanie się nieczysta i zanieczyszczy

bieliznę, na którą spadnie. Jeśli w sumie wielkość miejsca, na które spadnie, wyniesie więcej niż szerokość dłoni, to namaz nie zostanie zaakceptowany.

Istibra: Do *wadżib* u mężczyzny należy zrobienie **istibra**, chodząc, kaszląc lub leżąc na lewym boku. Chodzi o to, aby nie pozostawić w przewodzie moczowym żadnej kropli moczu. Nie powinno się robić abdestu, nie będąc pewnym, że nie pozostała w nim żadna kropla moczu. Jedna kropla wydostawszy się, unieważnia abdest oraz zanieczyszcza bieliznę. Jeśli na bieliznę wydostanie się mniej moczu niż ilość płynu utrzymującego się na powierzchni dłoni, to wykonanie namazu w tej bieliźnie będzie *mekruh*. Jeśli wycieknie więcej, to namaz nie zostanie zaakceptowany. Ci, którzy mają trudności z robieniem *istibra*, powinni umieszczać kawałek zwiniętej waty wielkości ziarenka jęczmienia w ujściu cewki moczowej. Wata wchłonie wydostający się mocz, zapobiegnie unieważnieniu abdestu i zanieczyszczeniu bielizny. Jednak koniec waty nie powinien wydostawać się na zewnątrz.

3. SETR-I AWRET

(Miejsca awret i zakrywanie się kobiet)

Miejscami *awret* nazywa się te części ciała, których nie należy odsłaniać czy pokazywać innym oraz na które inni nie powinni patrzeć. Tymi zakazanymi miejscami u mężczyzny są miejsca od pępka do poniżej kolan. Kolana również należą do miejsc *awret*. Jeśli miejsce to będzie odsłonięte w czasie namazu, to nie zostanie on zaakceptowany. Wykonując namaz, do sunny należy, aby mężczyźni okrywali inne części ciała (ramiona, głowę) i stopy (zakładając skarpetki). W przypadku, gdy będą one odsłonięte, to namaz będzie *mekruh*.

U kobiet, według czterech szkół, do miejsc *awret* należą wszystkie miejsca poza dłońmi i twarzą. Przedramiona, włosy, stopy również należą do miejsc *awret*, z tego względu kobiety nazywa się **Awret**. Zasłonięcie tych miejsc należy do *fard*. Jeśli jedna czwarta jakiegokolwiek miejsca *awret* zostanie odsłonięta w czasie jednego z *ruk'n* (tyle, ile trwa wypowiedzenie trzy razy *Suphanallah*), to namaz będzie nieważny. Jeśli odkryte zostanie mniej, to namaz nie zostanie unieważniony, jednak stanie się *mekruh*. Jeśli materiał jest na tyle cienki, że widoczny jest kształt ciała albo jego kolor, to traktuje się to, jakby go w ogóle nie było.

Dla kobiet poza namazem, gdy są same, do *fard* należy zakrywanie części ciała między pępkiem a kolanami; do *wadżib* należy okrywanie pleców i brzucha, a okrywanie innych części ciała zaliczane jest do *edeb*.

Mężczyźnie, który jest pewien, że nie odczuje pożądania, patrząc na jedną z osiemnastu kobiet, które są mu wiecznie zakazane poślubić, dozwolone jest patrzeć

na jej głowę, twarz, szyję, ręce, część nóg poniżej kolan. Nie jest jednak dozwolone patrzenie na jej piersi, pachy, uda, kolana i plecy.

Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Oczy tego, który patrzy z pożądaniem na obcą kobietę, zostaną wypełnione ogniem i wrzucony zostanie do Piekła. Ramiona z rękoma tego, kto podaje rękę obcym kobietom, zostaną obwiązane wokół jego szyi, a następnie zostanie wysłany do Piekła. Ci, którzy rozmawiają z pożądaniem z obcymi kobietami bez potrzeby, pozostaną w Piekło tysiąc lat za każde wypowiedziane słowo**”.

Inny ze świętych hadisów głosi: „**Patrzenie na żonę sąsiada lub przyjaciela jest dziesięciokrotnie większym grzechem niż patrzenie na inną obcą kobietę. Patrzenie na zamężne kobiety jest tysiąckrotnie większym grzechem niż patrzenie na dziewczyny. Podobnie jest i z cudzołóstwem**”.

Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**O Ali! Nie odsłaniaj swoich ud, nie patrz też na uda zmarłych, ani żywych, na niczyje!**”.

W jeszcze innym świętym hadisie głosił: „**Nie odsłaniajcie swoich miejsc *awret*, ponieważ obok was znajdują się ci, którzy nie opuszczają was ani na chwilę. Odczuwajcie przed nimi wstydlivość i okażcie im szacunek**”. (Są to aniołowie Hafaza).

Ponownie święte hadisy głoszą: „**Zasłaniajcie swoje miejsca *awret*. Nie pokazujcie ich nikomu poza swoimi żonami i brankami. Odczuwajcie wstyd przed Allahem Najwyższym również i wtedy, gdy jesteście sami!**”.

„**Niech Allah przeklnie mężczyzn, którzy upodabniają się do kobiet i kobiety upodabniające się do mężczyzn!**”.

„**Jeśli ktoś ujrzawszy dziewczynę, natychmiast odwróci od niej wzrok, Allah Najwyższy obdarzy go *sewab* nowego aktu czci, którego smak odczuje natychmiast**”.

„**Niech Allah przeklnie tego, kto odsłania swoje miejsca *awret* i patrzy na miejsca *awret* innych!**”.

„**Kto upodabnia się do jakiegoś plemienia, staje się jednym z nich**”. To znaczy, że ten, kto upodabnia swój charakter, czynności albo ubrania do innych, staje się jednym z nich. Ci, którzy podążają za modą, zwyczajami niewierzących i nazywają to, co jest zakazane, sztuką, a popełniających te zakazy artystami, postępowcami, powinni traktować ten święty hadis jako przestrożę, przerazić się i obudzić.

Mężczyzna również nie powinien patrzeć na miejsca *awret* mężczyzny, a kobieta kobiety. Tak jak zakazane jest patrzeć mężczyznom na miejsca *awret* kobiet, a

kobietom na miejsca *awret* mężczyzn, tak i zakazane jest mężczyznom patrzeć na miejsca *awret* mężczyzn, a kobietom na miejsca *awret* kobiet. Miejscem *awret* u mężczyzn w stosunku do kobiet i mężczyzn jest część ciała między pępkiem a kolanami. Miejscem *awret* u kobiet w stosunku do kobiet jest to samo miejsce, a w stosunku do obcych mężczyzn całe ciało poza dłońmi i twarzą. Zakazane jest również patrzeć bez pożądania na miejsca *awret* obcej kobiety.

Chory leżąc nago pod kołdrą, mając głowę schowaną pod nią, jeśli zrobi namaz z *ima* (pochyleniami większymi i mniejszymi głową, spojrzeniem dalej i bliżej oczyma), to wykona go nago. Wolno mu będzie go tak wykonać, gdy wyciągnie głowę spod kołdry i zrobi go, będąc przykrytym kołdrą.

Mężczyźnie, który jest pewien, że nie odczuje pożądania, patrząc na jedną z osiemnastu ***mahrem*** kobiet, które jest mu wiecznie zakazane poślubić, dozwolone jest patrzeć na jej głowę, twarz, szyję, ręce, część nóg poniżej kolan. Nie jest jednak dozwolone patrzeć mu na piersi, pachy, uda, kolana i plecy.

Synowie wujka, ciotki, stryjka, stryjenki są dla kobiety jak obcy mężczyźni. Szwagier również jest obcym mężczyzną. Zakazane jest z nimi rozmawiać, żartować i przebywać sam na sam. Mężczyznom również zakazane jest rozmawiać z córkami wujka, stryjka, ciotki, stryjenki, ze szwagierką i bratową (i przebywać sam na sam).

Mężczyzna aż do śmierci nie może ożenić się z określonymi osiemnastoma kobietami *mahrem*. Może z nimi rozmawiać i przebywać sam na sam. Kobieta również nie może poślubić określonych osiemnastu mężczyzn *mahrem*. Tymi osiemnastoma mężczyznami i kobietami są:

Członkowie rodziny z jednego rodu

Mężczyźni: 1- ojciec, 2- ojcowie matki i ojca, 3- syn, synowie syna i córki, 4- brat, 5- synowie brata, 6- synowie córki, 7- wujek i stryjek.

Kobiety: 1- matka, 2- matki ojca i matki, 3- córka, córki syna i córki, 4- siostra, 5- córki siostry, 6- córki brata, 7- ciotka i stryjenka.

Członkowie rodziny poprzez karmienie mlekiem

Mężczyźni: 8- mleczny ojciec, czyli mąż mlecznej matki, 9- ojciec mlecznego ojca i mlecznej matki, 10- mleczny syn, synowie mlecznego syna i mlecznej córki, 11- mleczny brat, 12- synowie mlecznej siostry, 13- synowie mlecznego brata, 14- mleczny wujek i mleczny stryjek.

Kobiety: 8- mamka, czyli mleczna matka, 9- matka mlecznego ojca i matka mlecznej matki, 10- mleczna córka, córki mlecznej córki i mlecznego syna, 11-

mleczna siostra, 12- córki mlecznej siostry, 13- córki mlecznego brata, 14- mleczne ciotki, czyli siostry mlecznej matki i mlecznego ojca.

Członkowie rodziny poprzez powinowactwo

Mężczyźni: 15- teść, 16- przyrodni syn, 17- przyrodni ojciec, 18- zięć.

Kobiety: 15- teściowa, 16- przyrodnia córka, 17- przyrodnia matka, 18- synowa.

Mężczyźni i kobiety, którzy wychodzą na zewnątrz z odsłoniętymi miejscami *awret* i patrzą na miejsca *awret* innych, będą paleni w silnie rozgrzanym ogniu Piekła.

4. ISTIKBAL-I KYBLE

(Zwrócenie się w stronę kyble)

Namaz wykonuje się naprzeciwko Kaaby. *Kyble* nazywa się kierunek wskazujący meczet Kaabe, w Błogosławionym mieście Mekce. Przedtem kierunkiem podczas modlitw była **Jerozolima**. Jedenaście miesięcy po Hidżrze, w połowie miesiąca Szaban, we wtorek zostało nakazane zwrócenie się w stronę Kaaby.

Meczet Kaabe nie jest *kyble*, jest nim ziemia, na której się znajduje, tzn. ciągnąca się od tej ziemi aż do Arsza próżnia jest *kyble*. Stąd na dnie morza, studni, w wysokich górach i w samolocie wykonuje się namaz w tym kierunku. Namaz zostanie zaakceptowany, jeśli przestrzeń między ukośnymi kierunkami nerwów wzrokowych obejmuje Kaabę.

Jednak: 1- Z powodu choroby, 2- W przypadku zagrożenia kradzieżą majątku, 3- W przypadku zagrożenia ze strony dzikich zwierząt, 4- W przypadku groźby bycia zauważonym przez wroga, 5- Gdy schodząc ze zwierzęcia, nie wsiądzie się na niego z powrotem bez pomocy, jeśli nie będzie można wykonać dwóch namazów przez połączenie ich [południowego i popołudniowego oraz wieczornego i nocnego, naśladując szkołę malicką lub szafi'icką], wykonuje się namaz, zwracając się w stronę, w którą starcza sił. Będąc na statku, w pociągu i samolocie, należy obowiązkowo zwrócić się w stronę *kyble*.

5. PORY NAMAZÓW

Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Dżebrail (*alejhisselam*) przez dwa dni był Mi imamem przy drzwiach Kaaby. Kiedy pojawił się blask jutrzeńki,**

to wykonaliśmy namaz poranny, gdy słońce minęło zenit, namaz południowy, kiedy cienie wszystkiego stały się tak duże jak ich wymiary, namaz popołudniowy, kiedy słońce zachodziło, (kiedy znikły jego górne krańce), namaz wieczorny oraz gdy była jeszcze ciemność, przed pojawieniem się jutrzienki, namaz nocny. Drugiego dnia wykonaliśmy namaz poranny, kiedy pojawiła się jutřenka, namaz południowy, kiedy cienie wszystkiego były dwukrotnie większe, namaz popołudniowy od razu po nim, a namaz wieczorny, kiedy przerwany został post oraz namaz nocny w pierwszej jednej trzeciej nocy. Następnie powiedział do Mnie: ‘Muhammedzie, to są pory namazu dla Ciebie i byłych proroków, niech Twoja wspólnota wykonuje każdy z tych pięciu namazów pomiędzy dwoma czasami, w których my każdy z nich wykonywaliśmy’.”. Stąd też rozumie się, że zostało nakazane wykonywanie każdego dnia pięciokrotnej modlitwy namaz.

Czas porannego namazu (*fadžr*): od świtu, tj. od pojawienia się na wschodzie bieli do wschodu słońca.

Czas południowego namazu (*zuhr*): rozpoczyna się od czasu, kiedy skrócone wcześniej cienie zaczną się znów wydłużać i trwa aż do jednokrotnego lub dwukrotnego wydłużenia się cienia. Pierwsza opinia należy do dwóch imamów, tj. Imama Ebu Jusufa i Imama Muhammeda, druga opinia do Imama a’zama Ebu Hanify (*rahmetullahi alejhim*).

Czas popołudniowego namazu (*asr*): rozpoczyna się, kiedy skończy się czas południowy. Na ten temat również panują dwie opinie:

1- Według Imama Ebu Jusufa i Imama Muhammeda rozpoczyna się on, kiedy cień wydłuży się na długość rzucającego go ciała i trwa aż do zniknięcia słońca.

2- Według Imama a’zama Ebu Hanify rozpoczyna się, kiedy cień wydłuży się na dwukrotną długość rzucającego go ciała i trwa aż do zniknięcia słońca.

Jednak po żółknięciu słońca, tj. gdy linia widocznego horyzontu zbliży się na długość oszczepu, zakazane jest wykonywanie jakiegokolwiek namazu. Tzn. *haram* jest opóźnianie namazu popołudniowego do tego czasu. Jednak jeśli nie wykonało się namazu popołudniowego, to należy wykonać go do zachodu słońca.

Czas wieczornego namazu (*maghrib*): zaczyna się po zniknięciu słońca i trwa aż do zaciemnienia się zmierzchu, tj. do zniknięcia zaczerwienienia.

Czas nocnego namazu (*isza*): trwa od końca czasu wieczornego namazu do rozjaśnienia się jutrzienki. Według Imama a’zama Ebu Hanify (*rahmetullahi alejh*) czas nocnego namazu rozpoczyna się po zniknięciu bieli na niebie. Podobnie było i z czasem namazu południowego. Tzn., jeśli po nadejściu czasu na namaz nocny,

ustalonego według dwóch imamów, poczeka się przynajmniej pół godziny i wtedy wykona się namaz nocny, to wykona się go zgodnie z opinią wszystkich Imamów. *Mekruh* jest, nie mając usprawiedliwienia, przesuwanie wykonania namazu nocnego na drugą połowę nocy.

Zakazane jest wykonywanie namazu przed lub po jego czasie. Jest to wielki grzech. Istnieją trzy zakazane czasy, kiedy wykonywanie namazu jest *tahrimen mekruh*. W tych trzech czasach rozpoczęte namazy *fard* nie zostaną zaliczone: kiedy wschodzi słońce, kiedy zachodzi i kiedy stoi w zenicie. W ciągu tych trzech czasów nie wolno również wykonywać wcześniej przygotowanego namazu *dżenaze*, *sedźde tilawet* i *sedźde sehw*. Gdy zachodzi słońce, to wykonuje się tylko *fard* namazu popołudniowego z tego dnia.

Istnieją dwa czasy, kiedy *mekruh* jest wykonywać tylko namazy *nafile*: po wykonaniu porannego namazu *fard* do wschodu słońca i po wykonaniu namazu popołudniowego *fard*, przed namazem wieczornym *fard*.

WYJAŚNIENIE: Namaz i post na biegunach

Czas namazu każdego z krajów zmienia się według odległości od równika i pory roku:

W krajach zimnych, położonych na północy w okręgu bieguna północnego, które przekraczają 67 stopień, w czasie większego nachylenia słonecznego świt rozpoczyna się przed zniknięciem zmierzchu. Stąd w lecie na północnym krańcu Morza Bałtyckiego nie ma nocy i czas namazu nocnego oraz porannego się nie rozpoczyna. Według szkoły hanefickiej czas nie jest warunkiem dla namazu tylko jego powodem. Jeśli powód nie będzie istniał, to namaz nie będzie obowiązkiem. Dlatego też dla muzułmanów mieszkających w takich krajach, te dwa namazy nie są obowiązkiem. Na półkuli północnej, z tego względu, że wszędzie znajduje się morze, takich krajów nie ma.

W trzydziestą noc miesiąca Szaban, gdy w jednym mieście zostanie dostrzeżony księżyc, to na całym świecie należy rozpocząć post. Widziany w dzień księżyc jest księżycem nocy, która nadejdzie. [Muzułmanin, który udaje się na bieguny lub na księżyc, jeśli nie jest podróżnikiem, to musi w tym miesiącu pościć za dnia. W dni, które są dłuższe niż 24 godziny, rozpoczynać i przerywać post powinien według zegara, stosując się do czasu modlitw muzułmanów z miasta, którego dzień nie jest aż tak długi. Jeśli nie będzie pościł, to będzie zobowiązany odrobić niewykonany post, gdy trafi do miejsca, w którym dzień nie jest aż tak długi].

EZAN I IKAMET

Ezan oznacza: ‘wszystkich poinformować’. Wypowiadanie na głos (głośne recytowanie) Ezanu przez mężczyzn w czasie pięciu codziennych namazów, namazów *kaza* i namazów *dżuma* naprzeciwko *hatiba* jest sunną *muekkede*. Wypowiadanie Ezanu i Ikamet przez kobiety jest *mekruh*. Ezan recytuje się z podwyższenia, aby poinformować innych o jego czasie. Recytując Ezan, do *mustehab* należy podniesienie obu rąk i włożenie w uszy po jednym palcu. Wypowiadanie Ikamet posiada więcej zalet niż wypowiadanie Ezanu. Ezan i Ikamet wypowiada się stojąc skierowanym w stronę *kyble*. Wypowiadając Ezan, nie rozmawia się i nie odpowiada na pozdrowienie.

W jakich sytuacjach recytuje się Ezan i Ikamet?

1- Sunną dla mężczyzn jest recytowanie Ezan i Ikamet na głos, wykonując namaz *kaza* (tj. odrabiając wcześniej niewykonany namaz) samemu lub ze wspólnotą, będąc na polu, w ogrodzie. Ludzie, dzinny i kamienie, które słyszą ten głos, będą świadkami w Dniu Zmartwychwstania. Kto wykonuje na raz kilka zaległych namazów, powinien najpierw wyrecytować Ezan i Ikamet. Potem, wykonując następne zaległe namazy, powinien dla każdego z nich recytować tylko Ikamet.

2- Kto wykonuje namaz obowiązkowy w domu sam albo ze wspólnotą, nie recytuje Ezanu i Ikamet, ponieważ wyrecytowany w meczecie Ezan i Ikamet zaliczane są do wyrecytowanych również w domu. Jednak wyrecytowanie ich w domu przynosi wiele korzyści. Po tym jak namaz został wykonany w miejscowym meczecie albo w każdym meczecie, w którego skład wspólnoty wchodzi określone grupy ludzi, ten, kto wykonuje go sam, nie recytuje Ezanu i Ikamet. W meczetach, które znajdują się na trasie albo w takich, które nie mają imama, muezzina i określonej wspólnoty, odwiedzane są przez różne wspólnoty, które wykonują o różnym czasie ten sam namaz, dla każdej wspólnoty wtedy wypowiada się Ezan i Ikamet. Kto wykonuje sam namaz w takim meczecie, także wypowiada Ezan i Ikamet tak głośno, aby usłyszeć siebie samego.

3- Podróżnicy wykonując namaz razem albo każdy z nich osobno, powinni wypowiadać Ezan i Ikamet. Jeśli przy tym, kto wykonuje namaz sam, znajdują się obok jego towarzysze, którzy również wykonują namaz, to może on nie wypowiadać Ezanu. Podróżnik recytuje Ezan i Ikamet również wtedy, gdy wykonuje namaz sam w domu. Ponieważ wypowiadany w meczecie Ezan nie obejmuje jego namazu. Jeśli wypowiedziano w domu Ezan, to niektórzy z podróżników wykonując ten sam namaz później w tym samym miejscu, nie wypowiadają go ponownie.

Ezan wolno wypowiadać zdrowo umysłowemu chłopcu, niewidomemu, *weled-i zina* (bękartowi) oraz niewykształconemu wieśniakowi. Wypowiadanie Ezanu i Ikametu przez osobę w stanie *dżunub* oraz wypowiadanie Ezanu będąc bez abdestu, przez kobietę, grzesznika, pijanego i dziecko, które nie jest rozumne, a także wypowiadanie Ezanu na siedząco należy do *tahrimen mekruh*. W tych przypadkach należy go powtórzyć. Aby Ezan był właściwy, muezzin powinien być o zdrowych zmysłach i być muzułmaninem. Wypowiadanie Ezanu przez głośnik nie jest właściwe.

Ezan wypowiadany przez grzesznika nie należy do (*sahih*) zaliczonych, ponieważ jego słowa nie są godne zaufania w sprawie *ibadet*. Z Ezanu wypowiadanego przez grzesznika i przez głośnik nie wnioskuje się, że przyszedł jego czas. Nie przerywa się postu, słysząc jego Ezan lub otrzymując od niego jakiś znak.

Wysokie stopnie uzyskają ci, którzy wychwalają Ezan i okazują mu szacunek oraz wchodząc na minaret, wypowiadają go zgodnie z sunną, nie zmieniając liter, słów i nie śpiewając.

Jednak, jeśli Ezan nie jest wypowiadany zgodnie z sunną, np. kiedy zmieniane lub tłumaczone są jego słowa, a w niektórych momentach wypowiada się go śpiewając lub gdy głos Ezanu dochodzi z głośników (z tego względu, że pochodzący z głośnika głos nie jest głosem imama, czy muezzina; ich głosy zmieniają się w fale elektromagnetyczne; słyszany jest głos powstały z fali elektromagnetycznych), to ten, kto go słyszy, nie powtarza żadnej jego części.

WYJAŚNIENIE: Czy Ezan wypowiada się przez głośnik?

Stawiane na minaretach głośniki stały się przyczyną lenistwa muezzinów i wypowiadania Ezanu na siedząco w ciemnych pokojach, nie uważając na sunnę. Od wieków wznoszące się w stronę nieba minarety, które są naszą duchową ozdobą, przez tę innowację stały się słupami dla głośników. Uczeń islamscy odkrycia techniki zawsze przyjmowali pozytywnie. I tak np. wspierali zakładanie drukarni; przez drukowanie pożytecznych książek chcieli, żeby rozpowszechniała się nauka. Nie ma wątpliwości, że islam uznaje radio i głośniki w pożytecznym rozpowszechnianiu za dobre wynalazki i korzysta z nich. Jednak pozbawienie muzułmanów słodkiego głosu Ezanu, wykonywanie *ibadet* drażniącym głosem głośników, jest szkodliwe. Umieszczanie głośników w meczetach jest niepotrzebnym marnotrawstwem. Zamiast pięknych głosów muzułmanów, które mają boskie działanie na wierzące serca, wprowadzono ten wrzeszczący przyrząd, którego nie było. Ezan wypowiadany z minaretu i głosy *Tekbir* z meczetu wprowadzały w duchowy zachwyt nawet niewierzących. W każdej dzielnicy meczety były wypełnione przez wspólnotę, która słyszała wypowiadany Ezan i namaz był robiony z wielką pokorą jak za czasów

Towarzyszy Proroka. Boski wpływ Ezanu, który doprowadzał wierzących do duchowej euforii, zanikł przez metaliczne głosy z głośników.

Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) w jednym ze świętych hadisów powiedział: „Każdemu, kto słysząc głos Ezanu, będzie go recytował po cichu razem z muezzinem, za każdą literę zostanie dane tysiąc *sewab* i wybaczone tysiąc grzechów”.

Dla tego, kto słyszy Ezan, nawet jeśli recytuje Święty Koran, sunną jest powtarzanie powoli usłyszanych słów. Kiedy usłyszysz słowa „**Hajje ala**”, to nie powtarza ich, tylko mówi: „**La hawle wela kuwwete illa billah**”. Po Ezanie wypowiada się *salewat*, a następnie robi *dua* Ezanu. Kiedy po raz drugi zostanie powiedziane „**Eszhedu enne Muhammeden Resulullah**”, do *mustehab* należy pocałowanie dwóch paznokci u kciuków i wytarcie ich o oczy. Nie postępuje się w ten sposób w czasie wypowiadania Ikametu.

SŁOWA EZANU

<i>Allahü ekber</i>	4 razy
<i>Eszhedü en lâ ilâhe illallah</i>	2 razy
<i>Eszhedü enne Muhammeden Resûlullah</i>	2 razy
<i>Hajje ales-salâh</i>	2 razy
<i>Hajje alel-felâh</i>	2 razy
<i>Allahü ekber</i>	2 razy
<i>Lâ ilâhe illallah</i>	1 raz

Jedynie w porannym Ezanie, po słowach: „**Hajje alel-felâh**”, wypowiada się: „**Es-salâtü hajrun minen-nevm**”. Zaś podczas Ikametu, po słowach: „**Hajje alel-felâh**”, wypowiada się dwukrotnie: „**Kad kâme tis-salâtü**”.

Dua, gdy usłyszysz się Ezan

Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „Kiedy wypowiadany jest Ezan, recytujcie *dua*: ‘**Ve ene eszhedü en lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ szerikeleh ve eszhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh ve radîtü billâhi rabben ve bil-islâmi dînen ve bi Muhammedin sallallahü alejhi ve selleme resûlen**’.”.

W innym świętym hadisie powiedział: „Moja wspólnota. Recytujcie tę *dua*, kiedy skończycie wypowiadać Ezan: ‘**Allahümme rabbe hâzihid-da’vetit-tâmmeti**’

ves-salâtil-kâimeti âti Muhammedenil-vesîlete vel-fadûlete ved-deredżeter-refiate veb'ashû mekâmen mahmûdenil-leżî ve'adtehü inneke lâ tuhlifül-mîâd'."

Znaczenie słów Ezanu

ALLAHÛ EKBER: Allah Najwyższy jest wielki. Niczego nie potrzebuje. Jest też zbyt wielki, żeby potrzebować *ibadet* Swoich poddanych. Nie odnosi On z tego żadnej korzyści. Słowa te powtarza się czterokrotnie, aby dobrze uzmysłwić sobie to ważne znaczenie.

ESZHEDÛ EN LÂ ILÂHE ILLALLAH: Mimo że z powodu Swojej wielkości nie odczuwa potrzeby czyjegokolwiek *ibadet*, to zaświadcza i z pewnością wierzę, że nikt prócz Niego nie zasługuje, aby być czczonym. Nic nie jest do Niego podobne.

ESZHEDÛ ENNE MUHAMMEDEN RESÛLULLAH: Zaświadcza i wierzę, że Muhammed (*alejhi we ala alihissalatu wesselam*) jest Prorokiem wysłanym przez Allaha Najwyższego, że jest On przekazicielem upodobanych przez Allaha Najwyższego sposobów wykonywania *ibadet*, że tylko te *ibadet* przekazane i ukazane przez Niego są cenione przez Allaha Najwyższego.

HAJJE ALES-SALÂH, HAJJE ALEL-FELÂH: Są to dwa słowa zapraszające wierzących do namazu - powodu szczęścia i wybawienia.

ALLAHÛ EKBER: Nikt nie jest w stanie wykonać aktu czci, który byłby Jego godny. On jest zbyt wielki i zbyt daleko od tego, aby ktoś mógł wykonać godny i odpowiedni względem Niego akt czci.

LÂ ILÂHE ILLALLAH: Tylko On ma prawo być czczony, tylko Jemu okazuje się pokorę, tylko Jego jest to prawem. Poza tym, że nikt nie jest w stanie wykonać żadnego aktu czci wartego Jego, nikt oprócz Niego nie zasługuje, aby być czczonym.

Z tych oto dostojnych słów wybranych do zapraszania wszystkich do namazu, zrozumieć można, jak wielką szlachetnością charakteryzuje się namaz.

6. INTENCJA

Intencję składa się, wykonując *iftitah tekbir*. Złożyć intencję do namazu oznacza: pomyśleć w sercu o jego nazwie, czasie, *kyble* i podążaniu za imamem.

Intencja złożona po *iftitah tekbir* nie będzie prawidłowa, a namaz wykonany w ten sposób, nie zostanie zaakceptowany. Składając intencję do namazu *fard* albo

wadżib, należy wiedzieć, który z nich jest *wadżib*, a który *fard*. Nie trzeba składać intencji ilości rekatów. Wykonując namaz *sunna*, wystarczy złożyć intencję wykonania namazu. Dla namazu *dżenaze* (pogrzebowego) składa się intencję **namazu dla Allaha i dua dla zmarłego**.

Imam prowadząc namaz dla mężczyzn, nie musi składać intencji prowadzenia go dla nich. Jeśli nie złoży intencji bycia imamem dla gotowej wspólnoty, to nie zyska *sewab* za namaz ze wspólnotą. Zyska je wtedy, gdy złoży intencję bycia imamem. Imam prowadząc namaz dla kobiet, musi złożyć intencję **bycia imamem dla kobiet**.

Rozpoczynając akty czci, ustne wypowiedzenie kilku słów nie nazywa się intencją. Jeśli nie złoży się intencji sercem, to akty czci nie zostaną przyjęte.

7. TAHRIME TEKBIR

Rozpoczynając namaz do *fard* należy wypowiedzenie: „*Allahü ekber*”. Nie jest dozwolone wypowiadanie innych słów. Niektórzy z uczonych powiedzieli, że *tahrime tekbir* jest w namazie. Według tego, warunków i podstaw (*ruk*n) w namazie jest po sześć.

RUKN W NAMAZIE

Fard (czyny konieczne do spełnienia) w namazie nazywa się *ruk*n. Jest ich pięć:

1. **KYJAM**: znaczy ‘stać’. Chory, który nie jest w stanie ustać na nogach, wykonuje namaz na siedząco. Jeśli nie jest w stanie siedzieć, kładzie się na plecach i wykonuje namaz, poruszając głową. Aby nie mieć głowy zwróconej w stronę nieba tylko w stronę *kyble*, pod głowę powinno podłożyć się poduszkę. Nogi podciąga tak, aby nie wyciągać ich w stronę *kyble*. Podczas stania stopy powinny być oddalone od siebie na odległość czterech palców.

Na siedząco wykonuje namaz chory, który nie jest w stanie ustać na nogach; ten, kto stojąc, ma zawroty głowy, duże bóle głowy, bóle zęba, oczu lub jeszcze innych części ciała; popuszcza lub oddaje gazy; ma krwawiącą ranę; na stojąco boi się wroga; jest w niebezpieczeństwie, że zostanie okradziony; gdy stoi i przerwie mu się post lub źle będzie recytował albo odsłoni mu się miejsce *awret*. Podczas *ruku* trochę pochyla się, a aby wykonać *sedżde*, kładzie głowę na ziemi. Ten, kto nie jest w stanie położyć głowy na ziemi, pochyla się trochę do *ruku* i więcej do *sedżde*. Jeśli do *sedżde* nie pochyli się więcej niż do *ruku*, namaz nie zostanie zaakceptowany. Jeśli na ziemi

położy kamień oraz deskę i na nich wykona *sedžde*, to nawet jeśli namaz zostanie zaakceptowany, nie uniknie popełnienia grzechu, tzn. popełnienia *tahrimen mekruh*.

2. KYRAET: w każdym rekacie namazu sunna i *witr* oraz wykonując namaz *fard* samemu, w dwóch pierwszych rekatach do *fard* należy recytowanie jednego wersetu ze Świętego Koranu. Wartościowsze jest recytowanie krótkiej sury.

Jako *kyraet* do *wadżib* należy w namazach sunna i *witr* recytowanie w każdym rekacie Surę Fatiha, a w dwóch rekatach *fard*, także poza Fatihą, jedną surę albo trzy wersety. W namazach *fard* do *wadżib* lub sunny należy recytowanie w dwóch pierwszych rekatach Fatihę i *zamm-i surę* (tj. dodatkową surę po Surze Fatiha). Recytowanie Fatihy przed surą jest także *wadżib*. Jeśli zapomni się jeden z tych pięciu *wadżib*, to należy wykonać *sedžde sehwa*.

W *kyraet* nie wolno recytować tłumaczenia Świętego Koranu.

Sunną jest, aby imam recytował w każdym namazie, poza namazem piątkowym i świątecznym, w pierwszym rekacie dwukrotnie więcej niż w drugim rekacie. Modląc się samemu, można recytować w każdym rekacie taką samą ilość. *Mekruh* jest, aby imam miał zwyczaj recytować w tych samych namazach i rekatach te same wersety. Recytowanie tych samych wersetów w drugim rekacie co w pierwszym, jest *tenzihen mekruh*. Recytowanie sur w odwrotnej kolejności, jest jeszcze gorsze. *Mekruh* jest recytowanie w drugim rekacie sury, przeskakując surę następującą po tej, którą recytowało się w pierwszym rekacie. Recytowanie Świętego Koranu według kolejności w Mushaf jest zawsze *wadżib*.

3. RUKU’: po skończeniu recytacji w pozycji stojącej, wypowiada się *tekbir* i pochyla się do *ruku*. W *ruku* mężczyźni mają rozszczerzone palce, kładą ręce na kolanach, a plecy trzymają na równi z głową.

W *ruku* wypowiada się przynajmniej trzy razy: „*Sübhâne rabbijel azym*”. Jeśli przed trzykrotnym wypowiedzeniem imam podniesie głowę, należy również natychmiast podnieść swoją. W *ruku* ramiona i nogi powinny być wyprostowane. Kobiety nie rozszczerzają palców. Nie trzymają prosto pleców, nóg i ramion.

Przy podnoszeniu się z *ruku*, sunną dla imama i modlącego się samemu jest powiedzenie: „*Semi’allahü limen hamideh*”. Wspólnota jednak nie wypowiada tych słów. Zaraz po nich ten, kto wykonuje namaz samemu lub ze wspólnotą, powinien powiedzieć: „*Rabbenâ lekel-hamd*” i wyprostować się. Następnie, wypowiadając: „*Allahü ekber*”, klęka się do *sedžde*, kładąc najpierw prawe kolano, później lewe oraz prawą, później lewą rękę, następnie nos i czoło na ziemi.

4. SEDŽDE: W *sedžde* palce powinny być złączone i zwrócone w stronę *kyble* na poziomie uszu, głowa natomiast powinna znajdować się między dłońmi.

Powiedziane jest, że położenie czoła na czymś czystym, np. kamieniu, ziemi, drewnie, materiale jest *fard*, a [położenie czoła] razem z nosem *wadżib*. Nie jest dozwolone, bez usprawiedliwienia, położenie samego nosa na ziemi. *Mekruh* jest położenie na ziemi tylko czoła.

Wadżib lub *fard* jest położenie na ziemi obu stóp lub przynajmniej po jednym palcu obu nóg, tzn., jeśli nie położy się na ziemi dwóch stóp, to namaz nie zostanie zaakceptowany albo stanie się *mekruh*.

W *sedźde* sunną jest zgięcie palców u nóg i skierowanie ich w stronę *kyble*.

Mężczyźni powinni trzymać swoje ramiona i uda z dala od brzucha. Sunną jest położenie na ziemi rąk i kolan, a w *kyjam* trzymanie stóp w odległości czterech palców od siebie, jednak w *ruku*, *kawme* oraz *sedźde* powinny być one złączone.

Pochylając się do *sedźde*, podciąganie spodni, a także podwijanie ich przed namazem jest *mekruh*. *Mekruh* jest wykonywanie namazu z podwiniętymi lub krótkimi rękawami, mankietami lub w krótkiej spódnicy. *Mekruh* jest wykonywanie namazu bez nakrycia głowy z powodu lenistwa albo – nie zdając sobie sprawy z wagi wykonywania namazu – z nakryciem głowy. Nie przywiązywanie znaczenia do namazu powoduje natomiast niewiarę. *Mekruh* to też wykonywanie namazu w brudnym i roboczym ubraniu.

5. KA'DE-I AHIRE [ostatnie siedzenie]: w ostatnim rekacie siedzenie tak długo, jak recytuje się *Ettehyjjatu*. Siedząc, nie robi się żadnych znaków palcami. W tej pozycji mężczyźni kładą swoje lewe nogi płasko na ziemi ze zwróconymi palcami w prawą stronę. W ten sposób siedzą na tej stopie. Prawa stopa powinna być wyprostowana, a palce powinny dotykać ziemi i być zwrócone w stronę *kyble*. Siedzenie w ten sposób jest sunną.

Kobiety siedzą na lewym udzie. Ich uda powinny być blisko siebie, a prawa stopa powinna wystawać z prawej strony. Pod nią powinny trzymać lewą stopę, mając palce zwrócone w prawą stronę.

Jak się wykonuje namaz?

Namaz mężczyzny wykonywany samotnie

Dla przykładu **sunna namazu porannego**:

1- Najpierw zwraca się w stronę *kyble*. Stopy trzyma się równolegle, w odstępie czterech palców od siebie. Kciuki przykładają się do uszu, a środek dłoni otwiera się w stronę *kyble*. Po wypowiedzeniu w sercu: „**W intencji zdobycia łaski Allaha**

przystąpiłem do wykonania sunny dzisiejszego namazu porannego, zwracam się w stronę *kyble*” i mówiąc: „*Allahü ekber*”, kładzie się, splatając poniżej pępka prawą dłoń na lewej dłoni.

2- Nie odrywając wzroku od miejsca, w którym będzie się wykonywało *sedže*:

- a) Recytuje się „*Subhaneke*”,
- b) Po wypowiedzeniu „*E’uzu Besmele*”, recytuje się **Surę Fatiha**,
- c) Po Surze Fatiha, nie wypowiadając *Besmele*³⁶, recytuje się *zamm-i* surę (np. Surę Fil).

3- Po *zamm-i* surze wypowiada się: „*Allahü ekber*” i pochyla do *ruku*. Ręce kładzie się na kolanach, talię trzyma się prosto i – nie odrywając wzroku od stóp – powtarza się trzy razy (można też 5 lub 7): „*Sübhâne rabbijel azym*”.

4- Mówiąc: „*Semi’allahü limen hamideh*”, prostuje się. Wyprostowując się, nie podciąga się spodni i nie odrywa się wzroku od miejsca, gdzie robi się *sedže*. Po całkowitym wyprostowaniu mówi się: „*Rabbenâ lekel hamd*”. Można też powtórzyć 5 albo 7 razy. (To całkowite wyprostowanie się nazywamy *kawme*).

5- Nie zwlekając zbyt długo, na stojąco wypowiada się: „*Allahü ekber*” i pochyla się do *sedže*. Pochylając się do *sedže*, w kolejności:

- a) Kładzie się na ziemi najpierw prawe kolano, następnie lewe; prawą rękę, następnie lewą; nos i czoło,
- b) Palce u stóp zgina się w stronę *kyble*,
- c) Głowę kładzie się między rękami,
- d) Łączy się ze sobą palce dłoni,
- e) Wnętrze dłoni przykładają się do ziemi, nie kładzie się na ziemi łokci,
- f) W tej pozycji, mówi się trzy razy: „*Sübhâne Rabbijel-a’lâ*”.

6- Następnie wypowiadając: „*Allahü ekber*”, kładzie się lewą nogę płasko na ziemi, palce prawej stopy zwraca się w kierunku *kyble* i siada się na zgiętych nogach. Dłonie kładzie się na kolanach, a palce pozostawia luźno.

7- Nie zatrzymując się za długo, wypowiada się: „*Allahü ekber*” i ponownie wykonuje *sedže*. (Siedzenie pomiędzy dwoma *sedže* nazywa się *dželse*).

8- W *sedže* ponownie wypowiada się przynajmniej 3 razy: „*Sübhâne Rabbijel-a’lâ*” i mówiąc: „*Allahü ekber*”, wstaje. Wstając, nie podpira się z siłą

³⁶ Wg szkoły szafi’ickiej po Surze Fatiha wypowiada się *Besmele*.

rękoma ani nie porusza nogami. Wstając z *sedže*, najpierw odrywa się od ziemi czoło, później nos, następnie lewą dłoń i prawą dłoń, później lewe kolano i prawe kolano.

9- Stojąc, zaczyna się od *Besmele*, potem recytuje się **Surę Fatiha**, a następnie jedną *zamm-i* surę, później, mówiąc: „**Allahü ekber**”, pochyla się do *ruku*.

10- W drugim rekacie postępuje się tak, jak w opisanym pierwszym rekacie. Z tym, że po drugim *sedže*, kiedy wypowie się: „**Allahü ekber**”, nie wstaje się, tylko dalej się siedzi na zgiętych nogach i:

- a) Po wyrecytowaniu: „**Ettehyjjatu**”, „**Allahumme salli**”, „**Allahumme barik**” i „**Rabbena atina**” przekazuje się *selam* najpierw w prawą stronę, mówiąc: „**Esselâmü alejküm ve rahmetullah**” i w lewą mówiąc: „**Esselâmü alejküm ve rahmetullah**”.
- b) Po przekazaniu *selam*, mówi się: „**Allahümme entesselâm ve minkesselâm tebârekte jâ zel-dželâli vel-ikrâm**” i – nie rozmawiając – wstaje się do wykonania *fard* namazu porannego. Rozmowa pomiędzy namazem sunna a namazem *fard* nie unieważnia go, jednak jest powodem zyskania mniejszej ilości *sewab*.

Po namazie trzykrotnie wypowiada się „*Estafirullah*” i recytuje „*Wersetel-kursî*”, a następnie wypowiada się: 33 *tesbih* (*Subhanallah*), 33 *tahmid* (*Elhamdulillah*), 33 *tekbir* (*Allahü ekber*) i jeden *tehlil* (***Lâ ilâhe illallah vahdehu lâ szerîkeleh, lehülmülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr***). [Tebih powinno się wypowiadać po cichu, głośne wypowiadanie jest innowacją]. Następnie robi się *dua*. Mężczyźni robiąc *dua*, podnoszą ramiona na wysokość piersi. Ramion nie zgina się w łokciach. Otwiera się dłonie i zwraca się je w stronę nieba, bo tak jak *kyble* dla namazu jest Kaaba, tak i *kyble* dla *dua* jest niebo. Po *dua* do *mustehab* należy wyrecytowanie 11 razy Surę *Ihlas*, wypowiadając też za każdym razem *Besmele*, dwóch *Kul-e'uzu* i 67 razy ***Estagfirullah***. Następnie recytuje się święty werset „***Subhanerabbike[...]***” i wyciera się ręce w twarz.

W czterorekatowych namazach sunna i *fard*, po drugim rekacie, po wyrecytowaniu *tehyjjat* wstaje się. W czterorekatowym namazie sunna po Surze Fatiha recytuje się *zamm-i* surę. W trzecim i czwartym rekacie *fard* recytuje się tylko Surę Fatiha, nie recytuje się *zamm-i* sury. Namaz wieczorny *fard* wykonuje się też w ten sposób, tj. w trzecim rekacie nie recytuje się *zamm-i* sury. W namazie *witr* natomiast, recytuje się w trzech rekatach Surę Fatiha i *zamm-i* surę. Następnie wykonując *tekbir*, podnosi się ręce do uszu i zaczyna recytować *dua Kunut*. Sunny *ghajri muekkede* namazu popołudniowego i nocnego wykonuje się tak, jak inne czterorekatowe namazy sunna. Jednak po drugim rekacie, siedząc po *tehyjjat*, recytuje się *Allahumme salli i barik*.

Namaz kobiety wykonywany samotnie

Dla przykładu **sunna namazu porannego**:

Kobieta powinna mieć zakryte całe ciało tak, aby jego kształt nie był widoczny. Odsłoniętą powinna mieć tylko twarz i dłonie. Sury i *dua*, które będzie recytować, obowiązują ją takie same, jak we wcześniej objaśnionym namazie mężczyzn. Występują jednak te różnice:

1- Nie podnosi rąk do uszu jak mężczyzna. Składa intencję, podnosząc ręce na wysokość barków, wypowiada *tekbir* i – składając ręce na piersiach – rozpoczyna namaz.

2- W *ruku* trochę się pochyla, nie trzyma brzucha na równi z głową.

3- W *sedźde* kładzie przedramiona na ziemi.

4- W *teszeħhud*, siedząc na lewym udzie, wyciąga obie nogi w prawą stronę.

Najłatwiejszym sposobem dla kobiet, aby dobrze się okryć podczas namazu, jest użycie szerokiego okrycia głowy, które zakryje także ręce oraz długiej i szerokiej spódnicy, która okryje nogi.

Wadźib w namazie

Do *wadźib* w namazie należy:

1- Recytacja Sury Fatiha.

2- Po Surze Fatiha recytacja jednej sury albo przynajmniej trzech krótkich wersetów.

3- Recytacja Sury Fatiha przed *zamm-i* surą.

4- Recytowanie Sury Fatiha i sury, którą recytuje się po Surze Fatiha, w pierwszym i drugim rekacie namazu *fard*, natomiast w namazie sunna należy recytować ją w każdym rekacie.

5- Wykonanie (dwóch) *sedźde*, jedna po drugiej.

6- W trzy- i czterorekatowym namazie siedzenie tak długo, jak trwa *teszeħhud* (recytowanie *dua Ettehijjatu*). Ostatnie siedzenie jest *fard*.

7- W drugim rekacie siedzenie nie dłużej niż trwa *teszeħhud*.

8- W *sedźde* położenie na ziemi czoła razem z nosem.

9- Siedząc w ostatnim rekacie, recytowanie *Ettehyjjatu*.

10- Zwrócenie uwagi na to, by po skończeniu każdego ruchu w namazie, przez chwilę się zatrzymać.

11- Na końcu namazu powiedzenie: „*Esselâmü alejküm ve rahmetullah*”.

12- Recytowanie *Kunut dua* na końcu trzeciego rekatu namazu *witr*.

13- W namazie *ijd* (świętecznym) wykonanie *tekbir*.

14- Głośne recytowanie przez imama podczas namazu porannego, *dżuma* (piątkowego), *ijd*, *terawih*, *witr* oraz w dwóch pierwszych rekatach namazu wieczornego i nocnego.

15- Recytowanie po cichu przez imama i przez modlącego się samemu podczas namazu południowego i popołudniowego oraz w namazie wieczornym w trzecim, a w nocnym w trzecim i czwartym rekacie. Modlący się sam może też głośno lub po cichu recytować w miejscach, w których głośna recytacja jest dla imama *wadżib*.

Od namazu porannego w Dniu Arefe, podczas Święta Składania Ofiar do namazu popołudniowego czwartego dnia święta po dwudziestu czterech namazach *fard* do *wadżib* należy wypowiadanie: „*Tekbiri teszrik*”.

Sedźde sehw

(W przypadku zapomnienia lub pomyłki)

Jeśli podczas namazu pominie się świadomie lub zapomni jakąś czynność należącą do *fard*, to namaz nie zostanie zaakceptowany. Jeśli zapomniawszy, pominie się jakąś czynność, która jest *wadżib*, to namaz nie zostanie unieważniony, jednak powinno się wykonać *sedźde sehw*. Do *wadżib* należy ponowne wykonanie namazu, gdy świadomie nie wykona się *sedźde sehw* albo świadomie pominie jeden z czynów należących do *wadżib*. Jeśli się tego nie wykona, to popełni się grzech. W przypadku opuszczenia sunny nie trzeba wykonywać *sedźde sehw*. *Sedźde sehw* wykonuje się w przypadku opóźnienia *fard* lub opuszczenia i opóźnienia *wadżib*.

Jeśli w namazie zdarzy się, że trzeba będzie wykonać kilka *sedźde sehw*, to wystarczy wykonanie tylko jednej. Jeśli imam pomyli się, to podążający za nim również będą musieli wykonać *sedźde sehw*. Jeśli podążający za imamem sam się pomyli, to nie wykonuje *sedźde sehw*.

Aby wykonać *sedžde sehw*, recytuje się *Ettehyjjatu* i po przekazaniu *selam* w jedną stronę, robi się dwie *sedžde*, siada i po wyrecytowaniu *dua*: ***Ettehyjjatu***, ***Salli*** oraz ***Barik***, ***Rabbena*** kończy się namaz. Można też wykonać *sedžde sehw* po przekazaniu w obie strony *selam* albo nie przekazując go wcale.

Okoliczności, które wymagają wykonanie *sedžde sehw*:

Wstanie z miejsca, w którym należy siedzieć; siedzenie w momencie, w którym należy wstać; recytowanie po cichu, gdy wymagane jest recytowanie na głos; głośne recytowanie, gdy wymagane jest recytowanie po cichu; recytowanie Świętego Koranu, gdy powinno się recytować *dua*; recytowanie *dua* zamiast recytowania Świętego Koranu, np. zamiast *Sury Fatiha* recytowanie *Ettehyjjatu*, w tym przypadku ma miejsce pominięcie *Sury Fatiha*; nie skończywszy namazu, przekazanie *selam*; recytowanie *zamm-i* sury w trzecim i czwartym rekacie namazu *fard*; nierecytowanie *zamm-i* sury w dwóch pierwszych rekatach *fard*; niewykonanie *tekbir* w namazie *ijd*; nierecytowanie *dua Kunut* w namazie *witr*.

Sedžde tilawet

W Świętym Koranie w czternastu miejscach znajdują się wersety *sedžde*. Kto czyta lub słyszy jeden z nich, nawet jeśli nie zrozumie ich znaczenia, to *wadžib* będzie dla niego wykonać jedną *sedžde*. Kto pisze święte wersety *sedžde* lub sylabizuje je, to nie musi wykonywać *sedžde*. *Sedžde tilawet* nie jest *wadžib* dla tych, którzy słyszą echo dochodzące z gór, pustyni i innych miejsc oraz dla tych, którzy słyszą ptaka. Powinno się usłyszeć głos człowieka. Powyżej przekazane zostało już, że dźwięk dochodzący z radia i głośników nie jest głosem człowieka, lecz dźwiękiem z martwego przyrządu. Stąd też dla tego, kto słyszy wersety *sedžde* z radia albo magnetofonu, nie jest *wadžib* wykonanie *sedžde tilawet*.

Aby wykonać *sedžde tilawet*, należy być w stanie *abdestu*, stanąć na przeciwko *kyble*, nie podnosząc rąk do uszu, powiedzieć „***Allahü ekber***” i wykonać pokłon. Powtarza się trzykrotnie: „***Sübhâne rabbijel a'lâ***”. Następnie po wypowiedzeniu: „***Allahü ekber***”, wstaje się i kończy się *sedžde tilawet*. Wcześniej trzeba złożyć intencję, bez niej *sedžde tilawet* nie zostanie zaakceptowana.

Gdy werset *sedžde* zostanie wyrecytowany w namazie, natychmiast należy pokłonić się do *ruku*, wykonać jeden pokłon i wstać. Następnie kontynuuje się recytację. Po wyrecytowaniu wersetu *sedžde*, jeśli wyrecytowawszy dwa lub trzy dalsze wersety, pokłoni się do *ruku* i zrobi intencję wykonania *sedžde tilawet*, to *ruku* i *sedžde* namazu zostaną przyjęte jako *sedžde tilawet*. Jeśli wykonując namaz ze wspólnotą, imam wyrecytuje werset *sedžde*, wykonać należy dodatkowo jedno *ruku* i

dwie *sedzde* razem z imamem, nawet jeśli nie usłyszysz się jego recytowania. Wspólnota musi złożyć intencję, będąc w *ruku*. Jeśli usłyszysz się werset *sedzde* poza namazem, to można przełożyć wykonanie pokłonu.

Sedzde szukur

Wygląda tak jak *sedzde tilawet*. *Mustehab* jest wykonanie *sedzde szukur* dla Allaha Najwyższego z powodu otrzymania od Niego darów lub uratowania się od nieszczęścia. Wykonując ten pokłon, wypowiada się najpierw: „*Elhamdülillah*”, następnie w pokłonie recytuje się: „*Sübhâne rabbijel a'lâ*”. *Mekruh* jest robienie *sedzde* po namazie.

Powiadomiono, że nieuważanie na *ta'dil-i erkan* w namazie (czyli niewykonywanie namazu dokładnie i niespełnianie podstawowych warunków podczas wykonywania go) jest szkodą dla wszystkich stworzeń, ponieważ z powodu tego, kto popełnia ten grzech, nie spadają deszcze, nie wyrastają zasiewy a deszcze, które spadły nie w porę, zamiast przynieść korzyść, szkodzą.

Sunny w namazie

- 1- Podniesienie w namazie rąk na wysokość uszu.
- 2- Zwrócenie wewnętrznej części dłoni w stronę *kyble*.
- 3- Po wykonaniu *tekbir* połączenie rąk.
- 4- Położenie prawej ręki na lewej.
- 5- Mężczyźni kładą ręce poniżej pępka, kobiety na piersiach.
- 6- Wypowiedzenie *Subhaneke* po *iftitah tekbir*.
- 7- Wypowiedzenie *E'uzu* przez imama i tego, kto modli się sam.
- 8- Wypowiedzenie *Besmele*.
- 9- Trzykrotne powtórzenie w *ruku*: „*Sübhâne Rabbijel-azym*”.
- 10- Trzykrotne powtórzenie w *sedzde*: „*Sübhâne Rabbijel a'lâ*”.
- 11- Recytowanie w ostatnim siedzeniu *dua Salewat*.
- 12- Przekazując *selam* spojrzenie w obie strony.

13- Recytowanie przez imama w pierwszym rekacie każdego namazu poza piątkowym i świątecznym dwukrotnie więcej niż w drugim rekacie.

14- Wypowiedzenie przez imama lub modlącego się samotnie wstając z *ruku*: „**Semi Allahü limen hamideh**”.

15- Wstając z *ruku* wypowiedzenie: „**Rabbenâ lekel-hamd**”.

16- Zginając palce u stóp w *sedźde*, zwrócenie ich końców w stronę *kyble*.

17- Pochylając się do *ruku* i *sedźde* oraz wstając z *sedźde*, powiedzenie: „**Allahü ekber**”.

18- Położenie rąk i kolan na ziemi.

19- Podczas *kyjam* trzymanie pięt rozstawionych na szerokość czterech palców, zaś w *ruku*, *kawm* i *sedźde* złączenie ich.

20- Powiedzenie po Surze Fatiha: „**amin**”, a przed *ruku* „**Allahü ekber**” (*tekbir*). Podczas *ruku* mając ręce otwarte, a palce rozszczerzone, położenie ich na kolanach, wypowiedzenie *tekbir* dla *sedźde*. Siedząc, położenie lewej stopy na ziemi, wyprostowanie prawej i siedzenie między dwoma pokłonami.

21- W namazie wieczornym recytuje się krótkie sury. W namazie porannym pierwszy rekat w stosunku do drugiego jest dłuższy (czyli w pierwszym rekacie recytuje się dłuższą surę). Podążający za imamem nie recytuje Fatihy i *zamm-i* sury, recytuje **Subhaneke**, wypowiada *tekbir* oraz *Ettehyjjatu* i *salewat szerif*.

Mustehab w namazie

1- Wykonując namaz patrzenie na miejsce, gdzie robi się *sedźde*.

2- Będąc w *ruku* patrzenie na stopy.

3- Podczas *sedźde* patrzenie na miejsce, w którym położyło się nos.

4- Siedząc w *tehyjjat*, patrzenie na kolana.

5- Wykonując namaz poranny i południowy, po Surze Fatiha recytowanie większej ilości wersetów, a w namazie wieczornym mniej.

6- Podążając za imamem wypowiadanie *tekbir* po cichu.

7- Podczas *ruku* rozszczerzenie palców i położenie ich na kolanach.

8- Podczas *ruku* trzymanie głowy i szyi w linii prostej.

- 9- Podczas *sedźde* położenie najpierw prawego, później lewego kolana.
- 10- Wykonanie *sedźde* między dłońmi.
- 11- Pochylając się do *sedźde*, położenie najpierw nosa, potem czoła.
- 12- W przypadku ziewania podczas namazu, zasłonięcie ust zewnętrzną częścią dłoni.
- 13- Unoszenie łokci przez mężczyzn podczas *sedźde* i trzymanie ich wysoko. Kobiety natomiast powinny położyć przedramiona na ziemi.
- 14- Trzymanie rąk i nóg w *sedźde* przez mężczyzn tak, aby nie dotykać brzucha
- 15- Poczekanie w *ruku* i *sedźde* tak długo, jak długo trwa trzykrotne wypowiedzenie *tesbih*³⁷.
- 16- Po podniesieniu głowy z *sedźde*, podniesienie rąk z ziemi.
- 17- Uniesienie kolan po podniesieniu rąk.
- 18- Położenie rąk na udach podczas *tehyjjat*, trzymanie palców w stronę *kyble* i nie zginanie ich oraz nieporuszanie nimi.
- 19- Podczas przekazywania *selam* zwracanie głowy w prawą i lewą stronę.
- 20- Przekazując *selam* patrzenie na barki.

Mekruh w namazie

- 1- Wykonywanie namazu z nienałożoną, zawieszoną na ramionach odzieżą.
- 2- Pochylając się do *sedźde*, podnoszenie nogawek spodni, spódnicy.
- 3- Rozpoczynanie namazu mając podwinięte ubranie, spódnice czy rękawy.
- 4- Wykonywanie zbędnych ruchów.
- 5- Wykonywanie namazu w ubraniu roboczym lub nienadającym się do noszenia przy innych.
- 6- W ustach nie powinno znajdować się nic, co przeszkadzałoby w recytacji. Jeśli to będzie przeszkodą, namaz zostanie unieważniony.

³⁷ *tesbih* – wypowiadanie słów wychwalających Allaha Najwyższego. Tutaj: czas trwania trzykrotnego wypowiedzenie: „*Subhanallah*”.

- 7- Wykonywanie namazu z odsłoniętą głową.
- 8- Przystąpienie do namazu odczuwając potrzebę pójścia do toalety i wstrzymując gazy.
- 9- Podczas wykonywania namazu oczyszczanie ręką z kamieni i ziemi miejsca, gdzie robi się *sedźde*.
- 10- Strzykanie/strzelanie palcami w trakcie lub przystępując do namazu.
- 11- Trzymanie rąk po bokach w trakcie namazu.
- 12- Odwracanie głowy i twarzy, rozglądanie się wokoło. Jeśli modlący odwróci się klatką piersiową, namaz straci ważność.
- 13- Podczas *teszehhud* siedzenie podobnie jak pies.
- 14- Kładzenie przez mężczyzn przedramion na ziemi w *sedźde*.
- 15- Wykonywanie namazu naprzeciwko kogoś i za plecami tych, którzy głośno rozmawiają.
- 16- Odpowiedzenie na czyjś *selam* ruchem ręki lub głowy.
- 17- Ziewanie podczas namazu i poza nim.
- 18- Mrużenie oczu podczas namazu.
- 19- Przebywanie imama w środku *mihrab*.
- 20- *Tenzihen mekruh* jest wtedy, gdy imam sam stoi wyżej od wspólnoty o pół metra.
- 21- *Tenzihen mekruh* jest też wtedy, gdy imam sam stoi niżej.
- 22- Wybranie miejsca do namazu w dalszym rzędzie, kiedy jest wolne miejsce z przodu oraz stanie samemu w tylnym rzędzie, gdy nie ma miejsca z przodu.
- 23- Wykonywanie namazu w ubraniu, na którym umieszczono wizerunek żywego stworzenia.
- 24- *Mekruh* jest wykonywanie namazu naprzeciwko wizerunku żywego stworzenia lub będąc do niego odwróconym tyłem, prawą lub lewą stroną. To samo dotyczy krzyża.
- 25- Wykonywanie namazu naprzeciwko płonącego ognia.
- 26- Liczenie na palcach wersetów i *tesbih* podczas namazu.

- 27- Wykonywanie namazu będąc owiniętym od stóp do głów ręcznikiem.
- 28- Obwiązanie gołej głowy turbanem i zostawienie jej górnej części odkrytej.
- 29- Wykonywanie namazu mając zasłoniętą twarz i nos.
- 30- Sплюwanie flegmy nie będąc do tego zmuszonym.
- 31- Wykonywanie jednego, dwóch ruchów ręką.
- 32- Niewykonanie jednej z sunien namazu.
- 33- Trzymanie dziecka na rękach podczas przystąpienia do namazu, jeśli nie ma takiej konieczności.
- 34- Wykonywanie namazu obok rzeczy odwracających uwagę, jak np. naprzeciwko ozdób, obok gier, instrumentów muzycznych i naprzeciwko pożądanego jedzenia.
- 35- Opieranie się o ścianę i słup podczas wykonywania namazu *fard*, jeśli nie zachodzi taka konieczność
- 36- Pochylając się do *ruku* i wstając, unoszenie rąk na wysokość uszu.
- 37- Kończenie *kiraat* [recytację] podczas pokłonu do *ruku*.
- 38- Pochylenie i uniesienie głowy w czasie *sedže* i *ruku* zanim zrobi to imam
- 39- Wykonywanie namazu w miejscach, które mogą być przypuszczalnie nieczyste.
- 40- Wykonywanie namazu naprzeciwko grobu.
- 41- Siedzenie sprzecznie z sunną podczas *teszeħhud*.
- 42- Recytowanie w drugim rekacie o 3 wersety dłużej niż w pierwszym.

Mekruh poza namazem

- 1- Zwracanie uwagi na to, aby nie mieć przed lub za sobą kierunku *kyble* podczas załatwiania potrzeb fizjologicznych i robiąc *istindža* (oczyszczając się) w toalecie jak i w każdym innym miejscu.
- 2- Załatwianie potrzeb fizjologicznych będąc zwróconym w stronę słońca i księżyca.

3- Dorosła osoba popełnia *mekruh*, trzymając i pomagając małym dzieciom w załatwianiu się w kierunku *kyble*. Stąd też ten, kto nakłania dzieci do robienia tego, co jest zakazane dla dorosłych, popełnia *haram*.

4- Nie będąc do tego zmuszonym, wyciąganie jednej lub dwóch nóg w stronę *kyble*.

5- Wyciąganie nogi w kierunku *Mushaf* Świętego Koranu i książek religijnych. Nie będzie to *mekruh*, jeśli będą one położone wysoko.

Czyny unieważniające namaz

1- Kaszel lub chrząkanie (oczyszczając gardło) bez powodu.

2- Wykonując namaz powiedzenie kichającemu: „***Jerhamukallah***³⁸”.

3- Ten, kto wykonuje namaz samotnie, jeśli zwróci uwagę imamowi prowadzącemu modlitwę w innym miejscu, usłyszawszy błąd w jego recytacji, to unieważni swój namaz. Jeśli imam poprawi się po zwróceniu jemu uwagi, to także jego namaz będzie nieważny.

4- Namaz zostanie unieważniony, jeśli podczas niego, z zamiarem dania odpowiedzi, powie się: „***La ilahe illallah***”, ale jeśli na celu będzie się miało poinformowanie, to namaz się nie unieważni.

5- Odsłonięcie miejsc *awret*.

6- Płkanie z powodu bólu lub innej dolegliwości. (Namaz nie zostanie unieważniony, jeśli płakać się będzie na myśl o recytowanym Raju i Piekło).

7- Odpowiedzenie ręką lub słowem na pozdrowienie.

8- Gdy przypomni się sobie, że nie odrobiło się niewykonanych namazów, których liczba nie przekracza pięciu.

9- Wykonanie w namazie takiego ruchu, który zobaczony przez kogoś innego, stałby się powodem jego przekonania, że modlący się nie wykonuje namazu.

10- Jedzenie i picie podczas namazu.

11- Mówienie podczas namazu.

³⁸ *Jerhamukallah* – słowa, które znaczą: „Niech Allah Najwyższy okaże tobie miłosierdzie”. Wypowiada je ten, kto usłyszał, że ktoś obok niego kichnął i powiedział: „*Elhamdulillah*”.

12- Korygowanie błędu kogoś innego niż imama.

13- Śmianie się podczas namazu.

14- Jęczenie podczas namazu i mówienie: „ach”.

Kiedy mubah jest przerwanie każdego namazu?

1- Aby zabić węża.

2- Aby złapać uciekające zwierzę.

3- Aby uratować stado przed wilkiem.

4- Aby ściągnąć z ognia gotujące się jedzenie.

5- Kiedy nie istnieje obawa przed upływem czasu namazu lub opuszczeniem wspólnoty, aby pozbyć się czegoś, co według innej szkoły wpływa na unieważnienie namazu, np., aby oczyścić nieczystość o wadze mniejszej niż jeden dirhem, albo gdy przypomni się, że dotknęło się obcą kobietę, dozwolone jest przerwanie namazu, aby wykonać abdest.

6- Aby skorzystać z toalety lub pozbyć się gazów.

Kiedy fard jest przerwanie każdego namazu?

1- Aby uratować wołającego o pomoc i niewidomego, który mógłby wpaść do studni; kogoś, kto miałby się utopić lub spalić, oraz by zgasić pożar.

2- Wykonując namaz *fard*, nie jest *wadżib* przerwanie go, gdy słyszy się wołanie matki, ojca i babci. Mimo że jest to dozwolone, to nie powinno się przerywać modlitwy, jeśli nie jest to niezbędne. Powinno się to zrobić jednak, wykonując namazy *nafile* (także i namaz *sunna*). Jeśli wyżej wymienione osoby będą wołały na pomoc, to należy przerwać również namazy *fard*.

NAMAZ ZE WSPÓLNOTĄ

Wspólnota powstaje, gdy przynajmniej jedna z dwóch osób zostaje imamem podczas namazu. Sunną dla mężczyzn jest wykonywanie pięciu codziennych namazów *fard* ze wspólnotą. Wspólnota (*dżemaat*) jest obowiązkowa dla namazu piątkowego i świątecznego. Święte hadisy informują, że namaz wykonywany ze wspólnotą jest o wiele cenniejszy.

Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Za namaz wykonany ze wspólnotą dawane jest dwadzieścia siedem razy więcej *sewab*, niż za namaz wykonany samemu**”.

Ponownie oznajmił: „**Temu, kto wykonał dobrze *abdest* i udaje się do któregoś z meczetów, żeby wykonać w nim namaz ze wspólnotą, Allah Najwyższy zapisuje za każdy krok jeden *sewab* i usuwa mu jeden grzech z zeszytu czynów, wywyższa również o jeden stopień w Raju**”.

Namaz wykonywany ze wspólnotą łączy muzułmanów i zapewnia wśród nich jedność, jednocześnie wzmacnia miłość i więź między nimi. Gdy zbierze się wspólnota, to muzułmanie rozmawiają ze sobą, dowiadują się łatwo o tych, którzy mają problemy i chorują. Wspólnota jest najlepszym przykładem odczuwania więzi muzułmańskiej.

Chorzy, sparaliżowani, niemający jednej nogi, niemogący chodzić starcy i niewidomi nie mają obowiązku chodzenia na namaz ze wspólnotą.

Imamem nazywa się tego, kto wykonuje namaz ze wspólnotą i za którym podążają inni. Istnieją warunki, które należy spełnić, aby można było zostać imamem i sformować wspólnotę.

Warunki zostania imamem

Aby móc zostać imamem, należy spełnić sześć warunków. Nie zostanie przyjęty namaz wykonany za imamem tego, kto świadomy jest, że jeden z tych warunków nie został spełniony.

1- Należy być muzułmaninem. Imamem nie może zostać ten, kto nie uznaje kalifatu Ebu Bekra Syddyka i Omara Faruka (*rayjallahu anhum*), nie wierzy w Miradż i męki grobowe.

2- Należy być dojrzałym.

3- Należy być zdrowym umysłowo. Pijany i człowiek z otępieniem starczym nie mogą zostać imamem.

4- Należy być mężczyzną. Kobieta nie może być imamem dla mężczyzn.

5- Imam powinien potrafić prawidłowo wyrecytować przynajmniej Surę Fatiha i jeden święty werset. Imamem nie może zostać ten, kto nie zapamiętał jednego wersetu lub ten, kto zapamiętał, lecz nie potrafi recytować zgodnie z *tedźwid* (zasadami recytacji) lub recytuje, wyśpiewując.

6- Nie powinien być zwolnionym z czegoś. Jeśli, ktoś jest zwolniony z czegoś, to nie może być imamem dla tych, którzy nie są z niczego zwolnieni.

Imam powinien recytować Święty Koran z *tedźwid*. Piękne recytowanie to recytowanie z *tedźwid*. Namazu nie wykonuje się za imamem, który nie przywiązuje znaczenia do warunków namazu. Święty hadis: „**Wykonujcie namaz za pobożnym i grzesznikiem**” nie dotyczy imamów z meczetów, lecz dowódców i administratorów, którzy prowadzą namaz piątkowy.

Najodpowiedniejszym kandydatem na imama jest ten, kto najlepiej zna sunnę (tzn. wiedzę religijną). Jeśli będzie więcej takich osób, to imamem powinien zostać ten, kto najlepiej recytuje Święty Koran. Jeśli pod tym względem będą sobie równi, imamem powinien zostać ten, który jest z nich bardziej pobożny. Jeśli nadal pod tym względem będą sobie równi, to wybrany zostanie ten, który jest starszy wiekiem.

Mekruh jest, aby imamem został niewolnik, beduin, grzesznik, niewidomy i bękart.

Imam nie powinien przedłużać namazu tak, aby uprzykrzyć go wspólnocie albo sprawić jej trudność.

Namaz wykonywany przez same kobiety we wspólnocie jest *mekruh*.

Imam, który będzie wykonywał namaz z jedną osobą, stawia ją po swojej prawej stronie. Jeśli będzie imamem dla dwóch osób, ustawia je za sobą. Mężczyźnie nie jest dozwolone podążanie w namazie za kobietą lub dzieckiem.

Z tyłu za imamem w rzędzie ustawiają się mężczyźni, następnie dzieci, a na samym końcu kobiety.

Jeśli imam złoży intencję bycia imamem dla kobiet, a kobieta rozpocznie namaz, stojąc w tym samym rzędzie co mężczyzna, to namaz tego mężczyzny stanie się nieważny. Jeśli imam nie złoży intencji prowadzenia modlitwy dla tej kobiety, to ona, stojąc obok mężczyzny, nie zaszkodzi jego namazowi. Jednak kobiecie nie jest dozwolone wykonywanie w tych okolicznościach namazu. Kto wykonuje namaz,

stojąc, może stosować się do imama, który prowadzi namaz na siedząco. Osiadły (*mukim*) może stosować się do imama, który jest podróżnikiem (*seferi*). Kto wykonuje namaz *fard*, nie może podążać za kimś, kto wykonuje namaz *nafile*. Kto wykonuje *nafile*, może podążać za tym, kto wykonuje *fard*. Kto po wykonaniu namazu za imamem dowie się, że imam nie był w stanie abdestu, ten musi powtórzyć swój namaz.

Mekruh jest wykonywanie namazu Regaib, Berat i Kadr razem ze wspólnotą.

Dłuższe niż jest to sunną recytowanie i wypowiadanie *tesbih* przez imama w namazie *fard*, nawet jeśli wspólnota tego chce, będzie *tahrimen mekruh*.

Kto nie zdąży rozpocząć namazu, gdy imam jest w *ruku*, ten nie będzie już w stanie wykonać tego rekatu z imamem. Kto włącza się do namazu, gdy imam jest w *ruku*, ten składa najpierw intencję, stojąc, wypowiada *tekbir* i włącza się do namazu. Natychmiast pochyła się do *ruku* i podąża za imamem. Jeśli nie zdąży się pochylić, nim imam podniesie się z *ruku*, to nie zdąży wykonać *ruku*.

Tahrimen mekruh jest wcześniej od imama pochylić się do *ruku* albo pokłonić do *sedzde*, albo wstać. Po wykonaniu namazu *fard*, do *mustehab* należy anulowanie rzędów.

Wierzący, który będzie wykonywał namaz pięć razy dziennie ze wspólnotą, zyska *sewab*, jaki zyskuje się za wykonanie namazu ze wszystkimi Prorokami (*alejhimusselam*).

Wszystkie te zalety namazu wykonywanego ze wspólnotą zależą od tego, czy namaz imama zostanie przyjęty. Jeśli ktoś bez usprawiedliwienia opuści namaz ze wspólnotą, to nie będzie w stanie odczuć zapachu Raju. Ci, którzy bez powodu opuszczają namaz ze wspólnotą, w Czterech Księgach³⁹ zostali przedstawieni jako przeklęci.

Należy starać się wykonywać namaz ze wspólnotą pięć razy dziennie. W Dniu Sądu Ostatecznego, kiedy Allah Najwyższy umieści po jednej stronie wagi siedem warstw ziemi, siedem warstw nieba, *Arsz*, *Kursi* oraz wszystkie stworzenia, a po drugiej stronie *sewab* za jeden namaz wykonany ze wspólnotą, gdy dotrzymało się jego warunków, to *sewab* za namaz wykonany ze wspólnotą będzie cięższy.

³⁹ Cztery Wielkie Księgi: Tewrat, Zebur, Indžil i Święty Koran.

10 warunków dla spełnienia prawidłowego podążania za imamem:

1- Przystępując do namazu, przed wypowiedzeniem *tekbir* należy złożyć intencję podążania za imamem, mówiąc w sercu: „**Podążam za przygotowanym do wykonania namazu imamem**”.

2- Imam prowadząc namaz dla kobiet, musi złożyć intencję bycia imamem dla kobiet. Prowadząc namaz dla mężczyzn, nie musi składać intencji, jednak jeśli ją złoży, to uzyska *sewab* za namaz ze wspólnotą.

3- Pięty członków wspólnoty muszą znajdować się za piętami imama.

4- Imam i wspólnota muszą wykonywać ten sam namaz *fard*.

5- Pomiędzy imamem a wspólnotą nie może znajdować się rząd kobiet.

6- Pomiędzy imamem a wspólnotą nie może znajdować się rzeka o takich rozmiarach, aby mogła przepłynąć nią łódka albo droga, po której mógłby przejechać samochód.

7- Nie powinno być pomiędzy imamem a wspólnotą ściany, która nie posiadałaby okna pozwalającego zobaczyć imama lub kogoś ze wspólnoty lub usłyszeć ich głos.

8- Imam nie powinien siedzieć na zwierzęciu, a wspólnota na ziemi lub na odwrót.

9- Imam ze wspólnotą nie mogą znajdować się na dwóch niestykających się ze sobą statkach.

10- Istnieją dwa przekazy co do tego, kiedy namaz wspólnoty podążającej za imamem, który należy do innej szkoły prawa islamskiego, jest właściwy. Według pierwszej, wspólnota nie może wiedzieć, że u imama występuje coś, co według szkoły wspólnoty unieważnia namaz. Według drugiej, wspólnota należąca do innej szkoły niż imam, może stosować się do niego, jeśli namaz imama będzie właściwy według ich szkoły. Według tego przekazu dozwolone jest podążanie za imamem, który ma zaplombowane i zalakowane zęby.

Jeśli wspólnota składa się z jednej osoby, to ustawia się ona po prawej stronie imama. *Mekruh* będzie, jeśli stanie po lewej stronie lub z tyłu. Jeśli nie wyprzedzi swoimi piętami pięt imama, to jej namaz będzie przyjęty. Jeśli wspólnota składa się z dwóch lub więcej osób, to ustawiają się one za imamem.

Namaz z imamem wykonuje się tak samo jak samemu. Jednak, gdy imam stojąc, będzie recytował po cichu lub na głos, to wspólnota w tym momencie powinna

zachować milczenie. [Według szkoły szafi'ickiej również wspólnota recytuje po cichu Surę Fatiha z imamem]. **Subhaneke** recytuje się tylko w pierwszym rekacie. Kiedy imam skończy recytować Fatihę, wspólnota po cichu mówi: „**amin**”, nie powinno się tego wypowiadać na głos. Wyprostowując się z *ruku*, gdy imam powie: „**Semi'allahü limen hamideh**”, wspólnota wypowiada tylko: „**Rabbenâ lekel hamd**”. Następnie, pochyliwszy się i powiedziawszy: „**Allahü ekber**”, wspólnota razem z imamem robi pokłon do *sedže*. W *ruku*, w *sedže* i siedząc, wspólnota recytuje tak, jakby każdy z jej członków wykonywał namaz samemu.

Namaz *witr* wykonuje się ze wspólnotą w Ramadanie. W innym czasie wykonuje się go samemu.

Namaz mesbuka

Podążających za imamem są cztery rodzaje. Nazywa się ich: „**Mudrik**”, „**Muktedi**”, „**Mesbuk**” i „**Lahyk**”.

Mudrik to ten, kto wypowiedział razem z imamem *iftitah tekbir*.

Muktedi to ten, kto nie zdążył na *iftitah tekbir*.

Mesbuk to ten, kto nie zdążył w pierwszym rekacie podążyć za imamem.

Lahyk to ten, kto wypowiedział razem z imamem *tekbir*, jednak później zaszedł u niego stan, który unieważnił jego abdest, musiał ją odnowić i ponownie zaczął podążać za imamem. Osoba taka, tak samo jak wcześniej, wykonuje namaz, nie recytując, wypowiada tylko *tesbih* w *ruku* i *sedže*. Jeśli nie wypowie żadnego słowa dotyczącego spraw ziemskich, to jest w takiej sytuacji, jakby znajdowała się za imamem. Jednak po wyjściu z meczetu powinna była wykonać abdest gdzieś w pobliżu, ponieważ powiedziane jest też, że jeśli pójdzie za daleko, to jej namaz stanie się nieważny.

Mesbuk, czyli ten, kto nie zdążył podążyć za imamem w pierwszym rekacie, po przekazaniu przez imama w obie strony *selam*, wstaje i uzupełnia rekaty, na które nie zdążył. Recytuje tak, jakby wykonywał pierwszy, później drugi i trzeci rekat. Siedzi natomiast według kolejności: czwartego, trzeciego i drugiego rekatu, tzn. tak jakby rozpoczął od końca. I tak np. ten, kto zdążył na ostatni rekat namazu nocnego po przekazaniu *selam* przez imama, wstaje, recytuje Surę Fatihę i inną surę w pierwszym i drugim rekacie. Siada natomiast nie w drugim rekacie, lecz w pierwszym.

5 rzeczy, których wspólnota nie robi, jeśli nie zrobi ich imam:

- 1- Jeśli imam nie wyrecytuje *dua kunut*, to wspólnota również nie recytuje.
- 2- Jeśli imam nie robi w namazie świątecznym *tekbir*, to wspólnota również nie robi.
- 3- Jeśli imam nie usiądzie po drugim rekacie w czterorekatowym namazie, to wspólnota również nie siada.
- 4- Jeśli imam wyrecytuje *werset sedžde* i nie robi *sedžde*, to wspólnota również nie robi.
- 5- Jeśli imam nie robi *sedžde sehw*, to wspólnota również nie robi.

4 rzeczy, których wspólnota nie robi, mimo że zrobił je imam:

- 1- Jeśli imam robi więcej niż dwie *sedžde*, to wspólnota ich nie robi.
- 2- Jeśli imam robi w namazie świątecznym więcej niż trzy *tekbir*, to wspólnota ich nie robi.
- 3- Jeśli imam robi w namazie pogrzebowym więcej niż cztery *tekbir*, to wspólnota ich nie robi.
- 4- Jeśli imam wstanie do piątego rekatu, to wspólnota nie wstaje, lecz czeka na imama i razem z nim przekazuje *selam*.

10 rzeczy, które robi wspólnota, mimo że nie zrobił ich imam:

- 1- Podniesienie rąk do *tekbir iftitah*.
- 2- Wyrecytowanie Subhaneke.
- 3- Schylając się do *ruku*, wypowiedzenie *tekbir*.
- 4- Recytowanie *tesbih* w *ruku*.
- 5- Wypowiedzenie *tekbir* wstając z pokłonu *sedžde*.
- 6- Recytowanie *tesbih* podczas *sedžde*.
- 7- Jeśli imam nie wypowie: „*Semi'allahü*”, to należy powiedzieć: „*Rabbenâ lekel-hamd*”.

8- Wyrecytowanie *Ettehyjjatu* do końca.

9- Przekazanie na końcu namazu *selam*.

10- W czasie Święta Składania Ofiar, po każdym z 23 namazów *fard* zaraz po przekazaniu *selam*, należy wypowiedzieć *tekbir*. Te 23 *tekbir* nazywa się *tekbir tesrik*.

ZALETY TEKBIR IFTITAH

Kto wypowiada początkowy *tekbir* (*tekbir iftitah*, czyli mówi „*Allahu ekber*”) razem z imamem, z tego grzechy opadają tak, jak liście z drzewa w jesienne dni, gdy zawieje wiatr.

Jednego dnia, gdy Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) wykonywał namaz, pewna osoba nie zdążyła na *tekbir iftitah*. Uwolniła niewolnika, a później przyszła do Wysłannika Allaha i zapytała Go: „O Wysłanniku Allaha! Nie zdążyłem dziś na *tekbir iftitah*, uwolniłem za to jednego niewolnika. Czy uzyskałem tyle *sewab*, co za *tekbir iftitah*?”. Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) zapytał Ebu Bekra Syddyka (*radjallahu anh*): „**Co powiesz na temat *tekbir iftitah*?**”. Hazrat Ebu Bekr Syddyk powiedział: „O Wysłanniku Allaha! Jeśli posiadałbym czterdzieści wielbłądów i jeśli wszystkie czterdzieści byłoby objuczonych kosztownościami, nawet gdybym rozdał je wszystkim biednym, to i tak nie uzyskałbym tyle *sewab*, ile otrzyma się za wypowiedziany razem z imamem *tekbir iftitah*”.

Następnie Prorok (*alejhisselam*) zapytał Hazrat Omara: „**O Omarze, a co ty powiesz na temat *tekbir iftitah*?**”. Hazrat Omar (*radjallahu anh*) powiedział: „O Wysłanniku Allaha! Jeśli całą przestrzeń między Mekką a Medyną posiadałbym wypełnioną wielbłędami i nawet jeśli byłyby one obładowane kosztownościami to i tak za rozdanie ich wszystkim biednym nie zyskałbym takiego *sewab*, jaki jest za wypowiedziany razem z imamem *tekbir iftitah*”.

Potem Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**O Osmanie, a co ty powiesz na temat *tekbir iftitah*?**”. Hazrat Osman (*radjallau anh*) powiedział: „Wysłanniku Allaha! Jeślibym w nocy wykonał dwa rekaty namazu i w każdym z nich wyrecytował cały Święty Koran, to i tak nie uzyskam *sewab*, jaki jest za wypowiedziany razem z imamem *tekbir iftitah*”.

Następnie Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) zapytał Hazrat Aliego (*kerremallahu wedžeh*), co on powie o *tekbir iftitah*. Hazrat Ali rzekł: „Jeśli całą przestrzeń pomiędzy zachodem i wschodem byłaby wypełniona niewierzącymi, a mój Stworzyciel obdarzyłby mnie siłą, aby z nimi wszystkimi walczyć, to i tak nie zyskałbym *sewab*, jaki zyska się za wypowiedziany *tekbir iftitah* razem z imamem”.

Dalej Wysłannik Allaha powiedział: „**Moja wspólnota i Mój Eshabie! Jeśliby siedem warstw ziemi i siedem warstw nieba było papierem, a morza atramentem, wszystkie drzewa piórami, a wszyscy aniołowie pisarzami i do końca świata by pisali, to i tak nie byłiby w stanie zapisać sewab, jaki zyska się za wypowiedzenie z imamem *tekbir iftitah*”.**

Opowiadanie: Mesdżid wybudowany w pałacu

Imam Ebu Jusuf (*rahmetullahi alejh*), uczeń Imama a'zama Ebu Hanify, był za czasów Haruna Reszida sędzią. Pewnego dnia, gdy znajdował się przy Harunie Reszidzie, to pewien człowiek przyszedł ze skargą na drugiego. Wezyr Haruna Reszida powiedział, że jest on jego świadkiem. Jednak Imam Ebu Jusuf nie przyjął wezyra za świadka. Kalif zapytał się, dlaczego nie przyjmuje wezyra jako świadka. Imam odpowiedział, że jednego dnia kalif polecił wezyrowi jakąś sprawę i ten powiedział do kalifa, że jest jego sługą, niewolnikiem. Jeśli powiedział prawdę, to niewolnik nie jest przyjmowany na świadka. Jeśli skłamał, to nie wysłucha się oświadczenia kłamcy. Kalif spytał się czy ten zgodzi się, żeby on sam został świadkiem. Imam odpowiedział, że się nie zgodzi. Kalif spytał się, dlaczego. Imam odpowiedział, że nie wykonuje on namazu razem ze wspólnotą. Kalif odpowiedział, że jest zajęty sprawami muzułmanów. Imam powiedział, że w miejscu, gdzie jest posłuszeństwo Stworzycielowi, tam nie słucha się stworzenia. Kalif przyznał mu rację i nakazał wybudować w pałacu mesdżid. Wyznaczywszy muezzina oraz imama, od tamtej pory regularnie wykonywał namaz ze wspólnotą.

NAMAZ PIĄTKOWY

Allah Najwyższy uczynił dzień Dżuma (Piątek) szczególnym dla muzułmanów. Wykonywanie namazu w piątek w południe jest nakazem Allaha Najwyższego.

Allah Najwyższy w ostatnich wersetach Sury Dżuma głosi: „**O Moi zaszczytzeni wiarą poddani! W Piątek, kiedy wypowiadany jest południowy Ezan, biegnijcie do meczetu, aby wysłuchać chutby i wykonać namaz piątkowy! Przestańcie zajmować się handlem! Namaz piątkowy i chutba są dla was lepsze niż inne zajęcia. Po wykonaniu namazu piątkowego wychodząc z meczetu, możecie się rozejść, żeby zająć się ziemskimi sprawami. Pracujcie, oczekując ryzyk (ryzk, zaopatrzenie, dzienna dawka żywności) od Allaha Najwyższego. Wspominajcie często Allaha Najwyższego, abyście mogli się uratować!”.**

Po namazie ten, kto chce, idzie do pracy i pracuje, a ten, kto chce zostać w meczecie, może wykonywać namaz, recytować Święty Koran, odmawiać *dua*. Kiedy przyjdzie czas na namaz piątkowy, grzechem jest zajmowanie się handlem.

Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) w różnych świętych hadisach powiedział: „**Kiedy muzułmanin wykona w Piątek *gusl* i uda się na namaz piątkowy, to grzechy popełnione w ciągu tygodnia zostaną mu wybaczone, a za każdy krok obdarzony będzie *sewab***”.

„Allah Najwyższy zapieczętuje serca tych, którzy nie wykonują namazu piątkowego. Staną się oni nierozważni”.

„Najcenniejszym z dni jest Piątek. Piątek jest cenniejszy od świąt i Dnia Aszure. Piątek jest świętem muzułmanów na tym świecie i w Raju”.

„Jeśli ktoś nie wykona trzech namazów piątkowych, mimo że nic nie stoi mu na przeszkodzie, to Allah Najwyższy zapieczętuje jego serce, tzn. nie będzie w stanie czynić dobra”.

„Po namazie piątkowym przychodzi taka chwila, w której odmawiana *dua* wierzącego, nie zostanie odrzucona”.

„Kto po namazie piątkowym wyrecytuje siedem razy *Sury Ihlas* i *Mu’awwizetejn* (*Sury Felak* i *Nas* razem), ten będzie chroniony przez Allaha Najwyższego przed katastrofami, kłopotami i złymi czynami”.

„Tak jak żydzi zostali obdarzeni Sobotą, chrześcijanie Niedzielą, tak i muzułmanie zostali obdarzeni Piątkiem. Ten dzień jest dobry, pomyślny i użyteczny dla muzułmanów”.

W Piątek wykonywane akty czci są przynajmniej dwukrotnie więcej warte, niż wykonywane w inne dni. W Piątek popełnione grzechy są również dwukrotnie cięższe.

W Piątek zbierają się dusze i poznają się ze sobą. Odwiedza się groby. W tym dniu wstrzymywane są męki grobowe, według niektórych uczonych, męki wierzących nie rozpoczynają się już później. Męki niewierzących jednak trwają dalej, aż do Dnia Zmartwychwstania poza Piątkiem i Ramadanem. Wierzący, którzy umierają tego dnia i tej nocy, nie są poddawani mękom grobowym. Piekło nie jest bardzo gorące w Piątek. Adem (*alejhisselam*) został stworzony w Piątek. W Piątek został też wyprowadzony z Raju. Ci, którzy znajdują się w Raju, zobaczą Allaha Najwyższego w Piątek.

Fard namazu piątkowego

W Piątek wykonuje się namaz szesnastorekatowy. Wykonanie dwóch rekatów z tego namazu należy do *fard*. Ten *fard* jest silniejszy od namazu południowego. Należy spełnić dwa rodzaje warunków, żeby namaz piątkowy był *fard*:

1. Warunki *eda*.

2. Warunki *wudżub*.

Jeśli nie zostanie spełniony jeden z warunków *eda*, to namaz nie zostanie zaakceptowany. Natomiast jeśli nie zostaną spełnione warunki *wudżub*, to namaz zostanie przyjęty.

7 warunków *eda*, żeby namaz piątkowy został zaakceptowany:

1- Wykonywanie namazu w mieście (miasto oznacza tu miejsce, którego wspólnota nie mieści się w największym meczecie).

2- Wykonywanie namazu za zgodą przywódcy państwa lub administratora. Wyznaczony przez nich *hatib* może wyznaczyć na swoje miejsce kogoś innego.

3- Wykonywanie namazu południowego na czas.

4- Wygłaszanie chutby o czasie.

[Uczeni uznali, że wygłaszanie chutby piątkowej jest jak wypowiedzenie „*Allahü ekber*”, gdy przystępuje się do namazu. tzn. obie chutby należy głosić tylko w języku arabskim. *Hatib* wypowiada po cichu *E’uzu*, a następnie głośno *hamd* i *sena* oraz *Szihadę* i *salat-u selam*. Później wygłasza mowę o tym, co przyczynia się do otrzymania nagrody i kary w życiu po śmierci oraz recytuje święte wersety. Siada, następnie wstaje i zaczyna wygłaszać drugą chutbę, w miejsce mowy (*waaz*) odmawia modlitwę za wierzącymi. Do *mustehab* należy wspomnienie imion Czterech Kalifów. Zakazane jest mieszanie słów dotyczących tego świata z chutbą. Chutby nie powinno się wygłaszać jak przemówienia lub wykładu. Sunną jest wygłaszanie chutby krótko, zbytnie przedłużanie należy do *mekruh*].

5- Wygłoszenie chutby przed namazem.

6- Wykonywanie namazu piątkowego ze wspólnotą.

7- Zostawienie drzwi od meczetu otwartych dla każdego.

9 warunków *wudżub* namazu piątkowego:

1- Przebywanie na stałe w mieście i miasteczku. Nie jest to obowiązkiem dla podróżnika.

2- Bycie zdrowym. Nie jest to obowiązek dla chorych i tych, którzy nie są w stanie zostawić chorych pod czyjąś opieką oraz dla starszych.

3- Bycie wolnym.

4- Bycie mężczyzną. Nie jest to obowiązek dla kobiet.

5- Bycie zdrowym umysłowo i dojrzałym.

6- Niebycie niewidomym. Nawet jeśli ktoś mógłby niewidomego zaprowadzić na miejsce, to nie jest to dla niego obowiązkiem.

7- Bycie zdolnym do chodzenia. Nawet jeśli znajdzie się środek transportu, nie jest to obowiązek dla tych, którzy są sparaliżowani i nie mają nóg.

8- Niebycie uwięzionym i nieobawianie się wroga, rządu czy tyrana.

9- Nie powinien padać za bardzo deszcz, śnieg, nie powinno być burzy, zbyt dużo błota, ani zbyt zimno.

Jak wykonuje się namaz piątkowy?

Kiedy zostanie wypowiedziany południowy Ezan w Piątek, wykonuje się szesnastorekatowy namaz piątkowy w następującej kolejności:

1- Najpierw wykonuje się czterorekatową „**pierwszą sunnę**” namazu piątkowego. Sunna ta jest jak pierwsza sunna namazu południowego. Jej intencję wypowiada się w następujący sposób: „Złożyłem intencję, żeby zdobyć aprobatę Allaha, wykonania pierwszej sunny namazu piątkowego, zwróciłem się w kierunku *kyble*”.

2- Następnie w meczecie wypowiada się drugi Ezan i wygłasza chutbę.

3- Po wygłoszeniu chutby, wypowiada się *ikamet* i razem ze wspólnotą wykonuje się dwa rekaty **fard** namazu piątkowego.

4- Po wykonaniu *fard* namazu piątkowego, wykonuje się czterorekatową „**ostatnią sunnę**”. Wykonuje się ją tak jak pierwszą sunnę namazu południowego.

5- Następnie składa się intencję: „**Wykonania ostatniego niewykonanego południowego namazu *fard*, który jest dla mnie *fard***” i wykonuje się namaz „**Ahir zuhur**”. Ten cztererekatowy namaz wykonuje się tak jak *fard* namazu południowego.

6- Następnie wykonuje się dwa rekaty „**sunny obowiązującego czasu**”. Wykonuje się je jak sunnę namazu porannego.

7- Później recytuje się **Ajetel-kursi**, wypowiada *tesbih* i robi *dua*.

Sunny i edeb dnia Piątku

- 1- Rozpoczęcie w czwartek przygotowań do Piątku.
- 2- Wykonanie *gusl* w Piątek.
- 3- Przyszczyżenie włosów na głowie. Obcięcie dłuższej części brody, która wystaje ponad garść oraz obcięcie paznokci. Założenie czystego ubrania.
- 4- Udanie się na namaz piątkowy możliwie jak najszybciej.
- 5- Aby dostać się do przedniego rzędu, nie należy przechodzić po barkach członków wspólnoty.
- 6- Nieprzechodzenie w meczecie przed kimś, kto wykonuje namaz.
- 7- Po wejściu hatiba na minber zachowanie milczenia, nieodpowiadanie komuś, kto rozmawia, nawet robiąc znak, niepowtarzanie Ezanu.
- 8- Po namazie piątkowym wyrecytowanie siedem razy Sury: Fatiha, Kafirun, Ihlas, Felak, Nas.
- 9- Pozostanie w meczecie do namazu południowego i wykonywanie *ibadet*.
- 10- Uczestniczenie w lekcji kogoś, kto uczy tego, co przekazali w książkach uczeni sunniccy.
- 11- Spędzenie całego Piątku na wykonywaniu *ibadet*.
- 12- Wypowiadanie *salewat szerif* w Piątek.
- 13- Recytowanie Świętego Koranu, powinno się recytować **Surę Kehf**.
- 14- Dawanie jałmużny.
- 15- Odwiedzenie rodziców lub ich grobów.
- 16- Przygotowanie w domu dużo jedzenia i słodczy.

17- Wykonywane wielu namazów. Odrabianie namazów, których się nie wykonało.

NAMAZY ŚWIĄTECZNE

Pierwszy dzień miesiąca Szewwal jest pierwszym dniem Święta Fitr (Ijd-y Fytyr, Aj-dul Fitr, Ramazan Bajram), czyli Święta Zakończenia Ramadanu, zaś dziesiąty dzień miesiąca Zilhiddže jest pierwszym dniem Święta Składania Ofiar (Eid, Ijd-y Edhada, Kurban Bajram). W te dwa dni po wschodzie słońca, gdy minie zakazany czas robienia namazu, wykonanie dwóch rekatów namazu świątecznego jest dla mężczyzn *wadżib*.

Warunki namazu świątecznego są takie jak warunki namazu piątkowego. Jednak tutaj chutba należy do sunny i wypowiada się ją po namazie.

W Święto Zakończenia Ramadanu przed namazem świątecznym zjedzenie najpierw czegoś słodkiego (daktyli lub słodyczy), zrobienie *gusl*, użycie myswaka, założenie najlepszego ubrania, przekazanie *fitr* przed namazem, wypowiadanie po cichu *tekbir* w drodze do meczetu należy do *mustehab*.

W Święto Składania Ofiar do *mustehab* należy: nic nie jeść przed namazem świątecznym, zjedzenie mięsa z ofiary po wykonaniu namazu, w drodze na namaz głośne wypowiadanie *tekbir*, a po cichu przez tego, kto posiada usprawiedliwienie.

Namazy świąteczne są dwurekatowe. Wykonuje się je tylko razem ze wspólnotą, nigdy samemu.

Jak wykonuje się namaz świąteczny?

1- Najpierw wypowiada się intencję: „Złożyłem intencję wykonania namazu świątecznego, który jest *wadżib*, podążam za gotowym imamem” i staje się do namazu. Potem recytuje się: **Subhaneke**.

2- Po Subhaneke wypowiadając *tekbir*, podnosi się trzy razy ręce na wysokość uszu. Za pierwszym i drugim razem ręce opuszcza się na boki, a za trzecim razem składa się pod pępkiem. Imam najpierw recytuje Surę Fatiha, potem inną surę i razem z nim należy pochylić się do *ruku*.

3- W drugim rekacie imam najpierw recytuje Surę Fatiha i inną surę. Potem obie ręce podnosi trzy razy, wypowiadając *tekbir*. Po trzecim razie opuszcza je na boki.

Teszrik Tekbir

Od namazu porannego w Dniu Arefe (w dzień poprzedzający Święto Składania Ofiar) do namazu popołudniowego czwartego dnia Święta Składania Ofiar po namazach *fard* od razu po przekazaniu *selam* wypowiedzenie jeden raz **teszrik tekbir** jest *wadżib* dla wszystkich, kobiet i mężczyzn, którzy udali się na hadżdż i nie, bez względu na to, czy wykonują namaz razem ze wspólnotą czy też oddzielnie.

Nie wypowiada się go po namazie pogrzebowym. Po wyjściu z meczetu lub po rozmowie wypowiedzanie go nie jest potrzebne.

Jeśli imam zapomni *tekbir*, to wspólnota tego nie opuszcza. Mężczyźni mogą wypowiadać głośno, kobiety wypowiadają po cichu.

Teszrik Tekbir: „*ALLAHÜ EKBER, ALLAHÜ EKBER. LÂ ILÂHE ILLALLAH VALLAHÜ EKBER. ALLAHÜ EKBER VE LILLÂHILHAMD*”.

PRZYGOTOWANIE DO ŚMIERCI

Największą przestrogą jest przypominanie o śmierci. Wspominanie jej przez każdego wierzącego należy do sunny. Częste wspomnianie śmierci jest powodem przyłgnięcia do nakazów i unikania grzechów, zmniejsza odwagę w popełnianiu grzechów. Nasz Umiłowany Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Często wspominajcie śmierć, która zniszczy zmysł smaku i położy kres rozrywkom!**”. Niektórzy z wielkich ludzi religii mieli w zwyczaju raz dziennie rozmyślać o śmierci. Jeden z wielkich Ewlija, Muhammed Behaeddin Buhari (*kuddise sirruh*), codziennie dwadzieścia razy wyobrażał sobie, że zmarł i leży w grobie.

Tul-i emel to pragnienie długiego życia dla spełnienia swoich pożądań, przyjemności, wielkich aspiracji. Pragnienie długiego życia w celu wykonywania *ibadet* i służeniu religii, nie należy do *tul-i emel*. Ci, którzy uganiają się za swoimi pragnieniami, nie robią *ibadet* na czas, nie okazują skruchy za grzechy, ich serca są twarde, nie pamiętają o śmierci, nie biorą pouczeń do serca. Oni swoje życie spędzają na gromadzeniu bogactwa i stanowisk, zapominając o życiu wiecznym. Myślą tylko o rozrywkach i przyjemnościach.

Święte hadisy głoszą:

„Umrzyjcie, nim nadejdzie śmierć. Nim zostanieie rozliczeni, rozliczcie najpierw samych siebie!”.

„Gdyby zwierzęta wiedziały tak, jak wy wiecie, co się stanie po śmierci, to nie znaleźlibyście tłustego zwierzęcia do zjedzenia”.

„Kto dniem i nocą wspomina śmierć, ten na Sądzie Ostatecznym będzie obok szehidów”.

Pragnienia długiego życia dla spełnienia swoich pożądań są przyczyną słabości do rozrywek ziemskich, zapomnienia o śmierci i oszukiwania siebie zdrowiem, młodością. W celu uratowania się od tej słabości powinno się wyleczyć jej przyczyny. Powinno się myśleć o tym, że śmierć może nadejść w każdej chwili, poznać szkody, jakie wywołuje pragnienie spełniania swoich życzeń i poznać korzyści, jakie przyniesie wspomnianie śmierci. Święty hadis głosi:

„Śmierć często wspominajcie. Wspominanie jej chroni człowieka przed popełnieniem grzechu i jest powodem powstrzymania się od tego, co jest szkodliwe w życiu wiecznym”.

Czym jest śmierć?

Śmierć nie oznacza, że przestanie się istnieć. Śmierć to koniec więzi duszy z ciałem, odejście duszy od ciała. Zgon jest stanem człowieka, dzięki któremu przechodzi on do innego stanu, jak przejście z jednego domu do innego. Hazrat Omar bin Abdulaziz powiedział: „Zostaliście stworzeni tylko dla życia wiecznego! Przeprowadzicie się z jednego domu do drugiego”. Śmierć dla wierzącego jest prezentem, darem, a dla grzesznika nieszczęściem. Człowiek nie chce śmierci. Gdy tymczasem śmierć jest lepsza od snucia intryg. Człowiek kocha życie, jednak śmierć jest dla niego lepsza. Prawdziwy muzułmanin ratuje się śmiercią od ucisków i zmęczenia. Śmierć tyranów wpływa na to, że kraje i ludzie zyskują spokój. Dawny dwuwiersz mówi o śmierci pewnego tyrana w tym znaczeniu:

Sam nie miał wygodnie, nie dał też spokoju ludziom,

Odszedł precz z tego świata, niech wytrzymają ci, którzy są w grobach.

Odejście duszy od ciała u muzułmanina jest jak uwolnienie się jeńca z więzienia. Muzułmanin po śmierci nie zechce wrócić na ten świat. Tylko szehidowie chcą wrócić, żeby zostać jeszcze raz szehidami. Śmierć jest dla każdego muzułmanina darem. Tylko grób jest w stanie chronić religię człowieka. Zaś życie w grobie jest jak znajdowanie się w ogrodzie rajskim albo w dole Piekła.

Śmierć jest rzeczywistością

Czy jest możliwe uratowanie się od śmierci? Oczywiście, że nie. Nikt nie trzyma życia w swoich rękach nawet przez jedną sekundę. Dla kogo nadszedł czas śmierci, ten umiera. Ten czas jest chwilą, która trwa tyle, ile zamknięcie otwartych

oczu. W Świętym Koranie powiadomione zostało w tym znaczeniu: „**Gdy przyjdzie śmierć, to jej czasu nie przesuną do przodu i do tyłu o jedną godzinę**”. Gdzie Allah Najwyższy przeznaczył komuś śmierć, tam on umrze, pozostawiając swój majątek, dzieci. Allah Najwyższy wie, ile codziennie wykonujemy oddechów. Nie ma nic, o czym by On nie wiedział. Jeśli uwierzyliśmy i nasze życie spędziliśmy na *ibadet*, naszym końcem będzie szczęście. Allah Najwyższy powiedział do Azraila (*alejhisselam*): „**Moim przyjaciółom życie odbieraj łagodnie, zaś wrogom z trudem!**”. Jakże radosna jest to nowina dla wierzących, zaś dla pozbawionych wiary jakże wielkim jest nieszczęściem.

NAMAZ POGRZEBOWY

Gdy umrze jakiś wierzący, to dla mężczyzn, którzy zostali o tym powiadomieni, a jeśli ich nie ma, to dla kobiet, wykonanie namazu pogrzebowego (*dženaze*) należy do *fard kifaje*. Namaz pogrzebowy jest to namaz dla Allaha i *dua* dla zmarłego. Ci, którzy nie przywiązują do tego wagi, stracą wiarę.

Warunki namazu pogrzebowego

- 1- Zmarły powinien być muzułmaninem.
- 2- Ciało zmarłego powinno być umyte. Pogrzebanego bez umycia, jeśli nie został zasypany ziemią, wyciąga się i myje, następnie robi się namaz pogrzebowy. Miejsce, w którym znajdują się zwłoki i imam, powinno być czyste.
- 3- Jeśli ciało zmarłego jest w połowie; jeśli ciała z głową lub bez niej jest więcej niż połowa, to zwłoki powinny znajdować się przed imamem.
- 4- Zwłoki powinno się położyć na ziemi lub trzymać blisko ziemi albo położyć na kamieniu. Głowa zmarłego powinna znajdować się po prawej stronie imama, a nogi po lewej. Kładzenie odwrotnie jest grzechem.
- 5- Zwłoki powinny znajdować się przed imamem.
- 6- Miejsca *awret* zmarłego i imama powinny być zakryte.

Fard w namazie pogrzebowym

- 1- Wypowiedzenie cztery razy *tekbir*.
- 2- Wykonywanie namazu na stojąco.

Sunny w namazie pogrzebowym

1- Wyrecytowanie Subhaneke.

2- Wyrecytowanie *salewat*.

3- Zmówienie za siebie, zmarłego i wszystkich muzułmanów znane *dua*, którymi prosi się o wybaczenie i boskie miłosierdzie.

Namaz pogrzebowego nie wykonuje się w meczecie.

Dziecku, które urodziło się żywe i potem zmarło, nadaje się imię, myje się je, owija w całun i robi się namaz pogrzebowy.

Gdy niesie się trumnę ze zwłokami, to trzyma się ją w czterech miejscach. Najpierw bierze się trumnę od strony głowy na prawe ramię, potem od strony nóg na prawe ramię, potem od strony głowy na lewe ramię, potem od strony nóg na lewe ramię i za każdym razem niesie się po dziesięć kroków. Gdy dojdzie się do grobu, nim nie ściągnie się trumny z ramion, nie siada się. Podczas pogrzebu siedzą tylko ci, którzy nie mają nic do zrobienia.

Jak się wykonuje namaz pogrzebowy?

Każdy z *tekbir* namazu pogrzebowego jest jak jeden rekat. Podczas czterech *tekbir* tylko za pierwszym podnosi się ręce na wysokość uszu. Podczas następnych trzech *tekbir* już się tego nie robi.

1- Po wypowiedzeniu pierwszego *tekbir* i po złożeniu rąk, recytuje się **Sübhanek**e razem ze słowami: „*ve dželle senaüke*”. Nie recytuje się *Sury Fatiha*.

2- Po drugim *tekbir* wypowiada się *salewat*, czyli *dua*: „*Allahümme salli*” i „*Barik*”.

3- Po trzecim *tekbir* wypowiada się *dua dženaze*. [Zamiast *dua dženaze* można też wypowiedzieć: „*Rabbena atina*[...]” lub tylko: „*Allahümmalfirleh*” albo w intencji *dua Surę Fatiha*].

4- Po czwartym *tekbir* przekazuje się od razu *selam* w prawą i lewą stronę. Przekazując *selam*, składa się je w intencji dla zwłok i wspólnoty.

Imam wypowiada na głos tylko cztery *tekbir* i *selam* w stronę ramion, pozostałe recytuje po cichu.

Po zrobieniu namazu pogrzebowego, robienie *dua* przy trumnie nie jest dozwolone. Jest to *mekruh*.

NAMAZ TERAWIH

Namaz *terawih* jest sunną dla mężczyzn i kobiet. Wykonuje się go każdej nocy w miesiącu Ramadan. Wykonywanie go ze wspólnotą należy do sunny *kifaje*. Jego pora nadchodzi po namazie nocnym, przed namazem *witr*. Można też wykonać go po namazie *witr*. I tak np., jeśli ktoś zdążył na część namazu *terawih*, wykona namaz *witr* z imamem, a te rekaty z *terawih*, których nie zdążył wykonać, wykonuje po namazie *witr*.

Nie odrabia się zaległości niewykonanych namazów *terawih*. Jeśli się go odrobi, to wtedy jest to namaz *nafile*. Nie będzie to namazem *terawih*.

Namaz *terawih* składa się z dwudziestu rekatów.

Jak się wykonuje namaz terawih?

Namaz *terawih* robi się razem ze wspólnotą tylko w miesiącu Ramadan. Do *mustehab* należy wykonywanie namazu *terawih* po dwa rekaty z dziesięcioma *selam* i co cztery rekaty wypowiedzenie *tesbih*. Ten, kto ma zaległości w namazach, w wolnym czasie odprawia zaległe namazy na miejscu sunien codziennych namazów i namazu *terawih*. Postarawszy się jak najprędzej odrobić zaległe namazy, zaczyna wykonywać potem i te namazy.

Jeśli wspólnota wykona namaz *terawih* w meczecie, to inni mogą go zrobić sami w domu; nie będzie to grzechem. Jednak zostaną pozbawieni *sewab* wykonania namazu w meczecie ze wspólnotą (dotyczy mężczyzn). Jeśli wykona się go w domu z jedną osobą lub więcej, to zyska się dwadzieścia siedem razy więcej *sewab*, niż robiąc samemu (w świętych hadisach zostało powiadomione, że kobiety zyskają więcej *sewab*, gdy będą wykonywały namaz *terawih* w domu). Jeszcze lepiej, gdy w każdym *tekbir iftitah* złoży się intencję. Kto nie wykonuje namazu nocnego ze wspólnotą, ten nie robi namazu *terawih* ze wspólnotą. Ten, kto nie wykonał namazu nocnego ze wspólnotą, robi sam namaz *fard* i po tym może wykonać namaz *terawih* ze wspólnotą.

ROZDZIAŁ PIĄTY

NAMAZ PODCZAS PODRÓŻY

Muzułmanin ze szkoły hanefickiej, jeśli uda się w podróż z intencją pozostania w odległości przynajmniej stu czterech kilometrów, przez krócej niż piętnaście dni, staje się *musafir*.

Bycie *seferi* (podróżnikiem) lub *musafir* (gościem) oznacza bycie podróżnym. *Musafir* cztererekatowe namazy *fard* wykonuje jako dwurekatowe. Jeśli podporządkuje się imamowi, który jest *mukim* (osiadły, miejscowy, zamieszkały na stałe), to też robi cztery rekaty. Jeśli *musafir* zostanie imamem, to po drugim rekacie przekazuje *selam*. Podporządkowana mu wspólnota, żeby uzupełnić namaz, robi jeszcze po dwa rekaty.

Seferi może robić *mesh* na *mest* przez trzy dni i trzy noce. Może przerwać post, jednak jeśli podróż przebiega wygodnie, to lepiej jest, żeby postu nie przerywał. Nie składa ofiary. Namaz piątkowy nie jest także dla niego obowiązkiem.

Udający się w podróż w ostatnim czasie namazu, jeśli nie zrobił tego namazu, to wykonuje go jako dwurekatowy. Jednak ten, kto wrócił na miejsce stałego zamieszkania w ostatnim czasie namazu, jeśli go nie zrobił, to robi cztery rekaty.

W książce pt. „**Ni'met-i islam**” napisane jest: „Wszędzie i zawsze dozwolone jest wykonywanie namazów *nafile* na siedząco, nawet jeśli ma się siłę wykonywać je na stojąco. Podczas wykonywania w pozycji siedzącej dla *ruku* pochyla się ciałem, a dla *sedźde* kładzie się głowę na ziemi. Jednak jeśli się nie ma usprawiedliwienia, to za namaz *nafile* zrobiony na siedząco bez usprawiedliwienia zyska się połowę *sewab*, jakie zyskuje się za namaz wykonany na stojąco. Namazy *nafile* to sunny w pięciu codziennych namazach i namaz *terawih*. Podczas drogi poza miastem, na wsi dozwolone jest robienie namazu siedząc na zwierzęciu. Nie trzeba się zwracać w stronę *kyble*, robić *ruku* i *sedźde*. Robi się go z *ima*, tzn. trochę pochyla się ciałem do *ruku*, a do *sedźde* — od tego jeszcze więcej. *Nedżaset* znajdujący się na zwierzęciu, nie jest przeszkodą dla namazu. Kto robiąc namaz *nafile* na ziemi, zmęczył się, może podeprzeć się laską, o człowieka, ścianę. Nie jest prawidłowe robienie namazu, idąc.

Nie jest też dozwolone robienie namazów *fard* i *wadżib* siedząc na zwierzęciu, gdy nie jest to konieczne. Mogą być one wykonane tylko wtedy, gdy jest to niezbędne. Usprawiedliwiona konieczność to: znajdowanie się w niebezpieczeństwie utraty majątku, życia i zwierzęcia; gdy zejdzie się ze zwierzęcia, kradzież zwierzęcia lub majątku znajdującego się na nim lub obok niego; obecność drapieżnika, wroga lub

błota na ziemi; opady deszczu; gdy stan chorego pogorszy się lub opóźni się jego wyzdrowienie przez wsiadanie, schodzenie; gdy podczas czekania na przyjaciół, znajdzie się w niebezpieczeństwie; gdy po zejściu nie można bez pomocy wsiąść na zwierzę. Jeśli to możliwe, to powinno się wykonywać namaz, zatrzymawszy zwierzę w kierunku *kyble*. Jeśli nie jest to możliwe, to wykonuje się namaz w kierunku, w którym się jedzie. Podobnie jest, gdy wykonuje się namaz na *mahil*⁴⁰, który jest na zwierzęciu. Gdy zatrzyma się zwierzę i postawi się pod tym nosidłem belkę, to będzie to jak *serir*, czyli nosze, leżak, deska, stół, ława, kanapa i będzie znaczyło, że wykonuje się namaz na ziemi. Należy wtedy robić namaz na stojąco w stronę *kyble*. Kto może zejść, nie robi namazu *fard* na nosidle.

Wykonywanie namazu na statku jest takie, jak nauczył Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) Hazrat Dżafera Tajjara, gdy jechał on do Etiopii: W płynącym statku, jeśli nie ma się usprawiedliwionej konieczności, wykonuje się też namazy *fard* i *wadżib*. Na statku można robić namaz ze wspólnotą. W płynącym statku wykonywanie namazu z *ima* nie jest dozwolone, robi się *ruku* i *sedżde* oraz powinno się być zwróconym w kierunku *kyble*. Rozpoczynając namaz, stoi się w kierunku *kyble*. Gdy statek skręca, to samemu skręca się w stronę *kyble*. Na pokładzie powinno się też oczyszczać z *nedżaset*. Według Imama a'zama Ebu Hanify w płynącym statku dozwolone jest też wykonywanie namazów *fard* siedząc na podłodze, nawet jeśli nie ma się usprawiedliwienia.

Jeśli zatrzymany na środku morza statek bardzo się kołysze, to jest jak płynący statek. Jeśli kołysanie jest niewielkie, to jest jak statek znajdujący się na brzegu. W statku, który stoi na wybrzeżu, nie robi się namazów *fard* na siedząco. Jeśli jest możliwe wyjście na brzeg, to wykonywanie namazu na stojąco na statku nie jest stosowne, powinno się wtedy wyjść na ląd i tam go wykonać. Jeśli istnieje niebezpieczeństwo utraty majątku, życia lub że statek może odpłynąć, to jest dozwolone robienie namazu na pokładzie na stojąco”.

Ibni Abidin oświadczył: „Wykonywanie namazu na pojeździe dwukołowym, który bez przywiązania do zwierzęcia nie ustoi prosto na ziemi, gdy on stoi lub jedzie, jest jak wykonywanie namazu na zwierzęciu. Czterokołowy pojazd jest jak *serir*, stół, ława. Gdy znajduje się w ruchu, to zgodnie z usprawiedliwieniem dla wykonywania namazu na zwierzęciu, które zostało powyżej wymienione, można na nim robić namazy *fard* i zatrzymawszy pojazd, wykonywać namaz w stronę *kyble*. Jeśli nie można go zatrzymać, to wykonuje się namaz tak jak na płynącym statku”. Kto podczas jazdy nie jest w stanie zwrócić się w stronę *kyble*, ten — naśladując szkołę szafi'icką — łączy dwa namazy. Jeśli nie ma takiej możliwości, to zwrot w stronę *kyble* należy

⁴⁰ *mahil* – rodzaj dużego nosidła, które zakłada się np. na wielbłąda w celu przewozu bagażu lub ludzi.

pominać. Nikomu nie wolno robić namazu z *ima*, siedząc na krześle, fotelu. W autobusie, samolocie wykonuje się namaz tak, jak w pojeździe czterokołowym.

Jeśli nie jest to konieczne w podróży, to nie powinno się robić namazów *fard* i *wadżib* na zwierzęciu. Powinno się zatrzymać pojazd i zrobić namaz na stojąco w stronę *kyble*. Z tego względu powinno się sięgnąć po środki zaradcze przed wejściem do pojazdu.

Musafir na statku i w pociągu powinien podczas namazu *fard* stanąć w kierunku *kyble* i położyć kompas obok miejsca, w którym będzie robił namaz. Gdy statek i pociąg skierują się w stronę *kyble*, to powinien on podążać za tym kierunkiem. Jeśli odsunie klatkę piersiową od *kyble*, to jego namaz będzie nieważny. W autobusie, pociągu, na falistym morzu wykonywanie namazów *fard* nie jest dozwolone dla tych, którzy nie mogą zwrócić się w kierunku *kyble*. Tacy podczas podróży mogą naśladować szkołę szafi'icką i połączyć namazy południowy z popołudniowym i wieczorny z nocnym. Podczas podróży te dwa namazy robią jeden po drugim, ponieważ w szkole szafi'ickiej w podróży, która jest dłuższa niż 80 km, jest dozwolone przełożenie namazu popołudniowego do czasu namazu południowego, a nocnego do czasu namazu wieczornego albo odroczenie namazu południowego do czasu popołudniowego, a wieczornego do czasu namazu nocnego. Dlatego ten, kto jest w szkole hanefickiej, jeśli nie jest w stanie zwrócić się w stronę *kyble*, gdy ruszy w drogę, to w dzień w porze na namaz południowy podczas postoju wykonuje zaraz po namazie południowym namaz popołudniowy, a w nocy podczas postoju w czasie nocnego namazu najpierw namaz wieczorny a potem od razu namaz nocny. Do tych czterech namazów składa intencję, tzn. myśli w sercu: „**Naśladować szkołę szafi'icką, wykonuję następujące namazy**”. Namazów dwóch czasów nie łączy się, nim nie wyruszy się w drogę lub gdy podróż się skończy.

NAMAZ PODCZAS CHOROBY

Usprawiedliwieniem nazywa się to, co wychodząc z ciała, unieważnia abdest i jest ciągłe. Jeśli u kogoś mocz, upławy, gazy z odbytu, krwawienie nosa i płynąca krew z rany, żółta ciecz, łzy z powodu bólu lub opuchnięcia występują cały czas przez jedną porę namazu, to taki ktoś oraz kobieta, u której pojawiła się krew *istihaza*, są usprawiedliwieni. Powinno się powstrzymać te dolegliwości przez zatkanie, lekarstwem lub robiąc namaz na siedząco albo z *ima*. Mężczyzna, który nie trzyma moczu, wkłada do kanału moczowego kawałek waty wielkości ziarenka pszenicy. Tamponik z waty wchłonie mocz w małej ilości, przeszkodzi w wydostawaniu się go na zewnątrz i w ten sposób nie dojdzie do unieważnienia abdestu. Podczas oddawania moczu tamponik sam wyjdzie. Jeśli ciekącego moczu jest dużo, to nadmiar przejdzie

przez tamponik, co unieważni abdest. Mocz nie powinien zabrudzić bielizny. Kobieta powinna zawsze wkładać podpaskę. Jeśli upławy nadal występują, to do każdego namazu pobiera abdest i tak wykonuje namaz. Ten, kto ma usprawiedliwienie, może robić namazy *fard*, *nafile* i *kaza* z jednym abdestem do końca czasu namazu, może trzymać w ręku Święty Koran. Gdy minie czas namazu, to abdest staje się nieważny. Nim minie czas namazu, abdest może stać się nieważny również z innych powodów. I tak np., jeśli pobiera się abdest, gdy z jednej dziurki nosa płynie krew, a potem zacznie płynąć z drugiej, to abdest staje się nieważny. Usprawiedliwienie posiada ten, u kogo istnieje powód unieważnienia abdestu, który występuje ciągle przez jeden czas namazu. Nie posiada usprawiedliwienia ten, u kogo po pobraniu abdestu nie płyną upławy tak długo, jak trwa zrobienie namazu *fard* tego czasu. Według jednej z opinii szkoły malikickiej, jeśli wypłynie kropla, to ma się usprawiedliwienie. Jeśli ktoś ma usprawiedliwienie, gdy wypłynie jeden raz jedna kropla, to żeby w następnej porze namazu nadal posiadał to usprawiedliwienie, te krople powinny płynąć dalej. Jeśli krople nie popłyną w ogóle do następnego czasu namazu, to kończy się ważność usprawiedliwienia. *Nedżaset*, który jest powodem usprawiedliwienia, gdy zabrudzi ubranie i plama jest większa od wielkości jednego dirhema, to — jeśli istnieje możliwość zapobieżenia ponownemu zabrudzeniu — powinno się umyć zabrudzone miejsce.

Jeśli pojawi się obawa, że wykonanie *gusl* stanie się powodem choroby lub pogorszy chorobę lub przedłuży ją, to robi się *tejemmum*. O tym lęku wie się z własnego doświadczenia albo z wypowiedzi sprawiedliwego lekarza muzułmanina. Zostanie przyjęta też opinia lekarza, o którym nie mówi się, że jest grzesznikiem. Powodem choroby może być zimne miejsce zamieszkania, brak możliwości ogrzania wody lub pójścia do łaźni. Według szkoły hanefickiej jednym *tejemmum* można zrobić tyle namazów *fard*, ile się zechce. Według szkoły szafi'ickiej i malikickiej dla każdego namazu *fard*, *tejemmum* powinno się pobrać od nowa.

Jeśli połowa ciała, na której robi się abdest, jest raną, to robi się *tejemmum*. Jeśli rana jest mniejsza od połowy ciała, to zdrowe miejsca się myje, a na chorych robi się *mesh*. W *gusl*, ponieważ całe ciało jest traktowane jako jeden organ, jeśli połowa ciała jest raną, to robi się *tejemmum*. Jeśli ranne miejsce jest mniejsze niż połowa, to zdrowe się myje, a na chorym robi się *mesh*. Jeśli *mesh* szkodzi ranie, to robi się *mesh* na opatrunku, jeśli to także jest szkodliwe, to w ogóle się go nie wykonuje. Podczas abdestu i *gusl*, jeśli *mesh* na głowie szkodzi, to się go nie robi. Kto nie używa wody, bo ma egzemę, ranę na ręce, ten robi *tejemmum*, pocierając twarz, ramiona piaskiem (o ścianę z wapna, kamienia, ziemi). Ten, kto ma ręce i nogi odcięte, a twarz w ranach, wykonuje namaz bez abdestu. Kto nie może znaleźć nikogo do pomocy w pobieraniu abdestu, robi *tejemmum*. W takiej sytuacji własne dziecko, niewolnik czy pomocnik wynajęty za opłatą muszą pomóc. Można również chcieć pomocy od innych, jednak

oni nie są zobowiązani jej udzielić. Mąż i żona nie muszą pomagać sobie nawzajem w pobieraniu abdestu.

Kto ma opatrunek (z bandażu, waty, plastra, maści) na ranie, wrzodzie, z powodu oddania krwi, przykładania pijawek, na złamanej lub zwichniętej kończynie i nie może myć tych miejsc ciepłą lub zimną wodą lub robić na nich *mesh*, to robi jeden raz *mesh* na części większej niż połowa miejsca opatrunku podczas abdestu i *gusl*. Jeśli ściągnięcie opatrunku zaszkodzi, to znajdujących się pod nim zdrowych miejsc się nie myje, jednak na zdrowej skórze widocznej między bandażem *mesh* się wykonuje. Nie trzeba robić opatrunku, gdy ma się abdest. Jeśli po *mesh* zmieni się opatrunek, założy inny bandaż, to na nowym bandażu nie trzeba powtarzać *mesh*.

Ten, kto nie może stać lub chory, który uważa, że jeśli będzie stał, to jego choroba się przedłuży, robi namaz na siedząco, a do *ruku* ciało trochę pochyla. Następnie wyprostowuje się i robi dwa razy *sedžde*. Siada tak, jak mu wygodnie. Dozwolone jest: klęczenie, siedzenie objąwszy kolana lub ze skrzyżowanymi nogami. Ból głowy, kolan, oczu uważany jest za oznakę choroby. Usprawiedliwieniem jest też to, że nie chce się zostać zobaczonym przez wroga. Namaz na siedząco może wykonywać także ten, kto na stojąco traci post, abdest. Kto może ustać na nogach, ten wykonuje namaz, podpierając się. Kto nie może za długo stać, ten wypowiada *iftitah tekbir* na stojąco, a gdy pojawią się bóle, kontynuuje namaz na siedząco. Komu jest trudno zrobić *sedžde* na ziemi, ten recytuje na stojąco, a *ruku* i *sedžde* robi z *ima* na siedząco. Na siedząco do *ruku* pochyla się niewiele, a do *sedžde* nieco bardziej. Kto nie może pochylić się całym ciałem, ten pochyla głowę. Nie musi się robić *sedžde* na czymś. Jeśli się robi *sedžde* na czymś, jeśli dla *sedžde* pochyliło się więcej niż dla *ruku*, namaz będzie zaliczony, ale *mekruh*. Nie jest dozwolone wykonywać namazu na leżąc z *ima*, gdy jest możliwość pomodlenia się w pozycji siedzącej, opierając się o coś. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) odwiedził chorego. Gdy zobaczył, że ten podniósł ręką poduszkę i na niej zrobił *sedžde*, to poduszkę odebrał. Chory podniósł kawałek drzewa i na nim zrobił *sedžde*. On zabrał mu drzewo i powiedział: „Jeśli starcza ci siły, to rób *sedžde* na ziemi! Jeśli nie możesz pochylić się do ziemi, to nie podnoś niczego do twarzy i nie rób na tym *sedžde*! Rób namaz z *ima* i w *sedžde* pochyl się więcej niż w *ruku*!”. W książce pt. „*Bahr-ür-raik*” napisane jest, że w Surze Al Imran 191 powiadomiono w tym znaczeniu: „Komu starcza siły, ten namaz robi na stojąco. Niezdolny robi go na siedząco. A niemogący wykonać go na siedząco robi, leżąc”. Gdy Imran bin Husajn zachorował, to Wyśłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział do niego: „Namaz rób na stojąco! Jeśli nie starczy ci siły, to rób na siedząco! Jeśli i na to nie starczy ci siły, to rób, leżąc na boku lub na plecach”. Z tego wynika, że chory, który nie może wykonać namazu na stojąco, robi go, siedząc; a ten, kto nie może na siedząco, robi go, leżąc. Nie dano pozwolenia robienia namazu na krześle, fotelu. W religii islam nie jest odpowiednie

robienie namazu przez chorego i jadących w autobusie, lecących w samolocie, siedząc na krześle, fotelu. Kto pójdzie do meczetu, żeby zrobić namaz ze wspólnotą i nie jest w stanie wykonać go na stojąco, robi namaz na stojąco w domu. Jeśli pojawi się jeden z dwudziestu powodów, to jest się usprawiedliwionym z nierobienia namazu ze wspólnotą. Usprawiedliwieniem nieuczestniczenia w namazie piątkowym jest: deszcz, upał i ostre zimno; lęk przed napadem wroga i utratą życia lub majątku; lęk przed zostaniem samemu w drodze, gdy znajomi odeszli, gdy robi się bardzo ciemno; lęk zadłużonego biedaka, że zostanie złapany i uwięziony; bycie niewidomym; sparaliżowana noga lub odcięta noga; bycie chorym, bycie paralitykiem; błoto; niemożność chodzenia; bycie starcem, który nie może chodzić; stracenie okazji pobrania lekcji *fikh*, która zdarza się bardzo rzadko; lęk, że straci się możliwość zjedzenia ulubionego posiłku; bycie zabieganym podczas podróży; bycie opiekunem chorego i nie znalezienie na swoje miejsce kogoś innego; silny wiatr w nocy; konieczność skorzystania z ubikacji; lęk chorego, że jego choroba się pogorszy lub przedłuży oraz opiekuna chorego, że chory będzie zaniedbany, a także — ze względu na bardzo podeszły wiek — niemożność chodzenia. Na namaz ze wspólnotą pójść i wrócić na piechotę jest lepiej, niż pojechać i wrócić pojazdem. Nie jest dozwolone wykonywanie namazu w meczecie, siedząc na krześle, fotelu. Robienie *ibadet* w sposób, o jakim nie zostało powiadomione przez islam, jest *bidat*⁴¹. W książkach *fikh* oznajmione zostało, że robienie *bidat* jest dużym grzechem.

Jeśli chory nie może siedzieć bez opierania się o coś, to kładzie się na plecach. Jeśli nie może położyć się na plecach, to kładzie się na prawym boku i robi namaz z *ima* głową. Kto nie może zwrócić się w stronę *kyble*, zwraca się w stronę, w którą jest mu łatwo. Leżącemu na plecach kładzie się coś pod głowę i zwraca się jego twarz w stronę *kyble*. Dobrze jest, gdy ma podciągnięte kolana. Dozwolone jest zostawienie namazu na później do odrobienia choremu, który nie jest w stanie robić *ima* głową. Pomiędzy namazami chory postępuje w sposób, na jaki pozwalają mu siły. Chory, który podczas namazu wykonywanego na siedząco poczuje się lepiej, kontynuuje go w pozycji stojącej. Kto stracił przytomność, ten nie robi namazu. Jeśli wyzdrowieje nim minie czas pięciu namazów, to musi je wszystkie odrobić. Jeśli zaś minie sześć namazów, to nie robi w ogóle *kaza* (nie odrabia ich). Obowiązkiem jest szybko odrabiać zaległe namazy, jeśli robi się je nawet tylko z *ima*. Jeśli umrze się, nim się je odrobi, to do *wadżib* należy nakazanie w testamencie, żeby z zostawionego majątku dano *fidje* (okup) dla *iskat*. Powiedziane jest, że jeśli nie zostawi się takiego testamentu, to dozwolone jest, by opiekun, a nawet ktoś obcy dał ze swojego majątku *fidje* do zrobienia *iskat*.

⁴¹ *bidat*, *bid'at* — innowacja w religii.

NAMAZY ZALEGŁE

Namaz z tego względu, że jest aktem czci robionym ciałem, nie może być wykonywany przez kogoś innego. Wszyscy powinni wykonywać swoje namazy sami. Wykonywanie namazu na czas nazywa się **Eda**. Ponowne wykonanie w jakimkolwiek innym czasie nazywa się **Iade**. I tak np., nim minie czas, powinno się wykonać ponownie namaz zrobiony *mekruh*, a jeśli nie ma się takiej możliwości, to zawsze do *wadżib* należy jego *iade*.

Wykonywanie namazów *fard* i *wadżib*, gdy minie ich pora, nazywa się **Kaza**. Wykonując codziennie pięć razy namaz *fard* i *witr*, a także namazy *kaza*, powinno uważać się na kolejność. Kto nie posiada do odrobienia więcej niż pięć zaległych namazów, tego nazywa się „**uporządkowanym, starannym, sumiennym**”. *Fard* namazu piątkowego powinno wykonać się po namazie południowym tego samego dnia. Kto nie obudzi się na namaz poranny, jeśli przypomni sobie o tym nawet podczas wypowiedziania chutby, powinien od razu wykonać jego *kaza*. Jeśli nie wykona się jednego namazu, to nie jest dozwolone wykonywanie po nim następnych pięciu. Święty hadis głosi: „**Kto prześpi lub zapomni jeden namaz, jeśli przypomni sobie o tym w następnym namazie wykonywanym ze wspólnotą, to najpierw kończy namaz z imamem, a następnie robi kaza poprzedniego namazu! Po tym ponownie wykonuje ten, który robił razem z imamem!**”.

Wykonywanie *kaza* namazu *fard* należy do *fard*. Wykonywanie *kaza* namazu *wadżib* należy do *wadżib*. Nie zostało nakazane odrabianie zaległości namazów *sunna*. W szkole hanefickiej jednogłośnie zdanie uczonych oznajmia: „Zostało nakazane wykonywanie namazów *sunna* tylko o ich porze. Niewykonane namazy *sunna* na czas, nie są długiem człowieka. Nie zostało nakazane robienie dla nich później *kaza*. Ponieważ *sunna* namazu porannego jest bliska *wadżib*, jej *kaza* robi się tego samego dnia przed namazem południowym razem z namazem *fard*. Jednakże jeśli minie południe nie wykonuje się *kaza* sunny namazu porannego, a sunien pozostałych namazów nie odrabia się w ogóle. Jeśli robi się *kaza*, to nie zyska się *sewab* sunny. Wykona się tylko namaz *nafile*”. W „**Ibni Abidin**” i „**Tergib-üs-namaz**” na 162 stronie powiadomiono: „Wykonywanie sunny bez usprawiedliwienia na siedząco jest dozwolone. Niewykonywanie jej w ogóle jest grzechem. Wykonywanie *fard* na siedząco, gdy ma się usprawiedliwienie, jest również dozwolone”.

Świadomie i bez powodu opuszczanie namazów obowiązkowych jest wielkim grzechem. Takie niewykonane na czas namazy powinno się odrobić. Istnieją tylko dwa powody, które pozwalają na świadome opuszczenie namazów *fard* i *wadżib*. Pierwszym jest znajdowanie się naprzeciwko wroga, a drugim lęk przed złodziejem, drapieżnym zwierzęciem, powodzią, wichurą tego, kto jest w drodze, jeśli nawet nie ma intencji odbycia trzydniowej drogi. Tacy mogą robić namaz na siedząco i zwrócić

się w jakąkolwiek stronę lub wykonywać go na zwierzęciu z *ima*, a gdy tego nie zrobią, to mogą go zostawić do odrobienia na później. Zostawienie namazów do odrobienia na później z tych dwóch powodów, a także z powodu snu i zapomnienia, nie jest grzechem. W przypisach do książki pt. „**Eṣbah**” napisane jest: „Wykonanie namazu po czasie przez tego, kto tonie lub tego, kto kogoś takiego ratuje, będzie też właściwe”. Jednak gdy skończy się usprawiedliwienie, to jego obowiązkiem jest wykonanie *kaza* tego namazu. Poza zakazanymi czasami, opóźnienie namazu z powodu zarabiania na życie, pod warunkiem, że będzie on odrobiony od razu w wolnym czasie, jest dozwolone. Jeśli jeszcze bardziej się go opóźni, to zacznie być to zaliczane do grzechów. Nasz Umiłowany Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) niezrobione cztery namazy z powodu ostrej walki w bitwie Hendek wykonał razem ze wspólnotą od razu tej samej nocy, mimo że Jego Towarzysze (*radjallahu anhum*) byli ranni i bardzo zmęczeni. Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: **„Połączenie dwóch namazów *fard* należy do wielkich grzechów”**, tzn., nie wykonawszy jednego namazu na czas, wykonać go po czasie, jest wielkim grzechem. Jeden ze świętych hadisów głosi: **„Kto świadomie połączy ze sobą jeden namaz z drugim, ten będzie się palił osiemdziesiąt *hukbe* w Piekło”**. Jedna *hukbe* to osiemdziesiąt lat *ahiret*. Jeden dzień *ahiret* równy jest tysiącu lat na ziemi. Jeśli tak duża kara czeka za nie wykonanie na czas jednego namazu, to trudno sobie wyobrazić karę tych, którzy w ogóle go nie robią.

Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: **„Namaz jest filarem religii. Kto robi namaz, ten doskonali swoją religię. Kto namazu nie wykonuje, ten niszczy swoją religię”**. W jednym ze świętych hadisów ogłosił: **„W Dniu Sądu Ostatecznego pierwszym pytaniem po pytaniu o wiarę będzie pytanie o namaz. Allah Najwyższy oznajmi: ‘O Mój poddany! Jeśli uda ci się rozliczyć z namazu, to jesteś uratowany. Ułatwię tobie pozostałe rozliczanie’.”** W Surze Ankebut 145 oznajmione zostało w tym znaczeniu: **„Namaz wykonany bezbłędnie chroni człowieka od nieczystych, haniebnych czynów”**. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: **„Człowiek znajduje się najbliżej swojego Stworzyciela w czasie, gdy wykonuje namaz”**.

Muzułmanin nie wykonuje któregośkolwiek z namazów z tych dwóch powodów: 1- Nie wykonuje go, bo posiada usprawiedliwienie. 2- Choć wie, że namaz jest jego obowiązkiem, uważa go za wartościowy, to jednak opuszcza go z powodu lenistwa.

Opóźnienie namazu bez usprawiedliwienia, tzn. zostawienie go do odrobienia na później, jest wielkim grzechem. Grzech ten nie zostaje wybaczony, gdy zostanie zrobiona *kaza*. Gdy robi się *kaza*, zostanie wybaczony tylko grzech niezrobienia namazu. Nim nie robi się *kaza* namazów, nie zyska się wybaczenia tylko przez wyrażenie żalu. Po zrobieniu *kaza* należy okazać skruchę i mieć nadzieję na wybaczenie. Okazawszy skruchę, powinno się odrobić zaległe namazy. Jeśli ma się

siłę zrobienia *kaza*, a mimo to się go nie wykona, to oprócz tego popełni się duży grzech. Ten duży grzech, gdy minie czas na zrobienie *kaza* [ok. 6 min], zwiększa czas poprzedniej kary, ponieważ obowiązkiem jest odrobienie zaległego namazu od razu w wolnym czasie. Nieprzywiązujący do tego wagi, będą palić się w nieskończoność. W „*Umdet-ül-islam*” i „*Cami’-ül fetava*” napisane jest: „Jeśli istnieje możliwość zrobienia jednego namazu *fard* naprzeciwko wroga, to opuszczenie go, jest jak grzech, gdy popełnieni się siedemset dużych grzechów”. Grzech opóźnienia *kaza* jest jeszcze większym grzechem niż niewykonanie namazu w jego czasie. Złożywszy intencję wykonania pierwszej zaległości *kaza*, gdy zrobi się jedną *kaza*, to te wszystkie grzechy zostaną wybaczone.

WYJAŚNIENIE: Czy można zrobić w miejscu namazów *sunna* namazy *kaza*?

Hazrat Abdulkadir Gejlani w książce pt. „*Fütuh-ul gayb*” napisał: „Muzułmanin powinien najpierw zrobić namazy *fard*. Po zrobieniu *fard*, robi sunnę. Potem jest zajęty *nafile*. Gdy ma się zaległości w *fard*, zajmowanie się sunnami nie jest rozsądne. Nie zostaną przyjęte sunny tego, kto ma zaległości w *fard*. Ali bin Ebi Talib (*radjallahu anh*) powiadomił, że Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: **‘Kto ma zaległości w *fard*, jeśli będzie robił *nafile* zamiast *kaza fard*, ten na próżno się trzyma. Nim ten ktoś nie odrobi zaległości, Allah Najwyższy nie przyjmie jego namazów *nafile*’.** O tym świętym hadisie, zapisanym przez Abdulkadira Gejlaniego, uczony szkoły hanefickiej, Hazrat Abdulhak Dehlewi, wyraził taką opinię: „Ta informacja wskazuje na to, że nie zostaną przyjęte sunny i *nafile* tych, którzy mają zaległości w *fard*. Wiemy o tym, że sunny stanowią całość razem z *fard*, a to oznacza, że sunny są dla *fard* powodem uznania ich za poprawne, jeśli się coś w nich opuści. Dla tego, kto ma zaległości w *fard*, na nic zdadzą się sunny”.

Mufti jerozolimski, Muhammed Sadyk Efendi, opisując konieczność odrabiania zaległości namazów *faite* (niezrobionych z powodu snu, zapomnienia), powiedział w ten sposób: „Spytano się wielkiego uczonego Hazrat Ibni Nudzejma: ‘Jeśli ten, kto ma zaległe namazy, wykonuje sunny namazu porannego, południowego, popołudniowego, wieczornego i nocnego z intencją ich *kaza*, to czy opuścił sunny?’. Na to on odpowiedział: ‘Nie opuścił sunien, ponieważ wykonywanie sunien w pięciu namazach znaczy wykonanie jeszcze innego namazu poza *fard* w tym czasie. Szejtan chce, żeby w ogóle nie robiono namazu. Wykonując dodatkowy namaz poza namazem *fard*, doprowadza się do jego upokorzenia. Wykonując *kaza*, zamiast sunny, też spełnia się sunnę. Ten, kto ma zaległości *kaza* w każdej porze namazu wykonuje poza namazem *fard* tego czasu inny namaz *kaza fard* w miejsce sunny. Wielu muzułmanów nie

wykonuje *kaza*, tylko *sunnę*, oni pójdą do Piekła. Gdy tymczasem ten, kto robi *kaza* zamiast *sunny*, uratuje się od niego’.”.

Jak robi się namazy *kaza*?

Powinno się jak najprędzej zacząć odrabiać zaległe namazy *fard*, a także okazać za nie skruchę, żeby uratować siebie od wielkiej kary. Z tego względu powinno się także wykonywać *sunny* w intencji *kaza*. Kto nie wykonywał namazów z lenistwa, posiada od lat zaległości *kaza*, przystępując do *sunny*, powinien złożyć intencję zrobienia pierwszego niezrobionego namazu tego czasu. Według czterech szkół powinno się taką intencję złożyć. W szkole hanefickiej opuszczenie namazu bez usprawiedliwienia jest *Ekber-i kebair*, czyli jednym z największych grzechów, który wzrasta dla każdego namazu wraz z minionym wolnym czasem na jego wykonanie, ponieważ w wolnym czasie obowiązkiem jest wykonanie *kaza* od razu. W celu uratowania się od tego strasznego grzechu — którego nie da się oddać w liczbach — i od kary, powinno się, robiąc pierwszą czterorekatową *sunnę* namazu południowego, złożyć intencję wykonania pierwszego niezrobionego *fard* namazu południowego. Zaś podczas robienia ostatniej *sunny* namazu południowego intencję wykonania pierwszego niezrobionego *fard* namazu porannego. Wykonując *sunnę* namazu popołudniowego, powinno się złożyć intencję wykonania niezrobionego pierwszego *fard* namazu popołudniowego. Podczas namazu wieczornego, wykonując *sunnę*, powinno się zrobić jej trzy rekaty z intencją wykonania niezrobionego *fard* namazu wieczornego. Wykonując pierwszą *sunnę* namazu nocnego, powinno się zrobić ją w intencji wykonania niezrobionego *fard* namazu nocnego, a ostatnią *sunnę* zrobić w trzech rekatach w intencji wykonania pierwszego niezrobionego namazu *witr*. W ten sposób każdego dnia robi się jednodniowe namazy *kaza*. Również *terawih* powinno się robić z intencją namazów *kaza*. Ile lat wynoszą zaległości namazów *kaza*, tak długo powinno się te namazy w ten sposób nadrabiać. Gdy skończą się namazy *kaza*, powinno się zacząć robić *sunnę*. Jeśli ma się czas, to przy każdej okazji powinno się robić namazy *kaza* i jak najprędzej pozbyć się tych zaległości, ponieważ grzechy za niezrobione namazy *kaza* z każdym dniem rosną.

ROZDZIAŁ SZÓSTY

NIEROBIĄCY NAMAZU

Hazrat Ebu Bekr Syddyk (*radjallahu anh*) oznajmił: „Gdy przychodzi czas na pięciokrotny namaz, to aniołowie mówią: ‘Ej synowie Adema, wstańcie! Wykonując namaz, zgaście ogień, który został przygotowany do spalenia ludzi’.”. W jednym ze świętych hadisów powiadomione jest: **„Namaz jest tym, co odróżnia muzułmanów od niewierzących”**, tzn. muzułmanin wykonuje namaz, a niewierzący nie. Zaś hipokryci (*munaifyk*) czasami się modlą, a czasami nie. Hipokryci będą bardzo ciężko karani w Piekło. Abdullah bin Abbas (*radjallahu anh*), jeden z największych uczonych komentarza Świętego Koranu powiedział, że usłyszał od Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) te słowa: **„Ci, którzy nie robią namazu, w Dniu Sądu zastaną Allaha Najwyższego w gniewie”**.

Uczeni od świętych hadisów jednogłośnie powiadomili: „Zostanie niewierzącym ten, kto nie martwi się, że nie zrobił namazu na czas” albo umrze bez wiary. A co będzie z tymi, którym nie przyjdzie on nawet na myśl, nie uznają go za obowiązek? Uczeni sunniccy jednogłośnie ogłosili, że *ibadet* nie jest częścią wiary. Jednak odnośnie namazu nie ma jednomyślnej opinii. Z imamów *fikh*: **Imam Ahmed bin Hanbel, Ishak bin Rahewejh, Abdullah bin Mubarek, Ibrahim Nehai, Hakem bin Utejbe, Ejjub Sahtijani, Dawud Tai, Ebu Bekr bin Szejbe, Zubejr bin Harb** i wielu innych wielkich uczonych oznajmiło, że ten, kto świadomie nie zrobi jednego namazu, zostanie *kafir*. W takim razie, bracie w religii, nie opuszczaj nawet jednego namazu i nie rób go ociężale! Wykonuj go chętnie! Co zrobisz, gdy Allah Najwyższy w Dniu Sądu wymierzy karę według opinii tych uczonych?

Według szkoły hanbelickiej ten, kto bez usprawiedliwienia nie wykona jednego namazu, zostanie zabity jako *murted*. Nie umyje się jego zwłok, nie owinie w całun i nie robi się namazu pogrzebowego, a także nie pochowa się go na cmentarzu muzułmanów i nie oznaczy się jego grobu. Jego zwłoki zostaną złożone w dole na jakiejś górze.

Zaś według szkoły szafi’ickiej, choć nie zostanie on *murted*, to jednak jego karą będzie śmierć. Prawa szkoły malikickiej odnośnie tych, którzy nie robią namazu, są takie same jak prawa szkoły szafi’ickiej.

Według szkoły hanefickiej, niewykonujący namazu zostaną uwięzieni aż zaczną go wykonywać albo będą bici aż zaczną z nich płynąć krew.

Kto nie spełnia tych 5 uczynków, zostanie pozbawiony tych pięciu:

- 1- Kto nie daje zekatu od swojego majątku, ten nie odniesie z niego pożytku.
- 2- Kto nie daje *uszu* od swojego pola, ten nie będzie miał *bereket*⁴² w swoim zarobku.
- 3- Kto nie daje jałmużny, ten nie będzie miał zdrowego ciała.
- 4- Kto nie robi *dua*, tego pragnienia nie zostaną spełnione.
- 5- Kto nie chce zrobić namazu, gdy przyjdzie na niego czas, ten w ostatnim oddechu nie wypowie Słów Szehadu.

Święty hadis głosi: „**Allah Najwyższy obdarzy piętnastoma trudnościami tego, kto opuszcza namaz bez powodu. Sześć z nich jest na ziemi, trzy w czasie śmierci, trzy w grobie i trzy podczas wstawania z grobu.**

Sześć trudności na ziemi:

- 1- Nie zyska w swoim życiu *bereket* ten, kto nie robi namazu.
- 2- Zniknie z jego twarzy piękno, dobroduszość, którymi Allah Najwyższy obdarzył Swoich ukochanych.
- 3- Nie zyska się *sewab* za żaden dobry uczynek.
- 4- Żadne *dua* nie zostaną przyjęte.
- 5- Nikt nie będzie darzył go sympatią.
- 6- Dobre *dua* muzułmanów nie przyniosą mu korzyści.

Podczas śmierci odczuje się te trzy cierpienia:

- 1- Będzie się strasznie i ciężko umierało.
- 2- Umrze się będąc głodnym.
- 3- Nawet jeśli wypije się dużo wody, to umrze się, będąc spragnionym.

Trzy cierpienia w grobie:

- 1- Grób będzie aż ciasny, że kości człowieka się poskręcają.
- 2- Jego grób zostanie wypełniony ogniem, który w dzień i noc będzie go palił.

⁴² *bereket* – błogosławieństwo, szczęście, urodzaj.

3- Allah Najwyższy ześle do jego grobu bardzo dużego węża. Nie będzie on podobny do ziemskich węży. Każdego dnia o każdej porze namazu będzie on kąsał go, nie zostawiając go ani na chwilę.

Trzy cierpienia w Dniu Sądu:

1- Nie odejdą od niego anioły *azab* (wymierzające kary), które zaciągają do Piekła.

2- Allah Najwyższy ukaże się przed nim jako gniewny.

3- Będzie miał trudny rozrachunek, zostanie wrzucony do Piekła”.

KORZYŚCI ROBIĄCYCH NAMAZ

Istnieje bardzo dużo świętych hadisów, które głoszą o zaletach robienia namazu i o *sewab*, jakimi zostanie się za to obdarzonym. W książce Abdulhaka bin Sejfuddina Dehlewiego pt. „*Esi’at-ül-leme’at*” powiadomione zostały święte hadisy o ważności wykonywania namazu:

1- Ebu Hurejre (*radjallahu anh*) przekazał, że Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Codzienny pięciokrotny namaz i namaz piątkowy, do następnego Piątku i post w Ramadanie do następnego Ramadanu są kefaret (pokutą) za popełnione grzechy. Chronienie się przed popełnieniem dużych grzechów będzie powodem wybaczenia małych grzechów**”. Zniszczy to popełnione w międzyczasie małe grzechy poza tymi, które dotyczą naruszania praw innych ludzi. Gdy skończy się wybaczenie za małe grzechy, to stanie się to powodem zmniejszenia kary za duże. Powinno się okazać skrucę za duże grzechy, żeby zostały one wybaczone. Jeśli nie posiada się dużych grzechów, to będzie to powodem podwyższenia stopnia. Ten święty hadis jest zapisany w „**Muslim**”. Powodem wybaczenia błędów w codziennym pięciokrotnym namazie jest namaz piątkowy, a błędów popełnionych w namazie piątkowym — post w Ramadanie.

2- Ebu Hurejre (*radjallahu anh*) powiadomił także, że Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) spytał się: „**Czy pozostanie brud na ciele tego, kto codziennie pięć razy myje się bieżącą wodą, która płynie przed jego drzwiami?**”. Towarzysze Proroka odpowiedzieli, że nie pozostanie go w ogóle. Wysłannik Allaha oznajmił: „**I tak też jest z namazem. Allah Najwyższy usunie małe grzechy tym, którzy robią codziennie pięć razy namaz**”. Ten święty hadis jest zapisany w „**Buhari**” i „**Muslim**”.

3- Abdullah bin Mesud (*radjallahu anh*) opowiedział, że ktoś pocałował obcą kobietę, tzn. jeden z Ensarów sprzedawał daktyle i pewna kobieta chciała je kupić. On odczuł silne pożądanie do tej kobiety. Powiedział, żeby poszła z nim do jego domu, ponieważ ma tam jeszcze lepsze daktyle i je jej da. Gdy poszli do domu, objął ją i pocałował. Kobieta powiedziała: „Co robisz? Bój się Allaha!”. Kiedy człowiek ten zaczął żałować swojego postępu, poszedł do Wysłannika Allaha i opowiedział o tym, co zrobił. Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) nie dał mu odpowiedzi, czekał na objawienie od Allaha Najwyższego. Potem ten sam człowiek robił namaz. Allah Najwyższy zesłał 115 święty werset z Sury Hud w tym znaczeniu: **„Rób namaz po dwóch stronach dnia i gdy zajdzie słońce! Na pewno dobre uczynki zniszczą złe”**. Dwie strony dnia, to przed południem i po południu, czyli namaz poranny, południowy i popołudniowy, zaś nocny namaz blisko dnia to namaz wieczorny i nocny. Ten święty werset powiadamia, że codzienne wykonywanie pięciokrotnego namazu jest powodem wybaczenia grzechów. Ten sam człowiek spytał się: „O Wysłanniku Allaha! Czy ta radosna nowina jest tylko dla mnie? Czy też dla wszystkich ze wspólnoty?”. Wysłannik Allaha odpowiedział: **„Dla wszystkich z Mojej wspólnoty”**. Ten święty hadis zapisany jest w dwóch „Sahih”⁴³.

4- Enes bin Malik (*radjallahu anh*) powiedział, że ktoś przyszedł do Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) i powiedział: „Popełniłem grzech, za który należy się kara *had*⁴⁴. Ukarz mnie!”. Wysłannik Allaha nie spytał się, co takiego uczynił. Nadszedł czas namazu i wszyscy wspólnie go wykonali. Gdy Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) skończył namaz, to człowiek ten wstał i powiedział: „Wysłanniku Allaha! Popełniłem grzech, który wymaga kary *had*. Ukarz mnie karą *had*, która jest nakazana w księdze Allaha Najwyższego!”. Wysłannik Allaha spytał się: **„Czy nie robiłeś razem z nami namazu?”**. Odpowiedział, że robił. Wysłannik Allaha powiedział: **„Nie martw się, Allah Najwyższy wybaczył tobie ten grzech!”**. Ten święty hadis jest zapisany w dwóch podstawowych księgach hadisów. Człowiek ten myślał, że popełnił duży grzech zasługujący na karę *had*. Wybaczenie ze względu na wykonanie namazu wskazuje na to, że był to mały grzech albo że, mówiąc *had*, miał na myśli karę za małe grzechy zwaną „*ta'zir*”. O tym, że tak właśnie było, świadczy również to, że po pytaniu Wysłannika Allaha nie powiedział on ponownie: „Ukarz mnie karą *had*!”.

⁴³ Dwa „Sahih” — księgi (zbiory świętych hadisów) Buhariego i Muslima.

⁴⁴ *had* — kara, o której wymiarze stanowczo informuje islam. Kara *had* jest za pięć grzechów: cudzołóstwo, pijaństwo, oczernienie kogoś cnotliwego, że popełnił cudzołóstwo, kradzież, napad. *Had* nie jest powodem oczyszczenia z tych grzechów. Żeby się od nich wyzwolić, powinno się także okazać skruchę.

5- Abdullah bin Me'sud (*radjallahu anh*) powiedział, że spytał się Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*), jakie czyny są najbardziej lubiane przez Allaha Najwyższego. Ten odpowiedział: „**Wykonany na czas namaz**”. Zaś niektóre święte hadisy głoszą, że: „**Najpierw najbardziej lubi namaz wykonany na czas**”. Potem spytał się, jakie kolejno uczynki są przez Niego umiłowane. Odpowiedział: „**Spełnianie dobrych uczynków matce i ojcu**”. Ten spytał się, jakie są następne. Odpowiedział: „**Robienie dżihad na Drodze Allaha**”. W innym świętym hadisie: „**Z czynów najlepszym jest nakarmienie innych**”. W jeszcze innym: „**Rozpowszechnianie przekazywania *selam***”. Zaś w jeszcze innym: „**Wykonywanie namazu, gdy wszyscy śpią**”. W innym świętym hadisie: „**Najwartościowszy czyn to by nie skrzywdzić nikogo słowem i ręką**”. W jeszcze innym świętym hadisie oznajmił: „**Najwartościowszym czynem jest dżihad**”. W innym świętym hadisie: „**Najwartościowszym czynem jest hadżdż *mebrur***”, czyli hadżdż, podczas którego nie popełniło się w ogóle grzechów. Istnieją też święte hadisy, które głoszą: „**Wspominanie Allaha Najwyższego**” i „***Ibadet*, które są ciągłe**”. Odpowiedzi były dawane odpowiednio do stanów tych, którzy się pytali. I tak np. na początku islamu najwartościowszym, najlepszym czynem był dżihad. [W dzisiejszych czasach najlepszym czynem jest odpowiadanie niewierzącym pismem, publikacjami i rozpowszechnianie wierzenia sunnickiego wśród *ehli bidat*. W ten sposób prowadzący dżihad, a także pomagający finansowo, majątkiem, swoim ciałem będą współnikami w zyskanym *sewab*. Święte wersety i święte hadisy wskazują na to, że namaz jest wartościowszy od zekatu, jałmużny. Jednak danie czegoś komuś umierającemu, żeby uratować mu życie, jest wartościowsze od wykonania namazu].

6- Dżabir bin Abdullah powiadomił, że Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Opuszczenie namazu jest granicą, jaka znajduje się między człowiekiem a bluźnierstwem**”, ponieważ namaz jest zasłoną, która chroni człowieka przed bluźnierstwem. Gdy ta zasłona zostanie zniesiona, to człowiek z łatwością dopuści się bluźnierstwa. Ten święty hadis jest zapisany w „**Muslim**” i wskazuje na to, że zaprzestanie robienia namazu jest bardzo złe. Wielu z Towarzyszy Proroka powiedziało, że ten, kto bez usprawiedliwienia opuścił namaz, zostanie niewierzącym. Według szkoły szafi'ickiej i malickiej nie zostanie niewierzącym, jednak kara śmierci jest *wadżib*. Według szkoły hanefickiej zostanie uwięziony i zostanie pobity, aż zacznie robić namaz.

7- Ubade bin Samit (*radjallahu anh*) przekazał, że Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Allah Najwyższy nakazał wykonywać namaz codziennie pięć razy. Allah Najwyższy obiecał, że wybaczy temu, kto prawidłowo pobierze *abdest* i na czas wykona namaz, robiąc *ruku* właściwie i z pokorą. Nie obiecał tym, którzy tego nie robią. Jeśli zechce, to im wybaczy, jeśli zechce, ukarze**”. O tym świętym hadisie powiadomił Imam Ahmed, Ebu Dawud i

Nesai. Z tego wynika, że powinno się uważać na warunki namazu, *ruku* i *sedźde*. Allah Najwyższy dotrzyma danego słowa. Na pewno wybaczy tym, którzy prawidłowo wykonują namaz.

8- Ebu Ename Bahili (*radjallahu anh*) powiadomił, że Wyłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Wykonujcie codziennie pięciokrotny namaz! Zachowajcie post przez jeden miesiąc! Dawajcie zekat od swoich majątków! Bądźcie posłuszni waszym zwierzchnikom. Wejdźcie do Raju waszego Pana**”. To znaczy, że do Raju wejdzie muzułmanin, który codziennie robi pięciokrotny namaz, pości w miesiącu Ramadan, daje zekat od swojego majątku i jest posłuszny swoim przełożonym w rozkazach zgodnych z islamem. Ten święty hadis został przekazany przez Imama Ahmeda i Tirmuzi.

9- Jeden ze sławnych Towarzyszy Proroka, Burejde Eslemi (*radjallahu anh*), powiadomił, że Wyłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Umowa, jaka istnieje pomiędzy Mną a wami, to namaz**”. To znaczy, że ten, kto wykonuje namaz, jest muzułmaninem. Kto nie przywiązuje wagi do namazu, ponieważ nie traktuje go jako podstawowy obowiązek, zostanie niewierzącym. O tym świętym hadisie powiadomił Imam Ahmed, Tirmuzi, Nesai i Ibni Madže.

10- Ebu Zer Gifari (*radjallahu anh*) powiedział, że pewnego jesiennego dnia wyszedł razem z Wyłannikiem Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) na ulicę. Liście spadały z drzew. Wyłannik Allaha z jednego drzewa odłamał dwie gałęzie. Liście z nich od razu pospadały. Powiedział: „**O Eba Zer! Jeśli muzułmanin wykona namaz, żeby zyskać aprobatę Allaha Najwyższego, to jego grzechy opadną tak, jak liście z tych gałęzi**”. O tym świętym hadisie powiadomił Imam Ahmed.

11- Zejd bin Halid Dżuhemi przekazał, że Wyłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Gdy muzułmanin wykona prawidłowo i w pokorze dwa rekaty namazu, to jego byłe grzechy zostaną wybaczone**”. O tym świętym hadisie powiadomił Imam Ahmed (*rahimehullahu teala*).

12- Abdullah bin Amr ibni As (*radjallahu teala anh*) przekazał, że Wyłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Jeśli ktoś wykona namaz na czas, to będzie on mu w Dniu Sądu światłem, dowodem i powodem uratowania się od Piekła. Jeśli nie będzie chronił swoich namazów, to nie będą mu one światłem, dowodem i wybawieniem. Będzie znajdował się razem z Karunem, Faraonem, Hamanem i z Ubejem bin Halefem**”. To znaczy, że dla tego, kto wykonuje namaz prawidłowo, uważając na jego *fard*, *wadżib*, *sunnę* i *edeb*, namaz ten będzie powodem znalezienia się w Dniu Sądu w światłości. Jednak jeśli nie będzie kontynuował namazu w ten sposób, to w Dniu Sądu będzie razem z wyżej wymienionymi niewierzącymi, czyli spotka go surowa kara w Piekło. Ubej bin Halef należał do

rozbewstwień pogan z Mekki. W wojnie pod Uhud Wyśłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) Błogosławioną Ręką wysłał go do Piekła. O tym świętym hadisie powiadomili Imam Ahmed z Bejhekim i Darimi.

13- Jeden ze starszych z Tabiin, Abdullah bin Szakik (*rahimehullahu teala*), powiedział: „Towarzysze Proroka (*radjallahu anhum*) powiedzieli, że spośród *ibadet* tylko opuszczenie namazu będzie *kufur*”. O tym powiadomił Tirmuzi. Abdullah bin Szakik przekazał święte hadisy od Omara, Aliego, Osmana i Aisze (*radjallahu anhum*). Zmarł w 108 roku Hidżri.

14- Ebudderda (*radjallahu anh*) powiedział, że ktoś przez niego bardzo lubiany powiedział do niego: „**Jeśli nawet zostaniesz podzielony na kawałki, spalony w ogniu, to nie rób z czegokolwiek współnika Allaha Najwyższego! Nie opuszczaj namazów *fard*! Ten, kto świadomie opuszcza namazy *fard*, odstąpi od islamu. Nie pij wina! Wino jest kluczem do każdego zła**”. To znaczy, że ten, kto nie traktuje poważnie namazów *fard*, zostanie niewierzącym. Choć ten, kto nie wykonuje ich z powodu lenistwa, nie zostanie niewierzącym, jednak jest to jego wielkim grzechem. Nie jest grzechem odłożenie na później z powodu jednego z pięciu usprawiedliwień, które zostały przekazane przez islam. Wino i wszystkie napoje alkoholowe doprowadzają do utraty rozumu. Kto nie ma rozumu, może się dopuścić każdego zła.

15- Ali (*radjallahu anh*) powiadomił, że Wyśłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**O Ali! Nie opóźniaj tych trzech spraw: gdy nadejdzie pora namazu, wykonuj go od razu! Gdy pogrzeb zostanie przygotowany, wykonuj od razu namaz! Gdy znajdziesz kogoś równego dla swojej córki, to od razu wydaj ją za mąż!**”. Ten święty hadis przekazał Tirmuzi (*rahimehullahu teala*). Żeby nie opóźnić namazu pogrzebowego, można wykonywać go też w trzech czasach *mekruh*.

[Z tego rozumie się, że kobietę, córkę powinno się wydać za mąż za jej równego. „Równy” nie znaczy: ‘bogaty’, ‘dużo posiadający’. Równy znaczy tutaj, że mężczyzna powinien być prawidłowym muzułmaninem, sunnitą; powinien wykonywać namaz, nie pić napojów alkoholowych, czyli powinien być podporządkowany islamowi i posiadać pracę oraz zarobki wystarczające na utrzymanie rodziny. Ci, którzy chcą dla swoich córek mężczyzny, który jest tylko bogaty, posiada mieszkanie, doprowadzą je do nieszczęścia, wrzucą do Piekła. Dziewczyna też powinna wykonywać namaz, wychodzić na ulicę zasłonięta i nie powinna przebywać sam na sam z obcymi, a w tym i z krewnymi, którzy nie są *mahrem*].

16- Abdullah bin Omar (*radjallahu anh*) przekazał, że Wyśłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) powiedział: „**Allah Najwyższy będzie zadowolony z**

tych, którzy wykonują namaz od razu, gdy przyjdzie na niego pora. Wybaczy też tym, którzy spełniają go w ostatnim jego czasie". Ten święty hadis przekazał Tirmuzi (*rahimehullahu teala*).

Według szkoły szafi'ickiej i hanbelickiej jeszcze lepiej jest wykonywać każdy namaz w pierwszym czasie pory tego namazu, a według szkoły malikickiej blisko tego czasu. Jednak, robiąc namaz samemu, lepiej jest opóźnić namaz południowy, gdy jest bardzo gorąco. Według szkoły hanefickiej lepiej jest opóźnić namaz poranny i nocny, a także namaz południowy, gdy jest gorąco i zrobić go, gdy się ochłodzi. [Jednak namaz południowy dobrze jest zrobić według orzeczenia *Imamejn*⁴⁵, czyli nim rozpocznie się pora namazu popołudniowego, a namaz popołudniowy i nocny według Imama a'zama, gdy rozpocznie się jego pora, będzie to ostrożne postępowanie. Pobożni w każdym czynie postępują ostrożnie].

17- Ummi Ferwe (*radjallahu anha*) powiadomiła, że spytano się Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*), który z czynów posiada wysoki stopień. Wysłannik Allaha odpowiedział: „**Najlepszym z czynów jest namaz wykonany w pierwszym jego czasie**". O tym świętym hadisie powiadomili Imam Ahmed, Tirmuzi i Ebu Dawud (*rahimehumullahu teala*). Namaz jest najwyższym z aktów czci. Gdy przyjdzie jego czas i robi się go od razu, to jest jeszcze doskonalszy.

18- Aisze (*radjallahu anha*) powiedziała: „Nie zdarzyło mi się widzieć nawet dwa razy, żeby Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) wykonał namaz w ostatnich minutach przed zakończeniem jego czasu”.

19- Ummi Habibe (*radjallahu anha*) powiadomiła, że Wysłannik Allaha powiedział: „**Allah Najwyższy postawi wille dla tego muzułmanina, który każdego dnia poza namazami *fard* wykona dwanaście rekataw namazu jako *tetawwu***⁴⁶”. Ten święty hadis jest zapisany w „Muslim”. To znaczy, że Wysłannik Allaha nazywa namazy sunna wykonywane każdego dnia z namazami *fard* namazami *tetawwu*, czyli namazami *nafile*.

20- Jeden ze starszych z Tabiin, Abdullah bin Szakik (*rahimehullahu teala*), powiedział, że spytał się Hazrat Aisze (*radjallahu anha*) o namazy *tetawwu* Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*). Powiedziała: „Wysłannik Allaha robił przed południowym namazem *fard* cztery rekaty, potem dwa rekaty, po *fard*

⁴⁵ *Imamejn* — dwóch imamów. Przydomek dwóch imamów, tj. uczniów Imama a'zama Ebu Hanify, czyli Imama Ebu Jusufa i Imama Muhammeda. Obaj są *mudźtehid* w *mezheb*.

⁴⁶ *tetawwu* — *ibadet* poza *fard* i *wadżib*, tj. *ibadet nafile*, który jest wykonywany tylko po to, żeby zyskać aprobatę Allaha Najwyższego.

namazu wieczornego i nocnego dwa rekaty, przed namazem *fard* porannym dwa rekaty”. O tym powiadomili Muslim i Ebu Dawud (*rahimehumallahu teala*).

21- Aisze (*radyjallahu anha*) powiedziała: „Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) z *ibadet nafil* najregularniej robił sunnę namazu porannego”. Ta informacja zapisana jest w „**Buhari**” i „**Muslim**”. Aisze (*radyjallahu anha*) nazywa namazy sunna wykonywane w pięciokrotnych codziennych namazach namazami *nafile*.

[Imam Rabbani Ahmed bin Abdulehad Faruki Serhendi (*rahmetullahi alejh*), wielki uczony, który walczył z *ehli bidat*, największy protektor sunnitów przeciwko tym, którzy nie należą do żadnej *mezheb*, wielki *mudżahid*⁴⁷ rozpowszechniający wybraną przez Allaha Najwyższego religię. Ten, który zniszczył innowacje, napisał w w 1 tomie dzieła pt. „**Mektubat**”, które nie ma sobie podobnego, w 29 Liście:

Czyny, z których zadowolony jest Allah Najwyższy, to *fard* i *nafile*. *Nafile* nie posiadają żadnej wartości przy *fard*. Wykonanie na czas jednego *fard* jest wartościowsze od robienia bez przerwy przez tysiąc lat *ibadet nafil*. Tak jest z każdym rodzajem *ibadet nafil*, np.: namaz, zekat, post, *umre*, *hadżdż*, *zikr*. A nawet podczas robienia jednego *fard* uważanie na wykonanie go zgodnie z sunną jest lepsze od zrobienia jednej sunny i uważanie na wykonanie go zgodnie z *edeb*, jest lepsze od zrobienia jednego *edeb*. Przywódca muzułmanów, Omar Faruk (*radyjallahu anh*), pewnego dnia podczas prowadzenia namazu dla wspólnoty, gdy nie zobaczył jednego z muzułmanów, spytał się, jaki jest tego powód. Odpowiedziano, że nie przyszedł, bo może zasnął, ponieważ każdej nocy robi *ibadet nafil*. Ten powiedział: „Lepiej by było, gdyby przez całą noc spał i wykonał namaz poranny ze wspólnotą”. To znaczy, że podczas robienia *fard* wykonanie jednego z *edeb* i unikanie tego, co jest *mekruh* jest o wiele cenniejsze niż *zikr*, rozmyślanie. Oczywiście będzie to bardzo pożyteczne, jeśli będzie się tego przestrzegać razem z *fard*. Jednak bez niego zdaje się to na nic. I tak też lepiej jest, gdy da się jedną lirę zekatu niż tysiące lir jałmużny. Podczas dawania tej jednej liry uważanie na jeden *edeb*, np. danie bliskiej rodzinie, jest wielokrotnie lepsze od dawania nieobowiązkowej jałmużny. [Z tego rozumie się, że ci, którzy chcą robić w nocy namaz, powinni robić namazy *kaza*]. Nakazy Allaha Najwyższego nazywa się *fard*, a zakazy *haram*, nakazy naszego Proroka *sunna*, a zakazy *mekruh*. To wszystko nazywa się *ahkam-i islamijje*. Do *fard* należy posiadanie pięknej etyki i spełnianie dobrych uczynków. Ten, kto nie wierzy choć w jedno prawo *ahkam-i islamijje*, jest z niego niezadowolony, zostanie *kafir*, *murted*. Wierzących w nie wszystkie nazywa się **muzułmanami**, niepodporządkowanych im z lenistwa nazywa się zaś *fasyk*. *Fasyk* niepodporządkowany jednemu *fard* lub *haram* pójdzie do Piekła,

⁴⁷ *mudżahid* — walczący na Drodze Allaha z wrogami religii, prowadzący dżihad.

nie zostanie przyjęty żaden z jego czynów i nie zostaną zaakceptowane jego sunny, nie zostanie obdarzony on również *sewab*. Kto nie daje jednej liry zekatu, nie zostanie obdarzony *sewab* za żaden ze swoich dobrych uczynków, dobrodziejstw, na które wydał miliony. Wybudowane przez niego meczety, szkoły, szpitale i pomoc dla organizacji dobroczynnych nie przyniosą mu za to *sewab*. Nie zostanie przyjęty namaz *terawih* tego, kto nie zrobił namazu nocnego. *Ibadet*, który jest robiony poza *fard* i *wadżib*, nazywa się ***nafile***. Sunny należą do *ibadet nafile*. Według tego opisu ten, kto robi namaz *kaza*, wykonuje też namaz sunna. *Sewab* za zrobienie jednego *fard*, chronienie się od jednego *haram* są o wiele cenniejsze od milionów *sewab* za *nafile*. Kto nie robi jednego *fard*, złamie jeden *haram*, będzie palił się w Piekło. Nie uratują go od Piekła nawet *ibadet nafile*. Zmiany robione w *ibadet* nazywa się ***bidat*** (innowacją). Robienie *bidat* podczas wykonywania *ibadet* jest zakazane, ponieważ jest powodem jego zepsucia. W świętym hadisie oznajmiono: „**Nie zostanie przyjęty żaden z *ibadet* tego, kto popełnia *bidat***”. Nie powinno się podążać w namazie za tym, kto jest *fasyk*, którego żona i córka chodzą odsłonięte i za tym, kto robi *bidat*, np. używa w *ibadet* głośnika; nie powinno się słuchać ich przemówień, zmyślonych wypowiedzi o religii i czytać ich książek. Przyjaciela jak i wroga powinno się grzecznie traktować i łagodnie się do nich odzywać, nie powinno się z kimkolwiek kłócić, ponieważ święty hadis głosi: „**Ignorantowi nie daje się odpowiedzi**”. *Ibadet* oczyszcza serce, przy czym grzechy je zaciemniają, są przeszkodą w odebraniu *fejz*. Każdy muzułmanin powinien znać zasady wiary, *fard* i *haram*. Niewiedza nie jest usprawiedliwieniem, czyli ten, kto nie wie, jest jak ten, kto wie i nie wierzy]. „**Mektubat**” jest książką napisaną w języku perskim. Tutaj kończy się tłumaczenie. Hazrat Imam Rabbani zmarł w 1034 roku Hidżri [1624] w Indiach, w mieście Serhend.

PRAWDZIWY NAMAZ

Wielki uczony islamski, Abdullah Dehlewi (*rahmetullahi alejh*), w książce pt. „**Mekatib-i şerife**” w 85 Liście napisał:

Prorok Allaha powiadomił nas o wykonywaniu namazu ze wspólnotą, robieniu go z ***tumaninet***⁴⁸, o zrobieniu ***kawme*** po *ruku*, a pomiędzy dwoma *sedźde* o zrobieniu ***dźelse***. Są też uczeni islamscy, którzy oznajmują, że *kawme* (całkowite wyprostowanie się po wstaniu z *ruku*) i *dźelse* (siedzenie pomiędzy dwoma *sedźde*) należą do *fard*. Mufti ze szkoły hanefickiej, zwany **Kadyhan**, powiadomił, że oba one należą do *wadżib* i gdy o jednym z nich się zapomni, to do *wadżib* należy wykonanie

⁴⁸ *tumaninet* — podczas wykonywania namazu w *ruku*, *sedźde*, *kawme*, *dźelse* wszystkie kończyny pozostają w bezruchu.

sedže sehwa, a ten, kto specjalnie ich nie zrobił, powinien ponownie wykonać namaz. Niektórzy uczeni islamscy orzekli, że oba należą do sunny *muekked*, a inni, że są *wadżib* bliskim sunnie. Lekkie traktowanie sunny, nieobdarzanie jej wartością, opuszczenie jej, należy do *kufur*. Podczas wykonywania namazu w *kyjam*, *ruku*, *kawme*, *dżelse*, *sedže* zachodzą przeróżne stany. Wszystkie *ibadet* zostały zebrane w namazie. W nim znajduje się recytowanie Świętego Koranu, wypowiadanie *tesbih* [czyli powiedzenie *Suphanallah*], przekazanie Wysłannikowi Allaha *salewat*, okazanie skruchy za grzechy i — we wznoszonej do Allaha Najwyższego *dua* — proszenie o potrzeby tylko Jego. Drzewa, rośliny stoją prosto, tak jak stoi się w namazie. Zwierzęta zaś znajdują się w pozycji *ruku*, a przedmioty są rozciągnięte na ziemi jak siedzenie podczas *ka'de*. Kto robi namaz, ten spełnia te wszystkie *ibadet*. Wykonywanie namazu stało się obowiązkiem podczas Nocy Miradż. Muzułmanin, który robi namaz z myślą o podporządkowaniu się umiłowanemu przez Allaha Najwyższego Prorokowi, który tej nocy dostał zaszczytu odbycia Miradż, wzniesie się jak Ten wielki Prorok w stopniach zbliżających do Allaha Najwyższego. Ci, którzy zachowują się prawidłowo wobec Allaha Najwyższego i Jego Wysłannika, podczas wykonywanego z poddaniem namazu rozumieją, że wzniesli się na te stopnie. Allah Najwyższy i Jego Prorok, okazawszy miłosierdzie tej wspólnocie, obdarzyli ją wielkimi darami i nakazali obowiązek robienia namazu. Z tego względu niech będą dzięki i chwała naszemu Stworzycielowi! Jego umiłowanemu Prorokowi wypowiadamy *salewat*, *tehyjjat* i *dua*! Podczas wykonywania namazu, stanie w szeregu wspólnoty i panujący pokój są czymś zaskakującym. Mój Mistrz [Mazher Dżan Dżanan] powiedział: „Podczas wykonywania namazu, choć nie jest możliwe zobaczenie Allaha Najwyższego, to zachodzi taki stan, jakby się Go widziało”. Uczni *tasawwuf*⁴⁹ powiadomili jednogłośnie, że taki stan ma miejsce. Na początku islamu namaz wykonywano w kierunku Jerozolimy. Gdy został zakazany kierunek podczas namazu w stronę Bejt-ul-mukaddes i nakazane zwrócenie się w stronę *kyble* Ibrahima (*alejhisselam*), to żydzi z Medyny zezłościли się i powiedzieli: „Co będzie z waszymi namazami zrobionymi w kierunku Bej-tul-mukaddes?”. Wtedy został zesłany 143 święty werset Sury Bakara w tym znaczeniu: „**Allah Najwyższy nie doprowadzi do straty waszej wiary!**”. Powiadomił, że te namazy nie pozostaną bez wynagrodzenia. Wysłannik Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Namaz jest światłem i radością dla Moich oczu**”. Ten święty hadis znaczy: „Allah Najwyższy zjawia się, obserwuje podczas namazu. W ten sposób zyskuję ukojenie”. W jednym ze świętych hadisów powiedział: „**O Bilal! Przynieś Mi ukojenie!**”, co znaczy: „O Bilal! Recytując Ezan i *ikamet* na namaz, doprowadź Mnie do błogostanu”. Szukanie ukojenia poza namazem nie jest właściwe. Kto zmarnuje swoje namazy, opuści je, tego inne czyny religijne jeszcze bardziej stracą na wartości.

⁴⁹ *tasawwuf* — nauka etyki i serca. Oczyszczenie serca ze złych cech i wypełnienie go dobrymi.

WYŻSZOŚCI W NAMAZIE

Imam Rabbani (rahmetullahi alejh) w dziele pt. „Mektubat”, w 1 tomie, w 261 Liście napisał:

Powinno się koniecznie wiedzieć o tym, że namaz jest drugim z pięciu filarów islamu. Zebrał w sobie wszystkie *ibadet*. Zostało powiedziane też, że choć jest jedną piątą islamu, to ze względu na zgromadzenie w sobie wszystkich *ibadet*, jest też sam w sobie islamem. Jest pierwszym wśród czynów, który doprowadza do zyskania miłości Allaha Najwyższego. Sułtanowi Świata i najwyższemu spośród Proroków (*alejhi we alejhimussalewatu wesselam*) odpowiednio do stanu ziemskiego, po zejściu na ziemię tylko podczas namazu zostały przybliżone Noc Miradż i zaszczyt duchowego widzenia okiem serca, jakiego dostąpił w Raju. Dlatego oznajmił: **„Namaz jest dla wierzących Miradżem”**. W jeszcze innym świętym hadisie przekazał: **„Człowiek jest najbliżej Allaha Najwyższego podczas namazu”**. To szczęście duchowego widzenia, wielki dar na tym świecie, ma miejsce tylko podczas namazu u wielkich ludzi, którzy idą Jego Drogą, dokładnie po Jego śladach. Tak, nie jest możliwe zobaczenie Allaha Najwyższego na tym świecie, świat nie jest do tego odpowiedni. Jednak uzależnieni od Niego wielcy muzułmanie podczas wykonywania namazu coś zyskują z tego duchowego widzenia. Gdyby namaz nie został nakazany, to kto podniósłby zasłonę z pięknej twarzy celu? Jak znaleźliby zakochani swojego ulubieńca? Namaz jest tym, co przynosi smutnym duszom radość, a ulgę chorym. Namaz jest dla duszy pokarmem, a dla serca uzdrowieniem. O tym świadczy święty hadis: **„O Bilal, przynieś Mi ukojenie!”**, którym nakazał recytowanie Ezanu i święty hadis: **„Namaz jest radością Mojego serca, żrenicą Moich oczu”**, który wyraża to życzenie. Doznawane przyjemności, ekstaza, wiedza, sprawności, duchowe stanowiska, światła, kolory, przeróżne stany i ukojenie w sercu, zrozumiałe i niezrozumiałe widzenia, z atrybutami i bez nich — jeśli którekolwiek z nich zaszły poza namazem i nic nie zrozumiało się z prawdziwości namazu, to wszystkie one powstały z cienia, odbicia i zewnętrznego wyglądu. Być może nie są niczym innym jak tylko wyobrażeniem. Doskonały muzułmanin, który rozumie prawdziwość namazu, gdy stanie do niego, to czuje się tak, jakby odchodził z tego świata, wchodzi do życia *ahiret* i zyskuje coś z jego specyficznych darów. Nie mieszając do tego cieni, wyobraźni, czerpie z pierwowzoru przyjemność i ma w nim udział, ponieważ wszelka doskonałość na świecie, wszelkie dary powstają z cienia, objawów zewnętrznych. Bez wyglądu, cienia bezpośrednie otrzymywanie wyników z pierwowzoru ma miejsce w życiu pozagrobowym. Żeby móc czerpać z pierwowzoru na ziemi, potrzebny jest Miradż. Tym Miradżem jest namaz wierzącego. Ten dar należy tylko do tej wspólnoty, otrzyma się go poprzez podporządkowanie się Prorokowi, ponieważ Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) tej wspólnoty w Noc Miradż opuścił świat i udał się do *ahiret*. Wszedł do Raju i został uhonorowany szczęściem, darem widzenia duchowego świata. O Panie! Ty temu

wielkiemu Prorokowi (*sallallahu alejhi we sellem*) podaruj z naszych dobrych uczynków te, które są godne Jego wielkości! Wszystkich Proroków (*ala nebijjina we alejhimussalewatu wetteslimat*) obdarz dobrem, ponieważ oni nawoływali ludzi do poznania Ciebie, zyskania Twojej aprobaty i pokazali Drogę, z której jesteś zadowolony.

Wielu z tych, którzy znajdują się na drodze *tasawwuf*, szukało lekarstwa na swoje kłopoty gdzie indziej, ponieważ nie powiadomiono ich o prawdziwości namazu i nie zapoznano ich z jego szczególną doskonałością. Przylgnęli do czegoś innego, żeby osiągnąć swój cel. A nawet niektórzy z nich sądzili, że namaz jest poza tą prawidłową drogą, że nie ma związku z celem. Uważali, że post jest ważniejszy od namazu. Wielu też z tych, którzy nie zrozumieli prawdziwości namazu, swoje cierpienia koło i swoje dusze pocieszało muzyką, dochodząc do euforii, wpadając w trans. Myśleli, że ich cel, ich umiłowany, znajduje się za zasłoną muzyki. Z tego względu zaczęli pisać, tańczyć. Gdy tymczasem usłyszeli o świętym hadisie: „**Allah Najwyższy nie stworzył z tego, co jest zakazane, uzdrowienia**”. Tak, słaby pływak chwyta się, gdy tonie, każdego zielska. Miłość do czegoś sprawia, że ci, którzy miłują, stają się głusi i ślepi. Gdyby skosztowali oni coś z doskonałości namazu, to nie krążyliby w rytm muzyki i nie śpiewaliby, a ekstaza nie przyszlaby im na myśl.

O mój bracie! Jak wielka odległość jest pomiędzy muzyką a namazem, tak ogromna jest przepaść między doskonałością wynikającą z namazu od przygnębienia, które pochodzi z muzyki. Mądry człowiek zrozumie bardzo dużo z tych wielu znaków.

Zyskanie przyjemności z *ibadet* i wykonywanie ich bez wysiłku to jeden z największych darów Allaha Najwyższego. Szczególnie odczuwanie rozkoszy z namazu nie będzie przeznaczone dla tych, którzy nie doszli do końca ku dojrzałości. Przeważnie ci, którzy zbliżają się do końca, odczuwają przyjemność z namazów *nafile*, ponieważ przyjemność z namazów *fard* jest charakterystyczna tylko dla tych, którzy doszli do końca, tylko oni czerpią z nich przyjemność. Dla nich namazy *nafile* nie mają dużej wartości, zaś namazy *fard* traktują jako duży zysk.

[Namazy *nafile* to namazy poza namazami *fard* i *wadżib*. Sunny codziennego pięciokrotnego namazu i pozostałe namazy, które nie należą do *wadżib*, należą do *nafile*. Wszystkie sunny, które są *muekked* i nimi nie są, zaliczane są do *nafile*].

W przyjemności, którą sprawiają wszystkie namazy, nie ma udziału *nefs*. Gdy człowiek odczuwa to szczęście, *nefs* jęczy, wyje. O Panie! Jak wielka to godność! Jak wielkim darem, prawdziwym szczęściem jest usłyszenie tych słów przez takich jak my, mających chore dusze.

Dobrze wiedźcie o tym, że zyskanie wysokiego stopnia w modlitwie namaz na ziemi, jest jak osiągnięcie wysokiego stopnia w *ahiret* i możliwość zobaczenia Allaha

Najwyższego. Czas wykonywania namazu jest czasem, kiedy człowiek na ziemi jest najbliżej Allaha Najwyższego. Zaś w *ahiret* najbliższej jest, gdy zobaczy Allaha Najwyższego. Wszystkie *ibadet* na ziemi są po to, żeby doprowadzić człowieka do stanu wykonywania namazu. Głównym celem jest wykonywanie namazu. Wieczne szczęście i nieskończone dary zyska się tylko przez wykonywanie namazu.

Namaz jest wartościowszy od wszystkich *ibadet* i postu. **Namaz** jest tym, co wypełni szczęściem złamane serca. **Namaz** jest tym, co niszczy grzechy, chroni człowieka od zła. Święty hadis głosi: „**Namaz jest wesołością Mojego serca i źródłem radości**”. **Namaz** smutnym duszom przynosi pocieszenie. **Namaz** jest pożywieniem dla duszy. **Namaz** jest uzdrowieniem dla serca. Podczas namazu nadchodzi taka chwila, że język Weli’ego staje się jak drzewo, które mówiło do Musy (*alejhisselam*).

Imam Rabbani (*rahmetullahi alejh*) w dziele pt. „Mektubat”, w 1 tomie, w 266 Liście napisał:

Po poprawieniu *iman* oraz *itikad*, poznanie tego, co nakazuje i zakazuje nam nasza religia, jest oczywiście potrzebne. *Fard*, *wadżib*, *helal*, *haram*, *sunnę*, *mekruh* i tego, co jest wątpliwe, powinno się poznać w potrzebnej nam ilości i według tej wiedzy powinno się postępować. Poznanie książek *fikh* jest konieczne dla każdego muzułmanina. Powinno starać się spełniać nakazy Allaha Najwyższego i żyć w sposób, z którego On jest zadowolony. Jego nakazem i najbardziej upodobanym czynem jest codziennie wykonywanie pięciokrotnego namazu. Namaz jest filarem religii. Tutaj powiadomię o jego znaczeniu i poprawnym wykonaniu. Uważnie słuchajcie! Najpierw powinno się pobrać *abdest* całkowicie zgodnie z *sunną*. Wykonując *abdest* wszystkie miejsca wymagające umycia, powinno się umyć trzy razy, uważając na to, żeby umyć je dokładnie w każdym miejscu. W ten sposób pobierze się *abdest* zgodnie z *sunną*. Powinno się zrobić *mesh* na całej głowie oraz staranny *mesh* na uszach i karku. Powiadomione zostało, że oczyszczając miejsca między palcami u nóg, należy od spodu włożyć mały palec lewej ręki w te przestrzenie. Powinno się na to uważać, nie należy lekko traktować nakazów *mustehab*. Właśnie takie zachowania są najbardziej umiłowane przez Allaha Najwyższego. Gdyby wiedziało się, jak dużo zyskuje się za dokonanie czynu, który podoba się Allahowi Najwyższemu, to robiłoby się to, nawet jeśli byłoby to ofiarowanie całego świata; a nagroda za to będzie tak wielka, jak gdyby za danie kilku doniczek, zyskało się wartościowy diament albo za kilka kamieni, przywróciło się życie ukochanej, zmarłej osobie.

Namaz jest Miradżem muzułmanów, tzn. dary, którymi został obdarzony nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) w Noc Miradż, są dane Jego wspólnocie do skosztowania na tym świecie tylko podczas namazu. Mężczyźni powinni dokonać wszelkich starań, by wykonywać namazy *fard* razem ze wspólnotą, co więcej, powinni starać się nie przegapić pierwszego *tekbir* razem z imamem. [Kobiety nie powinny mieszać się z mężczyznami, żeby wykonać namaz ze wspólnotą, czy też wysłuchać hafiza lub uczestniczyć w *Mewlid*, a tym bardziej grzechem jest ich przychodzenie na namaz piątkowy, żeby zyskać *sewab*].

Wykonywanie namazu o jego porze [i zdawanie sobie sprawy z czasu namazu] jest warunkiem. [Według **Ibni Abidina**: Wykonując samemu każdy namaz, powinno wykonywać się go w jego pierwszym czasie, a namaz popołudniowy i nocny według opinii Imama a'zama. Namaz im bardziej się opóźni, tym mniej zyskuje się *sewab*. Czasy *mustehab* są dla wykonywania namazu ze wspólnotą, żeby pójść do meczetu. Jeśli minie czas, nim robi się namaz, to jest to tak duży grzech, jak zamordowanie człowieka. Odrobienie namazu nie stanie się powodem wybaczenia tego grzechu, lecz nadrobi się tylko zaległości. Aby zyskać wybaczenie za ten grzech, powinno się zrobić *tewbe nasuh*⁵⁰ lub *hadżdż mebrur*⁵¹].

Podczas namazu powinno się recytować Święty Koran w ilości, jaka jest sunną. Oczywiście powinno się w *ruku* i *sedźde* zatrzymać bez ruchu, ponieważ jest to *fard* lub *wadżib*. Gdy wstanie się z *ruku*, to powinno stać się tak, żeby kości weszły na swoje miejsce. Powiedziano, że po tym zatrzymanie się w tej pozycji na trochę jest *fard* albo *wadżib*, albo sunną. Podobnie jest z siedzeniem między dwoma *sedźde*, na to powinno się zwrócić szczególną uwagę. W *ruku* i *sedźde* powinno się wypowiedzieć *tesbih* przynajmniej trzy razy, największa liczba to siedem albo jedenaście. Jeśli chodzi o imama, to zależy od stanu wspólnoty. Silnemu człowiekowi, gdy nic nie stoi na przeszkodzie, podczas robienia namazu samemu, wypowiedzenie trzy razy *tesbih*, jak wstydliwym jest stanem. Powinien on wypowiedzieć przynajmniej pięć razy. Kładąc się do *sedźde*, powinno się położyć najpierw części ciała, które są najbliżej ziemi. W tym wypadku najpierw kolana, a potem nos i na końcu czoło. Z kolan i rąk kładzie się najpierw prawe. Wstając z *sedźde*, podnosi się te części ciała, które są na górze, w tym wypadku najpierw podnosi się czoło. Stojąc, patrzy się na miejsce *sedźde*, w *ruku* na nogi, w *sedźde* na koniec nosa, a siedząc — na ręce. Jeśli nie wodzi się wzrokiem dookoła, gdy patrzy się na te powyżej wymienione miejsca, to można wykonywać namaz razem ze wspólnotą. Znaczy to, że serce też może się uratować od myśli ziemskich. Wtedy najwyższy stopień oddania czci zostaje osiągnięty. W końcu

⁵⁰ *tewbe nasuh* — wierne okazanie skruchy; trwanie w postanowieniu, że się więcej nie popełni tego grzechu.

⁵¹ *hadżdż mebrur* — przyjęty hadżdż, podczas którego uważa się na warunki i nie popełnia grzechu.

Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) tak oznajmił. Do sunny należy rozsuniecie palców w *ruku*, a w *sedźde* ich złączenie. Powinno się na to uważać, ponieważ nie bez powodu, rozwiera lub łączy się palce. Właściciel islamu (tj. nasz Prorok *sallallahu alejhi we sellem*) robił w ten sposób, mając na myśli wynikające z tego korzyści. Zaś dla nas nie ma większej korzyści od tej, by się Jemu podporządkować. To, o czym tutaj powiedzieliśmy, jest zachętą do robienia tego, o czym zostało poinformowane w książkach *fikh*. Niech Allah Najwyższy obdarzy nas i was dokonywaniem właściwych czynów, które wskazał islam! Niech przyjmie tę naszą dua: „*alejhi ve alejhim ve alâ âli küllin minessalevâti efdalühâ ve minetteslîmâti ekmelühâ*”, którą wyrażamy najwyższy szacunek dla najszlachetniejszego, najważniejszego, najlepszego z Proroków! Amin.

Imam Rabbani (*rahmetullahi alejh*) w dziele pt. „Mektubat”, w 2 tomie, w 69 Liście napisał:

Niech będą dzięki Allahowi Najwyższemu! Niech będą pozdrowieni Jego wybrani, niech będzie pokój Jego upodobanym poddanym! Przyszedł wasz list. Ucieszyło nas bardzo to, że wasi przyjaciele, znajomi nie zeszli z Prawidłowej Drogi. Niech Allah Najwyższy wzbogaci waszą prawość i przebywanie na Właściwej Drodze! Z naszymi przyjaciółmi wykonujemy dalej zadanie, które nam powierzyliście. Napisaliście, że codzienny pięciokrotny namaz robicie w pięćdziesięciosześciodziesięcioosobowej wspólnoty. Z tego powodu niech będą dzięki i chwała Allahowi Najwyższemu! Jak wielkim darem jest serce, w którym znajduje się Allah Najwyższy, a ciało i kończyny przyozdobione są poprzez wykonywanie prawideł religii islam. W dzisiejszych czasach większość ludzi jest opieszałych w wykonywaniu namazu. Nie przywiązują wagi do *tumaninet* i *tadil-i erkan*. Dlatego też zostałem zmuszony wyjaśnić wam, moim ukochanym, tę kwestię. Dobrze słuchajcie! Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Największym złodziejem jest ten, kto kradnie ze swojego namazu**”. Spytano się: „O Wysłanniku Allaha! Jak może ktoś ukraść ze swojego namazu?”. Odpowiedział: „**Nie wykonując w całości *ruku* i *sedźde***”. Innym razem oznajmił: „**Allah Najwyższy nie przyjmie namazu tego, kto umieściwszy w *ruku* i *sedźde* swój pas, nie zatrzymał się na chwilę**”. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*), gdy zobaczył, że ktoś podczas wykonywania namazu nie zrobił *ruku* i *sedźde* w całości, powiedział: „**Z tego względu, że wykonałeś namaz w ten sposób, czyżbyś nie bał się umrzeć w innej religii od religii Muhammeda (*alejhis salatu wesselam*)?**”. Ponownie powiedział: „**Jeśli jeden z was podczas wykonywania namazu, po *ruku* całkowicie nie wstanie, nie wyprostuje się i stojąc, każda jego kończyna nie znajdzie się na swoim miejscu, to ten namaz nie będzie wykonany w całości**”. Pewnego razu tak powiedział: „**Jeśli między dwoma *sedźde* nie usiądzie się wyprostowanym, to namaz nie będzie wykonany w całości**”. Gdy

pewnego dnia nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) zobaczył, że ktoś podczas wykonywania namazu nie uważał na prawidłą i warunki wstając z *ruku*, nie zatrzymał się wyprostowany i nie siedział między dwoma *sedźde*, oznajmił: „**Jeśli umrzesz, wykonując w ten sposób namaz, to w Dniu Sądu nie powiedzą o tobie, że należysz do Mojej wspólnoty**”. Gdzieś indziej powiedział: „**Jeśli umrzesz w tym stanie, to nie umrzesz jako ten, kto jest w religii Muhammeda (*alejhisselam*)**”. Ebu Hurejre (*radyjallahu anh*) powiedział: „Tym, którego przez sześćdziesiąt lat robione wszystkie namazy nie zostaną przyjęte, jest ten, kto nie wykonywał w całości *ruku* i *sedźde*”. Zejd bin Wehb (*rahmetullahi alejh*) zobaczył, że ktoś nie robi w całości *ruku* i *sedźde*. Zawołał go do siebie i spytał się, od kiedy modli się w ten sposób. Gdy ten odpowiedział, że od czterdziestu lat, to powiedział: „Ty przez czterdzieści lat nie wykonywałeś namazu. Jeśli umrzesz, to nie umrzesz w sunnie (tj. w religii Muhammeda *sallallahu alejhi we sellem*)”.

Taberani (*rahmetullahi alejh*) w książce pt. „**Evsat**” powiadomił: „Gdy muzułmanin wykona namaz starannie, zrobi w całości *ruku* i *sedźde*, to namaz się ucieszy i stanie się światłością, a aniołowie wzniosą go do nieba. Namaz ten dla tego, kto go zrobił, będzie zmawiał dobrą *dua* i powie: jak ty mnie chroniłeś od tego, żebym nie był błędnie zrobiony, tak niech Allah Najwyższy ciebie chroni. Jeśli nie wykona się namazu starannie, to stanie się on czarny, aniołowie będą się nim brzydzili i nie wzniosą go do nieba. Taką *dua* zmówi: jak ty mnie zmarnowałeś, doprowadziłeś do złego stanu, tak niech ciebie Allah Najwyższy pośle na straty. Dlatego powinno starać się wykonywać namaz w całości, uważać na *tadil-i erkan* i dobrze robić *ruku*, *sedźde*, ***kawme*** [czyli po wstaniu z *ruku* wyprostować się] i ***dźelse*** [czyli usiąść między dwoma *sedźde*]. Gdy zobaczy się też błąd u innych, powinno się im o tym powiedzieć, pomóc braciom w religii w prawidłowym wykonywaniu namazu. Powinno się otworzyć drogę w robieniu *tumaninet* [czyli nieporuszanie się kończyn] i *tadil-i erkan* [bycie w bezruchu, tak długo jak trwa wypowiedzenie *Suphanallah*]. Większość muzułmanów jest pozbawiona tego zaszczytu, ten dar został stracony. Bardzo ważne jest doprowadzenie do wykonywania tego czynu. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Temu, kto ujawni zapomnianą sunnę, będzie dane *sewab* stu szehidów**”.

Powinno się uważać podczas wykonywania namazu ze wspólnotą na stanie w równych szeregach. Nie powinno stać się z przodu lub z tyłu szeregu. Wszyscy powinni starać się stać w tej samej linii. Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) najpierw poprawiał szereg i potem stawał do namazu. Oznajmił: „**Poprawienie szeregu jest częścią robienia namazu**”. O Panie! Obdarz nas nieskończonym miłosierdziem z Twojego skarbcza! Nikogo z nas nie zawróć z Właściwej Drogi!

Muzułmanin, jeśli pragnie być na ziemi szlachetny, a w *ahiret* szczęśliwy, powinien posiadać te trzy cechy:

Niczego nie powinien oczekiwać od stworzeń, nie powinien obgadywać [także niewierzących, nawet jeśli zmarli], nie przywłaszczać czegoś, co należy do innych.

TAJEMNICA NAMAZU

Imam Rabbani (*kuddise sirruh*) w dziele pt. „Mektubat”, w 1 tomie, w 313 Liście napisał:

Po wyrażeniu wdzięczności Allahowi Najwyższemu i wypowiedzeniu *salewat* Jego Prorokowi (*sallallahu alejhi we sellem*), modłę się o to, byście zyskali wieczne szczęście. Allah Najwyższy w wielu świętych wersetach przekazuje, że do Raju wejdą ci muzułmanie, którzy dokonują prawidłowych czynów. Jak to jest z tymi prawidłowymi czynami, czy są to wszystkie dobre czyny, czy też tylko kilka z nich? Gdyby były nimi wszystkie dobre, to nikt nie byłby w stanie ich zrobić. A jeśli kilka z nich, to o które dobre czyny Mu chodzi? W końcu Allah Najwyższy, okazując łaskę, oznajmił, że prawidłowe czyny to przestrzeganie pięciu warunków, filarów islamu. Jeśli ktoś będzie bezbłędnie stosował się do pięciu fundamentów, to ma wielką nadzieję, że uratuje się z Piekła, ponieważ one są prawidłowymi czynami, które chronią człowieka od popełnienia grzechu i złych czynów. W końcu w Świętym Koranie, w Surze Ankebut 45 oznajmia w tym znaczeniu: **„Wykonany bezbłędnie namaz chroni człowieka przed zrobieniem brudnych, złych uczynków”**. Jeśli człowiekowi uda się spełnić te pięć warunków islamu, to niech złoży dziękczynienie za dary, ponieważ Allah Najwyższy głosi w Surze Nisa 146 w tym znaczeniu: **„Jeśli uwierzycie i wyrazicie dziękczynienie, to Ja was nie ukarzę”**. Dlatego powinno się starać z całego serca dotrzymać powyższych pięciu warunków.

Z tych pięciu warunków najważniejszy jest namaz, który jest filarem religii. Powinno się starać nie opuścić żadnego z jego *edeb*. Jeśli wykona się namaz w całości, to wzniesie się podstawę islamu i położy wielki fundament, złapie się mocną linę ratującą przed Piekłem. Niech Allah Najwyższy obdarzy nas wszystkich darem wykonywania namazu prawidłowo!

Stając do namazu, mówiąc: **„Allahü ekber”**, powiadamia się o tym, że: „Allah Najwyższy nie potrzebuje od żadnego stworzenia *ibadet*, pod żadnym względem niczego nie potrzebuje, namaz ludzi nie przynosi Mu żadnej korzyści”. Zaś *tekbir* w namazie wskazuje na to, że: „nie mamy siły, zdolności wykonania wobec Allaha Najwyższego *ibadet*, który byłby Jego godny”. Z tego względu, że *tesbih* podczas *ruku* ma też to znaczenie, *tekbir* nie został nakazany po *ruku*. Gdy tymczasem został

nakazany w *tesbih* podczas *sedže*, ponieważ *sedže* jest okazaniem pokory w najwyższym stopniu, uniżenia i gdy to wykona się prawidłowo, to sądzi się, że *ibadet* został zrobiony w całości. W celu chronienia się od takich myśli, tak jak sunną jest wypowiedzenie *tekbir* podczas kładzenia się do *sedže* i wstawania z niej, tak i nakazane zostało wypowiedzenie w *tesbih* do *sedže*: „a’la”. Z tego powodu, że namaz jest Miradżem wierzącego, zostało nakazane wypowiadanie słów, których wypowiedzeniem został zaszczycony nasz Szlachetny Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) podczas Nocy Miradż, tj. **Ettehyjjatu**. Dlatego ten, kto wykonuje namaz, powinien robić sobie z niego Miradż i poszukiwać w nim ostatecznej bliskości z Allahem Najwyższym.

Nasz Prorok (*alejhi we ala alihisnamazu we sellem*) oznajmił: „**Czas, w którym człowiek jest najbliżej Allaha Najwyższego, to czas wykonywania namazu**”. Kto wykonuje namaz, ten rozmawia z Allahem, błaga Go, widzi Jego wielkość i że wszystko poza Nim jest niczym. Ponieważ podczas namazu będzie się czuło lęk, przerażenie, nakazane zostało wykonanie na końcu namazu dwa razy *selam*, żeby znaleźć pocieszenie i ukojenie. Nasz Prorok w jednym ze świętych hadisów nakazał: „**Po namazach *fard* wypowiadajcie 33 *tesbih*, 33 *tahmid*, 33 *tekbir* i jeden *tehlil***”⁵². Powodem tego jest to, że przez wypowiedzenie *Tesbih* zostaną uzupełnione braki w namazie. Zawiadamia się, że *ibadet* nie został wykonany w całości, należycie i godnie. Przez *Tahmid*, wiedząc o tym, że dostało się zaszczytu wykonania namazu przy Jego pomocy i Jego wstawiennictwu, okazuje się dziękczynienie za ten wielki dar. Wypowiadając *Tekbir*, powiadamia się, że nikt poza Nim nie jest godny czczenia.

Namaz, który został wykonany odpowiednio z warunkami i *edeb*, w ten sposób wypełnia powstałe braki, a gdy okaże się wdzięczność, że zostało się nim obdarzonym oraz oświadczy się, że nikt inny nie ma prawa do bycia czczonym i szczerym, czystym sercem wypowie się Słowa Tewhid, to taki namaz może należeć do przyjętych. Taki ktoś będzie należał do tych, którzy robią namaz i się uratują. O Panie! Ze względu na szacunek najwyższego z Proroków (*alejhi we ala alihimussalewatu*) uczyni nas Twoimi szczęśliwymi poddanymi, którzy wykonują namaz i zostaną uchronieni! Amin.

⁵²33 *tesbih* (*Subhanallah*), 33 *tahmid* (*Elhamdulillah*), 33 *tekbir* (*Allahü ekber*) i jeden *tehlil* (*Lâ ilâhe illallah vahdehu lâ şerîkeleh, lehülmülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şej'in kadîr*).

Imam Muhammed Ma'sum (rahmetullahi alejh) w 2 tomie „Mektubat” w 11 Liście powiadomił:

Allah Najwyższy nie zostawił ludzi samym sobie, nie zezwolił im na spełnianie każdej zachcianki. Nie chciał, aby sprowadzali na siebie nieszczęścia z powodu pragnienia *nefs* i podporządkowania go zwierzęcym pożądaniom, które doprowadzą ich do nadmiaru i oszołomienia. Wskazał im sposoby postępowania w korzystaniu z ich pragnień i przyjemności, żeby osiągnąć spokojne, wygodne życie i nakazał wykonywać to, co jest pomocne w zyskaniu wiecznego szczęścia w życiu ziemskim i po śmierci. Tego, co jest szkodliwe, zakazał. Te nakazy i zakazy nazwano **ahkam-i islamijje**. Kto chce zyskać wygodne życie na ziemi, szczęście po śmierci, jest zmuszony podporządkować się islamowi. Powinno pozbyć się tych pragnień, które nie są zgodne z islamem. Jeśli nie będą one zgodne z islamem, to ich właściciel otrzyma karę od Stworzyciela. Podporządkowany islamowi człowiek bez względu na to, czy jest muzułmaninem, czy też niewierzącym, będzie na ziemi szczęśliwy, będzie żył wygodnie. Jego Pan mu pomoże. Świat jest polem uprawnym, tak jak jedząc tylko zebrane nasiona, niezasiawszy pola od nowa i nie zebrawszy z niego plonów, tak też i ten, kto życie na ziemi spędzi wyłącznie na zaspokajaniu pragnień *nefs* w nadmiarze i oszołomieniu, zostanie pozbawiony wiecznych darów, nieskończonych przyjemności. Ten stan jest nie do przyjęcia dla rozsądnego człowieka. Nie będzie on wybierał doznawania w szkodliwej formie przejściowych rozkoszy, które są powodem pozbawienia wiecznych przyjemności. [Allah Najwyższy nie zakazał żadnej z przyjemności ziemskich, przejściowego szczęścia i tego, co jest miłe dla *nefs*. Pozwolił, żeby korzystano z nich w sposób odpowiedni z islamem, nieszkodliwy]. W celu podporządkowania się w pełni islamowi powinno się najpierw uwierzyć odpowiednio z *akaid*⁵³ w wiedzę przedstawioną przez **uczonych sunnickich** o tym, co poznali oni od Towarzyszy Proroka i zrozumieli ze Świętego Koranu oraz świętych hadisów. Następnie powinno się poznać to, co zostało zakazane i unikać tego, a także poznać to, co zostało nakazane i to wykonywać. Wykonywanie tego nazywa się **ibadet**. Unikanie *haram* nazywa się **takwa**.

Składanie intencji, że jest się posłusznym prawu islamskiemu, nazywa się **wykonywaniem ibadet**. Zakazy i nakazy Allaha Najwyższego nazywa się **ahkam-i islamijje** i **ahkam-i ilahijje**. To, co zostało nakazane, nazywa się **fard**, a zakazane **haram**. Najwartościowszym spośród *ibadet* i podstawą religii islam jest wykonywanie codziennie pięciokrotnego **namazu**. [Wykonywać namaz, znaczy: stojąc, zwrócenie się w kierunku *kyble* i wyrecytowanie Sury Fatiha, pochylenie się w kierunku *kyble* i w kierunku *kyble*, w pokłonie położenie głowy na ziemi. Jeśli nie zrobi się tego, będąc zwróconym w kierunku *kyble*, to nie będzie to wykonywaniem namazu]. Wykonujący

⁵³ *akaid* — dział nauki informujący o zasadach wiary.

namaz jest muzułmaninem. Niewykonujący namaz jest muzułmaninem lub niewierzącym. Miłość do Allaha Najwyższego powstała podczas wykonywania namazu, rzadko kiedy pojawia się podczas robienia innych *ibadet*. Powinno się codziennie wykonywać pięciokrotny namaz razem ze wspólnotą, nie myśląc o sprawach ziemskich, uważając na *tadil-i erkan*, po zrobieniu uważnie abdestu i w czasach zaliczanych do *mustehab*. Podczas wykonywania namazu podnoszą się zasłony między Allahem Najwyższym a poddanym. Tak jak ten, kto robi pięć razy dziennie obowiązkowy namaz, codziennie pięć razy się oczyszcza, tak też oczyści się z grzechów. Prawidłowo wykonującemu codziennie pięciokrotny namaz zostanie dane *sewab* stu szehidów. Powinno się chętnie dawać zekat w nakazane miejsca od towaru i pasących się na łąkach zwierząt [i od plonów, od drzew, papierowych pieniędzy i należności]. Majątek nie zmniejszy się przez dawanie zekatu. Majątek, od którego nie został dany zekat, stanie się ogniem w Piekło. Allah Najwyższy, okazując Swoje miłosierdzie, nakazał, żeby z posiadanego ponad potrzebę majątku, gdy osiągnie on ilość *nisab*, rok później dało się zekat. Życie i majątek daje On. Gdyby chciał, żeby oddano cały majątek i życie, to uwielbiający Go od razu by to uczynili.

W miesiącu Ramadan powinno się chętnie pościć, ponieważ Allah Najwyższy tak nakazał. Uczucie głodu i pragnienia powinno się uważać za szczęście.

Na filary islamu składa się tych pięć: pierwszym jest wypowiedzenie słów: „*Eszhedu en la ilahe illallah we eszhedu enne Muhammeden abduhu we Resuluhu*”, a także nauczenie się ich i wiara w ich znaczenie. Nazywa się je **Słowami Szehady**. Cztery pozostałe to: namaz, zekat, post i hadżdż. Z tych pięciu filarów, jeśli jeden będzie nieprawidłowy, to islam też będzie nieprawidłowy. Po poprawieniu *itikad* i podporządkowaniu się islamowi, powinno osiągnąć się postępy na Drodze wielkich ludzi z *tasawwuf*. *Marifet*⁵⁴ zachodzi na tej Drodze i staje się powodem uratowania *nefs* przed pragnieniami. Jak może żyć, zapewniać sobie wygodę ten, kto nie zna swojego Pana! W celu poznania Allaha Najwyższego sercem, potrzebny jest **fena bil-maruf**, to znaczy, że powinno się o wszystkim zapomnieć poza Allahem Najwyższym. Kto wie, że istnieje, nie dotrze do *marifet*. **Fena**⁵⁵ i **beka**⁵⁶ jest tym, co zachodzi w sumieniu, w sercu. Nie zrozumie się tego przez objaśnienie. Kto nie zyskał daru *marifet*, ten zawsze powinien go szukać. Nie powinien zajmować się naprawianiem tego, co nakazano poniżyć, zostało uznane za bezwartościowe i jest przejściowe.

⁵⁴ *marifet* – znać sercem Allaha Najwyższego.

⁵⁵ *fena* — termin z wiedzy *tasawwuf*. Postrzegać siebie, jakby się nie istniało, zapomnieć o swoim istnieniu.

⁵⁶ *beka* — jeden z atrybutów Allaha Najwyższego; znaczy, że Jego istnienie jest nieskończone, że On nigdy nie zniknie. Tutaj oznacza stan ustawicznego wspominania Allaha Najwyższego i pamiętania o Nim.

Dua po namazie

Elhamdülillahi Rabbil'âlemîn. Essalâtü vesselâmü alâ Resûlinâ Muhammedin ve Âlihî ve Sahbihî edzma'în. O mój Allahu! Przyjmij namaz, który wykonałem! Obdarz mnie dobrym końcem. Spraw abym oddając ostatni oddech mógł wypowiedzieć Słowa Tewhid. Wybacz moim zmarłym i obdarz ich Swoim miłosierdziem. *Allahümmagfir verham ve ente hajrürrahimîn. Teveffenî müslimen ve elhyknî bissâlihîn. Allahümmagfir-lî ve li-vâlidejje ve li-üstâzije ve lilmü'minîne vel mü'minât jevme jekûmül hisâb.* O mój Allahu! Chroń mnie przed złem szatana i wroga, a także od złych pragnień mojego *nefs*! Nasze domy obdarz dobrem i pożytecznymi dla nas dziennymi racjami żywności pochodzących z *helal*! Obdarz muzułmanów wybawieniem! Walczących z muzułmanami doprowadź do załamania! Muzułmanów, którzy prowadzą dżihad z niewierzącymi, obdarz boską pomocą! *Allahümme inneke afüvvün kerîmün tuhibbül'afve fa'fü annî.* O Allahu! Naszych chorych obdarz zdrowiem, a tych z nas, którzy doznają cierpienia — lekarstwem! *Allahümme innî es'elükessyhhate vel-âfijete vel-emânete ve hüsnelhulky verrydâe bilkaderi bi-rahmetike jâ erhamerrâhimîn.* Obdarz naszych rodziców, nasze dzieci, naszych krewnych i przyjaciół, a także wszystkich muzułmanów korzystnym życiem, piękną etyką, rozumem niepopołniającym błędów, zdrowiem, dojrzałą wiarą i Prawidłową Drogą. O mój Allahu! *Amin. Velhamdü-lillâhi rabbil'âlemîn. Allahümme salli alâ[...], Allahümme bârik alâ[...], Allahümme Rabbenâ âtinâ[...]. Velhamdü lillâhi Rabbil'âlemîn. Estagfirullah, estagfirullah, estagfirullah, estagfirullahel'azîm elkerîm ellezî lâ-ilâhe illâ huv elhajjel-kajjûme ve etûbü ilejh.*

WYJAŚNIENIE: Warunki przyjęcia dua

- 1- Bycie muzułmaninem.
- 2- Bycie wierzenia sunna. W tym celu powinno się naśladować jedną z czterech szkół.
- 3- Spełnianie *fard*. Niewykonane namazy należy odrabiać w nocy i na miejscu sunien w codziennych namazach, powinno starać się jak najprędzej te zaległości odrobić. Nie zostaną przyjęte sunny i namazy *nafile*, a także *dua* tego, kto ma zaległości w *fard*. To znaczy, że jeśli będą nawet *sahih*, to nie zyska się za nie *sewab*. Szatan, żeby oszukać muzułmanów, pokazuje *fard* jako nieważny i wysyła do robienia sunny i *nafile*. Powinno się wiedzieć, że nadeszła pora namazu i wykonywać go w jego pierwszym czasie.
- 4- Unikanie tego, co jest zakazane. Możliwa do przyjęcia jest *dua* tego, kto się odżywia tym, co jest *helal*.

5- Modląc się, powinno się uczynić jednego z Ewlija pośrednikiem. Muhammed bin Zahid, jeden z uczonych indyjskich, w książce w języku perskim pt.: „Tergib-üs-namaz” w 54 rozdziale przekazał święty hadis: „Potrzebne są dwie rzeczy, żeby *dua* została przyjęta. Po pierwsze: powinno się robić *dua* z *ihlas*. Po drugie: ubranie i jedzenie powinno pochodzić z *helal*. Jeśli w pokoju muzułmanina znajduje się jedna nitka z *haram*, to *dua* zrobiona w tym pomieszczeniu nie zostanie w ogóle przyjęta”. *Ihlas* to, nie myśląc o czymś innym poza Allahem Najwyższym, pragnienie czegoś tylko od Niego. Dlatego powinno się wierzyć tak, jak powiadomili uczeni sunniccy, być podporządkowanym *ahkam-i islamijje*, a szczególnie nie naruszać praw innych ludzi i wykonywać codziennie pięć razy obowiązkowy namaz.

DUA TEDŽDID-I IMAN

O Allahu! Wyrażam skruchę z powodu tego, co zrobiłem od czasu stania się dojrzałym do teraz, dawszy się oszukać wrogom islamu i *ehli bidat* z powodu przyjętego przeze mnie błędnego *itikad* oraz wypowiedzenia, słuchania, oglądania i robienia tego, co jest *bidat* i złe. Świadomie i chętnie podejmuję stanowczą decyzję, że nigdy więcej nie będę w ten błędny sposób wierzył i postępował. Pierwszym Prorokiem jest Adem (*alejhisselam*), a ostatnim nasz ukochany Prorok Muhammed (*alejhisselam*). Uwierzyłem w tych dwóch Proroków i we wszystkich, którzy byli między Nimi. Wszyscy są prawidłowi, wierni. Ich wiedza jest prawidłowa. *Âmentü billah ve bi-mâ džâe min indillah, alâ murâdillah, ve âmentü bi-Resûlillah ve bi-mâ džâe min indi Resûlillah alâ murâd-i Resûlillah, âmentü billâhi ve Melâiketihî ve kütübihî ve Rûsûlihî vel jevmil-âhiri ve bilkaderi hajrihi ve szerrihi minallâhi teâlâ vel-ba'sü ba'delmevti hakkun eszhedü en lâ ilâhe illallah ve eszhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh.*

UKRYTE KORZYŚCI W NAMAZIE

(Namaz i nasze zdrowie)

Muzułmanin wykonuje namaz, ponieważ jest to nakaz Allaha Najwyższego. W nakazach naszego Allaha jest wiele mądrości i korzyści. Na pewno w zakazach jest też wiele szkód. W dzisiejszych czasach medycyna odkryła część z tych korzyści i szkód. Żadna z religii i żaden z poglądów nie obdarzył zdrowia takim znaczeniem, jakim obdarzył je islam. Nasza religia nakazała wykonywanie do końca życia namazu, który stoi najwyżej wśród *ibadet*. Na pewno zyska korzyści zdrowie tego, kto będzie go

regularnie wykonywał. Niektóre z korzyści dla zdrowia, jakie przynosi robienie namazu:

1- Ruchy wykonywane podczas namazu z tego powodu, że wykonuje się je powoli, nie męczą serca i dlatego, że są o różnych porach dnia, utrzymują człowieka w kondycji.

2- Jednego dnia osiemdziesiąt razy rytmicznie kładącemu głowę na ziemię człowiekowi dotrze do mózgu więcej krwi. Ponieważ komórki mózgowe zostają dobrze odżywione, zaburzenia pamięci i osobowości są rzadko spotykane u tych, którzy robią namaz. Tacy ludzie prowadzą zdrowsze życie i nie zachorują na chorobę zdemencji zwaną przez współczesną medycynę *demens senil*.

3- Oczy wykonujących namaz podczas regularnego pochylania – prostowania się są lepiej ukrwione. Dlatego też nie dochodzi do podwyższenia ciśnienia ocznego, a ciecz wodnista produkowana za tęczówką ciągle się zmienia, wypływa z gałki ocznej. Tacy są chronieni przed chorobą zwaną „jaskrą”.

4- Wykonywane w namazie izometryczne ruchy doprowadzają do dobrego wymieszania się żywności w żołądku, łatwego spływania żółci i — z tego powodu — do niemagazynowania jej składników. Jak pomagają w opróżnieniu enzymów w trzustce, tak i wielką rolę odgrywają w usuwaniu zatwardzenia. Pomagają także w przepływie w nerkach i drogach moczowych, w niepowstawaniu kamicy nerkowej oraz w wyprowadzeniu moczu przez cewkę.

5- Rytmiczne ruchy w codziennym pięciokrotnym namazie wprowadzają w ruch mięśnie i stawy, które przy codziennym trybie życia nie pracują, co zapobiega chorobom stawów i skurczom mięśni.

6- Na pewno czystość jest potrzebna dla zdrowia ciała. *Abdest* i *gusl* to jednocześnie czystość duchowa i fizyczna. Namaz jest samą czystością, ponieważ bez duchowego oczyszczenia i czystości ciała nie będzie namazu. *Abdest* i *gusl* doprowadzają do czystości ciała. Kto spełni obowiązek aktu czci, duchowo odpocznie, oczyści się.

7- W medycynie zapobiegawczej ustalenie i określenie ruchów ciała jest bardzo ważne. Pory namazów są najodpowiedniejszymi porami w odświeżaniu krążenia krwi i w ożywieniu oddychania.

8- Namaz jest ważnym elementem, który reguluje spanie. A nawet przez wykonanie *sedzde* doprowadza się do uziemienia zgromadzonej w ciele elektryczności statycznej. W ten sposób ciało ponownie zyska ożywienie.

Aby czerpać korzyści z namazu, powinno się go wykonywać na czas, a także uważać na czystość, nie jeść za dużo oraz uważać, żeby pożywienie było czyste i *helal*.

ROZDZIAŁ SIÓDMY

ISKAT NAMAZU

Iskat i dewr dla zmarłego

W „Nur ül-izah”, w przypisach do „Tahtavi”, w „Halebi”, a także na końcu rozdziału o namazach *kaza* w „Dürr-ül-muhtar”, w „Mülteka”, w „Dürr-ül-münteka”, w „Vikaye”, w „Dürer”, w „Cevhere” i w innych wartościowych książkach, gdzie kończą się informacje o poście, jest napisane, że powinno się zrobić *iskat* i *dewr*⁵⁷ dla zmarłego, który powiadomił o tym w testamencie. I tak np. w przypisach do „Tahtavi” napisane jest: „Istnieje *nass*⁵⁸ odnośnie dni, w które się nie pościło, że przez danie *fidje* robi się ich *iskat*. Ponieważ namaz jest ważniejszy od postu, uczeni islamscy wydali jednogłośnie opinię o wykonaniu *iskat*, jaki robi się dla postu, także dla tego, kto zachorował na śmiertelną chorobę a posiada namazy niewykonane z usprawiedliwieniem i chciał zrobić ich *kaza*. Ci, którzy mówią, że nie może być *iskat* dla namazu, są ignorantami, ponieważ występują przeciwko jednogłósnemu orzeczeniu *mezheb*. Święty hadis głosi: **„Nikt za nikogo nie pości i nie robi namazu. Jednak dla jego postu i namazu nakarmi głodnego”**. Słyszysz się, że niektórzy, nie rozumiejąc wyższości uczonych sunnickich i imamów *mezheb*, mówią: „W islamie nie ma *iskat* i *dewr*. *Iskat* jest podobny do wybaczenia grzechów u chrześcijan”. Słowami tego rodzaju sami siebie stawiają w niebezpiecznej sytuacji, ponieważ nasz Prorok (*sallallahu alei we sellem*) oznajmił: **„Moja wspólnota nie zjednoczy się na *dalalet*”**. Ten święty hadis wskazuje, że na pewno prawidłowe jest to, o czym jednogłośnie powiadomili uczeni *mudźtehid*. Kto im nie wierzy, ten nie wierzy temu świętemu hadisowi. **Ibni Abidin** opisując namaz *witr*, oznajmił: „Ten, kto nie wierzy w to, co jest niezbędne w religii, w wiedzę powiadomioną przez *idźma*, zostanie niewierzącym”. *Idźma* oznacza jednogłośnie zdanie uczonych. Jak można upodabniać *iskat* do wybaczenia grzechów? Duchowni chrześcijańscy pobierają opłaty za wybaczenie grzechów. Gdy tymczasem w islamie urzędnicy od spraw religijnych nie robią *iskat*. *Iskat* może zrobić tylko opiekun zmarłego, a pieniędzy nie daje się urzędnikom religijnym, tylko biednym.

Obecnie prawie wszędzie *iskat* i *dewr* nie są wykonywane zgodnie z islamem. Bardzo dobrze by było, gdyby ci, którzy głoszą, że nie ma *iskat* i *dewr*, nie mówili w

⁵⁷ *iskat* i *dewr* — procedura mająca na celu uratowanie zmarłego muzułmanina z długów: namazu, postu i niektórych innych. *Dewr* znaczy obieg; przekazanie czegoś z ręki do ręki.

⁵⁸ *nass* — święte wersety i święte hadisy.

ten sposób, tylko to, że w dzisiejszych czasach *iskat* i *dewr* nie jest robiony zgodnie z islamem, wtedy byśmy ich poparli. Mówienie w ten sposób uratowałoby ich przed strasznym niebezpieczeństwem, a także stałoby się powodem służenia islamowi. Poniżej przedstawiono, jak zgodnie z islamem robi się *iskat* i *dewr*.

Ibni Abidin na końcu opisu namazów *kaza* oznajmił: „Kto ma namazy *faite* [tzn. nieodrobione namazy *kaza* z powodu snu, zapomnienia], jeśli nie zrobił ich, choć miał siłę na ich wykonanie z *ima*, to jest dla niego *wadżib*, żeby nakazał w testamencie wykonanie ich *kefaret iskat*. Jeśli nie miał siły wykonać ich *kaza*, to nie musi sporządzać takiego testamentu. Podczas Ramadanu podróżnik, który je oraz chory, jeśli umrą nim zrobią ich *kaza*, nie muszą nakazywać tego w testamencie. Allah Najwyższy przyjmie ich usprawiedliwienie. *Kefaret iskat* chorego zostaje wykonany po jego śmierci przez opiekuna, nie jest robiony przed śmiercią. Nie jest dozwolone, żeby żyjący człowiek doprowadził do zrobienia dla siebie samego *iskat*. W „**Cila-ül kulub**” powiadomione jest: „Kto posiada dług u Allaha Najwyższego lub naruszył prawo innych ludzi, to *wadżib* jest dla niego w obecności dwóch świadków w tej sprawie wypowiedzieć ostatnią wolę lub dać im do przeczytania na ten temat w testamencie. Do *mustehab* należy wykonanie testamentu przez tego, kto nie posiada takiego długu i nie naruszył praw innych”.

Opiekun zmarłego, tj. wyznaczony przez zmarłego do wykonania testamentu lub spadkobierca przeznacza z majątku jedną trzecią i za każdy obowiązkowy namaz oraz namaz *witr*, których *kaza* powinno się zrobić, przekazuje biednym lub ich pełnomocnikom *fidje*, jaki daje się za post, tj. jeden *fitre*, czyli pół *sa* (waga 520 dirhemów albo 1750 gramów) pszenicy. Jeśli nie ma w testamencie mowy o *kefaret iskat*, to według szkoły hanefickiej opiekun zmarłego nie musi tego robić. Zaś według szkoły szafi'ickiej opiekun powinien zrobić *iskat*, nawet jeśli nie ma o nim mowy w testamencie. Również długi, jeśli nie są zapisane w testamencie, to według szkoły hanefickiej powinno się oddać z pozostawionego majątku. A nawet wierzyciele, gdy będą mieli dostęp do spadku, mogą odebrać je bez wyroku sądu. Jeśli zmarły przekazał w testamencie o spłaceniu *fidje* za niewykonane posty, do *wadżib* należy wykonanie tego, ponieważ tak nakazuje islam. Jeśli nie przekazał nic w testamencie, to dawanie *fidje* namazów nie jest *wadżib*, jest dozwolone. Jeśli te dwie możliwości nie zostaną przyjęte, to przynajmniej zyska się *sewab* za jałmużnę, która pomoże w oczyszczeniu z grzechów. Imam Muhammed w ten sposób przekazał w „**Mecma-ul-enhür**”, gdzie napisane jest: „Choć zostało powiedziane, że nie jest dozwolone przekazanie w testamencie o *iskat* namazów przez tego, kto będąc posłusznym swojemu *nefs* i szatanowi, nie wykonywał namazu i dopiero pod koniec życia okazał za to skruchę [zaczął robić namazy *fard* i namazy *kaza*], to jest napisane w „**Müstasfa**”, że jest to dozwolone”.

W „**Cila-ül-kulub**” oznajmiono: „Prawa ludzi są łamane przez niespłacanie długów, nieposzanowanie powierzenia, napad, kradzież, niezapłacenie wypłat i opłat w sprzedaży; prawa ciała u innych zostają naruszone przez pobicie, zranienie, niesprawiedliwe wykorzystywanie, a prawa serca przez przeklinanie, wyśmiewanie się, obgadywanie i zniesławianie”.

Jeśli jedna trzecia majątku pozostawiona przez zmarłego w spadku wystarcza na zrobienie *iskat*, to opiekun powinien tym majątkiem opłacić *fidje*. W „**Feth-ul-kadir**” napisano, że jeśli nie starcza, to jest dozwolone, żeby spadkobierca ofiarował to, co przekracza jedną trzecią. W takiej sytuacji wykonanie *fard* hadżdż, jeśli zmarły przekaze o tym w testamencie i jeśli spadkobierca, opiekun lub ktoś inny sprezentuje pieniądze na wykonanie hadżdż, nie jest dozwolone. Jeśli przed śmiercią zmarły nie zapisał tego w testamencie, a spadkobierca robi za swoje pieniądze *iskat* lub uda się na hadżdż, to odda dług zmarłego. Choć są tacy, którzy mówią, że nie jest dozwolone zrobienie tego za pieniądze kogoś innego niż spadkobiercy, to autorzy książek takich jak: „**Dürr-ül-muhtar**”, „**Merakıl-felah**” i „**Cila-ül-kulub**” napisali, że można.

Kefaret iskat zamiast pszenicy można też dać w postaci mąki lub przeliczywszy na jeden sa, dać: jęczmień i daktylę, rodzynki [z tego względu, że są wartościowsze od pszenicy, są dla biednego korzystniejsze]. Zamiast nich można dać też złoto lub srebro, które są wartościowsze od tego wszystkiego. [Nie robi się *iskat* banknotami]. Nie jest potrzebne dawanie *fidje* dla *sedže tilawet*.

Jak robi się *iskat* i dewr?

Jeśli pieniądze na *fidje* przekroczą jedną trzecią spadku, to opiekun bez zgody spadkobierców nie wyda więcej niż jedną trzecią. W książce pt. „**Kınye**” napisane jest, że zmarły, który posiada dług i nakaze w testamencie przekazanie jednej trzeciej majątku dla namazów z całego życia, jeśli jego wierzyciel zgodzi się nawet na wykonanie tego testamentu, to nie będzie to dozwolone, ponieważ w islamie nakazane jest najpierw oddanie długu. Oddania długu, zadowolenia wierzycieli nie zostawia się na później.

Dla zrobienia *iskat* wszystkich namazów zmarłego, jeśli się nie wie, w jakim wieku zmarł ten, który nakazał o tym w testamencie i jeśli jedna trzecia jego spadku nie wystarcza na zrobienie *iskat* namazów, to ten testament jest ważny. Jeśli jedna trzecia spadku starcza na *iskat* i coś z niego zostanie, to taki testament nie jest ważny, jest bezpodstawny. Ponieważ przez jedną trzecią majątku, gdy nie starczy na zrobienie *iskat*, wiadoma jest liczba namazów do *iskat*, testament będzie dla nich *sahih*. Dla pozostałych namazów testament będzie pustym słowem. Gdy jedna trzecia to za dużo,

gdy wiek oraz – z tego powodu – liczba namazów nie jest wiadoma, testament jest bezpodstawny.

Jeśli zmarły powiadomił w testamencie o *iskat* namazów i nie posiada majątku lub jego jedna trzecia nie starcza na wypełnienie tego testamentu lub w ogóle go nie sporządził, to opiekun, jeśli zechce zrobić *iskat* swoimi pieniędzmi, to robi *dewr*. Jednak nie jest do tego zobowiązany. Aby zrobić *dewr*, opiekun pożycza potrzebne na jednomiesięczny lub roczny *iskat* złoto lub pieniądze ze srebra, które są w obiegu. Jeśli zmarły jest mężczyzną, to od jego wieku odejmuje się dwanaście lat, jeśli jest kobietą, to odejmuje się dziewięć lat i oblicza się, ile lat wynoszą zaległości w namazach.

Powinno się przeznaczyć dla sześciu namazów [pięć namazów *fard* i jeden namaz *wadżib*] jednego dnia dziesięć kilo pszenicy, a z jednego słonecznego roku trzy tysiące sześćset sześćdziesiąt kilo. I tak np. w czasie, gdy jeden kilogram pszenicy kosztuje sto osiemdziesiąt kuruszy⁵⁹, to roczny *iskat* namazu będzie wynosił sześć tysięcy pięćset osiemdziesiąt osiem lub krótko sześć tysięcy sześćset lir. Jeśli jedna sztuka liry ze złota (ważąca 7.20g) kosztuje w tym czasie sto dwadzieścia lir, to **dla rocznego *iskat* namazu potrzebne będzie pięćdziesiąt pięć lub zapobiegawczo pięćdziesiąt sześć sztuk lir ze złota.** Jeśli opiekun zmarłego pożyczy pięć sztuk złotych lir i znajdzie kilku, np. czterech, biednych muzułmanów, którzy są pobożni, znają dobrze religię i ją kochają [warunkiem jest, żeby należeli oni do tych, którzy nie dają *fitre*, tj. byli tak biedni, że można dać im jałmużnę. Jeśli nie będą biedni, to *iskat* nie zostanie przyjęty], to *dewr* robi się w ten sposób: Opiekun zmarłego, tj. wyznaczony przez niego wykonawca testamentu lub jeden ze spadkobierców, lub osoba upoważniona przez spadkobierców, mówiąc: „Te pięć sztuk lir ze złota daję tobie dla *iskat* namazu zmarłego (podaje imię i nazwisko) jako ekwiwalent” i z intencją jałmużny daje pięć sztuk złotych lir pierwszemu biedakowi. Następnie biedak, mówiąc: „Przyjąłem i akceptuję. Ja tobie daję je w prezencie”, przekazuje spadkobiercy lub jego pełnomocnikowi, a ten przyjmuje je z powrotem. Następnie spadkobierca przekazuje mu lub następnemu biedakowi i znów przyjmuje od niego z powrotem jako prezent. W ten sposób jednemu biedakowi cztery razy lub czterem biedakom po jednym razie, dając i przyjmując, wykonuje się jeden *dewr* [obieg]. W jednym *dewr* zrobiło się *kefaret iskat* dla namazu dwudziestoma sztukami złotych monet. Jeśli zmarły jest mężczyzną i ma sześćdziesiąt lat, to dla jego czterdziestoosmioletniego namazu powinno się dać $48 \times 60 = 2880$ sztuk złotych monet. *Dewr* wynosi wtedy $2880 : 20 = 144$ razy. Jeśli sztuk złota jest dziesięć, to *dewr* jest wykonywany 72 razy, a jak dwadzieścia to *dewr* jest wykonywany 36 razy.

⁵⁹ *kurusz* — turecki grosz; 1 / 100 liry tureckiej.

Jeśli biedaków jest dziesięciu i dziesięć sztuk złota, to dla 48 letniego *kefaret iskat* dla namazu wychodzi dwadzieścia dziewięć razy *dewr*, ponieważ:

Lata niewykonanego namazu mnoży się przez jednoroczną ilość złota i zyskuje się liczbę *dewr*. W przykładzie wyniki podane są w przybliżeniu i wyglądają następująco: $48 \times 60 = 4 \times 5 \times 144 = 4 \times 10 \times 72 = 4 \times 20 \times 36 = 10 \times 10 \times 29$.

Z tego wynika, że dla *iskat* namazu, żeby znaleźć liczbę *dewr* **mnoży się roczną liczbę sztuk złota przez zaległą liczbę namazów. Oprócz tego liczbę sztuk złota mnoży się przez liczbę biedaków. Pierwszy wynik mnożenia dzieli się przez drugi wynik mnożenia.** Wynik tego dzielenia jest liczbą *dewr*. Wartość złota i wartość pszenicy zawsze razem rosną lub maleją. Z tego względu dla *iskat*, jak ilość rocznej pszenicy się nie zmienia, tak i liczba rocznego złota wynosi, jak powyżej zapisaliśmy, prawie sześćdziesiąt sztuk złota (gdy jedna sztuka liry ze złota waży 7,2g). Dlatego też, obliczając *iskat*, powinno się zawsze postępować przezornie, przyjmując, że:

Iskat dla jednego miesiąca namazu to pięć sztuk złota.

Iskat dla jednego miesiąca postu w Ramadanie to jedna sztuka złota.

Z tego wyjdzie liczba sztuk złota do *dewr* i liczba *dewr*.

Po zakończeniu *iskat* namazu robi się *dewr* dla *iskat* postu za niespełnione posty, których *kaza* powinno się było zrobić. Do tego robi się trzy razy *dewr* pięcioma sztukami złota z czterema biedakami, ponieważ roczny *kefaret iskat*, tj. trzydziestodniowego postu, wynosi 52,5 kg pszenicy lub 5,25 g złota, czyli 0,73 sztuki złotej liry. Z tego wynika, że w szkole hanefickiej **jedna sztuka złotej liry jest *kefaret iskat dla rocznego postu*** i dla czterdziestu ośmiu lat powinno się dać czterdzieści osiem sztuk złotych lir. Jeśli robi się jeden *dewr* pięcioma sztukami złota z czterema biedakami, to da się dwadzieścia sztuk złota. Po zrobieniu *iskat* postu dla ich *kaza*, robi się najpierw kilka razy *dewr* dla *iskat* zekatu, a potem dla *iskat* za ofiarę.

Dla *kefaret* za przysięgę potrzebnych jest każdego dnia dziesięciu biedaków, a dla *kefaret* za post, który się bez usprawiedliwienia przerwało, jednego dnia sześćdziesięciu biedaków i dla jednego spośród nich nie daje się więcej niż pół *sa* pszenicy. To znaczy, że kilka *kefaret* przysięgi i *kefaret* postu nie daje się jednego dnia dziesięciu biedakom. W takim razie dla *kefaret* przysięgi i postu nie robi się *dewr* jednego dnia. Jeśli w testamencie jest mowa o *kefaret* przysięgi, to za jedną przysięgę jednego dnia daje się każdemu z dziesięciu biedaków dwa kilogramy pszenicy albo mąki, albo jakąś rzecz, złoto, srebro równą ich wartości.

Można też dawać jednemu biedakowi przez dziesięć dni, jeden po drugim, albo dać biedakowi od razu pieniądze i powinno się powiedzieć: „Dałem ci upoważnienie.

Za te pieniądze dwa razy dziennie, rano i wieczorem przez dziesięć dni masz się karmić!”. Nie jest dozwolone, żeby się nie karmił, tylko kupował sobie za te pieniądze gazety, kawę. Najlepiej jest umówić się z jakimś kucharzem, dać mu dziesięciodniową sumę pieniędzy i u niego niech wskazany biedak stołuje się dwa razy dziennie, tj. rano i wieczorem, przez dziesięć dni. Podobnie jest z postami, które zostały unieważnione po zrobieniu intencji i *kefaret zyhar*⁶⁰. Dla tych dwóch za jeden dzień *kefaret* powinno się dać sześćdziesięciu biedakom lub jednemu biedakowi przez sześćdziesiąt dni pół *sa* pszenicy lub coś innego o tej samej wartości, lub nakarmić go każdego dnia dwa razy.

Nie potrzeba robić *iskat* zekatu, o którym nie zostało przekazane w testamencie. Istnieje *fetwa*⁶¹ o *iskat* zekatu mówiąca, że spadkobierca może zrobić też sam od siebie *dewr*.

Podczas robienia *dewr* opiekun, dając złoto biedakowi, powinien za każdym razem złożyć intencję, że jest to *iskat* namazu lub *iskat* postu. Również biedak, przekazując je z powrotem, powinien powiedzieć, że je sprezentował, a opiekun, że je przyjął. Jeśli opiekun nie jest w stanie zrobić *iskat*, to przekazuje pełnomocnictwo zrobienia *iskat* zmarłego komuś innemu i ten pełnomocnik robi wtedy *iskat* oraz *dewr*.

W książce Imama Birgiwiego pt. „**Vasıyyetname**” i w jej wyjaśnieniach, Kadizade Ahmed Efendi napisał, że warunkiem jest, by biedacy nie posiadali majątku wielkości *nisab*. Dozwolone jest, by pochodzili oni z rodziny zmarłego. Dając biedakowi, powinno się powiedzieć: „Daję to tobie dla *iskat* tylu (podaje się liczbę lub lata) namazów niejakiego (podaje się imię i nazwisko) zmarłego”. Biedak zaś powinien powiedzieć: „Przyjąłem” i przyjmując to złoto, powinien wiedzieć o tym, że należy ono do niego. Jeśli nie wie, to powinno się go najpierw pouczyć. Biedak, okazując litość, na swoje własne życzenie mówi: „Daję tobie to jako ekwiwalent *iskat* tylu namazów niejakiego zmarłego” i przekazuje złoto innemu biedakowi. Ten biedak, biorąc je do ręki, powinien powiedzieć: „Przyjąłem”. Przyjmując, powinien być świadomy, że to jest jego majątek. *Dewr* nie zostanie przyjęty, jeśli weźmie się go tak, jakby był powierzonym prezentem. Ten drugi biedak także mówi: „Wziąłem i przyjąłem”. Potem przekazuje trzeciemu biedakowi i mówi: „Z tego samego powodu tobie daję”. W ten sposób powinno się robić *dewr* dla namazu, postu, ofiar, jałmużny *fitr*, *adak* (złożonych przysiężeń Allahowi Najwyższemu) i naruszonych praw

⁶⁰ *zyhar* — wypowiedzenie słów, którymi mąż upodabnia swoją żonę, jej twarz, głowę, kończyny do jednej z wiecznie zakazanych mu *mahrem* kobiet lub ich części ciała, na które nie wolno mu patrzeć, np.: „Twoje plecy są jak plecy mojej matki, jesteś jak moja matka”. Nim nie wykona on *kefaret*, to nie wolno mu zbliżyć się do żony, pocałować i objąć jej.

⁶¹ *fetwa* – opinia uczonych islamskich, czy dany czyn jest zgodny z religią.

ludzkich oraz zwierząt. Naruszenie praw ludzkich ma też miejsce w sprzedaży - kupnie, gdy nie zostały wykonane zgodnie z islamem. Nie jest dozwolone robienie *dewr* dla *kefaret* przysięgi i postu.

Potem biedak, u którego jako ostatniego pozostało złoto, okazując litość, na swoje życzenie, dobrowolnie prezentuje je opiekunowi. Opiekun bierze je i mówi, że je przyjął. Jeśli biedak tego złota nie sprezentuje, to staje się ono jego majątkiem, na siłę się go nie odbierze. Opiekun część tego złota, pieniędzy lub jakąś rzecz, które należą do zmarłego, daje tym biedakom i *sewab* za tę jałmużnę prezentuje dla duszy zmarłego. Biedak, który ma dług oraz dziecko, które nie osiągnęło wieku dojrzałości, nie powinni uczestniczyć w *dewr*, ponieważ po otrzymaniu złota, obowiązkiem jest oddanie długu od razu. Nie spełnienie tego obowiązku, tylko przekazanie złota dla *kefaret* zmarłego biedakowi znajdującemu się obok niego, nie jest dozwolone. Choć *dewr* zostanie przyjęty, to sam nie zyska w ogóle *sewab*, a nawet zgrzeszy.

Zmarły, który nie posiada majątku, jeśli przekaze w testamencie zrobienie *dewr*, to wykonanie *dewr* nie jest *wadżib* dla jego opiekuna. *Wadżib* jest przeznaczenie przez zmarłego z całego majątku wystarczająco dla *kefaret iskat*, jeśli nie przekroczy jednej trzeciej spadku. W ten sposób robi się *iskat* bez robienia *dewr*. Jeśli jedna trzecia majątku wystarcza dla *iskat*, a on przeznaczy na wykonanie *dewr* mniej niż jedną trzecią, to popełni grzech. W „*Ibni Abidin*”, w 5 tomie, na 273 stronie oznajmione jest: „Lepsze jest nienakazanie w testamencie wykonania dobrych uczynków *nafile* przez chorego, który ma małe dzieci lub dzieci w wieku dojrzałym, które są prawidłowymi muzułmanami, biedne i potrzebują skorzystać ze spadku, tylko zostawienie majątku tym dzieciom”. W „*Bezzaziyye*”, w opisie prezentów napisane jest: „Nie powinno się zostawiać spadku dziecku, które jest *fasyk*, tylko wydać go w celach dobroczynnych, ponieważ pomaga się mu w popełnianiu grzechów. Dziecku *fasyk* nie powinno się dać więcej pieniędzy, majątku niż potrzebuje ono na utrzymanie”.

Nie jest dozwolone przeznaczenie mniej majątku niż jedna trzecia temu, kto ma wielkie zaległości w namazie, poście, zekacie, ofiarach i przysięgach, a resztę przeznaczyć na czytanie Świętego Koranu, *Hatm-i tehlil* i *Mewlid*. Kto daje i bierze pieniądze za ich czytanie, popełnia grzech. Branie — dawanie pieniędzy za nauczanie czytania Świętego Koranu jest dozwolone, zaś za czytanie nie jest.

Nie jest dozwolone wykonanie przez spadkobierców lub kogoś innego *kaza* namazów, postów, które należą do zmarłego. Jednak można zrobić — i dobrze będzie, jak się robi — nieobowiązkowe namazy i posty, a *sewab* za nie sprezentuje się duszy zmarłego.

Dozwolone jest wykonanie *kaza* hadżdż, który jest długiem zmarłego, przez wyznaczoną przez niego w testamencie osobę, tzn. ta osoba oczyści zmarłego z tego długu, ponieważ hadżdż jest *ibadet*, który robi się jednocześnie ciałem i majątkiem. Hadżdż *nafile* można zawsze zrobić za kogoś innego, zaś hadżdż *fard* może być zrobiony przez wyznaczoną osobę dopiero wtedy, gdy nie zrobiło się tego do śmierci.

W „**Mecma’ul-enhür**” i „**Dürr-ül-münteka**” napisane jest: „*Iskat* zmarłego powinno się zrobić przed pogrzebem”. W „**Kuhistani**” podane jest też, że można po pogrzebie.

Podczas robienia *kefaret iskat* dla zmarłego za jego namaz, post, zekat, ofiarę można dać jednemu biedakowi więcej niż wielkość *nisab*. A nawet można dać jednemu biedakowi całe złoto.

Nie jest dozwolone dawanie *fidje* śmiertelnie choremu za niewykonane namazy. Kto jest w tak podeszłym wieku, że nie jest w stanie pościć, może dać *fidje* za swoje niespełnione posty. Chory powinien wykonywać namazy głową, robiąc je z *ima*. Choremu, który nie jest w stanie wykonywać namazu z *ima* przez więcej niż jeden dzień, niewykonane namazy zostaną wybaczone. Jeśli stan jego zdrowia się poprawi, to nie musi wykonywać ich *kaza*, ale powinien odrobić zaległe posty. Jeśli stan jego zdrowia się nie poprawi i umrze, to te posty także zostaną mu wybaczone.

ROZDZIAŁ ÓSMY

TRZYDZIEŚCI DWA I PIĘĆDZIESIĄT CZTERY FARD

Gdy dziecko stanie się dojrzałe lub niewierzący powie Słowa Tewhid, tj.: „***La ilahe illallah Muhammedun resulullah***” i rozumiejąc, uwierzy w ich znaczenie, to stanie się **muzułmaninem**. Niewierzącemu wszystkie grzechy zostaną od razu wybaczone. Jednak powinien, jak każdy muzulmanin, gdy będzie miał możliwość, poznawszy znaczenie i nauczywszy się na pamięć **Amentu**, powiedzieć, że przyjął je i uwierzył, tj. „Uwierzyłem we wszystko, co jest w islamie, tzn., że wszystkie ogłoszone przez Muhammeda (*alejhisselam*) nakazy i zakazy zostały Mu przekazane przez Allaha Najwyższego”. Potem, gdy będzie miał możliwość, obowiązkiem jego jest poznanie tego, co zostało zakazane i nakazane w tych wszystkich sprawach, z którymi ma do czynienia. Jeśli sprzeciwi się nauczaniu, spełnianiu *fard*, unikaniu *haram*, to straci wiarę. Jeśli okaże niezadowolenie z któregoś z nich, nie przyjmie ich, to zostanie ***murted***. *Murted*, przez wypowiedzenie: „***La ilahe illallah***” i spełnienie niektórych nakazów islamu, np. przez wykonywanie namazu, poszczenie, udanie się na hadżdż i spełnienie dobrych uczynków, nie zostaje muzulmaninem. Nie będzie miał także żadnej korzyści z tych dobrych uczynków w *ahiret*. Powinien okazać skruchę za to, czemu zaprzeczył, w co nie uwierzył.

Uczeni islamscy wybrali z *fard* trzydzieści dwa i pięćdziesiąt cztery, których każdy muzulmanin powinien się nauczyć.

Trzydzieści dwa fard

Zasady wiary: sześć (6)

Zasady islamu: pięć (5)

Fard w namazie: trzy (3)

Fard w abdeście: cztery (4)

Fard w *gusl*: trzy (3)

Fard w *tejemmum*: dwa (2)

Niektórzy mówią, że w *tejemmum* są trzy *fard*. Wtedy wszystkich *fard* będzie trzydzieści trzy.

Zasady wiary (6)

- 1- Wiara w istnienie i jedyność Allaha Najwyższego.
- 2- Wiara w anioły.
- 3- Wiara w święte księgi zesłane przez Allaha Najwyższego.
- 4- Wiara w Proroków Allaha Najwyższego.
- 5- Wiara w Dzień Sądu Ostatecznego.
- 6- Wiara w przeznaczenie, tzn., że dobro i zło pochodzi od Allaha Najwyższego.

Zasady islamu (5)

- 7- Wypowiedzenie Słów Szehady.
- 8- Wykonywanie codziennie pięciokrotnego namazu w obowiązującym czasie.
- 9- Dawanie zekatu ze swojego majątku.
- 10- Poszczenie każdego dnia w miesiącu Ramadan.
- 11- Odbycie raz w życiu pielgrzymki do Mekki, jeśli ma się siłę i spełnia się warunki.

Fard namazu (12)

A- Fard poza namazem jest siedem. Nazywa się je „warunkami”:

- 12- Oczyszczenie z nieczystości *hades*.
- 13- Oczyszczenie z nieczystości *nedżaset*.
- 14- *Setr-i awret*.
- 15- *Istikbal-i kyble*.
- 16- *Wakt*.
- 17- Intencja.
- 18- *Iftitah tekbir* lub *tahrime tekbir*.

B- Fard w namazie jest pięć. Nazywa się je *rukn*:

19- *Kyjam*.

20- *Kyraet*.

21- *Ruku*.

22- *Sedzde*.

23- *Ka'de-i ahire*.

Fard w abdeście (4)

24- Pobierając abdest, umycie twarzy.

25- Umycie obu ramion wraz z łokciami.

26- Dokonanie *mesh* na jednej czwartej głowy.

27- Umycie obu stóp wraz z kostkami.

Fard w gusl (3)

28- Umycie jamy ustnej (*mazmaza*).

29- Wypłukanie nosa (*istinszak*).

30- Umycie całego ciała.

Fard w tejemmum (2)

31- Złożenie intencji oczyszczenia się z *dżunub* lub abdestu.

32- Uderzenie wewnętrzną częścią obu dłoni o czystą ziemię i przetarcie nimi całej twarzy oraz ponowne uderzenie dłońmi o czystą ziemię i przetarcie obu przedramion razem z rękoma i łokciami.

Pięćdziesiąt cztery fard

1- Wiara, że Allah Najwyższy jest jeden.

2- Jedzenie i picie tego, co jest *helal*.

3- Pobieranie abdestu.

4- Każdego dnia, gdy przyjdzie czas, wykonywanie pięciokrotnego namazu.

- 5- Dokonanie *gusl* po wejściu w stan *dżunub*
- 6- Wiara w to, że Allah Najwyższy jest gwarantem dziennej racji żywnościowej człowieka.
- 7- Ubieranie się w czyste ubrania, które pochodzą z *helal*.
- 8- Ufanie Allahowi Najwyższemu.
- 9- Bycie zadowolonym z tego, co się ma.
- 10- Bycie wdzięcznym Allahowi za dary.
- 11- Zgadanie się z przeznaczeniem.
- 12- Cierpliwe znoszenie nieszczęścia.
- 13- Okazywanie skruchy za grzechy.
- 14- Robienie *ibadet* dla Allaha Najwyższego.
- 15- Traktowanie szatana jako wroga.
- 16- Zgadanie się na prawo ze Świętego Koranu.
- 17- Zdawanie sobie sprawy, że śmierć jest rzeczywistością.
- 18- Traktowanie przyjaciół Allaha Najwyższego jako swoich przyjaciół, a Jego wrogów jako swoich wrogów.
- 19- Spełnianie dobrych uczynków wobec rodziców.
- 20- Staranie się głosić nakazy religii.
- 21- Odwiedzanie rodziny.
- 22- Niesprzeniewierzenie tego, co zostało powierzone.
- 23- Zawsze unikanie tego, co jest zakazane, czując strach przed Allahem.
- 24- Bycie posłusznym Allahowi Najwyższemu i Jego Prorokowi.
- 25- Unikanie popełniania grzechów, bycie zajęтым wykonywaniem *ibadet*.
- 26- Bycie posłusznym rządcom - muzułmanom.
- 27- Traktowanie tego, co się dzieje na świecie jako przestrogi.
- 28- Zyskanie pouczenia z zastanawiania się nad atrybutami i darami Allaha Najwyższego.

- 29- Chronienie swojego języka przed zakazanymi, lubieżnymi słowami.
- 30- Utrzymywanie swojego serca w czystości.
- 31- Niewyśmiewanie się z nikogo.
- 32- Niepatrzenie na to, co jest *haram*.
- 33- Bycie zawsze wiernym danemu słowu.
- 34- Chronienie swoich uszu od tego, co jest zakazane w islamie.
- 35- Poznanie nauki islamskiej.
- 36- Używanie prawidłowo wagi, przyrządów pomiarowych.
- 37- Nie będąc pewnym gniewu Allaha Najwyższego, zawsze odczuwanie strachu przed Nim.
- 38- Dawanie biednym muzułmanom zekat i pomaganie im.
- 39- Nietracenie nadziei na miłosierdzie Allaha Najwyższego.
- 40- Niebycie posłusznym pragnieniom swojego *nefs*.
- 41- Nakarmienie głodnego w intencji zyskania aprobaty Allaha Najwyższego.
- 42- Pracowanie, aby zapewnić sobie wystarczające środki do życia.
- 43- Dawanie zekat od majątku, a od plonów *uszu*.
- 44- Nieodbywanie stosunku płciowego z żoną, która jest w okresie poporodowym i podczas menstruacji.
- 45- Oczyszczanie serca z grzechów.
- 46- Chronienie się przed pychą.
- 47- Chronienie majątków sierot, które nie osiągnęły wieku dojrzałości.
- 48- Trzymanie się z dala od sytuacji i postępowania, które byłyby powodem żądzы zmysłowych u młodych chłopców.
- 49- Niezostawianie codziennego namazu do odrobienia na później.
- 50- Nie wolno niesprawiedliwie, używając przemocy, zabierać majątków innym.
- 51- Niedodawanie Allahowi Najwyższemu współników, partnerów.

52- Stronienie od cudzołóstwa.

53- Niespożywanie napojów alkoholowych.

54- Nieprzysięganie na próżno.

Kufur (Błuźnierstwo)

Największym złem jest niewiara w Allaha Najwyższego, bycie ateistą. Nie wierzyć w to, w co powinno się uwierzyć, jest bluźnierstwem. Nie uwierzyć Muhammedowi (*alejhisselam*) jest *kufur*. Uwierzyć sercem i potwierdzić słowem to wszystko, o czym Allah Najwyższy przekazał Muhammedowi (*alejhisselam*), nazywa się **iman** (wiarą). Jeśli przeszkodzono w wypowiedzeniu zasad wiary, to niewypowiedzenie tego zostanie wybaczone. Powinno się unikać słów, które religia islam zalicza do oznak *kufur* (bluźnierstwa). Lekceważenie jednego z nakazów lub zakazów islamu, wyśmiewanie się ze Świętego Koranu, aniołów, Proroków (*alejhimussalewatu weteslimat*) jest oznaką *kufur*. Zaprzeczyć, znaczy, po usłyszeniu nie uwierzyć, nie potwierdzić. Wątpienie również jest zaprzeczeniem. **Są trzy kategorie kufur: dżehli, dżuhudi i hukmi.**

I. Kufr-i dżehli: bluźnierstwo niewierzących, które zostało popełnione z powodu ignorancji, nieusłyszenia, niemyślenia. Są dwa rodzaje ignorancji:

1- Prymitywna: takich ludzi zna się jako ignorantów. U nich nie ma błędnego *itikad*. Są jak zwierzęta, ponieważ człowieka od zwierzęcia odróżnia wiedza i rozumowanie. Oni są gorsi od zwierząt, ponieważ zwierzęta robią postępy w tym, do czego zostały stworzone.

2- *Dżehl-i murekkeb*: błędny, niewłaściwy *itikad*. Podobnie jest z *itikad* filozofów greckich i *itikad* muzułmanów z jednej z siedemdziesięciu dwóch grup *bidat*, którzy nie są podporządkowani temu, co zostało im jasno powiadomione. Ta ignorancja jest gorsza od pierwszej. Jest to choroba, na którą nie ma lekarstwa.

II. Kufr-i dżuhudije zwany też *kufr-i inadi*: być niewierzącym świadomie, upierając się. Powstaje wskutek pychy, miłości do wysokich stanowisk lub lęku przed zawstydzeniem. Bluźnierstwa Faraona i jego towarzyszy, Herakliusza, Imperatora Bizancjum należą do nich.

III. Kufr-i hukmi: niewierzącym staje się ten, kto wypowie słowa i zrobi czyny uznane przez islam jako oznaki niewiary, choć sercem wierzy i mówi, że jest wierzącym. **W islamie gloryfikowanie tego, co nakazano poniżać i poniżanie tego, co nakazano gloryfikować, jest kufur.**

- 1- *Kufur* jest powiedzenie, że Allah Najwyższy patrzy na nas z Tronu lub nieba.
- 2- *Kufur* jest powiedzenie: „Jak ty się nade mną znęcasz, tak niech nad tobą znęca się Allah Najwyższy”.
- 3- *Kufur* jest powiedzenie o jakimś muzułmaninie, że jest on dla tego kogoś jak żyd.
- 4- *Kufur* jest powiedzenie o kłamstwie, że Allah Najwyższy wie, że to prawda.
- 5- *Kufur* jest wypowiedzenie słów poniżających aniołów.
- 6- *Kufur* jest wyrażanie się poniżająco o Świętym Koranie, a nawet o jednej literze z niego; niewiara w jedną literę z niego.
- 7- *Kufur* jest przy akompaniamencie instrumentów muzycznych recytowanie Świętego Koranu.
- 8- Niewiara w prawdziwy Tewrat (Tora) i Indżil (Ewangelia), poniżanie ich jest *kufur*. [Obecnie nie ma prawdziwych Tewrat i Indżil].
- 9- Czytając Święty Koran niewłaściwymi literami, powiedzenie: „To właśnie jest Koran” – jest *kufur*.
- 10- Wyrażanie się poniżająco o prorokach jest *kufur*.
- 11- Niewiara w jednego z dwudziestu pięciu Proroków (*alejhimussalewatu wetteslimat*), których imiona podane są w Świętym Koranie, jest *kufur*.
- 12- *Kufur* jest powiedzenie o tym, kto spełnia dużo dobrych uczynków, że jest lepszy od Proroka.
- 13- *Kufur* jest powiedzenie, że prorocy byli potrzebującymi. Ponieważ niedostatek, w którym żyli, był na ich życzenie.
- 14- Niewierzącym zostanie ten, kto uwierzy mówiącemu o sobie, że jest prorokiem.
- 15- *Kufur* jest wyśmiewanie się z tego, co będzie w *ahiret*.
- 16- Mówiąc, że nie jest to zgodne z logiką i techniką, niewiara w męki w grobie i podczas Końca Świata, jest *kufur*.
- 17- *Kufur* jest niewiara w to, że w Raju zobaczy się Allaha Najwyższego i powiedzenie, że nie chce się Raju, chce się Allaha Najwyższego.

18- Niewiara w islam i mówienie, że omeny, technika są lepsze od wiedzy religijnej, jest *kufur*.

19- *Kufur* jest stwierdzenie: „Czy będę robił namaz, czy nie, wyjdzie na to samo”.

20- Powiedzenie, że się nie da zekatu, jest *kufur*.

21- Powiedzenie, że gdyby lichwiarstwo było dozwolone, to by się nim trudniło, jest *kufur*.

22- Powiedzenie, że dobrze by było, gdyby tyrania była dozwolona, jest *kufur*.

23- Dawanie biedakowi z majątku, który pochodzi z *haram* i oczekiwanie za to *sewab*. Jeśli biedak wie o tym, że te pieniądze pochodzą z *haram*, to *kufur* jest robienie przez niego dobrej *dua* dla dającego.

24- Powiedzenie, że *kyjas* (porównywanie praw) Imama a'zama Ebu Hanify nie jest prawidłowe, jest *kufur*. Wehhabici z tego powodu zostają niewierzącymi.

25- Niebycie zadowolonym z jednej ze znanych sunien.

26- Słyszac święty hadis: „**Między Moim grobem a minberem** (Rawda-i mutahhara) **jest jeden z ogrodów Raju**”, powiedzenie, że poza minberem, matą z wikliny i grobem nic innego się nie widzi, jest *kufur*.

27- Niewiara w wiedzę religijną, poniżanie jej oraz uczonych islamskich jest *kufur*.

28- Kto powie, że chce być niewierzącym, ten w chwili złożenia tej intencji staje się nim.

29- Jeśli ktoś chce, żeby ktoś inny został niewierzącym, ponieważ podoba mu się *kufur*, sam nim zostaje.

30- Wypowiadający z własnej woli słowa, o których wie, że są one powodem *kufur*, zostaje niewierzącym. Jeśli nie zdaje sobie z tego sprawy, to według większości uczonych też zostaje niewierzącym.

31- *Kufur* jest świadome popełnienie czynu, o którym się wie, że jest on powodem *kufur*. Jeśli popełni się go nieświadomie, to według wielu uczonych to też jest *kufur*.

32- Opasanie się sznurem duchownych chrześcijańskich i specjalnie ubranie czegoś, co należy do *kufur*, jest *kufur*. Używanie tego przez handlowców w krajach

nie-muzułmańskich też jest *kufur*. Ubieranie tego dla żartów, rozbawienia innych również jest *kufur*.

33- W święta niewierzących używanie tak jak oni tego, co oni specjalnie w ten dzień używają, prezentowanie tego niewierzącym, jest *kufur*.

34- Powinno się bać wypowiadania słów *kufr-i hukm* dla pokazania, że jest się mądrym, posiada się dużo wiedzy, jest się literaturoznawcą lub żeby innych zadziwić, rozśmieszyć, ucieszyć lub żeby wyśmiać. Podobnie jest, gdy się wypowie te słowa w gniewie.

35- Jeśli ktoś, obgadując kogoś, powie, że go nie obgaduje, tylko mówi o faktach. Powiedzenie w ten sposób jest *kufur*.

36- Gdy dziewczynę, którą wydano za męża, gdy była dzieckiem, a która stała się dojrzała, spyta się o wiarę, religię islam, a ona nie odpowie, to dojdzie do rozwodu i stanie się ona niewierząca. Podobnie jest z mężczyzną.

37- Jeśli ktoś powie temu, kto zabił lub rozkazał zabić (niesprawiedliwie) muzułmanina, że dobrze uczynił, to stanie się on niewierzącym.

38- Powiedzenie o tym, kogo zamordowanie nie jest *wadżib*, że powinno się go zabić, jest *kufur*.

39- Powiedzenie oprawcy, który niesprawiedliwie kogoś pobił lub zabił, że dobrze uczynił i tamten na to zasłużył, jest *kufur*.

40- Kłamiąc, powiedzenie: „Allah Najwyższy wie, że ja kocham cię bardziej niż swoje dzieci” – jest *kufur*.

41- Jeśli powie się temu, kto muzułmaninowi na wysokim stanowisku powiedział: „*Jerhamukallah*”, gdy on kichnął, że w ten sposób się nie mówi do osób znajdujących się na wysokich stanowiskach, to jest to *kufur*.

42- Lekceważące traktowanie obowiązków religijnych, niewiara w to, że namaz, post, dawanie zekatu jest obowiązkiem, jest *kufur*.

43- Stracenie nadziei w miłosierdzie Allaha jest *kufur*.

44- Rzeczy, pieniądze, które same w sobie nie są *haram*, ale z zaistniałego powodu stały się *haram* nazywa się ***haram-i li gajrihi***. Tak jest z rzeczami, które zostały ukradzione i zdobyte w zakazany sposób. Nazwanie ich *helal* nie jest *kufur*. Takie rzeczy, które są w istocie *haram*, jak padlina, wieprzowina, wino nazywa się ***haram-i li ajnihi***. Nazywanie ich *helal* jest *kufur*.

45- Powiedzenie o grzechach, które są znane jako kategorycznie zakazane, że są dozwolone, jest *kufur*.

46- Ponizanie tego, co islam darzy wartością, jak Ezan, meczet, książki o religii islam, jest *kufur*.

47- Wykonywanie namazu, wiedząc, że nie ma się abdestu, jest *kufur*.

48- *Kufur* jest wykonywanie namazu w innym kierunku, mimo że zna się kierunek *kyble*. Ten, kto powie, że namazu nie trzeba wykonywać w stronę *kyble*, stanie się niewierzącym.

49- Stwierdzenie o jakimś muzułmaninie, że jest niewierzącym, żeby pokazać, że on jest zły, nie jest *kufur*. Jednak chcieć, żeby ten został niewierzącym, jest *kufur*.

50- Popelnianie grzechów, nie przywiązując do nich wagi, jest *kufur*.

51- Niewiara w to, że powinno się robić *ibadet* i unikać grzechów, jest *kufur*.

52- Wiara w to, że zebrane podatki należą do majątku sułtana, jest *kufur*.

53- Uważanie za dobre nabożeństwa, ceremonie religijne niewierzących, bez powodu opasywanie się sznurem ich duchownych, używanie oznak *kufur* i okazywanie tego, że się je lubi, jest *kufur*.

54- Przysięganie z własnej woli o czymś, mówiąc: „Niech stanę się niewierzącym, żydem, jeśli coś u kogoś jest lub czegoś nie ma”, to nie ma znaczenia, czy to coś jest czy tego czegoś nie ma, wypowiedzenie takiej przysięgi z własnej woli należy do *kufur*.

55- Powiedzenie, że gdyby cudzołóstwo, stosunek analny, lichwa, kłamstwo, które w każdej religii są zakazane, były dozwolone, to by się to zrobiło, jest *kufur*.

56- Powiedzenie, że wierzy się Prorokom (*alejhimussalewatu wetteslimat*), ale nie wie się, czy Adem (*alejhisselam*) jest prorokiem, jest *kufur*.

57- Ten, kto nie wie o tym, że Muhammed (*alejhisselam*) jest Ostatnim Prorokiem, jest niewierzącym.

58- Jeśli ktoś powie: „Jeśli prawidłowe jest to, co powiedzieli Prorocy, to my się uratowaliśmy” – stanie się niewierzącym. [Jeśli mówiąc te słowa, będzie miał wątpliwości, to stanie się niewierzącym].

59- Jeśli komuś powie się, żeby przyszedł robić namaz, a on odmówi, to stanie się niewierzącym. Jednak jeśli chciał powiedzieć, że wykona namaz ze względu na nakaz Allaha Najwyższego, a nie na jego zawołanie, to nie stanie się niewierzącym.

60- Jeśli komuś się powie, żeby nie obcinał brody więcej niż jedna garść lub obciął to, co jest ponad garść, lub obciął paznokcie, ponieważ to jest sunną Wysłannika Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*), a ten odpowie, że nie obetnie, to stanie się on niewierzącym. Podobnie jest z pozostałymi sunnami. [Powiedzieć: „Z powodu twoich słów nie zrobię, ale zrobię to, bo jest to sunną Wysłannika Allaha” – nie jest *kufur*. Ale jeśli powie się, że tego się nie robi z zamiarem zaprzeczenia (odrzużenia, negowania) sunny, to wtedy jest to *kufur*].

61- Jeśli ktoś powie komuś podczas podcinania wąsów, że to się do niczego nie przyda, to istnieje obawa, że mówiący w ten sposób popełnił *kufur*. [Podcinanie wąsów należy do sunny. Oznacza to, że nie potraktował on sunny poważnie].

62- Jeśli mężczyzna ubierze się od stóp do głowy w ubranie z jedwabiu i ktoś powie o tym: „Niech będzie to ubranie tobie pobłogosławione”, to niech się obawia, że doszło do *kufur*.

63- Jeśli ktoś popełni taki *mekruh* jak: położy się z nogami wyciągniętymi w stronę *kyble* lub w stronę *kyble* napluje, lub w stronę *kyble* się załatwi i jeśli powie się mu, żeby tak nie robił, bo to jest *mekruh*, a ten odpowie: „Gdyby tylko takie były moje grzechy”, to zachodzi obawa, że wypowiedział on *kufur*. To znaczy, z powodu uznania *mekruh* za coś nieważnego.

64- Jeśli czyjś służący wejdzie do domu i pozdrowi swojego pana, a znajdujący się przy jego panu powie, żeby milczał, ponieważ słudze nie przystoi dawać pozdrowienia swojemu panu, to stanie się niewierzącym. Jeśli zostało to powiedziane, żeby pouczyć o zasadach zachowania się i chciało się powiedzieć, że powinno się dawać pozdrowienie sercem, to nie jest to *kufur*.

65- Powiedzenie, że wiara zmaleje lub powiększy się, jest *kufur*. Ale jeśli powie się, że stanie się tak z powodu osiągnięcia doskonałości, zyskania prawidłowej wiedzy, nie będzie to należeć do *kufur*.

66- Powiedzenie, że *kyble* są dwa, jeden w Kaabe, a drugi w Jerozolimie, jest *kufur*. Ale jeśli powie się, że Bejt-i Mukaddes w Jerozolimie był *kyble*, a potem stała się nim Kaabe, to nie jest to *kufur*.

67- Niech obawia się, że znajduje się w *kufur* ten, kto któregoś z uczonych islamskich bez powodu nie szanuje, obraża, przeklina.

68- Powiedziane jest, że zostanie niewierzącym ten, kto powie, że milczenie podczas jedzenia jest dobrym zwyczajem u zaratustrian albo że czymś dobrym jest u zaratustrian współżycie z żoną, gdy ta miesiączkuje lub jest w okresie poporodowym.

69- Jeśli komuś powie się, że jest on muzułmaninem, a on odpowie *inszaallah* i nie wyjaśni tego, jest to *kufur*.

70- Powiedziano, że niewierzącym zostanie ten, kto powie temu, komu zmarło dziecko, że Allah Najwyższy potrzebował jego potomka.

71- Jeśli jakaś kobieta opasa się czarnym sznurem i spyta się ją, co to jest, a ona odpowie, że to jest sznur zakonników, to zostanie ona niewierzącą.

72- Jeśli ktoś, jedząc pożywienie z *haram*, powie *Bismillah*, to zostanie niewierzącym. Podobnie jest z *haram-i li ajnihi*, czyli takimi *haram* jak padlina i wino. Nie jest tak z *haram-i li-gajrihi*, jak np.: wypowiedzenie *besmele*, jedząc ukradzione jedzenie, nie jest to *kufur*. Ukradzione mienie nie jest samo w sobie *haram*, tylko jego kradzież jest czymś zakazanym.

73- Zgadzanie się z czymś *kufur*, jest *kufur*. Różne są zdania uczonych, czy zostanie niewierzącym ten, kto komuś złorzecząc, powie, żeby Allah Najwyższy odebrał mu życie jako niewierzącemu. Zgoda na *kufur*, jest *kufur*. Jednak jeśli z powodu czyjejś tyranii i niepodporządkowania się nakazom Allaha Najwyższego, wyraża się zgodę na to, żeby taki ktoś otrzymał wieczną i srogą karę, to nie jest to *kufur*.

74- Jeśli ktoś powie: „Allah Najwyższy wie, że ja tego czynu nie popełniłem”, choć wie, że popełnił, to zostanie niewierzącym. Rzuci na Allaha Najwyższego oszczerstwo, że jest On ignorantem.

75- Jeśli ktoś poślubi kobietę bez świadków, a ta kobieta oraz ten mężczyzna powiedzą, że ich świadkami są Allah Najwyższy i Prorok, to oboje staną się niewierzącymi, ponieważ nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) za życia nie wiedział o sprawach, których nie widział. Stwierdzenie, że wiedział o tym, czego nie widział, jest *kufur*. [O tajemnych sprawach, o tym, czego się nie widzi, wie Allah Najwyższy i ci, których On powiadomił].

76- Niewierzącym zostanie ten, kto powie, że wie o tym, co zostało ukradzione i o tajemnicach oraz ten, kto mu uwierzył. Jeśli powie, że dżinn go informuje, to zostanie niewierzącym. Prorocy i dżinny nie znają tajemnic. [Tajemnice zna Allah Najwyższy i ci, których On powiadomił].

77- Powiedziano, że jeśli ktoś będzie chciał przysiąc na imię Allaha Najwyższego, a ktoś inny powie, że nie chce przysięgi na Allaha Najwyższego, ale na jego rozwód i honor, to zostanie on niewierzącym.

78- Powiedziano, że zostanie niewierzącym ten, kto powie komuś, kogo nie lubi, że twarz tamtego jest dla niego, jak tego, kto odbiera życie, tj. Azraila (*alejhisselam*), który należy do czterech wielkich aniołów.

79- Powiedziane jest, że zostanie niewierzącym ten, kto powie: „Fajnie jest nie wykonywać namazu” i ten, kto na zaproszenie kogoś: „Chodź, zrobmy namaz”, odpowie: „Robienie namazu jest dla mnie ciężkim czynem”.

80- Zostanie niewierzącym ten, kto powie: „Allah Najwyższy jest moim świadkiem w niebie”, ponieważ rzuca się oszczerstwo, że Allah Najwyższy jest w jakimś miejscu. Allah Najwyższy jest pozbawiony miejsca, tzn. nie potrzebuje żadnego miejsca.

81- Zostanie niewierzącym ten, kto powie: „Allah jest ojcem”.

82- Gdy ktoś powie, że Wysłannik Allaha po jedzeniu oblizywał palce, a ktoś inny dopowie: „To jest złe zachowanie, nieładnie tak robić”, ten zostanie niewierzącym.

83- Zostanie niewierzącym ten, kto powie o Proroku Muhammedzie (*sallallahu alejhi we sellem*), że był czarny. [Rozpowszechnione jest wołanie na czarne psy „Arab”, a nazywanie żuka leśnego „Czarną Fatmą”. Powinno się przed tym chronić].

84- Dzienna racja żywności pochodzi od Allaha Najwyższego. Błuznierstwem jest powiedzieć: „Jednak poddany powinien działać”, ponieważ działanie człowieka pochodzi też od Allaha Najwyższego.

85- Zostanie niewierzącym ten, kto powie, że lepiej jest być nazarejczykiem niż żydem lub być niewierzącym Amerykaninem niż komunistą. Powinno się powiedzieć, że żyd jest gorszy od nazarejczyka, a komunista od chrześcijanina.

86- Zostanie niewierzącym ten, kto powie, że woli być niewierzącym niż zdrajcą.

87- Zostanie niewierzącym ten, kto powie: „Co mam do roboty na spotkaniu religijnym?” albo „Kto jest w stanie robić to, o czym mówią uczeni islamscy?”, albo pogardzi opinią uczonych islamskich i powie: „Do czego nadają się słowa ludzi religii?”.

88- Jeśli ktoś powie *kufur*, a ktoś się będzie z tego śmiał, to razem ze śmiejącym się zostają niewierzącymi. Jeśli śmiech jest konieczny, to nie jest to *kufur*.

89- Jeśli ktoś powie, że dusze Ewlija są zawsze obecne, wiedzą, to straci wiarę. Jeśli powie, że będą obecne, to nie jest to *kufur*. [Dusze Ewlija nie mogą być obecne i

widzieć tak jak widzi Allah Najwyższy. Są obecne w miejscu, w którym się je wspomina. Nim się ich nie wspominało, nie było ich tam].

90- Zostanie niewierzącym ten, kto powie, że nie zna islamu lub że go nie chce.

91- Jeśli ktoś powie, że gdyby Adem (*alejhisselam*) nie zjadł pszenicy (zakazanego owocu), to byśmy nie byli źli, nie należeli do Piekła, jest *kufur*. Istnieje różnica zdań, czy jest to *kufur*, jeśli powie się, że nie byłoby nas na świecie.

92- Jeśli ktoś powie, że Adem (*alejhisselam*) tkął tkaniny, a ktoś na to odpowie, że w takim razie jesteśmy dziećmi tkacza, to stanie się niewierzącym.

93- Jeśli ktoś popełni mały grzech, a ktoś inny powie mu, żeby okazał skruchę, a ten na to odpowie, że on nic takiego nie zrobił, żeby okazywać skruchę, to stanie się niewierzącym.

94- Jeśli jeden do drugiego powie: „Chodźmy do uczonego w religii” lub: „Przeczytajmy książki *ilmihal*, *fikh*, żeby poznać wiedzę o religii”, a ten drugi odpowie: „Co ja będę robił z tą wiedzą?”, to stanie się on niewierzącym, ponieważ potraktował lekko wiedzę religijną.

95- Kto znieważa książki *tefsir* i *fikh*, nie uważa, że są dobre, oczernia je, ten zostaje niewierzącym.

96- Jeśli spyta się kogoś, jakiego jest on pochodzenia, jakiej narodowości, kim są imamowie jego szkoły w *itikad* i w czynach, a pytany nie będzie wiedział, to stanie się niewierzącym.

97- Kto mówi o stanowczych *haram*, że są one *helal*, ten zostaje niewierzącym. [Niebezpiecznie jest mówić o tytoniu, że jest *haram*].

98- *Kufur* jest wyrażenie pragnienia, żeby to, co jest *haram* we wszystkich religiach, zostało *helal*, jak: cudzołóstwo, stosunek analny; kontynuowanie jedzenia po nasyceniu się; dawanie – branie lichwy. Życzenie, żeby wino stało się *helal*, nie jest *kufur*, ponieważ nie jest zakazane we wszystkich religiach.

99- Używanie Świętego Koranu w żartach i próżnych rozmowach jest *kufur*.

100- Stanie się niewierzącym ten, kto powie do kogoś o imieniu Jahja: „**Jahja! Huz-il-kitabe**⁶²”. Jest to wyśmiewanie się ze Świętego Koranu. Podobnie jest z czytaniem Świętego Koranu przy muzyce, piosenkach, podczas zabawy.

⁶² *Jahja! Huz-il-kitabe* – Jest to początek Sury Merjam 12 w tym znaczeniu: „O Jahjo, trzymaj mocno księgę”. Używanie Świętego Koranu w zwykłych rozmowach, wygłupiając się, jest zakazane. Jest to niepoważne traktowanie Świętego Koranu.

101- Niebezpieczne jest powiedzenie: „Teraz przyszedłem *Bismillah*”⁶³. Gdy na widok dużej ilości czegoś powie się: „*Mahalakallah*”⁶⁴ i nie zna się znaczenia tego, to jest to *kufur*.

102- Niebezpieczne jest, jeśli ktoś powie: „Teraz ciebie nie przeklnę, przeklinanie nazwali grzechem”.

103- Niebezpiecznie jest powiedzieć komuś, że stał się nagi jak cielę Dzebraila, jest to wyśmiewanie się z aniołów.

104- Istnieje obawa, że *kufur* jest przysięganie na swoją głowę lub głowę syna, jeśli nawet użyje się słowa przysięgi: *billahi*, np.: „*Wallahi* na głowę mojego syna”.

105- Przy akompaniamencie instrumentów muzycznych: recytowanie Świętego Koranu, śpiewanie pieśni religijnych jest *kufur*.

106- W zgromadzeniach, gdzie popełnia się grzechy, czytanie Świętego Koranu, *Mewlid*, śpiewanie pieśni religijnych, wypowiadanie *salewat szerif* jest zakazane. Czytanie dla rozrywki, przyjemności jest *kufur*.

107- Stanie się od razu niewierzącym, jeśli nie wysłucha się Ezanu Muhammeda wypowiadanego zgodnie z sunną, jeśli nie obdarzy się go wartością.

108- Niewierzącym zostanie ten, kto wyjaśnia Święty Koran według własnego rozumowania.

109- Zostanie niewierzącym ten, kto nie wierzy odpowiednio w to, co zostało jasno powiadomione w Świętym Koranie i w świętych hadisach, o czym powiadomili jednogłośnie uczeni imamowie *mudźtehid* i w wiedzę o wierze rozpowszechnioną wśród muzułmanów. Ten rodzaj *kufur* nazywa się *ilhad*, a wierzących w ten sposób nazywa się *mulhid*.

110- Zostanie niewierzącym ten, kto przekazuje pozdrowienie niewierzącemu, okazując mu honor.

111- Zwrócenie się do niewierzącego słowami wyrażającymi szacunek, np.: „Mój mistrzu”, jest *kufur*.

112- Aprobujący *kufur* kogoś innego zostanie niewierzącym.

⁶³ Tutaj wypowiedzenie tego jest oznaką pychy; wypowiadający chce pokazać, że jest kimś ważnym. Wchodząc, wypowiadając głośno *Besmele*, chce zwrócić na siebie uwagę.

⁶⁴ *Mahalakallah* — znaczy: ‘jak dużo Allah stworzył’. Będzie to *kufur*, jeśli się to powie, nie wiedząc, że to słowo ma też drugie znaczenie, czyli: ‘Allah nie stworzył’. Oznacza to, że powinno się znać znaczenie tego, co się mówi.

113- Płyty, kasety ze Świętym Koranem są tak samo wartościowe jak Święty Koran. Nieszanowanie ich jest *kufur*.

114- Wierzenie wróżbitom, którzy zapoznając się z dzinnami i korzystając z astrologii, odpowiadają na wszystkie pytania; wiara w to, co mówią i robią, nawet jeśli niektóre sprawy przepowiedzą prawidłowo; wiara, że ktoś poza Allahem Najwyższym wie wszystko i spełni każde życzenie – jest *kufur*.

115- Niewierzącym zostanie ten, kto sunnę traktuje z lekceważeniem; kto, nie przywiązując do niej wagi, przestaje ją wykonywać.

116- Opasanie się sznurem zakonników i czczenie krzyża, rzeźb i obrazów, okazywanie im szacunku, a także poniżenie jednej z ksiąg religijnych, które powiadają o prawie islamu; wyśmiewanie się z jednego z uczonych islamskich; powiedzenie i napisanie słowa, które jest powodem *kufur*; poniżanie tego, co nakazano szanować i szanowanie tego, co nakazano poniżać – jest *kufur*.

117- Mówienie i wierzenie, że czarodziej może zrobić wszystko swoimi czarami i czary na pewno działają, jest *kufur*.

118- Jeśli powie się muzułmaninowi: „Ej, ty niewierzący”, a ten odpowie: „Proszę”, „Słucham”, to stanie się on niewierzącym.

119- Wybudowanie meczetu lub rozdanie jałmużny, lub przeznaczenie na cele dobrotworne z pieniędzy pochodzących z majątku, o którym posiada się wiedzę, że pochodzi ze źródła *haram*. Oczekiwanie za to *sewab* jest *kufur*.

120- Jeśli ktoś da jałmużnę z majątku, który na pewno pochodzi z *haram* i oczekuje za to *sewab*, a biedak, który to przyjął, wie o tym i odpowie: „Niech Allah Najwyższy ciebie wynagrodzi”, to obaj stają się niewierzącymi. Jeśli ktoś inny powie na to: „*amin*”, to też staje się niewierzącym.

121- Stanie się niewierzącym ten, kto powie, że dozwolone jest poślubienie kobiety, z którą *nikah* jest zakazany.

122- W knajpie, w miejscu gier i zabaw, wśród ludzi, którzy popełniają grzech, słuchając przez radio i głośnik Święty Koran oraz *Mewlid*, uprzyjemniać sobie czas, jest *kufur*.

123- Czytając Święty Koran, granie na instrumentach muzycznych, jest *kufur*.

124- Niepoważanie czytanego w radiu lub przez głośnik Świętego Koranu jest *kufur*.

125- Bez względu na zamiar powiedzenie o kimś innym, poza Allahem Najwyższym: „Stworzyciel”, jest *kufur*.

126- *Kufur* jest powiedzenie specjalnie zamiast „Abdulkadir” – „Abdulkojdur”, zamiast „Abdulaziz” – „Abduluzejz”, zamiast „Muhammed” – „Memo”, zamiast „Hasan” – „Haso”, zamiast „Ibrahim” – „Ibo”. Istnieje obawa, że tracą wiarę ci, którzy te imiona wypisują na obuwiu i je noszą.

127- Wykonywanie namazu, wiedząc o tym, że jest się bez abdestu i niebycie zadowolonym z czynu, który należy do sunny, jest *kufur*. Nieobdarzanie ważnością sunny jest *kufur*.

128- Do *kufur* należą słowa: „Burzimy grobowce, ponieważ boimy się, że niewykształceni ludzie będą uważali Ewlija za stworzycieli”.

129- Stanie się niewierzącym ten, kto stał się powodem, że ktoś inny lub jego dziecko stało się niewierzącym.

130- Powiedzenie, że cudzołóstwo i stosunek analny są dozwolone, jest *kufur*.

131- Nietraktowanie poważnie zakazów, które są potwierdzone świętymi wersetami i świętymi hadisami; jest *kufur*.

132- Ciągłe popełnianie ciężkich grzechów doprowadzi do *kufur*.

133- Rozkładanie na ziemi [w celu poniżenia lub używania] dywaniku do modlitw, nakrycia lub papieru, na których znajdują się napisy, a nawet jedna litera w języku arabskim, jest *kufur*.

134- Powiedzenie, że Hazrat Ebu Bekr i Hazrat Omar (*radjallahu teala anhum*) nie mieli prawa do kalifatu.

135- Oczekiwanie, oprócz od Allaha Najwyższego, czegoś od zmarłego jest *kufur*.

136- Mówienie o Ewlija, że to dziadkowie, którzy głosili tezy, jest bardzo brzydko i jest to powodem *kufur*.

137- Z tego względu, że zakopanie w ziemi zmarłego należy do *fard*, kto nie przywiązuje wagi do tego *fard*, ucieka od udziału w grzebaniu i wymawiając się nauką i techniką, powie, że grzebanie zwłok jest zacoowaniem, i że lepiej jest palić zwłoki jak wyznawcy Buddy, Brahmy, komuniści, ten zostanie niewierzącym, *murted*.

138- *Kufur* jest zaprzeczenie słowem lub sercem jednemu z *Weli* Allaha Najwyższego bez względu na to, czy on żyje, czy zmarł.

139- Okazywanie wrogości Ewlija i gubernatorom, którzy posiadają wiedzę religijną, jest *kufur*.

140- Powiedzenie, że Ewlija posiadają atrybut *ismet*, jest *kufur*. [Atrybut *ismet* posiadają tylko prorocy].

141- Istnieje obawa, że umrze bez wiary ten, kto nie poznał tajemniczej nauki [*ilmi ledun*]. Powinno się przynajmniej uwierzyć, że taka nauka istnieje.

142- Czytanie Świętego Koranu w sposób, w jaki żaden z uczonych w religii nie czytał, jeśli nawet nie zmieni się znaczenia i słów, jest *kufur*.

143- Używanie tego, czego specjalnie używają duchowni chrześcijańscy w swoich aktach czci, jest *kufur*.

144- Wiara w to, że jakieś zdarzenia zaszły same z siebie i zwierzęta powstały z jednej komórki, rozwinięte się, doszły do postaci człowieka, jest *kufur*.

145- Kto świadomie nie wykonuje namazu i nie ma zamiaru odrobić jego zaległości, i nie boi się, że zostanie za to ukarany, jest według szkoły hanefickiej niewierzącym.

146- Przyjmowanie formy kultu innowierców, np. grać na organach tak, jak gra się w kościele, dzwonić dzwonem w meczecie i używać tego, co islam uznaje za oznaki niewiary, jest *kufur*.

147- Wyzywający Towarzyszy Proroka stanie się *mulhid*. *Mulhid* znaczy: ‘być niewierzącym’.

148- Gloryfikowanie obrazów, zdjęć niewierzących przez zawieszanie ich wysoko, jest *kufur*.

149- Wierząc w to, powiedzenie, że postać z obrazu lub rzeźby, krzyż, gwiazda, krowa lub cokolwiek innego posiadają atrybut boskości, np. gloryfikować je, mówiąc, że są one w stanie stworzyć i zrobić, co się od nich chce, że wyleczą chorego, jest *kufur*.

150- Niewierzącym zostanie ten, kto nie wierzy, że Hazrat Ebu Bekr należy do Towarzyszy Proroka, a Hazrat Aisze do uczciwych kobiet.

151- Powinno się wierzyć w to, że Isa (*alejhisselam*) zejdzie z nieba. Ten, kto w to nie wierzy, stanie się niewierzącym.

152- *Kufur* jest powiedzenie o tych, którym została przekazana radosna nowina o Raju w Świętym Koranie i świętych hadisach, że są niewierzącymi.

153- Wielką winą jest dostosowywanie świętych wersetów do nauk ścisłych, które są poza nimi, poza doświadczeniem i nie mają z nimi żadnego związku, zmienianie *tefsir Selefi salihin* (komentarzy pierwszych muzułmanów). Kto robi taki *tefsir* i dokonuje takich tłumaczeń, zostanie niewierzącym.

154- Dziewczyna, która nazywana jest muzułmanką, jeśli nie pozna islamu, gdy stanie się dojrzałą, to zostanie niewierzącą bez świętej księgi. Z mężczyzną jest tak samo.

155- Zakazane jest muzułmance wychodzenie z domu z odsłoniętą głową i odsłoniętymi ramionami oraz nogami. Jeśli ona nie traktuje tego poważnie, nie czuje się winna, to straci wiarę.

156- *Fard* i *haram* przekazane przez naszego Proroka są wartościowe tak samo jak te, które zostały jasno powiadomione w Świętym Koranie. Ten, kto nie wierzy w to i tego nie przyjmuje, wystąpi z religii, zostanie niewierzącym.

157- Wypowiedzenie w *tesbih* podczas *ruku*: „*azîm*” z „*Zy*”, znaczy: ‘Mój Rabbi jest wielki’. Jeśli powie się „*azîm*” z „*Zi*”, to znaczy: ‘Mój Rabbi jest moim wrogiem’ i namaz stanie się nieważny, a z tego powodu, że zostało zmienione znaczenie, dojdzie do *kufur*.

158- Zostanie niewierzącym ten, kto pochwali hafyza (hafiza) za recytację Świętego Koranu z *teganni* (śpiewając, zniekształcanie liter i wyrazów). Ten, kto nazwie “ładnym”, to, co według czterech szkół prawnych w islamie jest zakazane, zostaje niewierzącym. Jednakże, nie zostaje niewierzącym ten, kto pozytywnie skomentuje sam głos recytującego Święty Koran

159- Niewierzący w istnienie aniołów i dżinnów straci wiarę.

160- Wersetom ze Świętego Koranu nadaje się znaczenie zrozumiałych, znanych słów. Zmieniający te znaczenie, podporządkowujący się Ismailitom, zostanie niewierzącym.

161- *Kufur* jest, gdy podczas odprawiania czarów wypowiedziane zostaną słowa lub popełnione czyny, które są powodem *kufur*.

162- Stanie się niewierzącym ten, kto powie do muzułmanina: „Ty niewierzący”, „komunisto”, „masonie”.

163- Kto robi *ibadet* i ma wątpliwości, czy jego wiara nie zepsuła się i myśli, że jego *ibadet* go nie uratuje, ponieważ ma dużo grzechów, to świadczy o tym, że ma silną wiarę. Kto wątpi, czy jego wiara będzie trwała, zostaje niewierzącym.

164- Wymienienie liczby proroków może być powodem tego, że nazwie się prorokiem tego, kto nim nie był lub nie przyjmie się za proroka tego, kto nim był. Nieuznanie jednego z proroków za proroka oznacza nieuznanie żadnego – to jest *kufur*.

Jeśli muzułmanin, kobieta lub mężczyzna, świadomie, z własnej woli, bez groźby, poważnie lub żeby rozśmieszyć, powie słowa lub popełni czyny, które uznano jednogłośnie przez uczonych islamskich za *kufur*, jeśli nawet nie pomyśli o ich znaczeniu, zostanie ***murted***. Nazywa się to ***kufr-i inadi***. Kto został *murted* z powodu *kufr-i inadi*, tego *sewab* za wcześniejsze *ibadet* przestaną istnieć. Nawet jeśli okaże skruchę, to ich nie odzyska. Jeśli jest bogaty, powinien ponownie udać się na *hadżdż*. Taki ktoś nie odrabia zaległych *namazów*, *postów*, *zekatów* wykonanych, gdy był *murted*. Robi tylko te, których nie zrobił przed odejściem od islamu. **Dla okazania skruchy nie wystarczy powiedzieć tylko Słowa Szehady. Powinno się okazać skruchę za to, co było powodem kufur.** (Którymi drzwiami wyszło się z islamu, tymi powinno się wejść).

Jeśli powie coś, zrobi coś, nie wiedząc, że stanie się to powodem *kufur* lub chętnie powie słowa, o których uczeni mają różne zdanie, to jest wątpliwe, czy straci wiarę, *nikah*. Dobrze będzie, jeśli zapobiegawczo zrobi *tedždid-i iman* i odnowi *nikah*. Nieświadome powiedzenie nazywa się ***kufr-i džeħli***. Niewiedza nie jest usprawiedliwieniem, jest wielkim grzechem, ponieważ każdy muzułmanin powinien poznać to, co powinien koniecznie wiedzieć. Słowo, które stało się powodem *kufur*, jeśli zostało wypowiedziane przez pomyłkę, nie doprowadzi do unieważnienia wiary i *nikah*. Dobrze jest, jak okaże się skruchę i odnowi się *iman*, czyli zrobi się *tedždid-i iman*.

Tak jak niewierzący poprzez wypowiedzenie Słów *Tewhid* zostaje muzułmaninem, tak i też muzułmanin, wypowiedziawszy jedno słowo, może stać się niewierzącym. Jeśli w jednym słowie lub czynie muzułmanina jest sto znaczeń, tzn. rozumie się coś na sto sposobów i jeden z nich wskaże na to, że ten ktoś jest wierzący, a dziewięćdziesiąt dziewięć, że jest niewierzący, to powinno się powiedzieć, że ten ktoś jest wierzący. To znaczy, że nie patrzy się na te dziewięćdziesiąt dziewięć znaczeń, które wskazują na *kufur*, tylko patrzy się na to jedno znaczenie, które wskazuje na wiarę. Nie powinno się błędnie rozumieć tych słów, dlatego powinno się zwrócić uwagę na dwie sprawy. Po pierwsze ten, kto powiedział lub popełnił *kufur*, powinien być muzułmaninem. Jeśli jakiś Francuz wychwali Święty Koran, a Anglik powie, że Allah jest jeden, to nie powie się o nich, że są muzułmanami. Po drugie zostało powiedziane, że u muzułmanina, „jeśli jedno słowo lub jeden czyn posiada sto znaczeń”. Nie zostało powiedziane, że nazwie się muzułmaninem tego, u którego ze stu słów lub stu czynów jedno wskazuje na wiarę, a dziewięćdziesiąt dziewięć powiadamia o jego *kufur*.

Każdy muzułmanin powinien codziennie rano i wieczorem odmawiać *iman dua*:

„ALLAHÜMME INNÎ E'ÛZÛ BIKE MIN EN ÜSZRIKE BIKE SZEJEN VE ENE A'LEMÛ VE ESTALFIRÛKE LIMÂ LÂ-A'LEMÛ INNEKE ENTE ALLÂMÛL-GUYÛB”.

A także, okazując skruchę, odnowić *iman* i *nikah* modlitwą:

„ALLAHÜMME INNÎ ÜRÎDÛ EN ÜDŽEDDIDEL ÎMÂNE VEN-NIKÂHA TEDŽDÎDEN BI-KAVLI LÂ ILÂHE ILLALLAH MUHAMMEDÛN RESÛLULLAH”.

Dla posiadania przez nas trwałej wiary i utrzymania jej, potrzebne jest:

- 1- Wierzyć w sprawy tajemne.
- 2- Powinno się wierzyć, że sprawy tajemne zna tylko Allah Najwyższy i mogą znać je tylko ci, których On powiadomił.
- 3- Wierzyć, wiedząc, że *haram* jest *haram*.
- 4- Wierzyć, wiedząc, że *helal* jest *helal*.
- 5- Nie będąc pewnym kary Allaha Najwyższego, zawsze odczuwać obawę.
- 6- Nie stracić nadziei w miłosierdzie Allaha Najwyższego.

Okazanie skruchy zajdzie przez zaprzeczenie temu, co jest powodem zostania *murted*. Jeśli *murted* umrze, nim okaże skruchę, to będzie wiecznie karany w ogniu Piekła. Dlatego też powinno się bardzo bać *kufur*. **Powinno się mało mówić.** Święty hadis głosi: „**Mówcie tylko to, co jest dobre, pożyteczne. Albo milczcie!**”. Powinno się być poważnym, nie powinno się być żartownisiem. Nie powinno się popełniać czynów, które nie są zgodne z rozumem, humanitaryzmem. Aby chronić siebie przed *kufur*, powinno się bardzo modlić do Allaha Najwyższego.

Powody odejścia w przyszłości od wiary, choć teraz jest się wierzącym:

- 1- Przynależenie do *ehli bidat*, czyli bycie niewłaściwego wierzenia. [Ten, kto odchodzi od wierzenia, o którym poinformowali uczeni sunniccy, nawet jeśli tylko trochę, to zejdzie z Prawidłowej Drogi lub stanie się niewierzącym].
- 2- Słaba wiara, czyli wiara bez *ibadet*.

3- Odchodzenie z Prawidłowej Drogi dziewięcioma częściami ciała (ręce, język, oczy, żołądek, serce, uszy, nogi, miejsca intymne, nos).

4- Bezustanne popełnianie dużych grzechów.

5- Przestanie okazywania wdzięczność za dar islamu.

6- Niebanie się, że się umrze bez wiary.

7- Ciemiężenie.

8- Niewysłuchiwanie wypowiedzanego zgodnie z sunną Ezanu Muhammeda.

9- Buntowanie się przeciw rodzicom.

10- Składanie dużej ilości przysięg, nawet jeśli są to przysięgi prawidłowe.

11- Opuszczenie w namazie *tadil-i erkan*.

12- Uznawanie uczenia namazu za mało znaczące i nieprzywiązywanie wagi do nauczania dzieci, przeszkadzanie w robieniu namazu.

13- Picie napojów alkoholowych.

14- Prześladowanie muzułmanów.

15- Nie będąc Ewlija, znawcą spraw religijnych, kłamanie i mówienie o sobie, że się nim jest.

16- Zapomnienie swoich grzechów, traktowanie ich jako mało znaczących.

17- Okazywanie pychy, bycie zadowolonym z siebie.

18- Mówienie, że posiada się wielką wiedzę i wiele dobrych uczynków.

19- Bycie hipokrytą, dwulicowym.

20- Bycie zawistnym, niechętnym wobec swojego brata w religii.

21- Niespełnianie tego, co mówi rząd lub mistrz, a co jest zgodne z islamem.

22- Nie sprawdzwszy kogoś, mówienie o nim, że jest dobry.

23- Obstawanie przy kłamstwie.

24- Niechcenie skorzystania z wiedzy uczonych.

25- Zapuszczanie wąsów na długość większą niż nakazuje sunna.

26- Ubieranie się przez mężczyzn w ubrania z jedwabiu.

- 27- Obstawanie przy oczernianiu.
- 28- Znęcanie się nad sąsiadem, nawet jeśli jest on niewierzącym.
- 29- Przesadne denerwowanie się z powodu ziemskich spraw.
- 30- Dawanie – branie lichwy.
- 31- Noszenie zbyt długiego ubrania tylko dla zyskania pochwał.
- 32- Uprawianie czarów.
- 33- Zaprzestanie odwiedzania krewnych, którzy są prawidłowymi muzułmanami.
- 34- Niekochanie tych, których kocha Allah Najwyższy; kochanie tych, którzy chcą zniszczyć islam. [**Hubb-i fillah, bułd-i fillah jest zasadą wiary**].
- 35- Bycie skłóconym z bratem muzułmaninem więcej niż przez trzy dni.
- 36- Kontynuowanie cudzołóstwa.
- 37- Odbycie stosunku analnego i nieokazanie za to skruchy.
- 38- Niewypowiadanie Ezanu zgodnie z sunną i w czasie podanym w książkach *fikh* i słysząc Ezan wypowiedziany zgodnie z sunną, niewysłuchanie go z szacunkiem.
- 39- Widząc kogoś, kto popełnia *haram*, nieprzeszkodzeniu mu w tym taktownym słowem, choć jest się w mocy.
- 40- Zezwalanie córce, żonie i kobietom, którym ma się prawo dawać dobre rady, żeby wychodziły na ulicę z odsłoniętymi ramionami, głową i nogami, wyperfumowane i spotykały się ze złymi ludźmi.

Duże grzechy

Dużych grzechów jest wiele [Poniżej siedemdziesiąt dwa z nich]:

- 1- niesprawiedliwie zabicie człowieka.
- 2- Cudzołóstwo.
- 3- Uprawianie stosunków analnych.
- 4- Picie wina i każdego rodzaju napojów alkoholowych. [Picie piwa jest *haram*].

- 5- Kradzież
- 6- Używanie narkotyków dla przyjemności.
- 7- Odebranie komuś majątku przemocą, napaść na kogoś.
- 8- Przysięganie w kłamstwie, bycie fałszywym świadkiem.
- 9- Podczas postu w Ramadanie bez powodu spożywanie posiłku przy innych.
- 10- Uprawianie lichwy.
- 11- Składanie dużej ilości przysięg.
- 12- Buntowanie się przeciw rodzicom.
- 13- Zaprzestanie odwiedzania *mahrem* krewnych, którzy są dobrymi muzułmanami.
- 14- Opuszczenie pola walki podczas wojny, ucieczka przed wrogiem.
- 15- niesprawiedliwe wykorzystywanie majątku sierot.
- 16- Używanie wadliwej wagi i przyrządów pomiarowych.
- 17- Wykonywanie namazu przed czasem lub po czasie.
- 18- Złamanie serca drugiemu muzułmaninowi. [To jest jeszcze większy grzech niż zburzenie Kaaby. **Po kufur nie ma większego grzechu, który tak bardzo smuci Allaha Najwyższego, jak łamanie serca**].
- 19- Przypisanie Wysłannikowi Allaha (*sallallahu alejhi we sellem*) słów, których On nie powiedział i upieranie się przy tym, że należą one do Niego.
- 20- Branie łapówek.
- 21- Bycie świadkiem zdarzenia i uciekanie od złożenia zeznań.
- 22- Nierozdawanie zekatu od majątku i *uszu* od plonów.
- 23- Jeśli ma się wystarczająco dużo siły, nieprzeszkodzenie temu, kto popełnia grzech.
- 24- Palenie żywego zwierzęcia.
- 25- Zapomnienie Świętego Koranu po nauczeniu się go na pamięć.
- 26- Stracenie nadziei w miłosierdzie Allaha Najwyższego.

27- Zdradzanie ludzi bez względu na to, czy są to muzułmanie, czy też niewierzący.

28- Jedzenie wieprzowiny.

29- Niekochanie i obrażanie któregokolwiek z Towarzyszy Proroka (*rydwanullahi teala alejhim edżamin*).

30- Kontynuowanie jedzenia po nasyceniu się.

31- Opuszczenie łóża bez zgody męża.

32- Pójście w odwiedzinę bez zgody męża.

33- Nazwanie uczciwej kobiety prostytutką.

34- Bycie donosicielem na muzułmanów.

35- Pokazywanie miejsc *awret* innym. [Miejsca *awret* u mężczyzny znajduje się między pępkiem a kolanami, a u kobiety całe ciało poza rękoma i twarzą]. Patrzenie na miejsca *awret* kogoś innego też jest *haram*.

36- Jedzenie padliny i dawanie jej innym do zjedzenia.

37- Bycie wiarołomnym.

38- Obgadywanie muzułmanina.

39- Bycie zawistnym.

40- Dodawanie współników Allahowi Najwyższemu.

41- Kłamanie.

42- Pysznienie się, postrzeganie siebie lepszym od innych.

43- Podstępem zabieranie majątku od śmiertelnie chorego, żeby nie został on jego spadkobiercom.

44- Bycie bardzo skąpym.

45- Kochanie ziemskiego życia.

46- Niebanie się kary Allaha Najwyższego.

47- Nieuznawanie za *haram* tego, co nim jest.

48- Nietraktowanie jako *helal* tego, co nim jest.

49- Wiara w przepowiednie wróżbitów, że powiadają o tajemniczych sprawach.

50- Odejście od wiary, zostanie *murted*.

51- Patrzenie na obce kobiety bez powodu.

52- Noszenie męskich ubrań przez kobiety.

53- Noszenie damskich ubrań przez mężczyzn..

54- Grzeszenie w Kaabie.

55- Recytowanie Ezanu i wykonywanie namazu nim przyjdzie na to czas.

56- Buntowanie się przeciw rządowi, prawu.

57- Upodabnianie miejsc *awret* żony do miejsc *awret* matki.

58- Przeklinanie matki żony.

59- Celowanie z kimś jeden w drugiego.

60- Spożywanie resztek jedzenia i wody po psie.

61- Wypominanie spełnionego dobrego uczynku.

62- Noszenie przez mężczyzn ubrań z jedwabiu.

63- Życie uparcie w ignorancji [niepoznanie wierzenia sunnickiego, potrzebnej wiedzy, obowiązków, zakazów].

64- Przysięganie na coś lub kogoś innego poza Allahem Najwyższym.

65- Stronienie od nauki o religii.

66- Niezrozumienie, że ignorancja jest nieszczęściem.

67- Nieustanne popełnianie małych grzechów.

68- Częste i głośne śmianie się bez powodu.

69- Przebywanie w stanie *dżunub*, tj. w stanie, który wymaga wykonania *gusl*, dłużej niż trwa jedna pora namazu.

70- Współżycie z żoną, która jest podczas menstruacji lub w okresie poporodowym.

71- Granie na instrumentach muzycznych, śpiewanie i słuchanie niemoralnych piosenek, słuchanie muzyki.

72- Popelnienie samobójstwa.

Nikah muta, czyli tymczasowy związek małżeński, jest *haram*. Tak jak zakazane jest kobietom, dziewczynom wychodzić na ulicę z odsłoniętą głową, ramionami i nogami, tak i zakazane jest im wychodzić na ulicę w cienkich, ozdobnych, obcisłych, wyperfumowanych ubraniach.

Patrzenie bez pożądania na *galiz*⁶⁵ kobiety, która nosi obcisłe ubranie, jest też *haram*. Patrzenie z pożądaniem na bieliznę obcej kobiety jest *haram*. Patrzenie z pożądaniem na miejsca w obcisłym ubraniu, które nie są *galiz*, jest *haram*. Produkowanie, drukowanie, rysowanie obrazów, które są powodem pożądania i są *haram*, jest zakazane. [Powiedzieć o *haram*: „A cóż się takiego stanie?”, jest *kufur*].

Używanie wody więcej niż potrzeba do abdestu i *gusl*, jest marnotrawstwem, *haram*. Do *haram* należy: źle wypowiadać się o byłych Ewlija, nazywanie ich ciemniakami, interpretowanie ich słów w sposób niezgodny z prawidłami islamu, niewierzenie, że również po śmierci mogą pokazać *keramet* i uważanie, że ich opiekuńczość kończy się z ich śmiercią oraz stanie na przeszkodzie w korzystaniu z ich błogosławieństwa przy ich grobach; złe myślenie o muzułmanach, ciemnienie ich, kradzież ich majątków; zazdrośczenie, zniesławianie, kłamstwo i obgadywanie.

Dziesięć przyczyn odejścia z ostatnim oddechem bez wiary:

- 1- Niepoznanie nakazów i zakazów Allaha Najwyższego.
- 2- Niepoprawienie swojej wiary według wierzenia sunnickiego.
- 3- Pożądanie majątków ziemskich, stanowiska, sławy.
- 4- Znęcanie się nad ludźmi, zwierzętami, nad samym sobą.
- 5- Niedziękowanie Allahowi Najwyższemu i tym, od których doznało się dobroci.
- 6- Nieobawianie się, że zostanie się bez wiary.
- 7- Niewykonywanie na czas pięciu obowiązkowych namazów.
- 8- Dawanie - branie lichwy.
- 9- Poniżanie muzułmanów, którzy są przywiązani do religii. Nazywanie ich zacofanymi.
- 10- Lubieżne słowa, pisma i obrazy: wypowiadanie, pisanie i robienie ich.

⁶⁵ *galiz* – części ciała, takie jak: piersi, pachy, boki, uda, kolana, plecy.

Aby trwać w wierzeniu sunnickim powinno się uważać na te sprawy:

- 1- Allah Najwyższy posiada atrybuty i istnieją one samoistnie, bez Jego osoby.
- 2- Wiara nie wzrośnie i nie zmaleje.
- 3- Przez popełnienie dużego grzechu nie straci się wiary.
- 4- Podstawą jest wiara w sprawy tajemne.
- 5- W sprawie wiary nie ma porównań.
- 6- W Raju zobaczy się Allaha Najwyższego.
- 7- *Tewekkul* jest warunkiem wiary.
- 8- Czyny (*ibadet*) nie są częścią wiary.
- 9- Wiara w przeznaczenie jest warunkiem wiary.
- 10- W wykonywaniu *ibadet* warunkiem jest bycie podporządkowanym jednej z czterech *mezheb*.
- 11- Warunkiem jest kochanie wszystkich Towarzyszy Proroka, Jego rodziny i żon.
- 12- Wyższość czterech kalifów ustalona jest według kolejności ich kalifatu.
- 13- *Sewab* za *ibadet nafie*, takie jak: namaz, post, jałmużna, sprezentowanie komuś jest dozwolone.
- 14- Wiara w to, że Miradż zaszedł duszą i ciałem.
- 15- Wiara w to, że u Ewlija zachodzą *keramet*, jest prawdą.
- 16- Wiara w to, że orędownictwo jest prawdą.
- 17- Dozwolone jest robienie *mesh* na *mest*.
- 18- W grobie zostanie się przepytanym.
- 19- Męki w grobie zazna ciało i dusza.
- 20- Allah Najwyższy stworzył ludzi i czyny. Człowiek posiada wolną wolę.
- 21- Dzienna racja żywności i to, czego się używa, pochodzą albo z *helal*, albo z *haram*.

22- Dozwolone jest uczynienie *tewessul* [pośredników] z dusz zmarłych Weli i robienie *dua* ze względu na szacunek do nich.

Złe cechy charakteru

1- *Kufur* (błuznierstwo).

2- Ignorancja.

3- Lęk przed zawstydzeniem. [Nieprzyjęcie prawdy z powodu obawy, że ludzie będą źle mówili, krytykowali i zawstydzali].

4- Lubienie bycia wychwalanym. [Uważanie siebie za kogoś dobrego, lubienie pochwał].

5- *Itikad bidat*. [Nieprawidłowe wierzenie].

6- Poddanie się pragnieniom, pożądaniom swego *nefs*.

7- Wiara z naśladowaniem. [Naśladowanie nieznanych ludzi].

8- *Rija*. [Robienie na pokaz czynów dotyczących *ahiret*, żeby zyskać to, czego się pragnie].

9- *Tul-i emel*. [Pragnienie długiego życia dla wygody, przyjemności].

10- *Tama*. [Szukanie przyjemności na zakazanej drodze].

11- *Kibr*. [Uważanie siebie za lepszego od innych].

12- *Tezellul*. [Przesadna skromność].

13- *Udżb*. [Bycie zadowolonym ze spełnionych przez siebie dobrych uczynków i *ibadet*].

14- *Hased*. [Zazdrość, zawiść, pragnienie, żeby inni stracili otrzymane dary. Elbullejs Semerkendi oznajmił: „**Nie zostanie przyjęta *dua* tych trzech: jedzących *haram*, obmawiających, zawistnych**”].

15- *Hykd*. [Uważanie innych za gorszych od siebie].

16- *Sematet*. [Radowanie się, gdy kogoś innego spotka nieszczęście, gdy ktoś inny dozna jakiejś szkody].

17- *Hidżr*. [Nieżycie w przyjaźni, bycie pokłóconym].

18- *Dżubn*. [Bycie tchórzem, mieć mało odwagi].

19- *Tehewwur*. [Bycie bardzo srogim, nieustępliwym i szkodzącym].

20- *Gadr*. [Niedotrzymywanie słowa i umów].

21- *Hyjanet*. [Wiarołomność, zdrada. Oznaka dwulicowości; słowa i czyny doprowadzające do nieufności].

22- Unieważnianie zobowiązań. [Nie dotrzymywanie słowa. Święty hadis głosi: **„Są trzy oznaki dwulicowości: kłamanie, nie dotrzymanie danego słowa, bycie wiarołomnym wobec powierzenia”**].

23- *Su'izan*. [Złe myślenie o innych jest *haram*. Sądzienie, że grzechy nie zostaną wybaczone, jest *su'izan* wobec Allaha Najwyższego. Uważanie, że muzułmanie popełniają *haram*, czyli uznawanie ich za grzeszników, jest *su'izan*].

24- Kochanie majątku. [Pożądanie majątku].

25- *Teswif*. [Zostawienie dobrego uczynku do spełnienia na później. Święty hadis głosi: **„Nim nie dojdzie do tych pięciu spraw, znajcie wartość tych pięciu: przed śmiercią – wartość życia, przed chorobą – wartość zdrowia, wartość zdobycia życia *ahiret* na ziemi, nim się zestarzeje – wartość młodości, nim stanie się biednym – wartość bogactwa”**].

26- Miłowanie *fasyk*. [Najgorszym *fysk* (grzechem) jest tyrania. *Fasyk* nazywa się tego, kto popełnia *haram*].

27- Bycie wrogiem uczonych islamskich. [*Kufur* jest wyśmiewanie się z nauk i uczonych islamskich].

28- *Fitne*. [Intryga. Wplątanie ludzi w kłopoty, sprowadzenie na nich nieszczęścia. Święty hadis głosi: **„*Fitne* znajduje się we śnie. Niech będzie przeklęty ten, kto ją obudzi!”**].

29- *Mudahene* i *mudara*⁶⁶. [*Mudahene* znaczy: ‘Mając siłę, nieprzeszkodzenie temu, kto popełnia *haram* i poświęcenie religii dla spraw ziemskich’. *Mudara* znaczy: ‘Żeby religia nie zaznała szkody, nie snuć intryg, dla religii dokonać poświęceń, milczeć’].

30- *Inad* i *mukabere*. [Słyszac prawdę, coś właściwego, nieprzyjmowanie tego].

31- *Nifak*. [Dwulicowość, niezgodność tego, co ma się w sobie, w sercu, z tym, jak się zachowuje, na jakiego się wygląda].

⁶⁶ *mudahene* i *mudara* – oba te pojęcia wypowiada się razem. *Mudara* znajduje się przy *mudahene*, aby wykazać między nimi różnicę.

32- Nierobienie *tefekkur*. [Niezastanawianie się nad swoimi grzechami, nad stworzeniami i nad sobą].

33- Złorzeczenie muzułmaninowi.

34- Nazywanie muzułmanina brzydkim imieniem.

35- Nieprzyjęcie przeprosin.

36- Błędne komentowanie Świętego Koranu.

37- Bycie upartym w robieniu *haram*.

38- Obgadywanie.

39- Nieokazywanie skruchy.

40- Bycie zachłannym w zdobywaniu majątku i stanowisk.

[Powinno się unikać złych cech charakteru, starać się mieć dobry charakter. Święty hadis głosi: „**Poddany posiadający mało *ibadet*, przez dobry charakter otrzyma w Dniu Sądu wysokie stopnie**”.

„**Z *ibadet* najłatwiejsze i bardzo korzystne jest małomówność i posiadanie dobrego charakteru**”.

„**Zbliżanie się do tych, którzy się odsunęli, wybaczenie tym, którzy uciskają, dawanie tego, czego inni nie dają - to wszystko są cechy dobrego, ładnego charakteru**”].

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

Czy sury i dua zapisuje się literami łacińskimi?

Choć bardzo się staraliśmy, to jednak nie udało nam się zapisać sury i *dua* literami z alfabetu łacińskiego. Bez względu na to, który znak zapisze się literami łacińskimi, to nie jest możliwe prawidłowe przeczytanie sur i *dua*. Żeby móc te znaki przeczytać jak litery ze Świętego Koranu, powinno się dać je do przeczytania temu, kto zna poprawną wymowę oryginalnego tekstu i wielokrotnie to za nim powtarzać. Te ćwiczenia na pewno są potrzebne, a ten, kto potrafi czytać według reguł, przez możliwość bezpośredniego pokazania i nauczania liter ze Świętego Koranu zyskuje dary i *sewab*. Wielkość tego daru, *sewab* i korzyści, jakie to przyniesie w życiu na ziemi i w *ahiret*, opisane są obszernie w świętych hadisach i książkach *fikh*.

Dlatego każdy muzułmanin powinien starać się zyskać ten wielki *sewab*, wysyłając swoje dzieci do meczetu na kurs Koranu, żeby zapoznały się z literami ze Świętego Koranu i dobrze nauczyły się ich czytać.

Nasz Prorok (*sallallahu alejhi we sellem*) oznajmił: „**Wszyscy jesteście jak pasterze stada owiec. Tak jak pasterz chroni swoje stado, tak i wy tych, którzy są w waszych domach i pod waszymi rozkazami, powinniście chronić od ognia Piekła! Powinniście nauczyć ich islamu! Jeśli tego nie zrobicie, to będziecie za nich odpowiedzialni**”. Innym razem powiedział: „**Wiele dzieci muzułmanów z powodu swoich ojców pójdzie do Piekła zwanego Wejl, ponieważ ich ojcowie byli zachłanni w zarabianiu pieniędzy, żyli w pogoni za przyjemnościami i zajęci tylko sprawami ziemskimi, nie nauczyli swoich dzieci Świętego Koranu. Ja trzymam się od takich ojców z dala. Oni też są ode Mnie daleko. Do Piekła pójda ci, którzy nie nauczyli swoich dzieci religii**”. Ponownie powiedział: „**Ci, którzy uczą dzieci Świętego Koranu albo wysyłają je do nauczyciela Świętego Koranu, za każdą nauczoną się przez nie literę zostaną obdarzeni *sewab*, jaki zyskuje się za dziesięciokrotne odwiedzenie Świętej Kaaby. W Dniu Sądu na ich głowach umieszczona zostanie wspaniała korona. Wszyscy ludzie, patrząc na nią, będą ją podziwiać**”. Ponownie powiedział: „**Dziecko muzułmanina, gdy zacznie robić *ibadet*, to zyskany za to *sewab* zostanie również dany jego ojcu. Jeśli ktoś nauczy swoje dziecko grzechu, to tyle razy ile ono je popełni, tyle też grzechów zostanie zapisanych jego ojcu**”.

Czytając Święty Koran, powinno się uważać na te dziesięć *edeb*:

1- Posiadanie abdestu i czytanie z szacunkiem, będąc zwróconym w stronę *kyble*.

2- Czytanie powolnie, myśląc o znaczeniu. Kto nie zna znaczenia, też powinien czytać powoli.

3- Płkanie podczas czytania.

4- Każdy werset powinno się czytać jak należy, czyli: czytając wersety o mękach – bać się, wersety o miłosierdziu czytać z zapalem, wersety wychwalające – okazując skruchę. Rozpoczynając czytanie Świętego Koranu, powinno się powiedzieć *E'uzu i Besmele*.

5- Jeśli poczuje się w sobie, że zaczyna się czytać na pokaz lub że stoi się na przeszkodzie innym w wykonywaniu namazu, to powinno się czytać po cichu. Jest lepiej, gdy hafiz czyta, patrząc na Mushaf, niż recytuje z pamięci, ponieważ wtedy oczy też czczą Allaha Najwyższego.

6- Święty Koran powinno się czytać ładnym głosem i zgodnie z *tedźwid*. *Haram* jest recytowanie *teganni*, zmieniając litery i wyrazy. Jeśli nie zmieni się liter, to jest to *mekruh*.

7- Święty Koran jest słowem, atrybutem Allaha Najwyższego, nie ma początku. Wypowiadane litery są podobne do wypowiedzenia słowa „ogień”. Powiedzieć: „ogień”, jest łatwo, jednak nikt nie jest w stanie wytrzymać jego gorąca. Podobnie jest ze znaczeniem tych liter, nie są one podobne do innych. Gdyby doszło do ujawnienia się znaczenia tych liter, to siedem warstw ziemi i siedem warstw nieba nie wytrzymałoby. Allah Najwyższy zesłał ludziom wielkość, piękno Swoich Słów, ukrywając je w tych literach.

8- Przed czytaniem Świętego Koranu powinno się zastanowić nad wielkością Allaha Najwyższego, który je wypowiada. Tak jak potrzebna jest czysta ręka do dotknięcia Świętego Koranu, tak i do jego czytania potrzebne jest czyste serce. Kto nie zna wielkości Allaha Najwyższego, ten nie zrozumie wielkości Świętego Koranu. Aby zrozumieć wielkość Allaha Najwyższego, powinno się myśleć o Jego atrybutach i o tym, co stworzył. Powinno się czytać, myśląc, że są to słowa Tego, kto jest Panem, Władcą wszystkich stworzeń.

9- Czytając, nie powinno się myśleć o niczym innym. Jeśli ktoś, chodząc po ogrodzie, nie zastanowi się nad tym, co w nim widzi, to jest tak, jakby po tym ogrodzie nie chodził. Miejscem spacerowania Świętego Koranu są serca wierzących. Kto go czyta, powinien zastanawiać się nad niezwykłościami i mądrościami, które się w nim znajdują.

10- Czytając każdy wyraz, powinno się zastanawiać nad jego znaczeniem i powtarzać tak długo, aż się zrozumie.

Znaczenie dua recytowanych podczas namazu

SUBHANEKE:

O mój Allahu! Wywyższam Ciebie z tego, co jest i posiada braki. Wychwalam Ciebie wszystkimi atrybutami doskonałości. Tobie jestem wdzięczny. Twoje imię jest wielkie. (Twoja chwała jest wielka⁶⁷). Nie ma innego boga oprócz Ciebie.

ETTEHIJJATU:

Każdego rodzaju szacunek, *salewat* i wszystkie dobra należą się Allahowi Najwyższemu. O Proroku! Niech pozdrowienie, miłosierdzie, błogosławieństwo Allaha będą razem z Tobą. Pozdrowienie niech będzie z nami i prawidłowymi poddanymi Allaha. Oświadczam, że Allah jest jeden i ponownie oświadczam, że Muhammed (*alejhisselam*) jest Jego sługą i wysłannikiem.

ALLAHUMME SALLI:

O mój Allahu! Tak jak obdarzyłeś miłosierdziem Ibrahima (*alejhisselam*) i jego rodzinę, tak i obdarz miłosierdziem Muhammeda (*alejhisselam*) i Jego rodzinę. Zaprawdę, Ty jesteś wychwalany każdym językiem i każdym sercem, Twoja wielkość i piękno Twoich czynów są znane, wychwalane.

ALLAHUMME BARIK:

O mój Allahu! Tak jak obdarzyłeś błogosławieństwem Ibrahima (*alejhisselam*) i jego rodzinę, tak i obdarz błogosławieństwem Muhammeda (*alejhisselam*) i Jego rodzinę. Zaprawdę, Ty jesteś wychwalany każdym językiem i każdym sercem, Twoja wielkość i piękno Twoich czynów są znane, wychwalane.

RABBENA ATINA:

O Panie! Obdarz nas dobrem w życiu na ziemi i po śmierci oraz chroń nas od kary (ognia). O najmiłosierniejszy z miłosiernych, z Twoim miłosierdziem...

DUA KONUT:

O mój Allahu! Prosimy Ciebie o pomoc i o przebaczenie. Chcemy, byś wprowadził nas na Prawidłową Drogę. Tobie wierzymy. Tobie okazujemy skruchę i Tobie ufamy. Wychwalamy Ciebie wszystkimi dobrami. Jesteśmy wdzięczni Tobie (za dary), nie okażemy niewdzięczności. Odrzucamy i opuszczamy tego, kto grzeszy wobec Ciebie i jest Tobie nieposłuszny.

⁶⁷ To wypowiada się podczas wykonywania namazu *dżenaze*.

O mój Allahu! Tylko dla Ciebie robimy *ibadet*, wykonujemy namaz, Tobie składamy pokłony, do Ciebie biegniemy i u Ciebie szukamy schronienia. Ufamy Twojemu miłosierdziu i boimy się Twojej kary, ponieważ Twoja kara na pewno dotrze do niewierzących, którzy ukrywają prawdę.

DUA ISTIGFAR

[W wielu świętych wersetach zostało oznajmione: „**Często Mnie wspominajcie**” i w Surze Iza dżae (Nasr): „**Proście Mnie o wybaczenie, a przyjmę wasze dua i wybaczę wasze grzechy**”. Z tego wynika, że Allah Najwyższy nakazuje, żeby bardzo błagało się o wybaczenie. Dlatego też Hazrat Muhammed Ma’sum w 2 tomie „Mektubat” w 80 Liście napisał: „Będąc posłusznym temu nakazowi, po każdym namazie wypowiadam 3 razy *dua istigfar* i 67 razy *Estagfirullah*”. *Dua istigfar* to: ‘*Estagfirullahel’azîm ellezî lâ ilâhe illâ hüvel hajjel kajjûme ve etûbü ilejh*’. Wy też wypowiadajcie ją często! Wypowiadając, za każdym razem powinno się myśleć o tym znaczeniu: ‘**O mój Allahu, wybacz mi**’. Uratuje to przed nieszczęściem, przed kłopotami tego, kto ją wypowiada i kto znajduje się obok niego. Wielu ludzi ją wypowiedziało i widziano, że zawsze przyniosło im to korzyść’]. [Kładąc się spać, powinno się mówić: „*Ja Allah, ja Allah*” oraz trzy razy: „*Estagfirullah min külli mâ kerihallah*” i powtarzać aż się zaśnie].

Szejh-ul-islam Ahmed Namyki Dżami, zmarł w 536 roku Hidżri (1142), w książce pt. „**Miftah-ün-necat**” napisał, że jeśli ktoś okaże skruchę, wypowie *dua istigfar*, spełniając ich warunki, to każda ulica, którą będzie przechodził i każde miejsce, na którym usiadzie, będą dumne. Księżyc, słońce, gwiazdy będą się za niego modliły, a jego grób stanie się ogrodem rajskim. Kto nie okazał takiej skruchy, powinien być razem z tymi, którzy to zrobili. Święte hadisy głoszą: „**Najwartościowszym z *ibadet* jest miłowanie Ewlija**” i „**Zostaną wybaczone wszystkie grzechy tego, kto okazał skruchę i wyraził *istigfar***”. [Okazanie skruchy zachodzi w sercu, a wyrażenie *istigfar* przez jego wypowiedzenie].

DUA TEVHID

Jâ Allah, jâ Allah. Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah. Jâ Rahmân, jâ Rahîm, jâ afüvvü jâ Kerîm, fa’fü annî verhamnî jâ erhamerrâhimîn! Teveffenî müslimen ve elhyknî bissâlihîn. Allahümmagfirî ve li-âbâi ve ümmehâtî ve li-âbâ-i ve ümmehât-i zevdżetî ve li-edždâdî ve dzeddâtî ve li-ebnâi ve benâtî ve li-ihvetî ve ehavâtî ve li-a’mâmî ve ammâtî ve li-ahvâlî ve hâlâtî ve li-üstâzî Abdülhakîm-i Arvâsî ve li kâffetil mü’mînîne vel-mü’mînât. (Rahmetullahi teâlâ alejhim edźma’in).